

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩ
ΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΣΟΦΩ

ΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΠΑΠΑ ΚΑΙ ΠΑ-

τριάρχου Αλεξάνδρειας, τὰ νῦν δὲ οἰκουμένης Κωνσταντινουπό-

λεως ΚΥΡΙΛΛΟΥ συντομος φραγματέας καὶ

Ιεροδιδάσκων ἐν ἀποστολῇ ἀφελείῃ τοῦ

Γεώργιον τοῦ Πάπραν.

Εὐτυχῶς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας

τοῦ πατριστατίου καὶ λογιστέου ἐν Ἱερομονά-

χης Κυρίου Νικοδήμου τοῦ

Μεξάρ.

Εὐχὴ α. χ. ς.

ΤΩ ΕΥΓΕΝΕΣΤΑ

ΤΩ ΚΑΙ ΕΝΔΟΞΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ

πρὸς ἀξίῳ Ἀρχιεπί Κυρίῳ ΣΚΑΡΛΑΤΩ

τῷ ΒΛΑΣΙΩ ὑγιαίνῃ.

ΠΙΝΑΣ ἄλλος ἂν τύχη ὅπου δὲ γνωρίζῃ τὴν
 ἀφ' ἧς ὅπου ἐγὼ φέρω πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς καὶ 10
 ἐναρέτους ἀνδρας, ἥτελε θαυμάσοι βλέποντας
 πῶς εὐφύς τὸ πρῶτον ὅπου ἐγνώρισα τὴν πρῶ-
 τητά σου (Σκαρλάτε εὐγενέστατε) ἐπύρηνκα
 εἰς τόσον ἀγάπην, ὅπου ὅχι μόνον δι' ἐμφύχου
 λόγου ἠθέλησε νὰ φανερώσω τὴν πρὸς σέ μου εὐνοίαν, ἀλλὰ καὶ ἀφ' 15
 τῆς παρέσης ὑπερβολῆς νὰ τιμὴν κύρηξω (αἱ εἶναι δικαιοῦσι) εἰς πάντας.
 Ἀλλὰ τοῦτο δὲν κίνηται θαυμαστὸν εἰς ἐκείνους ὅπου καλὰ ἐγνώρισαν
 τὰ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἰδιώματα. Διότι καθὼς ἴδιον εἶναι τοῦ ἀνθρώ-
 που νὰ μισῇ τὰ κακὰ, καὶ νὰ φέγῃ τοὺς ποικίλους καὶ φάυλους, ἔτ' ἔτι
 φυσικὸν τοῦ εἶναι νὰ ἀγαπᾷ τὰ καλὰ, καὶ νὰ ἐπαινῇ τοὺς ἀγαθοὺς καὶ 20
 ἀρετῶν. Διότι διὰ τοῦτο συμβαίνει νὰ αὐξάνονται τὰ καλὰ, καὶ νὰ ἀ-
 φαιρίζονται τὰ κακὰ εἰς τιμὴν ἀνθρωπίνου πολιτείας. καθὼς καὶ ὁ Ἰάμ-
 βλικός, ὁ βλῖχος λέγει, Πᾶν τὸ πρῶτον αὐξάνεται, ἐλαττωθεῖν δὲ τὸ ἀπμαζό-
 Γρηγόριος 22 μόνον. καὶ πάλιν ὁ θεολόγος Γρηγόριος, ὅτι τοὺς ἐπαινοὺς οἶδα, τοῦτον
 καὶ τὰς ὑπερβολὰς: Ἀν τὸ λοιπὸν τὰ καλὰ ἐπαινούμενα αὐξάνονται 25
 (τῶν κακῶν ἀφαιζομένων) βέβαια ἀδικήσῃ ἥτελε ὅχι μόνον τιμὴν ἀ-
 ρετῶν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τιμὴν ἀνθρωπίνου φύσις ἀνίσταται καὶ γνωρίζοντας
 τὰς φυσικὰς ἀρετὰς ὅπου ὁ Θεὸς ἐχάρισε τῆς εὐγενείας σου, δὲν ἥτελε
 τιμὴν ἀγαπῆς, καὶ ἀγαπῶντας τιμὴν, δὲν ἥτελε τιμὴν κηρύξῃ εἰς ἄλλους.
 ὅχι τόσον ἀφ' ἐπαινοῦ τῆς πρὸς σεαυτὸν (ἐπεὶ δὲ καὶ ὑπερβαίνει τὸν ἀνθρώ- 30

πινον τοῦτον ἔπαινον, ἀποβλέποντας πρὸς τὸν Θεὸν ἐκείνον) ὅσον ἀφ' ἑ
 τὴν ὠφέλειαν τῆς λοιπῶν. ἐπειδὴ καὶ οἱ πολλοὶ σκαζόμενοι τὴν πρὸς
 τῆς σου (ὡς παλαιόθεν) θέλουσι παρὰ τὴν εἰς μίμησιν τῆς
 χαλῶν τῆς ἔργων. Διαπὶ πῶς καλὸν πρὸς Θεοῦ εὐερίσκειται τὴν σήμερον
 5 εἰς τὸ ἡμέτερον γένος ὅπου ἡ εὐγένειά σου δὲν τὸ ἀπέκτησε; καὶ ἀφ' ἡ
 μὴ εἰπὼ τὰ ἄλλα ὅπου εἶναι φανερά τοῖς πάνσι, τὴν εὐγένειαν τοῦ
 γένους, τὴν λαμπρότητα τοῦ βίου, τὴν γλυκύτητα τοῦ λόγου, τὸ
 ἡμέρον τοῦ ἡθους, τὸ ἄδολον τοῦ βόπου, τὸ ταπεινὸν τοῦ φρονήματος,
 τὸ γαλήνιον τῆς ψυχῆς, καὶ ὅσα ἄλλα παρόμοια τούτοις ἀπέκτησε ἀφ' ἡ
 10 τ' ἔμρυται ὑπὸ τῆς ἐκείνου ὅπου ἔχει εἰς τὰ καλά: Εἰς τὸ καὶ μόνον εἶναι ἀρ-
 κετοὶ καὶ φανερώσει τοῖς πάνσι τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀγαθῆς σου προση-
 ρείας, τὸ πρὸς τοὺς δεομένους λέγει φιλόανθρωποι. Διότι ποῖος περὶ εὐ-
 ερισκόμενος εἰς ἐνδεῖαν, καὶ πρὸς τρέχοντας εἰς τὴν εὐγένειάν σου, ἐγράφη
 χρεὶς μεγάλῃ παρὰ τὴν εἰπὼ καλλίοντα, χρεὶς με-
 15 γάλῃ βοηθεῖν; ἀληθινὰ καὶ παρὰ τὴν εὐεργετήσας εἶναι καὶ ἐνεργετήσας τοὺς
 ἄλλους, παρὰ τὴν ἄλλους καὶ ἐνεργετήσας. ἀφ' ἡ τοῦτο διχῶς ἀπέκτησε καὶ
 τοῦτον ἀείρημα ὅτι οὐκ ἔστι μόνον εἰς τὰ μέρη τούτα, ἀλλὰ σχεδὸν
 εἰς πάντα τὴν ἐφ' ἡμεῖς γῆν. Αἶψα καὶ εἰπὼ τὴν σπουδαίαν εἰς τὴν τοῦ
 Χειρὸς Εκκλησίαν, τοὺς ἐπαύους καὶ τὰ ἐγκώμια ὅπου κατεκτήσθη
 20 ὑπὸ τοὺς σοφοὺς καὶ πεπαιδευμένους ἀνδρας ἀπολαμβάνει ἀφ' ἡ τὸ φι-
 λόσοφον ὅπου φέρει εἰς τὴν ἰσχυρὰν σοφίαν. καὶ βέβαια θαυμαστὸν εἶναι εἰς
 τίτοιον δυστυχισμένον κερὶν, καὶ εὐερίσκειται καὶ εἶας φιλόσοφος (ἐν τῷ ὅτι οὐ-
 μαι τοῦτο τὸ φιλόσοφος, παρὰ τὴν ἀπὸ τοῦ φιλοῦν τὴν σοφίαν) ὡς οὐ
 ἡ αὐθιγὰ σου. διότις τὴν σήμερον οἱ πολλοὶ προσημοῦσι καὶ ἄλλο
 25 ἀρῶμα ἀπὸ τὴν σοφίαν, κατὰ τὴν λογίαν σου δὲν παρὰ τὴν κατένα
 ἀρῶμα τοῦ κόσμου ἀπὸ τὰ ἱερὰ γράμματα, μεμνημένος τῆς Δεσποτικῆς
 ἐκείνης ἐντολῆς τῆς λεγούσης, Αναγινῶτε τὰς γραφάς, ἐν αὐταῖς γὰρ
 εὐρήσετε ζωὴν καὶ αἰώνιον. καὶ ἀφ' ἡ τοῦτο ὅχι μόνον εὐερισκόμενος νέος καὶ
 30 γάμος τὴν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ νῦν εἰς τὰ μακάριά σου τὰ πρῶτα δὲ λεί-
 πεις κατεκτήσθη (ἐν καλὰ καὶ καὶ ἔχεις πολλὰς τοῖς ἔξω φροτίδας) καὶ

αἰαγνῶσκεις προσεχὼς τοὺς λόγους καὶ τὰ κηρύγματα τῆς Θεοῦ πατέ-
ροι καὶ διδασκάλοι. Σὺ δὲ τοὺς ὁποίους δὲν ἔλαβες μικρὰν τὴν ὠφέλειαν·
Ταῦτα λοιπὸν τὰ χαλὰ σὸ ἔργον, ἐπὶ δὲ κίνησται καὶ ἐμεῖς ἐν προσφωνήσω
ὡς ἀρόιστοι καρπὸν τῆς τυπογραφίας τὴν ἱερὰν ταύτην βίβλον τῆς
σοφώτατον διδασκάλων, ὅτε οἰκουμένης φημι πατριάρχου Κυεῖς Κυ- 5
εῖλλος, καὶ τοῦ θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Κυθήρων Κυεῖς Μαξίμου τοῦ
Μαργαρίτου. τοὺς ὁποίους μὴ διωκόμενος ἐγὼ καὶ ἀξίαν τὰ ἐπαγγέσθαι,
πὶ αὐτῶν τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα, πὶ αὐτῶν τὸ ὑψηλὸν νόημα τῆς ἀν-
δρωῖ, προσιμῶ μὲν τὴν σιαντὴν ὡς ἀκινδυνον γέρας. αὐτὸς δὲ λόγιος
ὢν, ἐπαγγέσθαι πάντως τοὺς Ἡρακλῆας, αἰαγνῶν προσῶποι τὴν τούτων βί- 10
βλον· Παρακαλῶ τὸ λοιπὸν τὴν σεμνοπρεπεστάτην σὸ πολιὰν τὰ
δεχθῆναι τὴν βίβλον ταύτην ἀσμένως, ὅς μόνον αὐτῶν τὸν αὐτῇ ἐγκεκριμένον
θησαυρὸν, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν μνήμην ἀνάγραπτον τὴν πρὸς σέμει φιλίας καὶ αὐτῶν
θέσεως. Ὁ δὲ Θεὸς πάντῃ αὐτοφυλάξοι ἀνατρεῖν παντὸς ἀπαιεῖ πρᾶγ-
ματος εἰς κοινὴν ὠφέλειαν τοῦ ἡμετέρου γένους, καὶ τῆς καθολικῆς τοῦ 15
Χριστοῦ Εκκλησίας τῆς Διαπολιτικῆς. Εἰ Κωνσταντινουπόλει α χ κ ζ.
Νοεμβρίου. α.

Τῆς ὑμετέρας ἀφεισιμότητος

φίλος ἐλάχιστος ἀλλὰ πιστός.

Νικόδημος Ἱερομόναχος ὁ Μεταξῶς.

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩ ΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΣΟΦΩ

ΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΠΑΠΑ ΚΑΙ ΠΑ-

10 τειάρχου Αλεξανδρείας τῷ νυν δὲ οἰκουμηνικοῦ Κωνσταντινουπό-
λεως ΚΥΡΙΛΛΟΥ ^{οὐκ ἐστὶν} συντομος ^{ἐν} θαυματεία ^{ἐν} χ^ρ
Ἰδούων ἐν ἀπλῇ ἀφ' ἐκείνου πρὸς Γεώργιον.

* * *

15 **Π**ΣΧΥΣΕ ^{ἐν} χ^ρ πολλὰ ἢ εὐνοία ὅπου ἔχομεν πρὸς
τοὺς λόγους ἤμεις κύριε Γεώργιε * * *
να μὴν ^{ἐν} θαυμάσιον τὴν αἴτησιν ὅπου μᾶς
ἔχουμεν. ἢ ὅποια ἄλλη δὲν ἦτον ^{ἐν} θαυμάσιον σημειώ- ^{ἀποστόλων, ἀγίων}
σωμεν εἰς ἀπλὴν ἀφ' ἐκείνου μερικὰ πινὰ ^{ἐν} χ^ρ
20 Ἰδούων. τὰ ὅποια νὰ τὰ χρειάζεσθαι εἰς ταῖς
καθημεριναῖς καὶ συχναῖς ἀφ' ἐκείνου ὅπου χάμεν με κάποιους σὺ φί-
λος Ἰδούων. μάλιστα διὰ νὰ τὴν λύσῃς ταῖς ^{ἐν} σπείρας ἐκείνης, με ταῖς
ὁποίας ἐκείνοι θαρρῶσι, πῶς νὰ νικήσῃ καὶ σὺ, καὶ κατὰ ἄλλον ^{ἐν} χρειάζε- ^{ἀγίων}
νόν. Καλὰ λοιπὸν καὶ ἡ πρὸς σὲ εὐνοία νὰ μᾶς ἔχουμε νὰ ^{ἐν} σπουδάζ-
25 ^{ἐν} θαυμάσιον τὴν αἴτησίν σου, ἀλλὰ με ^{ἐν} θεωροῦμεν ὅρεξιν ἐκλίναμεν εἰς
τοῦτο, γνωρίζοντες (ἀν δὲ σφάλῃ ἢ κείσῃ ἢ ἡμετέρα) ὅτι πολλῶν
ἀνθρώπων ὅπως θέλουσι ἀναγνώσθαι τὰ ὅσα παριέχει ἡ θαυματεία
αὐτῆς, καὶ ἡ καρδιά καὶ ὁ λογισμὸς θέλει πληρωφορηθεῖ, ὅτι οἱ Ἰδούων
εὐερίσκονται εἰς πλάνην, καὶ μαζὶ ὅσοι ἐκείνοι δὲν πιστεύουσιν εἰς τὸν κύ-
30 ριον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστόν. τὸν ὅποιον αὐτοὶ οἱ ἄθλιοι ἀφ' ἐκείνου μὴν τὸν

Α

δεχθῶμεν

ποφαιλίζω

δέχθῃσι νὰ τὸν ἀκούσωι καὶ νὰ τὸν πιστεύσωι, ἀφῆκαν τὸ μέγαλόν κα-
λὸν ὅπου ἦτον σιμά της, καὶ τὸ ἐπῆραν τὰ ἔθνη, ὅπου αὐτοὶ ἐκατα-
φρονοῦσαν ὡς ἀπίστα καὶ ἀκράτιστα. καὶ τῶρα τὰ μὲν ἔθνη, εὐρέθησαν ἐκλε-
λεγμένα καὶ ἡγαπημένα ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ αὐτοὶ οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ παλαί-
πωροι καὶ τυφλοὶ ^{οὐκ ἔχοντες} πνεύματος, καὶ δὲν ἤξευραν πόθεν νὰ πιστοῦσι. ἀπὸ 5
τὸν Θεὸν ὀργισμένοι, καὶ ἀποβεβλημένοι. ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους διωγμένοι
καὶ καταφρονεμένοι, εἰς τὸν κόσμον ὅλον σκορπισμένοι, ἀπὸ α. χ. τρέ-
νης καὶ ἐδῶ. καὶ διὰ νὰ μὴ λείψῃ ἀπὸ λόγου της ἡ παλαιὰ κακία τῶν
πατέρων της, τὴν ὁποίαν ὡς τέκνα της ἐκληρονόμησαν, μόνον εἰς τὴν αὐ-
τὴν σκληρότητα καὶ ἀπίστην, καὶ θαρρόντας μόνον ἀφ᾽ οὗ τί λέγονται Ἰσ- 10
ραηλῖται νὰ εἶναι καὶ ὀρθόδοξοι, εὐείσκοντες καὶ ἀλήθειαν πῶς προ-
σκυνοῦσι τὸ βεελφεγῶρ. καὶ τοῦτο λοιποὶ ἔχει σκοπὸν τὸ παρὲν σω-
ταγμα, νὰ ἀποδείξῃ τὸν ἀληθινὸν Μεσίαν πᾶσι ἡν, καὶ ὅτι ἦλθε φέρ-
νοντες εἰς τὸ μέσον, ὅσα θέλομεν γνωρίσῃ νὰ εἶναι ἀρκετὰ νὰ φράξωσι
τὰ θεοσυγῆ καὶ ἀπυλωτὰ τὴν σὸν ἔχῃ. καὶ τοῦτο ὅσον εἰς ἐκεῖνο ὅπου κρί- 15
νομεν ἡμεῖς καὶ λογιάζομεν, ἀφίνοντας ἄλλων ὅπου μποροῦσι τοῦτο νὰ
τὸ κατωρθώσωι καλλιώτερα, νὰ τὸ χάμοι, σὰν θέλουσι καὶ ὅταν θέ-
λουσι. φθάνῃ ἡμεῖς ὅτι καὶ τὸ δυνατόν μας ἐμπέκαμεν εἰς τὸ σάδιον τοῦ-
το, σὺν τῷ φιλατῷ κυρ Γεωργίῳ ^{καὶ τοῖς ἄλλοις} χαρίζομενοι. καὶ ἀφ᾽ οὗτο
πράσσει :

20

Α' δύνατον ὡραῖον εἶναι ποτε πινὰς νὰ πισύσῃ, τὸ μέγα καὶ
ὑψηλὸν μυστήριον τῆς ἐνταύρου οἰκονομίας, (ἡγεῖται πῶς ὁ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ
ἐσαρκώθη καὶ ἐγένεν ἄνθρωπος) ἀνίσως καὶ πρὸς ἵπτερα δὲν γνωρίσῃ, καὶ
δὲν πισύσῃ, τὸ τρισυπόστατον τῆς θεότητος. ἡγεῖται, ὅτι ὁ εἰς καὶ 25
ἀληθινὸς Θεός, ἐπὶ τρισυπόστατος, πατὴρ, υἱός, καὶ ἄγιον πνεῦμα, καὶ
ἀφ᾽ οὗτο παλαιὰν τριάδα, τὰ τρία ὡραῖα ταῦτα χαλοῦμεν.
καὶ μὴν πῶς εἴπω, τὰ τρία ἐν καὶ ταυτὸ. ἀφ᾽ οὗτο εἰς Θεός.
καὶ δὲ τὰ ὡραῖα, ἢ τὰς ὑποστάσεις, τρία, ἐν μιᾷ θεότητι. ὡσὰν
πισύσῃ ταῦτα ὁ Ἰουδαῖος, ἢ ὅς τις ἄλλος εἶναι ἀπίστος καὶ ἀσεβής, ἐκκο-
λώτερα ἢ μπορεῖ νὰ καταπίσῃ ἀπὸ πῶς ἀλήθεια, νὰ πισύσῃ πῶς ὁ 30
υἱός,

ἦος, ὅπου εἶναι μέσον τῶσωπον τῆς θεότητος, καὶ ἀλήθειαι ἔλα-
βε τὴν σάρκα καὶ ἐγένεν ἄνθρωπος.

Ἀρχὴ λοιπὸν καὶ ρίζα τῆς πίστεως τοῦ μυστηρίου τῆς ἐκ σαρκὸς οἰκο-
νομίας, εἶναι ἡ γνῶσις τῆς παναγίας τριάδος. Διὰ τοῦτο τῶσπον πάντων,
5 θέλομεν ζητήσθαι νὰ γνωρίσωμεν πῶς ἡτέλαμεν μπορέσθαι νὰ πληρωφο-
ρήσωμεν, τὴν ἀπίσταν τῶν Ἰουδαίων καὶ ἄλλων ἀπίστων ἀνθρώπων, πῶς
καὶ μετὰ τὴν λογαριασμὸν εἶναι ὁ ἕνας Θεὸς τρισυπόστατος. Ἐπειτα θέλομεν
σκεφθῆναι μετὰ ταύτας, τὰ ὅτιλοιπα ὅπου μᾶς θέλουσι φανῇ χρεια-
ζόμενα εἰς τὴν ^{ἐκείνην} ἐκείνην ἐκείνην, τοῦ ἀληθινοῦ Μεσίου τοῦ
10 κυρίου ἡμεῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ ὅλα ὅσα θέλομεν ἀποδείξαι, θέλουσι
εἶναι μετὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς παλαιᾶς γραφῆς καὶ τῶν προφητῶν, ἔσονται
καὶ οἱ Ἰουδαῖοι νὰ ἀπιστοῦσιν εἰς τὰ λόγια τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου. καὶ ὅπου
μᾶς δουλέψῃ καὶ λογαριασμοὺς φανεροὺς καὶ ἐκεῖνον δὲν θέλομεν ἀμελή-
σθαι νὰ τὸν φέρωμεν εἰς τὸ μέσον. μάλιστα ὅπου μᾶς θέλει πέσθαι εὐκολον,
15 θέλομεν χρειασθῆναι καὶ τοὺς ἰδίους διδασκάλους Ἑβραίων τὰς λεγόμενας
ραββίους. Ὅμως καὶ τοῦτο λέγω νὰ ἡξεύρη καθεὶς εἰς, ὅτι ἀνὴρ εὐρεθῇ κα-
νένας λόγος, ἢ καμία μαρτυρία τοῦ εὐαγγελίου καὶ ἀποστόλων μέσα εἰς
τὸ παρὸν ^{καὶ} σωματικόν, ἐκεῖνα τὰ θέτομεν διὰ τοὺς χριστιανοὺς ὅπου
θέλουσι ἀρκεθῆναι τὸ παρὸν, καὶ ὅχι διὰ τοὺς Ἰουδαίους. διὰ τοὺς ὁποῖους
20 ὅλοι ἀπὸ τὸ χροῖον τῆς παλαιᾶς γραφῆς θερίζομεν τοὺς εὐαγγελιστάς, καὶ
μαζώνομεν τὸν καρπὸν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ, α.

Πῶς ἡθέλεν ἡμπορέσθαι πινὰς νὰ πληροφορηθῇ, ὅτι ὁ ἕνας Θεός, εἶναι
τρिसυπόστατος, χωρὶς κίνδυνον νὰ μὴ πέσῃ εἰς πολυθεΐαν;

25

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Πῶς ὁ ὕψιστος Θεὸς ὁ ποιητὴς καὶ κτίστης τῶν πάντων εἶναι ἕνας, τοῦ-
το εἶναι φανερόν καὶ ὁμολογούμενον. καὶ καὶ ἐτὶ πιστεύουσιν ὅτι μόνον οἱ
χριστιανοὶ καὶ οἱ Ἑβραῖοι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Μωάμεθ. καὶ ἴν' ὅτως εἴ-
πωμεν, ἀφ' οὗ ἐσβέσεν ἡ εἰδωλολατρεία, πλέον κατένευ ἔθνος πολυθεΐαν

30 δὲν ἐλάττωσε, καὶ εἰς τοῦτο δὲν ἀμφιβάλλει πινὰς.

ΚΥΡΙΑΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Πλὴν εἰς τοιαύτῳ πίνῃ πολλὰ ἀφ' ἑαυτῶν οἱ ἡσιπανοὶ ἀπὸ τοῦ
Εβραίου καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἔθνη, ἀφ' ὧν οἱ ἡσιπανοὶ πάντοτε βατῶσι τὴν
μέσῃ φράσιν. καὶ οἱ Εβραῖοι καὶ οἱ λοιποὶ τὴν ἄκρην φράσιν, ἀφ' ὧν
τὸ εἶναι γείτονες τοῦ κρηνοῦ. Οἱ ἡσιπανοὶ εἶναι ἀντιπῶν ὁλονῶν
τῶν ἔθνη, ἀκολουθοῦντες τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς θείας καὶ ἱερᾶς
γραφῆς. ἀφ' ὧν τὸ ὅταν πιστεύουσιν ἕνα Θεόν, εἶναι ἀντιπῶν τῶν Ἑλλήνων
ὅτι ὁπίστευον πῶς νὰ εἶναι πολλοὶ Θεοὶ. ὅταν πιστεύουσιν πῶς ὁ ἕνας Θεὸς
εἶναι τριπλῶς, πατὴρ, υἱός, καὶ ἅγιον πνεῦμα, εἶναι ἀντιπῶν τῶν
Εβραίων, ὅτι δὲν δογματίζουσιν μόνον ἕνα πρῶτον. καὶ ἀφ' ὧν ἡ ὑπό-
θεσις μας εἶναι μετὰ τοὺς Εβραίους, ἀφ' ὧν τοὺς Ἑλλήνας εἰς ἕνα μέρος, καὶ 10
ὅλως διόλως σωτυχῶς μετὰ τοὺς Εβραίους, καὶ ἀφ' ὧν τοὺς Εβραίους:

ΕΡΩΤΗΣΙΣ Β.

Οἱ ἡσιπανοὶ πῶς θεμελιώνουσιν, καὶ πιστεύουσιν ἕνα Θεόν, καὶ τρία
πρῶτα εἰς τὴν θεότητα;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Εἶναι φανερόν, ὅτι εἰς τὰ λόγια τῶ Θεοῦ ὅτι εἶναι εἰς τὴν παλαιάν,
καὶ εἰς τοὺς πρῶτους, μάλιστα δὲ καὶ εἰς τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, καὶ
ὁ λόγος ὅσον ^{πρῶτον} πρῶτον φέλει τὸ φανερώσει ^{πρῶτον} ἀποδείξει εἰς τὸ σὺνταγμα
τῶν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ Γ.

Οἱ Εβραῖοι ποῦ θεμελιώνουσιν νὰ πιστεύουσιν ἕνα Θεόν, καὶ νὰ μὴ πι-
στεύουσιν τρία πρῶτα εἰς τὴν θεότητα;

ΑΠΟΚΡΗΣΙΣ.

Ἄυτοὶ λέγουσιν πῶς εἰς τὴν γραφὴν, καὶ εἰς τὴν πρῶτην ἐκείνην τοῦ
Θεοῦ, ὅπου τοὺς λέγει ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸ δευτερονόμιον, κεφάλαιον. 25
ἔκτον καὶ τέταρτον. Ἄκουε Ἰσραὴλ, κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, κύριος εἰς
ἐπὶ καὶ εἰς τὴν ἔξοδον. κεφάλαιον εἰκοστὸν. καὶ φανερῶσιν οἱ Εβραῖοι, ὅτι
οἱ ἡσιπανοὶ πιστεύοντες ὅτι ὁ εἷς Θεὸς εἶναι τριπλῶς, πρῶτον φανερῶσιν
τὴν πρῶτην ἐκείνην ταύτην. ἀμὴν εἰς ὅλην φέλει φανερῶν πῶς οἱ Εβραῖοι
σφάλουσιν δὲν ἡσυχάζουσιν, πῶς ἐπαρήγγειλεν ὁ Μωϋσῆς. ἀφ' ὧν τὸ 30

θεμε-

θεμελίον πῶς ὅπῃ εἶναι καλόν, τοὺς γίνεται ἀχαμνόν, μετὸ να μὴν ἡξεύ-
ρουσι ποταπὸν θεμελίον εἶναι, καὶ πῶς τὸ εἶπεν ἡ ὁ Θεός, ἡ ὁ Μωϋσῆς,
καὶ πῶς γροικᾶται: Οἱ χριστιανοὶ ὅπου θεμελιώσουσι εἰς τὰ λόγια
τοῦ Θεοῦ ὅπου εἶναι θεάμα, εἰς τὴν παλαιάν καὶ τὴν νέαν, λέγουσι, καὶ
5 μετρουῦσι μετὰ τὴν ἀφ' ἡμετέρων τριῶν τοῦ πῶς. Ἡ θεία γραφὴ δίδοντάς
μας νὰ κατὰ λάβωμεν πῶς ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸν κόσμον τοῦτον τὸν ὅρα-
τὸν ὅπου βλέπωμεν, ἀρχίζει καὶ λέγει, εἰς τὸ ἑβραϊκόν, κατὰ ἑβρα-
φῆ ἀπὸ τὸν Μωϋσέα.

Ἐν ἀρχῇ ἔχαιμεν οἱ Θεοὶ τὸν ὕδατον καὶ τὴν γῆν. καὶ ἀφ' ἧς μὴν ^{Γινώ.}
10 εἶναι ἡ θεία γραφὴ, ὥσπερ τὰ θεάματα τῶν ἀνθρώπων ὅπῃ δὲν ἔχουσι
κατὰ βάθος, κάμνει χρεῖα νὰ πτενύωμεν, ἐπεὶ δὲ εἶναι τοῦ Θεοῦ λό-
για, καὶ φῶτισις τοῦ ἁγίου πνεύματος, νὰ εἶναι γεμάτη βάθος καὶ μυστή-
ρια. Λοιπὸν λέγοντας ἡ θεία γραφὴ, ἔχαιμεν. καὶ πάλιν λέγοντας, οἱ Θεοί.
τὸ ἓνα ἐνικόν, καὶ τὸ ἄλλο πλυθητικόν, κάμνει χρεῖα νὰ εἶναι μυστήριον
15 μέγαλον μετὰ κεκρυμμένον. ἐπεὶ δὲ τὸ πλυθητικόν ὅπου εἶναι τὸ (Θεοί)
μετὸ ἐνικόν ὅπου εἶναι τὸ (ἔχαιμεν) δὲν συμφανῇ καὶ τοὺς θεαμα-
τικὰς. καὶ ὁ Μωϋσῆς σμύροντάς τε καὶ συμφανῶντας τα, σημαδεύει πῶς ἀπὸ
τὸν Θεὸν νὰ εἶχε τοῦτο τὸ μάθημα. ἀφ' ἧς νὰ σοῦ σημαδέωσι, ἀφ' ἧς τοῦ
ἐνικοῦ τὴν μονάδα, πῶς ὁ Θεὸς εἶναι ἓνας, καὶ ἀφ' ἧς πλυθητικοῦ,
20 τὴν τριάδα, πῶς ὁ Θεὸς εἶναι τρισυπόστατος. Καὶ ἂν θέλῃς νὰ τὸ πλη-
ρωροφορῇς, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Μωϋσέως ἦτον ἐποῦτος. μέτεκσαι ὅτι ὡς νὰ
σοὶ διηγήτῃ ὁ Μωϋσῆς τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, ὅπου ἔχαιμεν εἰς ταῖς ἑξ ἡμέ-
ραις, τριάντα δύο φοραῖς λέγει τὸ ὄνομα τοῦτο (Εὐαγγέλιον) ὅπου θέ-
λει νὰ εἰπῇ Θεοί. καὶ τοῦτο δὲν τὸ λέγει ὁ Μωϋσῆς ἀφ' ἧς σὲ δογματίσῃ
25 πῶς εἶναι πολλοὶ Θεοί, μόνον ἀφ' ἧς νὰ σε διδάξῃ Πρῶτον ὅτι ὁ ἓνας Θεός,
εἶναι τρισυπόστατος. πατὴρ, υἱὸς καὶ λόγος, καὶ πνεῦμα ἅγιον. Δεύτε-
ρον ἀφ' ἧς νὰ σε διδάξῃ, ὅτι μαζὶ ὁ πατὴρ, καὶ μαζὶ ὁ υἱὸς καὶ λόγος, καὶ μα-
ζὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐκτίσαν καὶ ἐδημιούργησαν τὸν κόσμον, τὸ ὅποιον
ἔχει πολλὴν συμφωνίαν μετὰ τὸ ῥητὸν τοῦ Δαβὶδ, εἰς τὸν ψαλμὸν, τρια-
30 κοτον τρίτον. ὁ πῶς λέγει, Τῷ λόγῳ κυεῖς οἱ ὕδατοι ἐξερῶθησαν, ^{ψαλ. 124.}
καὶ τῷ

„ καὶ τὸ πνεῦμα π τῷ σώματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δυνάμις αὐτῶν. λέγοντας
 κύριον, σημαδεύει τὸν πατέρα. λέγοντας λόγον, σημαδεύει τὸν υἱόν,
 λέγοντας πνεῦμα τοῦ σώματος τῷ Θεῷ, σημαδεύει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον.
 Ἀλλὰ τὸ καὶ ὁ Μωϋσῆς ἔβαλε τρεῖς λέξεις εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς κοσμο-
 ποιίας. ἐποίησεν, εἶπεν, καὶ εἶδεν.

Τὸ ἐποίησεν, ἀναφέρει πρὸς τὸν πατέρα ὅπως εἶναι ποιητὴς καὶ δη-
 μιουργός, ἐξ ὧς τὰ πάντα καὶ τὸν μακάριον Παῦλον. Τὸ εἶπεν, ἀναφέ-
 ρει πρὸς τὸν υἱόν καὶ λόγον, ὅπου καὶ αὐτὸς μαζὴ μετὰ τὸν πατέρα εἶναι
 ποιητὴς καὶ δημιουργός, ἀλλὰ δι' ὧς τὰ πάντα καὶ τὸν μακάριον Παῦλον.
 Τὸ εἶδεν, ἀναφέρει εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὅπως καὶ αὐτὸ κτίσας καὶ δη- 10
 μιουργῶν μαζὴ μετὰ τὸν πατέρα καὶ μετὰ τὸν υἱόν. πλὴν λέγει τὸ εἶδεν ὅτι
 τὴν τελειότητα, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶναι τελειωτικόν, καὶ ὅτι τὰ
 πάντα καὶ τὸν μακάριον Παῦλον. Διὰ τὸ ἐποίησεν, ἡρῶν ὅτι τὸν
 πατέρα, λέγει ἡ γραφή. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
 „ ὅτι εἶπεν, ἡρῶν ὅτι αὐτὸν τὸν υἱόν καὶ λόγον λέγει ἡ γραφή, καὶ ὅτι 15
 „ πειν ὁ Θεὸς γεννητὴν τὸν υἱόν. Διὰ τὸ εἶδεν, ἡρῶν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
 „ λέγει ἡ γραφή. Καὶ εἶδε πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ χαλὰ λίαν. Ἐχει
 ἔδω χάρις εἰς τὴν γνώσιν φανερά τὴν συμφωνίαν τῷ Μωϋσέως, καὶ τῷ
 Δαβὶδ καὶ τῷ Παύλῳ. ἔχει ἔδω χάρις εἰς τὴν γνώσιν τὴν συμφωνίαν
 τοῦ θεάματος καὶ τοῦ πνεύματος. ὅτι τὸ θεῖον μοναχὸς ὁ καὶ τὸ κρα- 20
 τῶσιν οἱ ἑβραῖοι βλάπτει, καὶ σκοπεῖν. ἀλλὰ τὸ πνεῦμα εἶναι ὅπου
 ὀφελεῖ, καὶ ζωογονεῖ. ἔχει χάρις εἰς αὐτὰ ἐτοῦτα τὰ μετρήσει πόσον εἶναι
 ὑπὸ τὸ ἅγιον πνεῦμα ἡρμοσμένα τὰ λόγια τῆς γραφῆς, καὶ συμφωνη-
 μένα πρὸς τὴν ἀληθινὴν γνώσιν τῆς παναγίας τριάδος. Ταύτῃ τὴν
 „ γνώσιν καὶ ἐννοίαν ἀκολυβαντίζας καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ θεολόγος εἰς τὴν 25
 „ πρῶτῃ ἐπιστολῇ κεφάλαιον πέμπτον γραφὴ καὶ λέγει. Ὅτι τρεῖς εἰσὶν οἱ
 „ μαρτυροῦντες ἐν οὐρανῷ, ὁ πατήρ, ὁ λόγος, καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα. καὶ οὗ-
 „ τοι οἱ τρεῖς ἓν εἰσὶ. καὶ συντυγχάνει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὅτι τὸν θεόν, πᾶς
 „ ὅχι μόνον εἰς τὴν γῆν ἦσαν μάρτυρες, ὅτι βέβαια ἐκεῖνος ἦτον ὁ ἀλη-
 θινὸς Μεσίας, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἐμαρτύρουν. ὁ πατήρ, καὶ ὁ υἱός, καὶ 30
 τὸ πνεῦ-

Ἰωαν. ἐπιστ. α.
 κεφάλ. 1.

τὸ πνεῦμα. Ὁ πατήρ ἐμαρτύρεα, Ματθαί: Κεφάλ. γ. καὶ Κεφαλὴ ἰς, ^{Ματθ. γ. καὶ κ.}
 ὅταν ἔλεγεν, Οὗτος ἐστὶν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός. Οὗτος, ὅτι αὐτὸς ἦτοιμα
 ὁ ποῦ τὸν ἐκλήρωθεν εἰς τοὺς κόσμους, ἀφ' ὧν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἐζητοῦν θα-
 νατῶσαι αὐτὸν, ὅτι αὐτὸν υἱὸν Θεοῦ ἐποίησε. καὶ ὡς εἶναι γραμμένον
 5 εἰς τὸν Ἰωάννην. Τὸ πνεῦμα πάλιν ἐμαρτύρεα, ὅταν ἐν τῷ βα- ^{Ἰωαν. γ. κεφαλ. ιθ.}
 πσίματι, ἐκατέβαινεν ἐπ' αὐτὸν εἰς τὸν Χεῖτον, ἐν ᾧ εἶδεν ὡσεὶ περὶ
 καὶ μετὰ τὴν ἀνάληψιν ὅταν ἐκατέβη εἰς τοὺς ἀποστόλους, καὶ τὸν λό-
 γον ὅπως τοὺς εἶχε ὡσεὶ πατρὶς ὁ Χεῖτος ὡρὴν νὰ ἀναλίσκῃ. καὶ ὡς εἶναι
 γραμμένον, εἰς τὸν εὐαγγελιστὴν Λουκᾶ. Ἀς γνωρίσῃ καὶ αὐτὸν ^{Λουκ. καδ.}
 10 ἐκ τῶν πόσων συμφωνεῖ ἡ παλαιὰ ἀφ' ἑκείνης, ἥτοι τὸ πνεῦμα
 τῆς παλαιᾶς ἀφ' ἑκείνης μετὰ τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον. εἰς τὴν ὑπόθεσιν
 τῆς ἀγίας τριάδος, καὶ ὡς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ. Ἀκόμη ἀφ' ἧς νὰ γνωρίσῃ ὁ
 Εβραῖος τὸν Θεὸν τρυφώσαντον, ἔχει εἰς τὴν γένεσιν, ὅτι ὁ Θεὸς ὅταν
 ἤθελε νὰ πλάσῃ τὸν ἄνθρωπον, ἔλεγε. Ποίησω μὲν ἄνθρωπον. καὶ ὁμιλεῖ ^{Γένεσ. α.}
 15 σὰν νὰ ἦσαν πολλοὶ ὅπως ἤθελε νὰ συνεργήσῃ νὰ γένῃ ἄνθρωπος. το
 αὐτὸ καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον ια ὅπου αὐτὸς βιβλίσκει τῆς γενέσεως, σὰν νὰ εἴ-
 χεν ὁ Θεὸς πολλὰς σωτρώφους καὶ συνεργὰς λέγει, Δεῦτε καὶ ὑμεῖς ^{Γένεσ. ια.}
 (συνχωρῶν ἐκεῖ τὰς γλώσσας αὐτῶν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Δ.

20 Πῶς γροισχεται λοιπὸν τοῦτο; ὁ Θεὸς νὰ εἶναι ἕνας, ἐπεὶ καὶ νὰ λαλῇ
 σὰν νὰ εἶχε σωτρώφους;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Μὴ γένοιτο. ἀληθῶς ὁ Θεὸς ἕνας εἶναι. ἀλλ' ὅτι τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ση-
 μαδεύοντάς μας τὸ τρυφώσαντον τῆς θεότητος.

25 Καὶ ἂν ἐρωτήσῃς τὸν Εβραῖον νὰ σοῦ εἰπῇ ἀφ' ἧς ὁ Θεὸς σωτρυχεῖ
 σὰν νὰ εἶχε σωτρώφους, ἐπειδὴ εἰς τὸ δευτερονόμιον εἶναι γραμμένον, ^{Δευτερον. α.}
 Ἀκούε Ἰσραὴλ, κύριος ὁ Θεὸς ἕμῃς, κύριος εἷς ἐστὶν καὶ πῶς συμ-
 φωνεῖ τὸ τῷ δευτερονόμῳ μετὰ τὸ, Ποίησω μὲν ἄνθρωπον, καὶ μετὰ τὸ, Δεῦ-
 30 τε καὶ ὑμεῖς, ὅπως εἰς τὸ δευτερονόμιον λέγεται ἕνα Θεὸν. καὶ εἰς τὴν
 γένεσιν λαλεῖ σὰν νὰ ἦσαν πολλοὶ Θεοὶ, πῶς ὁμοιάζει τοῦτο;

Ἀποκρίνοιν.

Ἀποκρίνονται οἱ Εβραῖοι καὶ λέγουσιν, ὅτι συμφωνᾷ καὶ ὁμοιάζει. ὅτι εἰς
 τὸ δευτερονόμιον λαλεῖ ὁ Θεὸς διὰ τῆς λόγου μοναχίας, καὶ διὰ τὸν
 αὐτόν τε, ἢ λαλεῖ ὁ Μωϋσῆς διὰ μόνον τὸν Θεόν, καὶ λέγει πῶς εἶναι
 ἕνα. ἀλλ' εἰς τὰ ῥητὰ τῆς γενέσεως λαλεῖ ὁ Θεὸς μετὰ τοὺς ἀγγέλους καὶ
 διὰ τῆς λέγει πλειωθητικῶς, καὶ ἡμῶν ἀνθρώπων. καὶ ἐλάτε καὶ κα-
 τεβῶμεν ἐν ταῖς λεγούμαι οἱ Εβραῖοι, καὶ μετὰ τούτῳ τῷ πρῶτον φάρ-
 ρῳσι καὶ γλυπτόσθω καὶ μὴ νικηθῶσιν. ἀλλ' εἶναι φανερόν ὅτι ἀλήθειαν
 δὲν λέγουσι. διὰ πὶ ὁ Θεὸς δὲν λαλεῖ μετὰ τοὺς ἀγγέλους, ἐπεὶ δὲν τοὺς
 ἐλθειάσκειν, ὅτε τῶς ἐλθειάσκειν ποτε ὅταν ἐκπῆζεν τὸν κόσμον. ὅτι
 αὐτοὺς ὅριζε καὶ ἐκινούσθω, χωρὶς ὑπηρεσίας ἀγγέλων. τὸν αὐτόν 10
 τερον εἰς τῷ πλάσιν τοῦ ἀνθρώπου, ὅτε πῶς ἀγγέλους ἐλθειάσκειν,
 ὅτε τοὺς ἐλθειάσκειν εἰς τῷ πλάσιν καὶ πρὸς τὸν πᾶν τῶν ψυχῶν, ὁ
 πᾶς ἡμῶν κατημερινόν. διὰ τοῦτο ματαίᾳ φρονέσιν οἱ Εβραῖοι λέγον-
 τες ὅτι ὁ Θεὸς διὰ καὶ λαλῇ μετὰ τοὺς ἀγγέλους, λαλεῖ πλειωθητικῶς. δὲν
 εἶχε ἐλθεῖν ὁ Θεὸς καὶ τὸν σωτρεύσθω καὶ καὶ τὸν βοηθήσθω οἱ ἀγγέ- 15
 λοι. ὅτι κατὰ τῶς ἡμῶν αὐτῶς τῶς ἀγγέλους χωρὶς καὶ ἐλθειάσκειν ἄλ-
 λον κανένα, ἐπὶ ἡμῶν καὶ τὸν ἀνθρώπων. ὅθεν γνωρίζεται τὸ σφάλμα
 καὶ ἀμαρτία τῶν Εβραίων, ὅτι δὲν θέλουσι καὶ ὁμολογήσθω τῷ ἀλή-
 θειαν, καὶ καὶ εἰπῶσιν, ὅτι διὰ καὶ σημαδεύσθω ἡ γραφή ὅτι ὁ ἕνας Θεὸς εἶναι
 τριουπόσατος, πᾶτερ, υἱός, καὶ ἅγιον πνεῦμα. διὰ τῆς ὁμιλεῖ σὺν ἡσάν 20
 πολλοὶ καὶ αἱ τὸ πληροφορηθῇ κατὰ εἰς, ἀπὸ τὸ ῥητὸν ἐπὶ τὸ ὅτι τῇ
 γραφῇ. ὅταν ἔσφαλεν ὁ Ἀδάμ, ὁ Θεὸς τὸν ἐνδύσε τῶς χιτῶνας τῶς δερ-
 ματίνης, διὰ πὶ εὐθὺς τότε εὐρέθη γυμνός καὶ ἐσκεπάσθω τὰ φύλλα τῆς συ-
 κίας, καὶ ὁ Θεὸς βλέποντας τὸν τὸν ἐφόρεσε τὰ δερματίνια φορέματα. ἐφ- 25
 τα σὺν τὸν ἐνδύσε τῆς εἶπεν. Ἰδοὺ ὁ Ἀδάμ γέγονεν ὡς εἰς ἐξ ἡμῶν. εἰς τὸ
 ὁποῖον ῥητὸν, σὺν καὶ ἔλεγεν ὁ Θεὸς, ὁ ἕνας ἀπὸ τῶν ἐμῶν ἐγινε σὺν τὸν
 Ἀδάμ. λέγοντας ὁ Θεὸς ἔτα ἀπὸ ἐμῶν, σημαδεύει πῶς καὶ εἶναι πολλοί,
 ὅχι Θεοί, ἀλλ' πολλὰ πρῶτα. διὰ τῆς σὺν καὶ ἔλεγεν, ἕνα πρῶ-
 τωπον ἀπὸ τῶν ἐμῶν, θέλει καὶ γένῃ ἀνθρώπος σὺν τὸν Ἀδάμ. Βλέπετε ἐδῶ
 φανερά τῷ παναγίᾳ τριάδι καὶ μιᾷ θεότητι. καὶ ἀκόμη εὐείσκειν 30
 εἰς τῷ

興

Tiger. 4

μα δὲ

μα δὲ ζητήσῃ, καὶ νὰ χαράξῃ τὸ γράμμα, τὸ μυστήριον τοῦτο σαφὲς
ὁρέπῃ δὲ τὸ χαράζοντα.

Ἀλλ' εἰπέ μοι πῶς ἄλλο φανερώτερον θέλῃς διὰ νὰ γνωρίσῃς τὸν θεόν
τρεῖς φορές, ὡς τὸ ῥητὸν ἔχει ὁ Δαβὶδ ὅπῃ σὺ λέγῃς, Ευ-
λογῆται ἡμᾶς ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν, εὐλογῆται ἡμᾶς ὁ Θεός. Δὲν ἔφ. 5
θανε νὰ σὺ εἰπῇ μίαν φοράν, τὸ εὐλογῆται ἡμᾶς ὁ Θεός, ἀλλὰ τὸ βά-
λει τρεῖς φορές; ἀλήθεια τρεῖς φορές τὸ λέγῃς, διὰ τὸ τρεῖς φορές
ῥητὸν, ἀλλὰ λέγῃς, Θεός, Θεός, Θεός, διὰ τὸ ὁμοῦσαι. Καὶ διὰ νὰ
τὸ πληροφορηθῇ καλλιώτερον ὁ Εβραῖος καὶ ἀπὸ ἄλλο ῥητὸν ὅτι τὸν φιλ-
μὸν μ θ : ὅπῃ λέγουσιν ἡμεῖς. Θεὸς Θεῶν κύριος ἐλάλησεν, οἱ Εβραῖοι 10
λέγουσι, Θεός, Θεός, Θεός, ἐλάλησε, καὶ λέγουσι τὸ, θεός, τρεῖς φορές.
καὶ τέκονται καὶ ἀποκρίνονται τῶν Εβραίων οἱ διδάσκαλοι εἰς ἓνα βιβλίον
ὅπῃ Εβραϊκῶς λέγεται (Μιντρεας Τιλίμ.) ἀφ' οὗ ὁ Δαβὶδ λέγῃς
τὸ ὄνομα ἔχει τρεῖς φορές; καὶ ἀπεκρίνονται, ὅτι ὁ Θεός ὁ ἅγιος εἶναι
εὐλογημένος εἰς τὰς τρεῖς ἰδιώματα, καὶ καλὰ καὶ νὰ εἶναι ἓνας μονα- 15
χός, ἀλλὰ ἔκτισε τὸν κόσμον καὶ τρεῖς ἰδιώματα, μετὰ ὅποια ἔκτισε
τὰ πάντα, τὰ δὲ ἰδιώματα εἶναι, σοφία, γνῶσις, καὶ φρόνησις. Θέλεις
ἄλλο φανερώτερον ἀπ' ἐτούτου, διὰ νὰ πιστεύσῃ ὁ Εβραῖος, τὸ τρεῖς φορές;
ἀλλὰ ἂν δὲν πιστεύσῃ ἀπ' ἐτούτου, καὶ ἂν πιστεύσῃ εἰς ἐκεῖνα ὅπῃ εἶναι
γραμμένα εἰς τὸ Ταλμούτ, ἐκεῖ ὅπῃ εἶναι γραμμένον, ὅτι πᾶς οἱ 20
ἱερεῖς ἔχουσιν, καὶ οἱ ἱερεῖς ῥαββίμ, εἰπάτω ἔχει ἱναβὶ, Θεός, θεός,
θεός. καὶ πάλιν ἐδευτέρως, θεός, θεός, θεός αὐτὸς ἡξεύρει : Λοιπὸν
εἰς τὸ Ταλμούτ γινώσκουσιν οἱ ῥαββίδες. ἀφ' οὗ τὸ ἅπαν ἔτζη καὶ ἐδίπλα-
σαν τὸ ὄνομα ἔχει τρεῖς φορές; καὶ ἀπεκρίθησαν, ὅτι πᾶς πρὸς τὴν
φοράν εἰπαν, θεός, θεός, θεός, ὅτι ἐτούτοι, μαζὴ ἔπλασαν τὸν κόσ- 25
μον. πᾶς δευτέρως φορές εἰπαν, θεός, θεός, θεός αὐτὸς ἡξεύρει, ὅτι
ἐτούτοι μαζὴ ἔδωκαν τὸν νόμον. καὶ πάλιν γινώσκουσιν νὰ μάθωσι οἱ ῥαβ-
βίδες, καὶ ἐφωτίζουσιν ἀνίστως καὶ ἐμπόρειν ὁ εἰς χρεῖς τὸν ἄλλον νὰ κτίσῃ τὸν
κόσμον; ἀποκρίνονται καὶ λέγουσι, δὲν ἐμπόρειν, ἂν δὲ εἶναι σμιγμέ-
ται καὶ ὡς τρεῖς. ἀφ' οὗ οἱ τρεῖς εἶναι ἓνας. Ἐτούτα τὰ ἴδια λόγια λέγῃς 30

καὶ ὁ Ραβὶ Μωϋσῆς ὁ Αδαρζάν εἰς τὸ α' : κεφάλαιοι τῆς γένεσως. εἰς
 τὸ, Εν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ὕψανόν καὶ τὴν γῆν. Λοιπὸν πᾶλλα,
 πλέον ξεκασθαισὰ κρυεὶ ὁ Εβραῖος, διὰ τὰ μάθη' οπι ὁ Θεὸς εἶναι
 τεισυχόσατος, ὡς ἐκεῖνα ὅπ' ὃ λέγουσι οἱ ἰδιοὶ τῶ Διδάσκαλοι;
 5 ἀμὴ διὰ τὰ μὴ μὴ ὁ Εβραῖος πλέον τὰ παρὰ τῆς, καὶ τὰ δικαιο-
 ωθῇ, ὡς ἀκούσῃ τῆς γραφῆς ἐπὶ ταῖς ταῖς μαρτυρίαις. Καὶ πρώτη
 μαρτυρία, ὅπ' ὃ λέγει ὁ Δαβὶδ. Ρῦσαι με ἐξ αἱμάτων ὁ Θεός, ὁ θεός, ὡς
 τῆς σωτηρίας μου, ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ
 κύριε τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις. Λέγοντας, ὁ θεός, ἀπλῶς, χοικᾶται
 10 ὁ πατήρ. λέγοντας ὁ θεός τῆς σωτηρίας μου, ὅπ' ὃ ἡ γλῶσσα μας λαλεῖ
 τὴν δικαιοσύνην σου, χοικᾶται ὁ υἱὸς καὶ λόγος ὅπ' ὃ ἐσαρκώθη καὶ ἐγί-
 νη ἀνθρώπος, καὶ μᾶς ἐπαρξένισε σωτηρίας, καὶ δικαιοσύνην. λέγον-
 τας κύριε τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, χοικᾶται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὅπ' ὃ
 κινᾷ ὃ ἀνθρώπου τὴν καρδίαν, καὶ τὰ χεῖλη εἰς ἀνεπὶ τῷ θεῷ. Ἰδὲ
 15 τὸ τεισυχόσατον. Δευτέρα μαρτυρία ἀπὸ ὃ αὐτοῦ Δαβὶδ λαμβά-
 νεται ὅπ' ὃ λέγει Πᾶς πυρενὼ ἀπὸ ὃ πνεύματος σου καὶ ἀπὸ ὃ
 πᾶς σου ποδὸ φύγω; ἄλλος εἶναι ὁ θεός πᾶς ὃν λαλεῖ. ἄλλο τὸ πνεῦμα,
 ἄλλο τὸ πᾶς ὡς ὡς. ὁ θεός εἶναι ὁ πατήρ. τὸ πᾶς ὡς ὡς ὁ υἱός, τὸ
 πνεῦμα, τὸ ἅγιον πνεῦμα. Ἰδὲ τὸ τεισυχόσατον. Τρίτη μαρτυρία
 20 εἶναι εἰς τὸν ψαλμόν, μὴ. ὅπ' ὃ λέγει, Ὁ θρόνος σου ὁ θεός εἰς τὴν αἰώναν.
 ῥάβδος ἐνδύτης ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου, ἡ ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης
 καὶ ἐμμενίας ἀνομίας, ἀπὸ τὸ ἐξέτισε σε ὁ θεός ὁ θεός σου ἐλαφρῶς,
 ἀγαλλιάσεως σιωτῶν καὶ ὁ Δαβὶδ πᾶς τὸν θεὸν λέγοντας, ὁ θρόνος σου
 ὁ θεός. ἐπεὶτα λέγει πᾶς τὸν ἐξέτισεν ὁ θεός. ὁ θεός ὅπ' ὃ χεῖς εἶναι
 25 ὁ πατήρ. ὁ θεός ὅπ' ὃ χεῖς εἶναι ὁ υἱός. ὅχι δύο θεοὶ, ἀλλὰ δύο
 πᾶς ὡς. τὸ δὲ χεῖς δι' ὃ γίνεται ἡ χεῖς, εἶναι τὸ πνεῦμα
 τὸ ἅγιον. Ἰδὲ τὸ τεισυχόσατον. Ἀπὸ αἱ τρεῖς μαρτυρίας ἐπὶ ταῖς
 εἶναι εἰς αἱ μεταβάλλου τὴν σκληρότητα τῶν Εβραίων;
 εἰς αἱ εἶναι ἀνίσως καὶ θελήσω νὰ δώσω τόποι τῆς ἀληθείας
 30 εἰς ὃ λόγους. Ἐξω ἀπὸ ταῦτας ταῖς μαρτυρίας, εἶναι καὶ μερικοὶ

φυσικοί λογαριασμοί, ὡς τοὺς πένοντες ἀπὸ τὰ δύο κτίσματα τὰ
 πλέον ἐργασίωτερα καὶ πιμώτερα ὅπου εἶναι εἰς τὴν οὐρανίαν κτίσιν.
 ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ^{ἐκείνῳ} δηλονότι, ὅπου εἶναι εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπὸ τὸν
 ἥλιον, ὅπου εἰς τὸν κόσμον εἶναι μάρτυρ τεχνός, καὶ κηρύξ λαμπρός,
 τῆς ~~πρωτοίας~~ ^{πρωτογενείας} τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς μεγαλειότητός τε. εἰς τὰ ὅποια δύο κτίσ-
 ματα ταῦτα ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ γνωρίζεται ἡ εἰκὼν τοῦ ἁγίου τριά-
 δος, διὰ μὲν ἔχει ~~πρωτογενείας~~ ^{πρωτογενείας} ὅποιος μένει μετὰ τὰς εἰς τὴν ἀπ-
 ρίαν τε. εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ εἰκὼν τοῦ Θεοῦ φαίνεται εἰς τῆς δυνάμεως τῆς
 ψυχῆς, ἡ ὁποία ἔχει μνήμην, νόον, καὶ θέλησιν. ἡ μνήμη εἶναι σὺν
 πατέρας. ἡ νόσις, ^{σὺν υἱῷ} ^{καὶ ἁγίῳ πνεύματι} ἡ θέλησις σὺν πνεύματι. καὶ πάλιν εἰς τὸν 10
 ἥλιον, εὐείσκει τὸν δίσκον, ὅτι ὡς τὸ φῶς, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ, καὶ τὴν
 ἀκτῖνα. τὰ ὅποια καλὰ καὶ νὰ εἶναι ὕλη, ἀλλὰ καὶ δίδωμι νὰ κα-
 ταλάβωμεν τριάδα ὡς μονάδα, καὶ μονάδα, ὡς τριάδα, καὶ πόσον μάλλον,
 ὅτι τῇ θεότητι μπορούμεν νὰ τὸ νοήσωμεν καὶ νὰ τὸ κατελάβωμεν,
 ὅταν μάλιστα ὁ Θεὸς εἰς τὴν γραφὴν τοῦ μᾶς τὸ λέγει;

15

ΕΡΩΤΗ- Ἀλλὰ ἡξεύρω πὺ λέγονται οἱ Ἑβραῖοι. λέγει, δὲν τὸ εἶπεν ὁ
 ΣΙΣ. Θεὸς καθάρα, καθάρα, ὅπως νὰ τὸ χρειώπομεν νὰ τὸ πισυσομεν;
 ΑΠΟΚΡΙ- Ἀποκρίνομαι ὡς τοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς τὸ εἶπε καθάρα τοῦ ὅτι
 ΣΙΣ. πε νὰ τὸ εἴπῃ. ὅτι ὁ Θεὸς τὰ μυστήρια τε ὅταν τὰ ἀποκαλύπτῃ,
 με ἀνέγνωμεν καὶ με ~~πρωτογενείας~~ ^{πρωτογενείας} ἀποκαλύπτει, μάλιστα εἰς τὸν 20
 παλαιὸν νόμον, ὡς ἔστιν ὅλα κεκρυμμένα καὶ σκοτεινά. ἀπὸ τοῦτο
 καὶ, ἔλεγεν ὁ Προφήτης, ὅτι ἔθετο σκοτὸς ἀποκρυφίον αὐτοῦ. καὶ ἀπὸ τοῦ-
 το ὅταν ἐλάλῃ τῶν ~~πρωτογενείας~~ ^{πρωτογενείας} σκεπαστὸν τοὺς ἐλάλει. καὶ ὅταν ἐφα-
 νέτον ἐκείνων ὡς ἡγάπα, σκεπαστὸν τοὺς ἐφανέτονε τόσον, ὅπως
 δὲν τὸν ἐγνώριζαν, καθὼς καὶ αὐτοὺς ^{ἐκείνους} ^{ἱδὺς} Μωϋσέως, ὅπως τόσον 25
 ἐπαρειαλεσε τὸν Θεὸν νὰ ^{ἐκείνους} ^{ἱδὺς} φανερωθῇ, καὶ ὁ Θεὸς μόνον τὰ ὁποῖα
 τοῦ ^{ἐκείνους} ^{ἱδὺς} ἔδειξε λέγει ἡ γραφὴ, πυντέσι πίπτα δὲν ἐγνώρισεν. εἰς τόσον
 ὅπως καὶ τὸ τοῦ μέγα μυστήριον τῆς ἁγίας τριάδος, δὲν ἔκεινε ~~λεγεῖν~~ ^{λεγεῖν} νὰ
 σὺ τὸ εἴπῃ φανερά φανερά καθὼς θέλεις ἐσὺ, μόνον καθὼς ἐγνώρι-
 ζει ὁ Θεὸς πῶς ἡτοῦ συμφέρον. Δεύτερον σοὶ ἀποκρίνομαι, ὅτι ὁ Θεὸς 30
 δὲν ~~εἶπε~~ ^{εἶπε}

ἴδῃ σου τὸ εἶπε φανερά, ἀφ' ἧς οὐκ ἔστιν ὁ Εβραῖος ὅλος κληιδύς εἰς
 τὴν πολυθείαν. καὶ ἂν εἶχε σοὶ εἰπῇ τρία ὡς ὅσα, ἐκινδυνεύειν αὐτὸν
 δογματίσης πολλοὺς Θεοὺς, καὶ νὰ κηρυχθῇ εἰς βαθύ κηρυγόν, ὅπως
 πλέον νὰ μὴ συγκωθῇ. ἀφ' οὗτο ὁ Θεὸς σοὶ ἐπώπησεν εἰς τὸ φανερόν
 5 τὸ μυστήριον τῆς παναγίας τριάδος. Εἰδὼ πάλιν ἀντιπώνεται ὁ Εβραῖος
 καὶ λέγει Πρῶτον, πῶς ἡμπορεῖ ἐγὼ πιστεύοντας τριάδα εἶναι θεότητα, νὰ
 μὴ φαίνωμαι ὀκνητὸς τῷ Θεῷ, ὅπως μοι ὡς ἀντιλέγει, πῶς ὁ Θεὸς
 εἶναι ἓνας, Δεύτερον, καὶ πῶς ἐγὼ πιστεύοντας τριάδα, νὰ μὴ φαίνωμαι πῶς
 δογματίζω πολλοὺς Θεοὺς; Ἀπεκρίνομαι εἰς τὸ α: εἰς τὸν τόπον ὅ

10 Δεύτερος οὖν κεφάλαιον ε: ἐκεῖ ὅπου ὁ Μαυσὴς ὡς ἀντιλέγει ὅτι
 ὁ Θεὸς εἶναι ἓνας, καὶ δὲ ἡμεῖς ἀντιλέγομεν καὶ λέγομεν ὅτι ἔστιν ἑξήκοντα, ἡκουε Ἰσραὴλ, Δευτ. 5:
 κύριος ὁ Θεὸς ἕνα, καὶ εἰς τὴν ἑξῆς πλέα ἐξέτα-
 θαίτω λέγει τοῦτο τοῦτο, καὶ ἔτι λόγια, ὅπως, Ἐγὼ εἰμι, Εξοφ. 3:
 κύριος ὁ Θεὸς σὺ, καὶ εἰς τὸν τόπον ὅπου εἰς τὸν ἑτεροὶ πλὴν ἐμοῦ. ἐγὼ,

15 εἰμι κύριος ὁ Θεὸς σὺ, Θεὸς ζήλων. εἰς τοῦτα λοιπὸν ἡμεῖς ῥητὰ ὅ-
 πως ὁ Θεὸς ὡς ἀντιλέγει, πῶς εἶναι ἓνας Θεός, καὶ μοναχός, θέλει νὰ
 μετρώς ἀφ' ἧς το λέγει; διὰ νὰ καὶ ἀλάβης τὴν ἐννοίαν. Καὶ Πρῶ-
 τον λέγει τὸ ὁ Θεὸς ἀφ' ἧς εἶναι ἀλήθεια, ὅτι καὶ τὴν ἑσπέρην καὶ καὶ
 τὴν ῥύπην, ὁ Θεὸς εἶναι ἓνας. Δεύτερον τοῦ λέγει, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς

20 Ἐβραῖους νὰ μὴ ὡς ἀντιλέγουσι πολλοὺς Θεοὺς. Πλὴν εἰς ἐποῦτα ἡμεῖς
 ἴδια ῥητὰ ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτει τὸ μυστήριον τῆς παναγίας τριάδος, καὶ
 νὰν ὅπως πλάττῃ τὸ πνεῦμα, καὶ δὲν ἀκολουθοῦν τὸ χράγμα. Καὶ εἰς
 τὸ ῥητὸν τῆς Εξοφ. 3 ὅπως εἶπαμεν, σὺν ὁ Θεὸς ἐπαράγει εἰλεν ὅτι νὰ
 μὴ ὡς ἀντιλέγουσι κατένα κτήμα, ἀφ' ἧς ὁ Θεὸς εἶναι ἓνας, ὅπως φέρει, Εἰς

25 εἰμι κύριος ὁ Θεός, Θεὸς ζήλων. εἰς ἡμεῖς ὅποια λόγια φανερά σὺ δεί-
 χναι πῶς εἶναι κύριος, Θεός, καὶ Θεός. ἡμεῖς τριτύπος, πατήρ,
 υἱός, καὶ ἅγιον πνεῦμα. Καὶ πάλιν εἰς τὸν τόπον τοῦ Δευτερονομίου ὅ-
 πως εἶπαμεν, πλέα φανερά δείχνει, πῶς ὁ Θεὸς εἶναι τριτύπος, καὶ
 ὡς πῶς ὁ Θεὸς εἶναι ἓνας. ἀφ' ἧς πῶς εἶναι ἓνας, μετὰ ἓνα λόγον τοῦ λέ-

30 γει. ἀλλὰ πῶς ὁ Θεὸς εἶναι τριτύπος, σὺ φανερώει μετὰ τὸ νὰ ὀνο-

λὸν καὶ δυσνόητον καθ' ἑνὸς, ὅπου καὶ δύσκολα μεταδίδεται. ἐκ τούτων
 λοιπὸν πάντων (ἵνα συμπεράνω) γνωρίζεται, ὅτι λέγοντας ἡμεῖς πατέ-
 ρα, υἱόν, καὶ ἅγιον πνεῦμα, δὲν λέγομεν πολλοὺς Θεοὺς (μὴ γένοιτο) μό-
 νον τὸν ἕνα Θεὸν κατὰ τὴν ἐρμηνεύουσαν. Ἀλλὰ τοῦτο ὅταν ἐρωτήσῃ τις
 5 ἄπὸς τὸν Χριστιανόν, Ἀλλὰ τί δογματίζεις τριάδα ἐν τῇ θεότητι, ὅπου
 κινδυνεύει νὰ εἰσφέρῃ πολυθεΐαν; ἀρέπει ὁ Χριστιανὸς νὰ ἀποκρίνεται
 ὅπως. Εἰς δογματίζοντας τίς παναγίας τριάδα, καὶ ὡς σκυῶντας
 ἕνα Θεὸν τριτυπόσατον, καὶ τοῦτον ὁμολογῶντας, δὲν εἰσφέρω πολυ-
 θεΐαν, μόνον τὸν Θεὸν κατὰ τὴν ἐρμηνεύουσαν, ἔτι καὶ τὸν δογματίζω, τὸν ὁμολο-
 10 γῶ, καὶ τὸν λατρεύω. Εἰς, Ἀλλὰ νὰ μὴ ἔχω μετοχὴν με τοὺς Ἑλλήνας.
 Τριτυπόσατον, Ἀλλὰ νὰ μὴ συμφωνῶ με τοὺς Ἑβραίους ὅπου εἶναι τυ-
 φλοὶ, καὶ δὲν πιστεύουσιν τὰ λόγια τῆς γραφῆς. ἔτι καὶ ἀρέπει νὰ ἀποκρίνε-
 ται ὁ Χριστιανὸς, καὶ ἀπὸ τὰ εἰρημῶνα νὰ συνάγῃ τίς ἀλήθειαν καὶ τίς
 γνώμην τῆς παναγίας καὶ ὁμοούσιος καὶ ὡσπουοῦς καὶ ἀδιαίρετης τριάδος,
 15 τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὁ ἑνὸς Θεοῦ. καὶ ἐποῦτα
 λογιάζω πῶς φθάνασι ὡς τίς τῶν πρώτων ἐρώτησιν, καὶ εἰς λύσιν τῆς
 λοιπῶν ἀμφιβολιῶν:

ΕΡΩΤΗΣΙΣ 6.

Ανίσως καὶ ὁ Μεσίας ἐμελλε νὰ εἶναι ἀπλῶς ἄνθρωπος κατὰ τὸν
 20 φέλοισι οἱ Ἑβραῖοι, ἢ νὰ εἶναι Θεὸς καὶ ἄνθρωπος κατὰ τὸν πιστεύοντι
 οἱ Χριστιανοί;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Πῶς ὁ Μεσίας ἐμελλε νὰ εἶναι Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, χάρις εἰςμπορεῖ
 νὰ τὸ γνωρίσῃ ἀπὸ τῶν λογισμάτων τούτων. Ἀλλὰ τί ἐμελλε νὰ χάμῃ τοι-
 25 αὐτῷ ἐλευθερίαν εἰς τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν καλοσυνώων,
 ταῖς ὁ ποίας νὰ ταῖς κατεργάσῃ ἀπλῶς ἄνθρωπος ἦτον ἀδύνατον. ὅ-
 τι ἦτον καὶ ὁ Μωϋσῆς καὶ ἄλλοι ὡς φησὶν εἰς τὸν κόσμον, καὶ δὲν ἐμπόρε-
 σαι νὰ χάμῃ, ὅτι νὰ φέροιεν τὸν λαόν εἰς ἐκείνο ὅπου ἤθελαν, ὡς ἐρ-
 ἔμελλε νὰ χάμῃ ὁ Μεσίας. κατὰ τὴν καὶ ἑκάστην (ὡς βλέπομεν) ὁ Χρι-
 30 στὸς ὁ ἀληθινὸς Μεσίας. μετὰ ὅλον ὅπου θεληματικῶς ἀπέθανε, πά-
 λιν με

λιν με μικρὴν ὡδαγγελίαν ὅπου ἄφηκεν εἰς ἀπλοὺς καὶ ἰδιώτας ἀνθρώπους τοὺς μαθητάς του, ἔσυρε πρὸς τοῦ λόγου του τὸν κόσμον ὅλοι, καὶ ἀράνισε πῶς εἰδωλολατρεῖαν καὶ πῶς πελυθεῖαν. καὶ δὲν ἔμεινε κόσμος ὅπου δὲν ὀπίστευσεν εἰς αὐτὸν. ὡραγμα ὅπου δὲν ἐμπόρει πινὰς ἀνθρώπος ποτὲ νὰ τὸ χάμῃ, ὡρα ὁ Θεὸς ὅπου ἦτον αὐτὸς ὁ Χειρὸς, καὶ ἡ δύναμις του ὅπου ἦτον με τοὺς ἀποστόλους. καὶ ἔξω νὰ μὴ ἔχη γνῶσιν ὁ ἀνθρώπος νὰ μὴ τὸ λογιάσῃ, ἢ νὰ μὴ χαλαπιασθῇ ἀπὸ τοῦτο τὸ ὀπιχείρημα. ἐπειδὴ νὰ ὀπιστρέψωμ εἰς πῶς χειρισιοσύνην τόσα ἔφη, καὶ ὅλος ὁ κόσμος, δύναμις Θεοῦ ἦτον, καὶ ὅχι ἀνθρώπων:

10

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

Ἀλλ' ἀν τύχη ἤθελε ἐρατήσῃ πινὰς νὰ εἰπῇ, καὶ πῶς βλέπομεν καὶ ἄλλοις ὅπου ἔσυχον ἔθνη εἰς τοῦ λόγου τοῦ, ἄρα διύαμις θεϊκὴ ἦτον καὶ εἰς ἐκεῖνους;

15

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Ἀποκρίνομαι ὅτι ἀνίσως καὶ ἄλλοι ἔσυχον ἔθνη εἰς τοῦ λόγου τοῦ, τὰ ἔσυχον με τὸ παρὶ, καὶ με ἄλλοις τρόποις, ὅχι με πῶς ἀγάπη καὶ με τὸ νουθεσίαν καὶ με τὰ θαύματα κατὰ τὸν Χειρὸς. Διότι ὁ λογα- 20 ρισμὸς τῶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χειροῦ καὶ τῆς ὡδαγγελίας του καὶ τῆς διδασκαλίας τε, ἦτοιν ὅλος θεϊκός, ὅλος ἀγάπης γεμάτος καὶ ὑπομονῆς καὶ ἀρετῆς καὶ θαυμάτων. ὡρα πὶ αὐτὸς ἦτον δημιουργὸς ὁ ὑπὸς καὶ λόγος ὁ ἀληθινὸς σαρκωθεὶς κύριος. ὅθεν φαίνεται πῶς ἦτον ἡ δύναμις ἐκείνη ἡ ἐδική τε, δύναμις θεϊκὴ καὶ ὅχι ἀνθρώπων. καὶ τοῦτο εἶναι ἰσχυρὸν 25 ὀπιχείρημα ὅπου μᾶς φανερώνει πῶς ἦτον Θεὸς καὶ ἀνθρώπος. Ὅμως πρὶν νὰ ἐλθῶμεν εἰς ἄλλας μαρτυρίας, φαίνεται μου νὰ ἀρμώζῃ νὰ ἐρατήσωμεν τοὺς Ἐβραίους νὰ μᾶς εἰπῶσι καὶ νὰ μᾶς ἀποκριθῶσιν εἰς τοῦτο.

ΕΡΩ. 30

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

Ὁ Μωυσῆς ἔμελλε νὰ εἶναι μεγαλιώτερος ὑπὸ τὸν Μωϋσέα ἢ μικρότερος, ἢ ἴσος καὶ ἔτζη δυνατὸς ὥσάν ἐκεῖνον, ἢ καὶ μικρότερος : "Αν εἰπῇσι μικρότερος, φανερὸν εἶναι ὡς λέγῃσι ψέματα. "Αν εἰποῦσι ὡς ἔμελλε νὰ εἶναι μεγαλιώτερος ὑπὸ τὸν Μωϋσέα, τὸν ὁμολογᾷ ὡς εἶναι ἀπᾶν ὑπὸ ἀνθρώπων, ἀλλὰ πῶς τὸν Μωϋσέα ποτε πινὰς ἀνθρώπος εἰς τὸν κόσμον δὲν ἔγινε φίλος τῷ θεῷ, καὶ πῶς, ἀλλὰ τοῦτο δὲν λέγουσι πῶς ἔγινε μεγαλιώτερος τοῦ Μωϋσεως ὁ Μωυσῆς.

"Αν εἰποῦσι ὡς εἶναι ἴσος τῷ Μωϋσῇ, ἔχον μαρτυρίας νὰ τοῖς δείξω, ἀλλὰ πῶς ὁ Μωϋσῆς λέγει εἰς τὸ Δευτερονόμιον κεφάλαιον, ι η: Προφήτῳ θέλει ἀναστήσει κύριος ὑποτάσσας αὐτὸν ἐμὴν, καὶ θέλετε τοῖς, Διυτ. ιη. ἀκούσθαι. Δὲν λέγει μεγαλιώτερον ἀπὲς ἐμὴν, ἀλλὰ σὺν ἐμὴν. Λοιπὸν λέγει ὁ Εβραῖος, ἴσος τῷ Μωϋσῇ ὁ Μωυσῆς ἔμελλε νὰ εἶναι.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Εἰς τοῦτο λέγουσιν οἱ Εβραῖοι ἀνίσως καὶ ὁ Μωυσῆς ἔμελλε νὰ εἶναι ἴσος τῷ Μωϋσῇ, ἀλλὰ πῶς ὁ Μωϋσῆς δὲν ἔκαμν ἐκεῖνο ὅπου ἔμελλε νὰ κάμῃ ὁ Μωυσῆς, ὅπου ὁ Μωϋσῆς ἦτον τοιοῦτος ἀνθρώπος μέγας, πῶς, φίλος καὶ θεράπων τοῦ θεοῦ. ἀλλὰ περὶ ὁ Μωϋσῆς, ἐπειθε ἀναμνησθῆναι πάλιν νὰ ἔλθῃ ἄλλος σὺν τὸν Μωϋσῇ νὰ κάμῃ εἰς τὸ γένος τῶν Ισραηλίων (καθὼς λέγετε) ἐλευθερίαν. καὶ ἀλλὰ πῶς ἦτον ὁ Μωϋσῆς ἴσος τῷ Μωϋσῇ καὶ ἔτζη δυνατὸς δὲν τοῖς ἔκαμν ἐκεῖνος; Βλέπετε ὅτι ὁ λογαριασμός σε ἀναγκάζει νὰ ὁμολογῇς ὅτι ὁ Μωυσῆς ἔμελλε νὰ εἶναι μεγαλιώτερος, καὶ ἰσχυρότερος ὑπὸ τὸν Μωϋσῆν, ὅτι ἔμελλε νὰ κατορθώσῃ καὶ πράγματα μεγαλιώτερα, ἔτζη εἶναι ἡ ἀλήθεια. Πάλιν ὁ Μωϋσῆς λέγει σὺν ἐμὴν Προφήτῳ, ἀλλὰ νὰ σὺ δείξῃ, ὅτι ἔμελλε νὰ εἶναι ἀληθινὸς ἀνθρώπος. διὰ τὴν ῥηοικῶντας κατὰ εἰς ὅσα εἶχε νὰ κατορθώσῃ ὁ Μωυσῆς, ἐμπόδιε νὰ λέγῃ, δὲν εἶναι ἀνθρώπος, ἀλλὰ εἶναι Θεός, ἀλλὰ τοῦτο ὑπερβάντων ὁ Μωϋσῆς λέγει, Προφήτῳ σὺν ἐμὴν ἡγεῖται ἀνθρώπων, καὶ φορῶντα θνητὴν σάρκα σὺν τῇ ἐδικίῳ μου, πάλιν 30 ῥηοικᾷ μαζὴν καὶ Θεόν. ἀλλὰ δὲν λέγει φανερὰ πῶς θέλει νὰ εἶναι Θεός

Διὰ τὸ γένος τῶν Ἰσραηλίων, ἦτοι ἀπύνητοι, καὶ δὲν ἐκαταλάμβανεν
 τόσον ὑψηλὴν θεολογίαν. ἀμὴν ὡς διόλως ἐφρόνει τὰ σαρκικὰ, καὶ τὰ
 ὁρμήματα. Διὰ τοῦτο ὁ Μωϋσῆς σιωπᾷ, καὶ δὲν τὸ λέγει φανερά.
 καλὰ καὶ μυστικὰ μπορεῖς ἀπὸ τὸν ἴδιον τόπον νὰ τὸ συνάξῃς, ὅπου δια-
 νὰ φάνομαι φορπικὸς τὸ παρατηρεῖται, πλὴν λέγω πῶς καὶ ὁ θεὸς ἐτίθη ἡγε-
 λευὰ εἶναι φυλακιστὴν καὶ νὰ μὴν εἶναι φανερωτὴν εἰς τοὺς Εβραῖους τότε.
 φυλάσσοντας νὰ τὸ ἀποκαλύψῃ ὁμοῦ εἰς τὰ μάτια τῆς. ὅταν ἦτον
 χαθὸς. καθὼς τὸ ἐφανέρωσεν εἰς τὴν ἑλευσιν αὐτοῦ ὁ Μεσίας. καὶ εἰς τὴν ἐν-
 σαρκον οἰκονομίαν, ὅταν ἦλθεν ὁ Χριστὸς εἰς τὸν κόσμον, καὶ μετ' ἔργα, καὶ
 μετ' λόγια, καὶ μετ' θαύματα, ἔδωκε καθ' ἑνὸς νὰ τὸ γνωρίσῃ, ὅτι ἦτον Ἰσ-
 θεὸς καὶ ἄνθρωπος. τὰ ὅποια ἴδαν οἱ πατέρες σας Ἐβραῖοι. ἀμὴν ὁ
 λίθος ὅπου εἶχαν εἰς τὴν καρδίαν τῆς δὲν τοὺς ἄφινε νὰ πιτεύσωσι κα-
 θὸς καὶ ἐσὼς τὴν σήμερον, ὅπου εἶπεν σκύβαλα τῆς συναγωγῆς.
 Πλὴν γνωρίζω πῶς μπορεῖ νὰ ἔχη ὁ Εβραῖος ἀκόμη δύο ἀποδείξεις. διὰ
 νὰ λέγῃ ὁ Μωϋσῆς ὅτι Προφήτῳ φέλει ἀναστήσῃ ὁ θεὸς σὰν ἐμὴν. 19
 Ἡ πρώτη εἶναι διὰ τὸ λέγει ὅτι τὸ ῥητὸν αὐτὸ χρησιμεύει διὰ τοὺς Με-
 σίαν. Ἡ δευτέρα εἶναι ὅτι ἂν χρησιμεύει καὶ διὰ τὸν Μεσίαν, ἐκεῖ λέγει
 προφήτῳ σὰν ἐμὴν, καὶ ἐσὺ ὁ Χριστιανὸς ὁμολογᾷς πῶς χρησιμεύει
 διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. φάνει λοιπὸν πῶς ἐμελλε νὰ εἶναι σὰν τὸν
 Μωϋσῆα ἄνθρωπος, καὶ ὅχι θεὸς καθὼς λέγουσι οἱ Χριστιανοί. Ε' τοῦ- 20
 ταις εἶναι αἱ δύο ἀποδείξεις, αἱ ὁποῖαι πολλὰ εὐμορφα λύουσι.
 καὶ ἂν βάλῃ ὁ Εβραῖος τὰς λύσεις εἰς τὸν νοῦν τῆς, εὐκόλα μπορεῖ νὰ
 ἀφελῇ. Λοιπὸν εἰς τὴν πρώτην ἀπόδειξιν ἀποκρίνομαι, ὅτι τὸ ῥητὸν
 ὁ Δευτερονόμος λέγει καὶ ὁμιλεῖ διὰ ἑνα προφήτῳ, τὸ ὅποιον λέγει ἂν
 ἀκούετε, ἢ ἂν ἀντιπαραστήτε, χρησιμεύει πῶς φέλει σὰς ἀγαπᾷ ὁ θεὸς, καὶ ἂν 21
 δὴν ἀντιπαραστήτε φέλει χαμεῖ ἐκδικησὶν εἰς ἐσὼς. ἐτίθη λέγει τὸ κείμενον ὁ
 ῥαββί. ἦλθαν πολλοὶ προφῆται, καὶ ἐσὺ οἱ Εβραῖοι κατένεα δὲν ἐ-
 δεχόμενοι διὰ τὴν κακίαν σας. ὁμοῦ δὲ φάνεται πῶς ὁ θεὸς νὰ ἐκαμῇ
 εἰς ἐσὼς ἐκδικητὴν, διὰ τὸ ἐπικρίνετε τὴν Ἠσαΐαν. ἢ, διὰ τὸ ἐρρίψατε εἰς τὴν
 λάκκον τὸν Ἰερεμίαν. ὅπου καὶ ὁ Ἠσαΐας καὶ ὁ Ἰερεμίας ἦσαν ἀπὸ τῆς 30
 μεγάλης

μεγάλους προφήτας οἱ ὄντες. ἀκόμη ἀλλὰ πῶς δὲν ἐδεχθήκετε πολλὰς
 ἄλλους προφήτας. καὶ ὅχι μόνον δὲν τὰς ἐδεχθήκετε, ἀλλὰ τοὺς ἐκα-
 κοποιήσατε, ὡς καὶ αὐτὸν τὸν Μωϋσῆ, δὲν ἔχαμε ἀλλὰ ταῦτα ἐκδίκησιν
 κοινῶ καὶ φανεράν ὁ κύριος εἰς τὸν λόγον σας. Καὶ ἂν ὁ θεὸς σας ἐπαίδευ-
 5 σε πολλάκις, ἐγίνετον ἀλλὰ πῶς ἀπειθασιάζετε σας, ὅπως ἀπαρνᾶσθε τὸν
 θεόν, καὶ ἐκλίνετε εἰς πῶς κακίαν τῆς ἐδωλολατρείας, καὶ πολυφείας.
 ἀλλὰ δὲ πῶς κακίᾳ γνώμῃ καὶ πονηρίᾳ σας προαίρεσιν, ἐτὶ κατὰ εἰς,
 ὁ θεὸς δὲν σας ἐπαίδευσεν, διὰ τὴν ἑνὰς ἦτον ἐκεῖνος ὁ προφήτης, τὸν
 ὁποῖον, ὅχι μόνον ἐμέλλετε νὰ μὴ ἀκούετε καὶ νὰ μὴ πιστεύετε, ἀλλὰ
 10 καὶ νὰ τὸν ἐκακοποιήσετε τόσοι ἄδικοι, τόσοι ἀδιάντροποι, τόσοι
 πῶς ὄνομα, ὅπως ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανὸς νὰ θαύμασαν εἰς πῶς κακίαν σας, καὶ
 μαχηθείαν σας. ἀλλὰ τὸν ὁποῖον προφήτην ἐτίθει, ἤθελεν ὁ θεὸς νὰ
 κάμῃ ἐκδίκησιν φοβεράν καὶ μέγαλιν εἰς ὑμᾶς, κατὰ εἰς, τὸ ἔχαμε. καὶ
 15 ὅτις ὁ προφήτης ἂν ἠθέλετε τὸν ἀκούσθαι ἦτον ἡ σωτηρία σας. καὶ ἐπειδὴ
 δὲν τὸν ἀκούετε ἐγίνε χαλασμός σας. ὁ ὁποῖος προφήτης ἄλλος δὲν ἦτον
 πῶς ὁ Μεσσίας ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστός. ἀλλὰ τοῦτο λέγει ἂν δὲν τὸν
 ἀκούετε, ὁ θεὸς θέλει κάμῃ πῶς ἐκδίκησιν κατὰ εἰς πῶς ἔχαμε μέγαν
 σήμερον. ὅθεν σὺν ἄλλοις καὶ συμπεραίνεις ὅτι τὸ ῥητὸν ἀλλὰ τὸν Μεσίαν
 20 ῥοιχᾷται, καὶ ὅχι ἀλλὰ ἄλλον πινά: Εἰς πῶς δευτέραν ἀπορίαν ὁποῦ
 λέγει ὅτι ἐμένα, ἡ γῆ πῶς ἦτον μοναχὰ σὰν ἄνθρωπος, καὶ εὐγύνει
 ἀπὸ τοῦτο πῶς δὲν ἦτον καὶ θεός, θέλω ἀπὸ λόγον σου Εἰσαῖ, ἐπειδὴ
 δὲν ῥοιχᾷ πῶς κατὰ εἰς σου, καὶ πῶς ἐννοίαν της δὲν καταλαμβάνεις, νὰ
 μὲ ἀκούσης μετ' ὑπομονῆς: Εἰς τὸ ιη: Κεφάλ: 8 Δευτερονόμιον, εἶ-
 25 ναι γραμμένον πῶς ὁ Μωϋσῆς εἶπε τὰ λόγια ταῦτα. προφήτῃ ἐκ τῶν 11 Δευτερ. 18.
 ἀδελφῶν σου ὡς ἐμὲ ἀναστήσῃ κύριος ὁ θεός σου, αὐτὸς ἀκούσεσθε κατὰ πάν- 12
 τα. Ἄν θέλεις νὰ ῥοιχήσῃς 8 ῥητοῦ πῶς ἐννοίαν, ἐρεύησον ἕνα ἕνα λόγον.
 Λέγει Προφήτῃ, διὰ τὴν: διὰ τὴν ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἔχετε εἰς εὐλάβειαν τὸ
 ὄνομα τοῦτο 8 προφήτης. ἐπειδὴ ἐγνωρίσατε εἰς τὸν Μωϋσῆα, καὶ τὸν
 30 Ἀαρὼν πόσον ἦτον τὸ ὄνομα τοῦτο θαυμαστόν. καὶ μετὰ τοῦτο τὸ ὄνομα ὁ
 θεὸς ὀνόμαζεν ὁποῖον εἶχεν ἐρμηνεύσῃ καὶ ἐξηγήσῃ 8 θελήματος τῶν 13

τὸν λαὸν, καὶ ὁ νόμος συνήγηρον. καὶ ἀφ' οὗτο ὁ λαὸς τὸ εἶχε τὸ ὄνομα
 τοῦτο εἰς εὐλάβειαν μεγάλῃ, καὶ περισπῶν ἀγάπῃ. κατὰ τὸ
 τὸ ἄλλο μέρος εἶχον εἰς μῖσος τὸ ὄνομα ὁ βασιλέως, ἀφ' ἧς δοκιμά-
 σουν τόσα κακὰ ὅπως ἐπαθον ἀπὸ τὸν βασιλέα Φαραὼ εἰς τὴν Αἴγυ-
 πτον. ἀφ' οὗτο ὁ Μαῦσις δὲν τοὺς λέγει βασιλέα, ἀλλὰ παρρητίω
 ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου. ταῦτ' ἐστὶν ἀνθρώπων ἄξιον σὰν τὸν θέλετε καὶ σὰν τὸν
 ἀγαπᾶτε, ἀφ' ἧς τὰς φανερώσῃ καὶ τὰς δώσῃ νὰ κατὰλάβετε ἐξεκα-
 θαρσιὰ ποῖον εἶναι ὁ Θεὸς τὸ θέλημα ὅπου πρέπει νὰ φυλάξετε, καὶ
 ποῖον θέλημα ἔχει ὁ Θεὸς παρὸς ὁ λόγους. διὰ τοῦτο λοιπὸν τοὺς εἶ-
 πε παρρητίω: Πάλιν λέγει, ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ἡμεῖς ἀπὸ τὸ
 ἔθνος σου. ἀφ' οὗτο οἱ Εβραῖοι εἶχαν τὰ ἄλλα ἔθνη μοσημίνα, καὶ δὲν ἠθέλουν
 νὰ τὰ συγκοινωνήσω, ὡς ἀπέφασκε. καὶ διὰ νὰ μὴν εὐείποιον κα-
 μίαν παρρητίω νὰ μὴν ἀκούσω τὸν παρρητίω ἐκείνων, λέγει ἐκ τῶν ἀ-
 δελφῶν σου. ἡμεῖς ἀπὸ τὸ ἔθνος σου τὸ ἴδιον τῶν Ἰσραήλων καὶ ὁ Ἰσραήλ:
 Πάλιν λέγει, ὡς ἐμέ. ἡμεῖς ἀνθρώπων. πλὴν μυστήρια παρρητίω
 γράμμα. κατὰ καὶ οἱ Εβραῖοι δὲν θέλουν ὅτε νὰ τὰ ἴδωσιν
 ὅτε νὰ τὰ ἀκούσωσιν: Προφήτῃ ὡς ἐμέ λέγει. ὅτι κατὰ εἰς τὸν
 Μαῦσιον ὁ, πικροφῆς, ἀνθρώπων δὲν εἶναι, ἀλλὰ ὁ θάνατον ἔτι εἰς
 τὸν παρρητίω ἐποῦτον τὸν ἀληθινὸν Μεσίαν. ὡς ἐμέ λέγει, ταῦτ' ἐπὶ,
 κατὰ ἐγὼ εἶχον δύο μητέρας, μίαν ὅπου με ἐγέννησε καὶ ἡτοὶ μητέ- 20
 ρα καὶ διατὶ με ἐγέννησεν, ἀμὴ δὲν ἦτον μητέρα καὶ διατὶ με ἔρριψε ἀφ' ὅ-
 φόβον ἀνθρώπων, τοῦτε τοῦ Φαραὼ. καὶ δὲν ἦτον μητέρα καὶ ἀφ' ὅ-
 τι ἐπληρώνετον καὶ μεεβύζανε. καὶ πάλιν ἄλλη καὶ μητέρα ἦτονε ἡ θυγάτηρ
 ὁ Φαραὼ ὅπου με ἐδέχθη ἀπὸ τὸ ποτάμι, καὶ ἐπλήρωσε καὶ ἐφρόντιζε
 διὰ νὰ ἀνατρέφωμαι. ἀμὴ μητέρα καὶ δὲν ἦτονε, ἀφ' οὗτο δὲ με ἐγέννησε. 25
 καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη μητέρα καὶ ἦτον, ἀμὴ χεῖρις καὶ εὐχαιρέτια παρρητίω
 ἀπὸ λόγους ἡρώσιμα, ὅπως ἀπὸ ταῖς δύο μέγαλιν καλοπύ-
 νῃ παρρητίω. κατὰ μέγαλιν ἐκείνη ὅπου με ἐδέχθη ἀπὸ τὸ νε-
 ρὸν καὶ μεῖωσε, καὶ ἐγένεν αἴψα τῆς ζωῆς καὶ ἡ ὅποια εἶναι ἡ θυγάτηρ τοῦ
 Φαραὼ ἡ ἀγροπία, ἡ εἰδωλολάτρεσσα. ἐκείνη ἔχω ἐκείνη μετὰ 30
 παρρητίω.

5 **Π**ροϊότερον ἄρα μητέρα με, ὥρα ἐκένω ὅπου με ἐγέννησε. ἄρα
 τοῦτο πολλὰ τὴν εὐχαριστῶ : Ἐτῆς λοιπὸν καὶ ὁ παρθένος ἐκείνος ὁ
 ποῦ θέλει ἀναστήσῃ, ἐξάφνης ἐξάφνης, ἀπὸ ἐκεί ὅπου δὲν ἐλπίζει πι-
 νὰς, κύριος ὁ Θεός, ὅτι δὲν τὸν θέλει ἀναστήσῃ, ὅτε ἄνθρωπος, ὅτε Ἀγ-
 5 γελος, ἀλλὰ κύριος ὁ Θεός. σὰν ἐμὴν θέλει εἶσαι. δὲν θέλει νὰ εἶ-
 ναι Ἀγγελος, ἀλλ' ἄνθρωπος. ἐκ σπέρματος τοῦ Ἀβραάμ ὡς ἐγὼ. καὶ
 θέλει ἔχει δύο μητέρας, ἢ μία νὰ εἶναι Ἐβραῖα. τοῦτ' ἐστὶν ἡ συναγω-
 γή. ἢ ἄλλη νὰ εἶναι ἀρρηπία καὶ ἐξ ἐθνῶν, τοῦτ' ἐστὶν, ἡ ἀκροβυστία. ἢ
 μία γενεά, ἡ ἡρωὶ καὶ ἡ συναγωγή. ἄρα τὸ ὁ παρθένος αὐτὸς θέλει εἶσαι
 10 Ἐβραῖος τὸ γένος. ἢ ἄλλη ἡ ἡρωὶ καὶ ἡ ἀκροβυστία δὲ γενεά σαρκικῶς, ἀλλὰ
 τὸν δέχεται. ἄρα τὸ καὶ ἀλήθεια θέλει νὰ τὴν δεχθῇ, ἀκούσας τὸν
 καὶ πιστεύσας τὸν. ἢ συναγωγή δὲ ἔχουμε μαζὶ τοῦ σὰν μητέρα κα-
 λή, ἀλλ' ὡσαύτ' μητέρα. ἢ ἀκροβυστία με ὅλον ὅπου δὲν τὸν ἐγέννη-
 σε, ὡσαύτ' καλὴ μητέρα, ὅπου ὅχι μόνον με ἀπὸ καὶ βίον, ἀλλὰ
 15 καὶ τὸ αἷμα τῆς ἐφρίψε νὰ ἀναστῇ. τοῦτ' ἐστὶν εἰς τὸν κόσμον νὰ
 κυριεύῃ τὸ ὄνομα τοῦ παρθένου. καὶ τοῦτο ὁμοιάζοντας με τὸν Μαυ-
 σὴν, λέγει παρθένω ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὡς ἐμὴν. τοῦτ' ἐστὶν ὅπου νὰ,,
 μοῦ ὁμοιάζῃ εἰς ἐκεῖνα ὅπου ἐπνέθησαν ἐμὴν, ἔτῆς καὶ ἐκείνος. ὅτι
 ἐγὼ εἶμαι τύπος ἐκείνου, καὶ ἐκείνος θέλει νὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια. καὶ τόση
 20 ἄρα φῶς θέλει εἶσαι ἀναμεταξύ ἐμὴν καὶ ἐκείνου, ὅσον εἶναι ἀφ' ὅ-
 ρα τὰ παρῶπα καὶ τὰ παρόντα. ἄρα τὸ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος, καὶ ἐκεῖ-
 νος θέλει νὰ εἶναι Θεός καὶ ἄνθρωπος. ἐγὼ εἶμαι τύπος, καὶ ἐκείνος θέλει νὰ
 εἶναι ἀλήθεια τοῦ τύπου. ἐγὼ εἶμαι ἄρχων, μεσίτης, καὶ ὁ δὲ ἡγὼς τοῦ λαοῦ
 τῶν Ἐβραίων ὅπου ἀκολούθησεν ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίου. ὁ δὲ παρθένος
 25 ἐκείνος θέλει εἶσαι ἄρχων καὶ ὁ δὲ ἡγὼς καὶ μεσίτης τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ ὅπου
 θέλῃσι πιστέυσαι εἰς αὐτὸν. καὶ θέλῃσι τοῦ ἀκολουθήσῃ. καὶ ἄρα τοῦτο
 πρὸς ἄλλω παρθένω δὲν ἠκολούθησεν λαὸς καὶ πλῆθος ἀνθρώπων. ὥρα
 τῷ Μαυσῇ οἱ Ἐβραῖοι, ὅτε ἐνῆκεν ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίου. καὶ τῷ Χριστῷ
 τῷ ἀληθινῷ παρθένω καὶ Μεσίτῃ, ὁ κόσμος ὅλος ὅπου καθὼς εἶπα-
 30 μιν, γὰρ εἰς τὸν κόσμον δὲν ἔμεινεν ὅπου δὲν ὅπτευσεν εἰς αὐτὸν.

μέ'ολον ὁποδ' χ' καμρὸν φθόνῳ ἀφ' ἑσέως, καὶ ἀφ' τὰς ἀμαρτίας ἡ-
μῶν, πολλὰ ἔθνη ἀποστῆσαι καὶ ἐγίνειν ἄπιστοι καὶ ἀσεβεῖ. Λοιπὸν ἡ
ᾠδὴ ἐννοία ἔ' λόγῳ ὁποδ' Λέγει ὡς ἐμεῖ. εἶναι ἐπούτη. ἀν' ἴσως λοιπὸν καὶ ἀπὸ
ταῦτα ἀκολουθεῖ πῶς νὰ ἦτον Θεός, ἀκούει καὶ κρίνει :

Εἰς τὸ κ : κεφάλ : τῆς Εξόδου εἶναι γραμμένον ὅτι ὁποῦταν ὁ Θεός
ᾠδὴ ἔδωκε τὸν νόμον, ἐγίνειν εἰς τὸ ὅρος φωνῆς βρονταῖς, ἐφοβήθη ὁ λαός, καὶ
Εξοδ. α. ᾠδὴ εἶπε πρὸς τὸν Μωϋσῆ. ἐσὺ ὦ Μωϋσῆ λάλει πρὸς ἡμᾶς, καὶ μὴν μᾶς
ᾠδὴ λαλεῖ ὁ Θεός, νὰ μὴν ἀποθάνωμεν. τοῦτον τὸν λόγον ἐνθυμούμενος ὁ
Θεός, ἀναμέσον εἰς ἄλλας πρὸς ἡμᾶς ὅπως ἔδωκε τῷ Μωϋσῇ, καὶ
τὸν ἐπὶ τῷ λαῷ νὰ ταῖς ἀναφέρει τοῦ λαοῦ, σὰν ἦτον ἡ ἱερωσύνη τῆς Ιερωσύ- 10
νης, καὶ ἡ ἐκείνη εἰς ἄλλας εἰς ἀφαισισμόν τῆς παλαιοῦς, καὶ εἰς ἀποκαταστάσεως,
ὑποδ' ὡς εἶχοντο, εἰς τὸ, ιη : Κεφάλαιον, τοῦ Δευτερονομίου. ἀνάμε-
σον λοιπὸν εἰς ταύτας τὰς πρὸς ἡμᾶς ὅπως ἔδωκε τῷ Μωϋσῇ, τοῦτον
τὸν Εξόδον, ἐκείνου ὁποδ' ὡς εἶχει τὸ, κ : Κεφάλαιον τῆς Εξόδου. τότε
Δευτ. ιη. ᾠδὴ τοὺς εἶπε πρὸς τὸν λαόν. ἀκούετε τὸν Θεόν ὅπως ἔδωκε τῷ Μωϋσῇ, καὶ
ᾠδὴ σ. Καὶ πρὸν νὰ ἐρωτήσῃ πᾶς τὸν Μωϋσῆ, νὰ τοῦ εἴπῃ, καὶ ἀφ' ἑσέως
μᾶς σιωπῇ καὶ ἐσὺ ἀφ' ἑσέως τοῦτον πρὸς τὸν λαόν. καὶ ποῖος θέλει νὰ εἶναι
ἐπούτος ὁ πρὸς τὸν λαόν. ἀκούετε καὶ λέγει ὁ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν.
ᾠδὴ ἐσὺ ἐξήγησας ἐν χορῇ καὶ εἶπες, νὰ μὴν σὺ λαλήῃ ὁ Θεός, μήτε νὰ ἀ-
κείνη τῆς φωνῆς τοῦ ἀφ' ἑσέως μὴν ἀποθάνῃς, μόνον ἐγὼ νὰ σοὺ λαλῶ. 20
εἰς τοῦτο λέγει ὁ Θεός. καλὰ εἶπεν ὁ λαός πῶς φοβᾶται, καὶ δὲν θέλουν
νὰ ἀκείνη τῆς φωνῆς μὲν, καὶ νὰ φερωῦν τὴν φωνήν, μήπως καὶ πέ-
σῃ ἀπ' αὐτῆς καὶ τοὺς ἀναλώσῃ. Λοιπὸν ἐπὶ δὴ φοβουῦνται, Προφήτῳ
ᾠδὴ νὰ τὸς ἀναστήσῃ, ἀπ' ἀνάμεσα ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν τῶν, σὰν ἐσένα. καὶ θέ-
λω δώσῃ τὸ ῥῆμα μὲν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος ὅς ἐάν 25
μὴ ἀκείνη τὸν λόγον αὐτοῦ, ὅσα ἀν' ἐλάλησῃ ὁ πρὸς τὸν λαόν ὅτι τῷ ὀνο-
ματί μου, ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ' αὐτοῦ εἰς ταῦτα τὰ λόγια πρὸς τὸν λαόν
ᾠδὴ θῆς. Πρῶτον ὅτι λέγοντας ὁ Μωϋσῆς, ὅτι τῷ Θεῷ ὁμοεικὸς εἶναι
νὰ ἀκείνη τὸν πρὸς τὸν λαόν ἐκείνου, καὶ τὰ λόγια του. ἀκούετε πῶς
σὰν ἐλάλησῃ ἐκείνος, πλέον ὁ Μωϋσῆς, δὲν ἔχει νὰ χάμῃ, μόνον μὲν 30
ἀργός.

ἄρτος. ὅτι ἐκεῖνος ὁποῦ ἔμελλε νὰ ἔλθῃ, ἔμελλε νὰ εἶναι καὶ μεγαλιό-
 τερος ἀπὸ αὐτὸν. ὁποῦ αὐτός τις τὸ μαρτυρεῖ. ὅτι εἶναι τροφήτης ἀπὸ
 Θεοῦ. καὶ ὅχι ἀπλῶς τροφήτης, ἀλλὰ τροφήτης ὁποῦ ἔταξεν ὁ
 Θεὸς νὰ τὸν δώσῃ εἰς κοινὴν ὠφέλειαν. λοιπὸν πάντες ἤθελον ἔλθῃ, τότε ἐ-
 μῶμεν ἄρτος ὁ Μωϋσῆς. Δεύτερον παρέπεμψε νὰ σκεφθῇς, ὅτι ὅταν ἦτησεν
 ὁ λαὸς νὰ μὴν τις ὁμιλῇ ὁ Θεός, ἀλλὰ μόνος ὁ Μωϋσῆς, δὲν εἶπεν ὁ
 Θεὸς κακὰ λέγει ὁ λαός. ἀλλὰ εἶπε καλὰ λέγει. πάντες νὰ τοῦ ἠθέλουν
 ἀρέσῃ ὁ λόγος τοῦ λαοῦ. καὶ ἔκαμεν ὁ Θεός, πάντες καμνὴ ὁ σοφὸς καὶ φρόνι-
 μος Ιακώβος εἰς τὸν ἀδελφισμὸν, ὁποῦ πάντες ζητήσῃ ὁ ἀδελφεὸς πίπτορας
 50 ὁποῦ δὲν συμφέρεται, δὲ τις λέγει ὁ Ιακώβος κακὰ λέγεις, μόνον τοῦ λέ-
 γει καλὰ λέγεις, μετὰ χαρᾶς. ἔπειτα ὁ σοφὸς καμνὴ καὶ οἰκονομῶ κα-
 θὼς γνωρίζει, νὰ ἀρμώσῃ τὴν ἀδελφείαν, καὶ ἔτω θεραπεύει τὸν ἀδελφόν.
 ἔτις ἀποκρίθη ὁ Θεός. ἀλλὰ ὠκονόμησεν ὡς ἐγνώριζε πῶς εἶναι συμφέ-
 ρον τοῦ λαοῦ. Τεῖτον παρέπεμψε νὰ σκεφθῇς, ὅτι ὁ Θεὸς καλὸν ἐγνώρι-
 55 ζε τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ, ὡς ὅτι τὸ ἐγνώριζεν αὐτὸς ὁ λαός. ὁ
 Θεὸς ἐγνώριζε πῶς τις ἐσύμφερε νὰ τις λαλῇ αὐτός τις. καὶ αὐτοὶ ἔλε-
 γον ὅχι, μή μᾶς λαλεῖ ὁ Θεός. Ἀλλὰ τοῦτο ὁ Θεὸς λαλὼν ἀγνωστον καὶ
 ἀκάρδιον παρηγορῶντας, λέγει λόγια, καὶ ὅποια ἔχῃ ταῦτίς τὴν
 ἔννοιαν. ἐπεὶ δὴ ἔτις θέλετε νὰ μὴν σᾶς λαλῶ αἱ εἶναι. θέλω σᾶς δώσῃ
 60 τροφήτις. Τῆς ἐστὶ καὶ τὴν Γροικίαν τις λόγος νὰ κάμω τὸ θέλη-
 μά σας ἀλλὰ τὸ δὲν συμφέρεται. καὶ νὰ μὴν κάμω τὸ θέλημα σας ἀλλὰ τὸ
 σᾶς συμφέρεται. θέλω δώσῃ τροφήτις ἐκ μέσων τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ὡς
 περ σέ. Καὶ χρησιμῶς ὁ τροφήτης νὰ εἶναι ἄνθρωπος ἐπειδὴ ἔτις
 θέλῃσιν. ἀλλὰ νὰ μὴν εἶναι ἀπλῶς ἄνθρωπος, ἀλλὰ τὸ δὲν ἦτον συμ-
 65 φέρον τις. Καὶ πάλιν νὰ εἶναι αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς,
 ὁ ἀληθὴς Θεός, ὅπως αὐτοὶ δὲν ἠθέλουν, καὶ ἐκεῖνος ὁ υἱὸς νὰ τις λαλῇ,
 ἀλλὰ τὸ τοῦτο τις ἐσύμφερε. Διὰ τοῦτο λέγει εἰς τὸν Ησαΐαν, κεφάλαιον β΄
 : ἀλλὰ τοῦτο γινώσεται ὁ λαός μετὰ τὸ ὄνομα μετὰ τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ ὅτι ἐγὼ εἰμὶ αὐτὸς ὁ λαλῶν πάρεμι. κλίνει ὁ Θεὸς εἰς τὴν γνώ-
 70 μιν τις, ἀλλὰ τὸ καλὸν, καὶ τὸ πλεόν τις συμφέρον δὲν τὸ ἀδυνατεῖται.
 ἔτις τὸ

ἔτε τὸ ἀπαργιάζει. τὸ ὁποῖον εἶναι νὰ τοὺς λαλήῃ ὁ Θεός. Ἀλλὰ τοῦτο
 Προφήτῳ ἀναστήσω ὡς περ σέ, ἀμὴ γροικῆται ὡς ἰσχυρότερον ὡς σέ.
 ὅτι τὰ λόγια μου θέλουν εἶσαι εἰς τὸ σῶμα του, ἐπειδὴ ὅς π' ἐλάλησθ', δὲν
 θέλῃ λαλήσθ' ἐξ αὐτοῦ, ἀλλ' ὅ, π' ἤκουσεν ἀπ' ἐμῆς. καὶ δὲ θέλει εἶ-
 σαι διαφορὰ ἀπὸ τὰ λόγια ταῦτα εἰς τὰ λόγια μου, ὅτι ἐκεῖνος καὶ ἐγὼ ἓνα
 εἶμασθ' ἐν. ἐπειδὴ ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμὶν. καὶ δὲν θέλῃ εἶσαι ἐκεῖνος
 σὰν τοὺς ἄλλους πρὸς τὴν νὰ μὴν τὸν ἀκούετε, καὶ νὰ τὸν κακοποιήσε-
 τε καὶ νὰ περᾶσθ'. τοῦτο μὴν τὸ λογιᾶζεσθε ἔτι. Ἀλλὰ ἐπειδὴ ἐκεῖ-
 νος θέλῃ εἶσαι ἓνα μετ' ἐμῶν καὶ τὴν θεότητα, ἐγὼ θέλω κάμει ἐκ δι-
 κησιν εἰς ἐκεῖνον ὅπου δὲν τὸν θέλουν ἀκούει, καὶ δὲν τὸν θέλουν πιστεύ-
 σαι. ἐτούτῃ εἶναι ἡ ἄνοια τοῦ λόγου, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ ῥήτος. ἀπὸ τῆς
 ὁποίας συμπεράνεις πῶς ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ πρὸς τὴν
 ἀπὸ Θεοῦ καὶ ἀληθινὸς Μεσίας, ἦτον ἀληθινὸς ἄνθρωπος σὰν τὸν Μωϋσῆν,
 πλὴν καὶ ἀληθινὸς Θεός. καὶ ταῦτα ἐξῆς : Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς μας
 εἶναι νὰ δειξωμεν τὸν Μεσίαν, ὅτι ἦτοιν ὅχι ἄλλος ἄνθρωπος, ἀλλὰ
 Θεός καὶ ἄνθρωπος. οἱ Ἑβραῖοι εἰς τοῦτο ποτὲ δὲν ἐνχαριζοῦνται, ἐδὲ
 τὸ πείθου, ἀν δὲν ἰδῶσι καὶ μαρτυρίας τῆς γραφῆς, διὰ τὸ τοῦτο
 ἡσυχ. 3. ,, ταὶ καὶ ἀρχὴς ἀς ἰδῶσι τὸν Ἠσαΐαν, ἐν κεφαλῇ 3. ὅπου φανερὰ λέ-
 ,, γει, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Μεσίᾳ θέλει νὰ εἶναι Ἐμμανὴλ, ὅπου δὲν θέλει
 νὰ εἴπῃ ἄλλο τὸ ὄνομα τοῦτο, μήτε νὰ μᾶς φανερώσῃ, ὡς ὅσον θέ- 20
 λει εἶσαι μετὰ τοὺς ἀνθρώπους, ἤρουν μαζὶ μας ἐκεῖνος ὁ Μεσίας, θέλο-
 μεν εἶσαι βέβαιον πῶς ὁ Θεός εἶναι μαζὶ μας, ἀλλὰ αὐτὸς εἶναι Θεός.
 καὶ εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον, καλεῖ τὸ παιδίον αὐτὸ ὅπου ἐγεννήθη ἀπὸ
 ἡσυχ. 3. ,, τῷ παρθένον, Θεὸν Ἰσχυρὸν. καὶ πατέρα τῆς μελλούσης ζωῆς. καὶ ἀφί-
 νοντας ταῖς ἄλλα ὀνόμαζα ὅπου τοῦ λέγει ὁ Ἠσαΐας, εἰς ταῦτα ἀπὸ- 25
 ρῶ, ποῖος ἄλλος ἡμπορεῖ νὰ εἶναι Θεός Ἰσχυρός, ὡς ὁ ἀληθινὸς Θεός,
 ἀν εἶχε λέγει μόνον Θεός, ἦτον ἀμφιβολία εἰς τὸν λόγον τοῦ Ἠσαΐου,
 ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι κράζονται πολλὰς φορὰς Θεοὶ εἰς τὴν γραφὴν.
 ,, ἀμὴ Θεός Ἰσχυρός ποτὲ ἄνθρωπος, ὅτε ἄγγελος δὲν λέγεται, μὴ-
 ,, νον ὁ ἀληθινὸς Θεός ; καὶ πάλιν Πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, ἄλλος δὲν 30
 εἶναι

εἶναι τὸν Θεὸν ὅπου δέξει μετὴν συντέλῃαν τοῦ κόσμου, ναὶ σά-
 ση ἐκεῖνος ὁποῦ ἔφάνονται. ναὶ εἶναι αὐτὸς μόνος πατὴρ τῶν ἐκλεκ-
 τῶν ὁποῦ ἐσώθησαν, καὶ αὐτοὶ ναὶ εἶναι παῖδιά τε, καὶ τὸ γεγραμμένον,
 Εγὼ ἐσθμην αὐτοῖς εἰς πατέρα, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς υἱούς: Ταῦτα,
 5 πάντα δὲ θέλῃσι ναὶ χραικῆσαι οἱ σκληροκαρδιοὶ Ἑβραῖοι. μόνον ζη-
 τοῦσι τρόπον πῶς ἦτον δυνατὸν ὁ Θεὸς ναὶ γενῇ ἄνθρωπος. καὶ ἡμεῖς
 ὅτε ὁμιλοῦμεν μετὰ Χριστιανούς, εὐκολα μετὰ δίδωμεν τὸ μυστήριον τοῦτο,
 ἀλλὰ μετὰ ἁσέβειν ὅπως εἰς τὴν καρδίαν τῶν δὲν ἔχει ἵχνος ἡ εὐσέβεια εἶναι
 δύσκολον. μετὰ ταῦτα ὅλα εἰς τὰ ὅμματα τῶν μέσων, τῶν δεικνύει ἡ γρα-
 10 φὴ τὸ μυστήριον. εἰς αὐτὸν τὸν Ἡσαΐαν, ὅταν τῶν λέγει πῶς θέλει ναὶ
 γενήσῃ μία παρθένος. σὰν ναὶ ἤθελε ναὶ σοῦ εἰπῇ, μὴ λογιᾶσθαι, ὅτι ἐ-
 κείνος ὁ Μεσίας ὁ Προφήτης, τῆς μεγάλης βουλῆς ὁ Ἀγγέλως, ὡς, τὸν
 εἰπῆς, καὶ εἰπὶ ὄνομα τῶ δώσθαι ἀπὸ τοῦτα ὅλα τὸν ἀρμώζου. λοιπὸν
 μὴ λογιᾶσθαι, ὅτι θέλει ναὶ γενῇ ἄνθρωπος, σὰν ἐσένα καὶ ἐμὴν καὶ ἄλλον,
 15 ὅχι, ἀλλὰ θέλει ναὶ γεννηθῇ ἀπὸ μητέρας παρθένον. ταῦτέστιν ἡ μητέρα τε
 ἔχει ναὶ τὸν συλήψῃ ἐν τῇ γαστρὶ καὶ εἰς καμῖαν ἐνέργειαν ἀνδρὸς μόνον
 πόσον θέλει γένει, ὅτι ἐκ τῶν ἀχραντῶν καὶ καθαρωτάτων αἱμάτων θέλει
 λάβει σάρκα ὁ Ἐμμανὴλ ναὶ τὴν καμὴ ἐν μετὰ τὴν ὑπόστασιν τε, πλὴν
 ναὶ εἶναι ἡ φύσις τῶ Θεοῦ, καὶ ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου χωρισμέναις ἀλλή-
 20 λως τῶς. τοῦτ' ἐστὶν αἱ δύο φύσεις χωρισμέναις καὶ συμμιγμέναις, συμμιγμέναις
 ἀλλὰ τὴν ὑπόστασιν. ὅτι μία εἶναι ἡ ὑπόστασις ἢ ὕψος καὶ ὁ ἀνθρώπος, καὶ
 εἶνα ὁρόσωπον. ἀλλὰ χωρισμέναις, διατὶ ἡ φύσις ἡ ἀνθρωπίνη ἔχει τὰ ἰδιώ-
 ματά της καὶ ἡ θεῖα φύσις τὰ ἰδιώματά της ἡ θεῖα φύσις εἶναι πανταχῶς,
 ἀπαθὴς, ἀόρατος, ἀκατάληπτος, καὶ ὅτι ἄλλο εἶπης, ὅπως ναὶ ἀρμώζῃ ὁ
 25 Θεός. πλὴν ἡ φύσις ἡ ἀνθρωπίνη ἦτον ἀσθενὴς, μόνον ἔξω ἀπὸ τὴν ἀμαρ-
 τίαν, ὥστε ταῖς ταῖς λοιπὰ πάθῃ ὅπου ἔχοντες καὶ ἡμεῖς, ἐπείνα, ἐδίψα,
 ἐκοιμᾶτον. ὅθεν ἡ ὑπόστασις ὁ ὕψος καὶ λόγος πέρνωντας εἰς ὁ λόγος της
 τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἐγένετο ἄνθρωπος, ἐγενήθη ἀπὸ γυναῖκα, ὡς Θεός
 ἀπὸ παρθένον, ὅτι αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἦτον παρθένος καθαρωτάτη καὶ ἀγιω-
 30 τάτη ὅπου ποτὲ ἀνδρὸς εὐκλῶς δὲ ἐγνώρισε. καὶ ἀπὸ τοῦτο ἦν παρ-

θένος, καὶ παρθένος μετὰ τέκνον, θαῦμα μέγα καὶ ἐξαισίον
 ἵνα τὸ κατὰ λάβῃ ἄνθρωπος. Ἀλλ' οὗτο λέγει ὁ Ἡσαΐας τίς τὸ εἶδε τού-
 το, ἢ ποῖος ἤκουσε τέτοιον ῥᾶγμα, σὰν ἔλεγε, ποτὲ δὲν ἐφάνη εἰς τὸν
 κόσμον τέτοιαις λογίς μυστήριον, ὥς ἐποῦτο ὅπως βλέπομεν καὶ ἀκούομεν.
 τὸ ὁποῖον Ἀλλ' οὗτο τὸ ἤκουαν οἱ Εβραῖοι, καὶ τὸ ἐβλεπαν καὶ δὲν τὸ ἐπίστευαν. 5
 καὶ τὸς ἔλεγεν αὐτὸς ὁ Ἡσαΐας εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προφητείας τῆς, ἀκοῇ
 καὶ ἀκούετε, καὶ ἔμῃ σιωπῇ, καὶ βλέποντες βλέφετε καὶ ἔμῃ ἰδῆτε.
 ἄς μᾶς εἰποῦν οἱ Εβραῖοι, τί εἶναι ἐκεῖνο ὅπως ἡ θέλει ἵνα ἰδοῦν καὶ
 ἵνα μὴν τὸ πιστεύσωμεν, ἵνα τὸ ἀκούσωμεν καὶ ἵνα μὴν τὸ κατὰ λάβῃ; ἄς
 μὴ εἰπῶσι τί ἦτον ἐκεῖνο; δὲν ἠξεύρομεν. ἀλλ' ἐγὼ σὰς λέγω, ὅτι ἦτον, 10
 τὸ μέγα μυστήριον τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας, πῶς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐμελλε
 ἵνα γενῇ ἄνθρωπος, καὶ ἵνα εἶναι Θεὸς, καὶ ἵνα σιναναστέφεται μετὰ τοὺς ἄν-
 θρώπους. μετὰ τὰ ἀσάθητὰ ὁμμάτια ἵνα τὸν ἠυλέπομεν ἄνθρωπον. μετὰ
 νοῦ καὶ μετὰ πνεύματος, ἵνα τὸν γνωρίζομεν Θεόν. μετὰ τὰ ἀσάθητὰ ὁμμά-
 τια τὸν ἐβλεπεν ὁ Φίλιππος εἰς τὸ ἐν γένει, καὶ ἐβλεπε τὸν ἄνθρωπον, 15
 καὶ τὸν ἐγνώρισε ὁ κύριος, καὶ τοῦ εἶπε, Φίλιππε πόσον κα-
 ρὸν εἶμαι μαζὴ σὰς, καὶ ἀκόμη δὲν μετὰ ἠξεύρης μήτε ἐρῶνα μήτε τὸν πα-
 τέρα μου ὅπου ἴδεν ἐρῶνα ἴδε τὸν πατέρα μου: Μετὰ τούτα τὰ λόγια
 ἀνοίξε τὰ ὁμμάτια τῶν Φιλιππων, καὶ τὸν ἐγνώρισε πῶς εἶναι Θεὸς καὶ
 ἄνθρωπος. μήνυμα χαλκήριον καὶ μυστήριον θαυμαστὸν εἰς τὸ ὁποῖον ἐκ- 20
 φάνησαν τὰ αὐτὰ τῶν Εβραίων, καὶ ἐτυφλάνησαν τὰ μάτια τῶν, καὶ
 δὲν τὸν ἐγνώριζαν. καὶ ὅτε τὸς εἰποῦμεν καὶ ἡμεῖς ζητοῦσι τρεῖς ὅπως καὶ
 εὐείσκουσιν ῥᾶφαις ἀπίστιας καὶ δὲν πιστεύουσιν τῆς γραφῆς ὅπου τὸ λέ-
 γει, τῶν προφητῶν ὅπου τὸ ἐκύρηξαν, δὲν πείνομεν αὐτὰ τὰ ἔργα τοῦ
 Χειροῦ τοῦ ἀληθινοῦ Μεσίου ὅπου τὸς ἐδείξε φανερά, ἀμὴ πάντοτε 25
 εὐείσκονται εἰς τὴν σκληρότητα καὶ ἀπίστην τῶν. Καὶ Ἀλλ' ἵνα γνωρίσῃ
 τὸ σφάλμα τοῦ φανεροῦ ὁ Εβραῖος, ἄς ἀναβῇ τὸν ο.α. Παλμόν
 καὶ ἄς μετρήσῃ ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὁ Βαπλεὺς ὅπου θέλει ἵνα κατεβῇ
 ὡς υἱὸς τοῦ τέκνον, καὶ θέλῃ εὐρεῖ ὅτι δὲν εἶναι ἄλλος ὡς ὁ υἱὸς καὶ λό- 30
 γος τοῦ Θεοῦ ὅπου ἐμελλε ἵνα κατεβῇ ὡς υἱὸς, ὡς δρόσος, εἰς τὴν
 ἀνθρωπίνην

- 610 λέγει τους ὁ Χεῖρος, καὶ πῶς ὁ Δαβὶδ ἐν πνεύματι τὸν χαλεῖ κύ-
 ριον, λέγων, Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου χάρις ἐκ δεξιῶν μου: ὁ λό-
 γος τοῦ κυρίου μας, εἶναι ἐποῦτος καὶ ἔχει τοιαύτῳ ἐννοίαν ἀνίστως καὶ εἶναι ὁ
 Μεσίας ὑπὸς Δαβὶδ, πῶς ὁ Δαβὶδ τὸν ὀνομάζει αὐτὸν τὸν Μεσίαν καὶ
 τὸν λέγει κυρίον τε; καὶ αὐθέντῳ τε; καὶ εἰς τοῦτο δὲν ἤξευραν ναὶ
 τοῦ ἀποκριθῆσι ἀφ' αὐτοῦ δὲν ἤξευραν πῶς ὁ Μεσίας ἐμελλε ναὶ εἶναι
 ἀληθὴς Θεός, καὶ ἀληθὴς ἄνθρωπος. καὶ ναὶ ἀποκριθῆναι ναὶ εἰπῆν ἀλή-
 θηα, ὑπὸς Δαβὶδ θέλει ναὶ εἶναι, τοῦτ' ἐστὶν ἐκ σπέρματος Δαβὶδ, καὶ
 τῷ ἀνθρωπότητι, ἀλλ' οὐ καὶ τῷ θεότητι κύριος καὶ αὐθέντης τοῦ Δα-
 βὶδ. τοῦτο δὲν γνωρίζοντας οἱ τυφλοὶ ἐν τῇ ἀπίστῳ. πῶς δὲν ἐγνώρι- 10
 σαν τί τοὺς ἔλεγεν ὁ κύριος, κατὰ δὲν ἐγνώρισαν πῶς αὐτὸς ὅπου τῆς
 ἐσωτυχεν ἦτον ὁ ἀληθινὸς Μεσίας. ἀφ' οὗτο λέγει, ὁ εὐαγγελιστής,
 Καὶ ὁ δὲ εἰς ἐδούατε αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον, ὁ δὲ ἐτόλμῃσε τις ἀπ'
 ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτήσας αὐτὸν οὐκ ἔκετι: Ἀλλ' ἡ τυφλὰ ἄρα τῶν
 Εβραίων εἶναι τόσον μεγάλη, ὅπου δὲν τοὺς ἀρίνει ναὶ χροικήσου τῷ 15
 γραφῇ. καὶ ἀπὸ τοῦτο πῶς εἰσὶν εἰς τοιαύτῳ μεγάλῳ ἀπώλειαν, καὶ ἀ-
 πίστην. τῷ ὁποῖαν ὁ Ἰσάκας περιελάμποντας ἔλεγε. Κύριε τίς ὅτι-
 στε τῇ ἀκοῇ ἡμεῶν καὶ ὁ βεβαχὼν κύριος πῶς ἀπεκαλύφθη: Ομιλῶντας
 εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ὁ Προφήτης ἀφ' τὴν θάλασσαν τοῦ Μεσίαν καὶ
 ἀφ' τὴν βασιλείαν του, ἡρῶν πῶς ἐμελλε ναὶ ἀποθάνῃ, καὶ ναὶ τὸν ἰδοῦ- 20
 σιν οἱ ἄνθρωποι ὡς χακοῦργον εἰς τὸν ταυρὸν, ἐπ' αὐτῷ πῶς ἀποθνήσκοντες
 ἐμελλε ναὶ σώσῃ ἐκείνους ὅπου εἶχον ναὶ πτεύσου εἰς αὐτὸν, κατὰ λέ-
 γει, Παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη.
 καὶ αὐτὸς ἀμαρτίας πολλῶν ἀνέτευκε. καὶ ἀφ' αὐτῶν ἀνομίας αὐτῶν πα-
 ρεδόθη, καὶ τὰ λοιπὰ: ἀφ' αὐτῶν λοιπὸν κράζει καὶ λέγει. Κύριε τίς 25
 ὅτι πτευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμεῶν; ἡρῶν ποῖος ἀπὸ τοὺς Εβραίους πτεύει εἰς
 ἐκεῖνα ὅπου ἡκούσαντες ἡμεῖς ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τοὺς τοῦ λόγου; ἢ καὶ
 μετὰ ληψιν, τίς ἀπ' ἐκείνους ὅπου μᾶς ἡκούσαν ὅτι πτευσεν; πᾶς δὲ θέ-
 λει ναὶ πτεύσῃ πῶς ὁ ὑπὸς τοῦ Θεοῦ ὅπου εἶναι δυνάμεις τοῦ πατρὸς
 ἔλαβε τῷ φύσει τῷ ἀνθρωπίνῳ καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος, καὶ ἐμῖναι ἀληθινὸς 30
 Θεός

Θεός καὶ ἀληθινὸς ἄνθρωπος, καὶ ἀπέθανε καὶ πάλιν ἀνθρώπινον φύσιν,
 ἵνα σώσῃ τὸν ἄνθρωπον. ποῖος λοιπὸν λέγει ὁ πρεσβύτερος τὸ πιστεῦναι τῷ
 τῷ ἀπὸ τῶν Εβραίων; πινὰς. ἀλλὰ τοῦτο, Κύριε πᾶς ὁπίστευσε τῇ ἀκοῇ
 ἡμῶν; καὶ ἐρωτήσῃς τὸν Εβραῖον ἀλλὰ πᾶς ὁπίστευσας τὸν λόγον τοῦ
 5 πρεσβύτερου; σοὶ ἀποκρίνεται, ἀλλὰ πᾶς ἐποῦτο ὅπου λέγει πῶς ὁ Θεὸς ἐ-
 μελλεῖ νὰ γενῇ ἄνθρωπος εἶναι ἀδύνατον, καὶ ὡραῖον καὶ κούριον, ὅπως
 δὲν τὸ καὶ λαμβάνου. ὡς τὸ ὅποιον εἶναι τυφλὸς ὁ Εβραῖος. ἀλλὰ
 πᾶς δὲν γνωρίζει πῶς ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ησαΐαν ἐπαγγέλλεται λέγοντας,
 Ηκούσατε πάντα καὶ δὲν τὰ ἐγνωρίσατε, ὡραῖα καὶ κούρια σῶμα, 10
 καὶ ἡκούσατε ἀπὸ τῶρα, ἐκεῖνα ὅπου μέλλουσι νὰ γενῶσιν. ἀς εἴπῃ τῶρα ὁ
 Εβραῖος πᾶς ὡραῖα καὶ κούρια εἶναι ἐκεῖνα ὅπως ἡκούσατε, καὶ ὅπως ἐμελλε
 νὰ γενῶσιν, νὰ τὰ γνωρίσωμεν καὶ ἡμεῖς; ἀλλὰ κούρια καὶ θαυμάσια
 δὲν ἔγιναν ὅδε θέλουσι γέναι ποτέ, ὥστε ἐκεῖνα ὅπως φανερά ἴδαν τὰ μά-
 15 πα τῶν ἀνθρώπων, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ νὰ γενῇ ἄνθρωπος ἀλλὰ νὰ ἐξαλείψῃ
 τὰς ἁμαρτίας μας, καὶ νὰ μᾶς σώσῃ τὸ ὅποιον ἀπὸ πολλῶν τὸ ἐκράζεν
 ὁ Ησαΐας. Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει, καὶ παρ' ἡμῶν ὁδυνά- 20
 ται. καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ὡς πᾶσι, καὶ ὡς πληγὴ ὑπὸ
 Θεοῦ, καὶ ὡς κακός, αὐτὸς δὲ ἐπεσυναπόδη ἀλλὰ τὰς ἁμαρτίας ἡ-
 25 μῶν. καὶ μεμαλάκισται ἀλλὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, παιδεία εἰρήνης ἡμῶν
 ἐπ' αὐτὸν τῷ μύλῳ αὐτῶν ἡμεῖς Ἰάσηρον: Ἀπὸ τῶν ὁποῖα λόγια τοῦ
 Ησαΐου φανερῶς συνάγει πῶς καλὰ καὶ οἱ Εβραῖοι ἀλλὰ πᾶς ἐμφυτε-
 30 τὸν κακόν, νὰ τὸν ἐλογιάζαν ἄνθρωποι καὶ κακῶν, καὶ ἀλλὰ τοῦτο νὰ
 τὸν ἐθαύρασαν, ἀλλὰ αἱ πληγαὶς τῆς καὶ ὁ θάνατός τῆς ἦτον εἰς τὴν
 σωτηρίας τῆς ἐδικῆς μας. τὸ ὅποιον εἶναι φανερόν πῶς ἄνθρωπος ἀπλῶς
 35 νὰ τὸ κατὰ φύσιν δὲν ἐμπόρει μόνον Θεός. ἀλλὰ τὸ μὲν θάνατον πινὰς ἄν-
 θρωπος νὰ καὶ σωτηρίαν, ὅτε ἡμεῖς ἡμπορέσθαι αὐτὸς τῆς εἰς τοῦ λό-
 γου τῆς νὰ τὸ καὶ, ὅτε νὰ πιστεύσῃς πῶς ἄλλος ἐμπόρει νὰ τὸ καὶ,
 ὡς μόνος ὁ Θεός, τὸ δεύτερον ὡς ἄνθρωπον τῆς ἀγίας τριάδος ὅπως λέ-
 30 γεται ὁ υἱὸς καὶ λόγος ὁ Θεοῦ καὶ πατὴρ. ἐκεῖνος. ἔγινεν ἄνθρωπος. ἡμεῖς
 ἔλαβον ἀνθρώπινον σῶμα καὶ ἐμφύον, καὶ τὰ ἀνθρώπινα πάντα πάλιν

τῆς ἀμαρτίας, καὶ ἔπαθε καὶ ἀπέθανε, καὶ ὁ θάνατος τε καὶ τὸ πικρὸν τῆς αἵμας ὃ ἔχουσαν ἐλευθέρωσε τὸν κόσμον ὅλον ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας καὶ ἀπὸ τῆς θείκης ὀργῆς. καὶ εἰρηνοποίησε τὴν θεότητα καὶ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τοῦ λόγου τε. τὸ ὁποῖον ἄλλος δὲν τὸ ἐκατόρῳνε ὡς ἐκεῖνος ὅπως ἦτον Θεὸς καὶ ἄνθρωπος. ἀπὸ τοῦ ὁποῖον συμπεραίνεται πῶς ὁ Μεσίας ἐμελλε 5
να εἶναι Θεός, μετὰ ὅλον ὅπως ἦτον καὶ ἄνθρωπος.

ΑΠΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

Εἰδὼ δύο πράγματα πολλά, δύσκολα ἀπορῶσι καὶ ἀμφιβάλλουσιν οἱ Εβραῖοι. καὶ Πρῶτον λέγουσι πῶς εἶναι δυνατὸν ὁ Θεὸς ὅπως δὲν τὸν χω- 10
ρεῖ ὁ κόσμος ὅλος καὶ εἶναι ἀπειρος, καὶ χωρήσῃ εἰς τὸν σῶμα ὅση εἶναι ἐνὸς ἀνθρώπου. Δεύτερον πῶς εἶναι δυνατὸν ὁ Θεὸς να γενῇ ἄνθρωπος, ὅπου ὁ Θεὸς δὲν μετεβάλλεται ἔτε ἀλλάσῃ ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπου ἦτον καὶ ὅπου εἶναι; ἐποῦτα εἶναι εἰς ὀλίγα λόγια ὅπου λέγῃ ὁ Εβραῖος. ἀμὴ ὁ Χειριστὸς ὀρέπει να τοῦ ἀποκριθῇ ὅπως καὶ να τοῦ εἰπῇ. 15

ΛΥΣΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Εἰς τὸ πρῶτον ἐπὶ Εβραῖε θαυμάζουσι πῶς ὁ Θεὸς ὅπου ὁ κόσ-
μος ὅλος δὲν τὸν χωρεῖ ἐχώρησεν εἰς ὀλίγον ὡσπληνμα, ἢ εἰς ὀλίγου
σῶμα, διὰ τὸ δὲν μετὰ τὸ ἀπλὸν τοῦ Θεοῦ. ὅπου χαλὰ καὶ εἶναι
ἀπειρος καὶ δύο ἐννοίας, Πρώτη, διὰ τὸ πᾶν δὲν τὸν χωρεῖ. Δευτέ- 20
ρα, διὰ τὸ εἶναι πανταχῶ. ἀμὴ ὀρέπει να λογιᾶσθῃ πῶς εἶναι καὶ ἀ-
πλόσματος, καὶ ὅπως εἶναι, εἶναι ὅλος. διὰ τοῦτο ὅταν λέγομεν Θεὸς
ἐν σαρκί, ἢ ἐσαρκώθη, λέγομεν ὁ Θεὸς ὅλος ἐσαρκώθη καὶ ἐγένετο ἄνθρω-
πος, καὶ ὅλος ἦτον ἐν τῷ ὡσπληνματι. καὶ πάλιν ἐν ταυτῷ ὅλος ἦ-
τον μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ πνεύματος ἐν τῷ ὄρει, καὶ ὅλος ἦτον παν- 25
ταχῶ. εἰς τόσον ὅπου ὅταν λέγομεν, ὁ Θεὸς ἐγένετο ἄνθρωπος, ἡτοιχοῦ-
μεν ὅτι ὅλος ἔλαβε τὴν σῶμα, καὶ εἰς τὴν ἀγίαν σῶμα ἐκεῖνον ἐκατοῖ-
κα ὅλον τὸ πλῆρωμα τῆς θεότητος, πλὴν διὰ τὴν ἄκραν ἀπλότητα,
ὅλος ἦτον ἔξω τῆς σαρκὸς καὶ πανταχοῦ. καὶ ἀπὸ ἐποῦτο ἡτοιχῆς πῶς δὲν
ἐμποδίζει να εἶναι καὶ ἀπειρος να μὴ τὸν χωρεῖ ὁ κόσμος ὅλος, καὶ ὅλος 30
να εἶναι

νὰ εἶναι καὶ ἄνθρωπος : Εἰς τὸ δεύτερον ὅπου εἶπες πῶς ἐπειδὴ ὁ Θεὸς
 δὲ μεταβάλλεται, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀδυνάτον ὁ Θεὸς νὰ γένῃ ἄνθρωπος.
 Πρέπει Εβραῖε νὰ λογιᾶσθαι πῶς δὲν ἐγένετο ἡ σάρκωσις τοῦ υἱοῦ καὶ λόγου
 ἐτῆς σὰν λογιάζεις, ἤρουν νὰ τραπῇ ἡ θεότης εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.
 5 ἢ ἡ ἀνθρωπότης εἰς τὴν θεότητα. τοῦτο δὲν ἐγένετο ἐτῆς σὰν τὸ βάλλεις
 ἐσὺ εἰς τὸν νοῦν σε σαρκικὰ καθὼς εἶσαι μαθητὴς νὰ χοιχῇς τὸν νό-
 μον. ἀλλὰ ἐγένετο μὲ ἄλλω φράσει. ἡ ὁποῖα ἦτο ἐτούτη. ὁ Θεὸς ἤρουν
 τὸ δεύτερον πρῶτον τῆς θεότητος, ὅπου εἶπαμεν εἰς τὸ πρῶτον κε-
 φάλαρον, εἰς τὸ δεῖ τῆς ἀγίας τριάδος. ἔλαβε πρῶσλλημα ἤρουν σάρ-
 10 κα ἀνθρωπίνην, σὰν ζύμην, εἰς τὴν γαστέρα τὴν παρθενικὴν τῆς πα-
 ναγίας μας, ὅπου ἐστὶ Εβραῖε τὴν λέγεις Μαριὰμ, καὶ λέγω τὴν καὶ
 ἐγὼ ὁ Χριστὸς Μαριὰμ, πλὴν παρθένον καὶ παναγίαν, καὶ ἁμωμον
 Θεοτόκον, ὅπου ἐγέννησε τοὺς ἀληθινὸν Μεσίαν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
 Χριστόν. ὁμῶς λέγω πῶς ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ὁ ἀληθινὸς
 15 Θεὸς σὰν ἐσκήνωσεν εἰς τὴν γαστέρα αὐτῆς τῆς παρθένου, ἔλαβε τὸ
 πρῶσλλημα σὰν ζύμην, ἀπ' ἐκεῖ, καὶ ἔθηκε καὶ τὴν ψυχὴν τῆς πρῶ-
 σλήματι. καὶ δὲν ἔσμιξαν ἐκεῖνα τὰ δύο, ἤρουν τὸ πρῶσλλημα καὶ
 ἡ ψυχὴ πρῶπτερα, νὰ γένοιεν ἓνας ἄνθρωπος ἐπειδὴ νὰ τὴν ἐνώσῃ εἰς τοῦ
 λόγου σου, ὅχι τοῦτο δὲν ἐγένετο ἐτῆς, ὅτι ἂν εἶχε γένῃ ἐτῆς, εἶχαν εἰς
 20 δύο πρῶπτα, ἐν τοῦ Θεοῦ καὶ ἕτερον τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἔλεγεν ὁ αἰρετι-
 κὸς Νεστόριος. ἀμὴν ἀκόμη τὸ πρῶσλλημα ἤρουν ἡ σὰρκα δὲν ἦτον σμι-
 γμὴν μὲ τὴν ψυχὴν, καὶ ὁ υἱὸς καὶ λόγος καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο μαζὶ μα-
 ζὶ τὰ ἔσμιξε καὶ τὰ δύο εἰς τοῦ λόγου τε καὶ ἐγένετο ἓνα πρῶσπτον, ἢ κα-
 25 θὼς λέγωμεν οἱ Θεολόγοι μία ὑπόστασις, μὲ τὸν υἱὸν καὶ λόγον. καὶ πάλιν
 μὲ ὅλον ὅπου ἐνώθησαν, μήτε ἡ θεότης ἐκεῖ ἐτράπη εἰς τὴν ἀνθρωπότητα,
 ἔτε ἡ ἀνθρωπότης ἐγένετο θεότης μόνον ἐμῆνε καὶ μία φύσις εἰς τὸ εἶναι
 τῆς, καὶ εἰς καμίαν σύγχλην. καὶ ἐκεῖ ἡ θεότης νὰ καμῇ τὰ ἴδια τῆς, καὶ
 πάλιν ἡ ἀνθρωπότης νὰ καμῇ τὰ ἴδια τῆς. ἀλλὰ τοῦτο ὡς ἄνθρωπος ἐπεί-
 30 να, ἐδήφα, ἔτρωγεν, ἐπαιπάτει. ὡς Θεὸς νεκροὺς ἀνέστην, ἀσθενεῖς ἐθε-
 ράπευε μὲ ἓνα λόγον, καὶ ὅτι ἡθελεν εἰπῇ εὐφρὺς ἐρηότου, καὶ τοῦτο ὅχι
 εἰ ἄλλο

δι' ἄλλο μόνον ἀφ' οὗ αἱ δύο φύσεις ἐτούτα ἡθεότης καὶ ἡ ἀνθρωπότης,
 ἦσαν συμμιγνύμεναι, καὶ ἓνα ὡράγμα εἰς τὴν ὑπόστασιν τοῦ ἰοῦ. ἀφ'
 τοῦτο λέγομεν εἰς Ἰησοῦς Χριστὸς, ἀμὴν πάλιν δὲν ἦσαν συχισμύμεναι ἀλλὰ
 ἀφ' ἐκεκρίμνυμεναι καὶ καθεὶ μία καὶ τὸ ἴδιόν της ἐτζη ἐνέργεια. τὸ ὁποῖον κα-
 ποιοι Θεολόγοι μὲ ἓνα εὐμορφον ὡς δὲ δειγμα μᾶς τὸ πληροφορεῖσαι να' 5
 τὸ πιστεύσωμεν. καὶ λέγουσιν ὕτως. Ἀν' ἴσως καὶ σοὶ φαίνεται δύσκολον
 πῶς θεότης καὶ ἀνθρωπότης ἐμπόρεσε να' εἶναι μαζῇ, καὶ να' εἶναι ἓνας
 Θεός, καὶ ἀνθρώπος χωρὶς σύγχησιν τῶν φύσεων. καὶ καθεὶ μία ἀπ' αὐ-
 ταῖς ταῖς φύσεως να' ἐνεργῇ καὶ τὸ ἴδιόν της. λόγιασαι τοῦτο τὸ ὡς δὲ
 δειγμα τὸ φυσικόν, ἔπειτα θέλεις πιστεύσῃ πῶς ἐκεῖνο ὅπου εὐείσκειται 10
 εἰς τὴν φύσιν, εἶναι πλέον εὐκόλον να' εὐρεθῇ εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἐνσάρ-
 κης οἰκονομίας ὅπου ἐκαμην ὁ Θεός. Λοιπὸν λόγιασαι ὅταν ἡ' ελες ἰδῇ
 μίαν μάχαιραν πυρρῶν καὶ τὸ σιδήρον της ὅλον φωτῖα. τί ἐβλεπες
 ἐκεῖ; καὶ θέλεις εἰπεῖ ὅτι εὐείσκεις τέσσαρα ὡράγματα. Πρῶτον τὴν
 ἐνότητα τῆς μάχαιρας, ὅπου εἶναι μία. Δεύτερον τὰς δύο φύσεις, τό- 15
 πῦρ καὶ τὸ σίδηρον, Τρίτον τὰ ἰδιώματα τῶν φύσεων, τὸ ἰδίωμα τοῦ
 πυρὸς εἶναι τὸ καυσικόν. τὸ ἰδίωμα τοῦ τοῦ σιδήρου τὸ ἱμνικόν, ἡ-
 ῖον να' κόβῃ. Τέταρτον τὰς ἐνεργείας, τοῦ σιδήρου ἡ ἱμνίς, τῆ
 πυρὸς, ἡ καῦσις. Καθὼς λοιπὸν τὴν μάχαιραν καλά. καὶ να' εἶναι
 πυρρῶν, ὅμως λέγεις πῶς εἶναι μία. ὕτως καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καλά 20
 καὶ να' ἦεν ἀνθρώπος καὶ Θεός, καὶ ἡσάρκα τῆς ἡτιμία να' εἶναι τεθωμνῇ,
 ὅμως λέγεται ἓνας. Καὶ καθὼς εἰς τὴν μάχαιραν σκέπτεσαι δύο φύσεις
 τὴν φωτῖαν καὶ τὸ σίδηρον. ἔτζη καὶ εἰς τὸν Χριστὸν, τὴν θεότητα καὶ
 τὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ καθὼς εἰς τὴν μάχαιραν τὰ ἰδιώματα τῶν
 φύσεων εἶναι ἀφ' ὅρα, ἀφ' οὗ π' ἄλλο ἰδίωμα ἔχει ἡ φωτῖα, καὶ ἄλλο τὸ 25
 σίδηρον, ἔτζη καὶ εἰς τὸν Χριστὸν ἀφ' ὅρα εἶναι τὰ ἰδιώματα τῆς ἀνθρω-
 πότητός τῆς καὶ τῆς θεότητός τῆς: Καὶ καθὼς εἰς τὴν μίαν μάχαιραν
 τῶν δύο φύσεων ἡ ῖον τῆς φωτῖας καὶ ὁ σιδήρου εὐείσκεις διάφορα ἐνε-
 ργείας, ἀφ' οὗ τὴν ἡ φωτῖα καὶ, καὶ τὸ σίδηρον κόπῃ. ἔτζη καὶ εἰς τὸν ἓνα
 Χριστὸν ὅπου εἶναι Θεός καὶ ἀνθρώπος εὐείσκεις δύο διάφορα ἐνεργείας, 30
 ἡμία

ἡμία τῆς θεότητος, καὶ ἡ ἄλλη τῆς ἀνθρωπότητος. ἡ θεότης εἶναι ἀπα-
θής, αὐλος πανταχῶς. Ἡ ἀνθρωπότης παθητή, ὑλική, ἐν τόπῳ
ὁρισμένη καὶ τὰ ἐξῆς. ἐκ τούτων αὖς συμπεράνη ὁ Ἰουδαῖος, ἡ ὅποιος πρὸς
ἐκείνον ἀποκρίνεται, ὅτι ἀνίστας καὶ εἰς ἓνα ποταπὸν παῖγμα φυσικὸν εἶ-
5 ναί δυνατὸν νὰ εὐρεθῶσι δύο φύσεις ἐν αὐτῷ, σμιγνύμεναι, καὶ πάλιν χά-
ρα μία νὰ φυλάγῃ χωρὶς σύγχλησιν ἐκείνο ὅπου εἶναι ἰδίον τῆς πόσον
μᾶλλον εἶναι δυνατὸν καὶ ἔυκολον νὰ γένη, θέλοντας ὁ Θεὸς νὰ τὸ κάμῃ
σὰν τὸ ἔκτακτον, εἰς τὸν Μεσίαν, καὶ ἀληθινὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦ Χρι-
στον. καὶ τέτοιας λογίς αὖς φερεῖται ὁ Χριστιανὸς, καὶ αὖς κατὰσχυνέται
10 ὁ Εβραῖος ὁ ἐχθρὸς τοῦ Χριστοῦ. Πλὴν διὰ νὰ εἶναι σιληροκάρδιος, παρ-
ο βάνει καὶ εἰς ἄλλω ἀπορίαν καὶ λέγει.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Β.

Ἄν ἴσως καὶ ὁ Χριστὸς καθὼς λέγεις ἐπὶ Χριπανὲ ἦτον Θεός, ἀλλὰ τί
εἰς τὸν κόσμον ἐτοῦτον δὲν ἦλθε μὲ δόξαν καὶ παρῆσαν βασιλικὴν καὶ θεϊκὴν
15 καθὼς εἶ ἔωρεπε; ἀμὴν ἐπὶ δὴ καὶ ἦλθε ταπεινός, πτωχός, καὶ διωγμύνης
καὶ βασανισμένος, ἀκολούθῳσι δύο παῖγματῶ, ἡ ὅτι αὐτὸς ἦτον καὶ Μεσίας,
ἀλλὰ Θεὸς δὲν ἦτον. ἡ ὅτι παντελῶς ἔτε Μεσίας δὲν ἦτον. ἀλλὰ τί Με-
σίας ἀκόμη δὲν ἦλθεν. ἐπεὶ δὴ ὁ Μεσίας χαλὰ καὶ ἔχει νὰ εἶναι ἄνθρωπος
ἀμὴν θέλει νὰ ἔλθῃ μὲ πολλὴν δόξαν.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Ταῦτα ἀπορεῖ καὶ λέγει ὁ Εβραῖος. τὰ ὅποια ἀλλὰ νὰ τὰ χροικήσω-
20 μὲν χαλιώτερον, εἰς δύο παῖγματα τρέπῃ νὰ ἀπκριθῶμεν. α. Ἐπει-
δὴ ἐδείξαμεν πῶς ὁ Μεσίας ἐμελλε νὰ εἶναι Θεός, πῶς τρέπει νὰ ἰδῶ-
μεν ἀλλὰ τί δὲν ἦλθε μὲ δόξαν βασιλικὴν, καὶ παρῆσαν σὰν εἶ ἔωρεπε. β.
25 Ἄν ἦλθε καθὼς λέγομεν ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, ὁ Μεσίας ἡ δὲν ἦλθεν ἀ-
κόμη καθὼς λέγουσιν οἱ Εβραῖοι. καὶ εἰς ταῦτα μετὰ ταύτας ἀπορουῖ-
τες ἀποκρινόμεθα.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ γ.

Διαπὶ ὁ Χριστὸς δὲν ἦλθε μὲ δόξαν καὶ αὐθεντίαν βασιλικὴν, καὶ θεϊ-
30 κὴν καθὼς εἶ ἔωρεπεν ἐπὶ δὴ ἦτον Θεός καὶ Μεσίας. ἀμὴν ἦλθε πτωχός

καὶ ταπεινός, μὴ ἔχον πῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Φαίνεται τῶν Εβραίων, ὅτι εἰς τοῦτον τὴν ἐρώτησιν νὰ μὴ μπε-
ρῶσιν οἱ Χριστιανοὶ πλέον νὰ ἀποκριθῶσι, καὶ μετέτοιον λογαριασμὸν νὰ
νικοῦσιν. ἀμὴν δὲν λογιάζου, ὅτι ἀπὸ τέτοιαν ἐρώτησιν πλανῶνται καὶ
τυφλάνονται καὶ νικουῦνται περισσότερο, ὡς ὅτε νικουῦνται ἀπὸ ἄλ-
λους, καὶ ὅποιος θέλει νὰ τὸ γνωρίζῃ ὡς ἀποσέχει. Ὅταν οἱ Εβραῖοι
λέγουσιν, ὅτι ἑώραπε ὁ Χριστὸς νὰ ἔλθῃ με δόξαν καὶ αὐθεντείαν βασι-
λικὴν καὶ θείαν, αὐτοὶ ᾤκιστον ἢ καὶ τὴν δόξαν καὶ αὐθεντείαν ὅπου
μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἓνας βασιλεὺς ἀρχαῖος εἰς τὸν κόσμον τοῦτον νὰ οὐ-
ξῇ, καὶ ἔχῃ πλῆτον πολλῶν, καὶ φονεὴ τῶν ἐχθρῶν τῶν, καὶ νὰ ἐξ-
σιάζῃ, καὶ νὰ πρῶγῃ νὰ πῖνῃ καὶ χαίρῃ, ὡς βλέπομεν τοὺς βασιλεῖς
τοῦ αἰῶνος τούτου. Ἐξῆς τὸ ᾤκιστον οἱ Εβραῖοι, καθὼς τὸ ἀγαπῶσι
νὰ γῶν καὶ νὰ τὸ ἰδοῦν, ἢ καὶ τὴν δόξαν καὶ αὐθεντείαν τοῦ Θεοῦ, ὅπου
αὐτοὶ νὰ ἔχῃ ἀνθρώπους, ἔχῃ χίλιες χιλιάδες ἀγγέλων, καὶ μυρίας
μυριάδες ὅπου τὸ ὡραϊκόνται, καὶ μόνον νὰ λέγῃ καὶ νὰ οὐξῇ καὶ
ὡρὸς νὰ γῶνται τὸ ὡραῖον τῶν, καθὼς εἶναι ὡρεῖον καὶ ἀρμόδιον.
καὶ τοὺς δύο τρόπους τούτους ᾤκιστον τὴν δόξαν καὶ ἐξουσίαν καὶ αὐθεν-
τείαν ὅπου ἑώραπε νὰ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς, ἦτοι ὁ Μεσίας. εἰς τὸ ὅποιον
εἶναι πολλὰ σφαλτοὶ. καὶ ὡς τὸ κρίνῃ ὁποῖος θέλει ἀπὸ τούτου ὅπου
θέλομεν εἰπεῖν, εἰς ὀλίγα λόγια: Ὅσον πῶς ἑώραπε ὁ Μεσίας νὰ
ἔλθῃ σὰν βασιλεὺς κοσμικὸς τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ τὸ λέγῃ ὁ Εβραῖος,
ἀλλ' οὐκ εἶναι λογαριασμοὶ πολλοί. καὶ αὖ: ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἦλθε ἀλλ'
λόγον τῶν καὶ γῶν ἀνθρώπων. μόνον ἦλθε ἀλλ' λόγους, ἡ γῶν δια-
τοὺς ἀνθρώπους ὅλους. καὶ τῶν ἀνθρώπων πλέον συμφέρον τῶν ἡττων καὶ
ἔλθῃ ταπεινὰ ὡς νὰ ἔλθῃ με δόξαν ἀρχαῖον. ἢ αὖτις εἶναι ὅτι
φυλάττοι ἀνθρώποι τὴν βασιλικὴν δόξαν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τὴν φο-
βουῦνται, ὡς τυρανίαν. ἀμὴν τὴν ταπεινῶσιν ἀγαπῶσι, καὶ ἀποσέ-
πει τοὺς σύρει ἡ ἀγάπη εἰς ἓνα ὡραῖον ὡς ὁ φόβος. καὶ ἑπειδὴ ὁ
Θεὸς εἶχε σκοπὸν νὰ καμῇ νὰ πισύσῃ οἱ ἄνθρωποι, ἐγνώριζεν ὅτι

πλέον

ὅλως τοὺς συμφέρον εἶναι τὰ τοὺς παρ' αὐτῶν ἡ ἀγάπη τοῦ ὁ φόβος.
 ἀλλὰ τοῦτο ὅχι με ἀντιθέσει ὅπου δίδει φόβον, ἀλλὰ με ταπεινώσει
 ὅπου παρ' αὐτῶν ἀγάπην. Δεύτερος λογαριασμός, ὅτι ὁ θεὸς ὁ μέγας τὰ,,
 μεγάλα καὶ θαυμάσια μυστήρια ὅπου ἐκατέρωστε ἀλλ' τὴν σωτηρίαν
 5 ἡμῶν, δὲν ἐξήγησε τὰ καὶ καὶ ἀλλ' μέσου μικρῶν καὶ ταπεινῶν
 παραγμάτων, ἀλλ' τοῦτο μπορὸντας με ἕνα λόγον τὰ σώσει τοὺς ἀνθρώ-
 πους, δὲν ἠθέλησε παρ' αὐτῶν καὶ ἐπιλλε τὸν υἱόν τε καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος, Με-
 σίας Ἰησοῦς Χριστὸς τὰ γένῃ ἡ ἀνθρωπότης τε αἰτία σωτηρίας. καὶ πάλιν
 μπορὸντας ὁ Μεσίας με ὁρῶντας τὰ τοὺς φανερῶσι τὴν βελὴν τε, καὶ
 10 τὰ τοὺς σύρη καὶ με σοφίαν φυσικὴν καὶ φιλοσοφίαν, δὲν τὸ ἔχουμε πα-
 ρα με νοῦς καὶ διδασχίω, καὶ με τὸ κύρηγμα ὅ γαυροῦ, καὶ πάλιν
 μπορὸντας χρεὶς τὰ ἀποφάνῃ τὰ τὸ κατεργάσῃ, ἠθέλησε τὰ τὸ καὶ
 καὶ τὰ τὸ τελειώσῃ καλὸν με τὸν θάνατόν τε τὸν ἐν τῷ γαυρῷ ἀλλ' τὰ
 φέρεται ἡ δυνάμις καὶ ἡ μεγαλοσύνη τε. ἀλλ' πῶς ἔνδοξον καὶ
 15 μεγαλιώτερον εἶναι, με τὰ μικρὰ τὰ καὶ καὶ μεγάλα, παρ' αὐτῶν με τὰ
 μεγάλα, τὰ καὶ καὶ μεγάλα. ἔτι ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, ἐπεφάνη-
 σε τὴν πτωχείαν καὶ τὴν ταπεινότητα, ἀπὸ τὴν δόξαν καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ
 κόσμου τούτου, ἀλλ' τὰ γινώσκῃ εἰς ὅλα ἡ δυνάμις τε. καὶ καὶ
 οἱ Εβραῖοι ὅπου παλαῶντες εἶναι φίλοι ὅ κόσμος καὶ ὁ σαρκὸς τὰ εἶχαν
 20 καλιώτερα τὰ ἰδοῦν δόξαν καὶ πλῆτον παρ' αὐτῶν καὶ φαγὰ καὶ πινά, καὶ
 ἔτι τὰ πεινῶσι. παρ' αὐτῶν τὰ ἰδοῦσιν ἄλλω ἀφέλῃ εἰς τὴν ψυχὴν.
 εἰς τὸ ὅποιον θέλει τοὺς κρίνει ὁ Θεός, γ: Λογαριασμός εἶναι, ὅτι ἡ,,
 25 μεῖς οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἀρνῶμεσθαι πὺς ὁ Χριστὸς μας δὲν ἦτον Βασιλεὺς.
 διαπὶ ἀληθινὸς Βασιλεὺς ἦτον, καὶ τὸν ἐπεφάντευσεν ὁ Ἰακώβ ἐλο-
 30 γώντας τὸν Ἰσὺν, καὶ εἰς τὴν εὐλογίαν ἐκείνῃ, παρ' αὐτῶν ἡ Βασιλεία
 ὅ Χριστοῦ. διαπὶ λέγοντας ὁ Ἰακώβ ἐκεῖ, ὅτι δὲν θέλῃ λείπει Βασι-,,
 λεὺς ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰσὺν, ὡς τὰ ἔφη ἐκεῖνο ὅπου ὅ γέκεται,,
 φανερόν εἶναι, ὅτι ἄλλω δὲν ἐτεκέτο ἡ Βασιλεία παρ' αὐτῶν τῷ Χριστῷ,
 ὅπου ὅταν ἦλθεν, ἡρεν ὅτι ἡ Βασιλεία ἐξέλειπεν ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ
 30 Ἰσὺν, καὶ τὴν εἶχεν ἕνας ὅπου ἔτε ἀπὸ τὴν φυλὴν ὅ Ἰουδαῖον, ἔτε

καὶ . Εβραῖος ἦτον ἀπὸ τοὺς περὶ τὸν τῶν μόνον ἦτον εἰδωλόλατῆς,
 δουλευτὴς ἐνός ἀρχιερέως, καλέσμενος Ηρώδης, ἔπειτα ἔγενεν Εβραῖος καὶ
 τὴν ἐποίηρε πρῶτον, καὶ ὠνομάσθη Βασιλεὺς . τότε ἦλθεν ὁ Χριστὸς
 ἀπὸ τῆς βασιλικῆς φυλῆς τῆς Ἰσδα ὅπου ἔπαρεπεν ἡ βασιλεία . ὅμως
 δὲν ἠθέλησε βασιλείαν πρῶτον καὶ ὅθεν τῆς . ἀλλὰ τὴν καὶ οὐλικὴν τοῦ
 βασιλεία . ἦτον πνευματικὴ καὶ ἦτον ἀληθινὸς Βασιλεὺς, πνευματικὸς,
 ὅχι τυραννός . τὸ ὅπου γινώσκεται ἀπὸ τούτου, ὅτι ἡ βασιλεία ἡ πνευ-
 ματικὴ καὶ ἡ βασιλεία ἡ κοσμικὴ εἶναι ἀναμετράζου τῆς ἐναντίας . καὶ
 ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς ἦτον πνευματικὸς Βασιλεὺς, ἐμελλον οἱ κοσμικοὶ Βα-
 σιλεῖς νὰ τὸν ἐχθρεύοντα καὶ νὰ τὸν μισοῦσι κατὰ εἶναι περὶ τὸν 10

τα β. ,, εἰς τὸν φάσμα ἐκεῖνον ὅπου ἀρχίζει, ἵνα πᾶσι φέρῃται ἔθνη, ὅπου κα-
 ,, ρη πῶς ἐπυλάχθησαν οἱ Βασιλεῖς οἱ κοσμικοὶ καὶ οἱ ἄρχοντες, καὶ ἔκαμαν
 ,, συμβῆλιν ἀλλὰ νὰ τὸν φονεύσου, ἀλλὰ νὰ μὴ τοὺς παρὴν τῶν βα-
 ,, σιλείαν . καὶ ὁ θεὸς ἀποπάνω βλέπωντας τὸν σκοπὸν τοῦ καὶ τὸν λογιζόμεν
 ,, τῆς, κατὰ τὸν φάσμα πῶς τῆς ἐγέλα, καὶ τοὺς ἐπέταξε καὶ τοὺς ἐμικ- 15
 ,, τήριζε . διὰ τὴν ἀλήθειαν ἄξιός γε γέλωτος εἶναι ὅποιος φάρρει νὰ πολε-
 ,, μᾷ μετὰ τὸν θεὸν καὶ νὰ νικήσῃ . ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι ὁ Χριστὸς ἦτον Βα-
 σιλεὺς καὶ πνεῦμα, καὶ ὅχι κοσμικός, καὶ ἡ βασιλεία τῆς δὲν ἦτον πρῶτον
 ρος καὶ φαρτὴ ἀλλὰ παντοτεπὶν καὶ αἰώνιος, διὰ τὴν πνευματικὴν, διὰ λο-
 γασίας εἶναι, ὅτι καὶ ἀλήθειαν δὲν ἔπαρεπεν εἰς τὸν κόσμον τούτον 20
 ὁ Χριστὸς καὶ Μεσίας νὰ ἔχῃ βασιλείαν πρῶτον, διὰ τὴν βασιλεία
 τῆς πνευματικῆς ἐμελλενὰ ταράξῃ καὶ νὰ συγχίσῃ ὅλας τὰς βασι-
 λείας τῆς κόσμου . κατὰ τὸν περὶ τὸν εἰκόνα ἐκεῖνον

Δανιηλ β. ,, ὅπου εἶδεν ὁ Ναβουχοδονόσωρ ὡς κατὰ τὸν Δανιὴλ, ὅπου εἶχε τὴν κε-
 ,, φαλὴν χρυσήν, τὰ χεῖρα καὶ τὸ σῆτος ἀσιμῶν, τὴν κοιλίαν χαλκι- 25
 ,, νίαν, τὰς κνήμας σιδηρὰς, καὶ τὰ ποδάρια ὀφράκινα, καὶ ἐκόπη ἀπὸ ἓνα
 ,, ὄρος, ἡ βοιωτὴν ἓνα μικρὸν λιθάρει, καὶ ἐκτύπησε τὴν εἰκόνα, καὶ ἐτράκι-
 ,, σε τὰ ποδάρια τῆς καὶ ἐπεσε καὶ ἐσωτρίφη καὶ ἐχάλασεν . ἐκεῖνος ὁ λίθος
 ,, ὁ μικρὸς ἐσημάδευε τὸν Χριστὸν, ὅπου ἀπὸ τῆς παναγίας ὅπου λέγεται
 ὄρος ἐτμήθη, ἡ γῆ ἐλαβε σάρκα, καὶ ἐκτύπησε καὶ ἐτάραξε καὶ ἐχάλασεν 30
 ὅλας

Ἰλας ταῖς βασιλείαις τῶν χαλδαίων, τῶν Περσῶν καὶ τῶν Μήδων. τῶν
Μακεδόνων, καὶ τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν Ῥωμαίων. ὅχι ὅπου νὰ ἐχάλασε τὴν
αὐθεντείαν καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν κοσμικὴν, μόνον τὰ ἐτάραξε καὶ ἐχάλα-
σεν τα. Ἀφ' οὗ ἐδίδωκεν ἀπὸ ἐκεί τὴν εἰδωλολατρείαν, καὶ τὴν πλάνην,
5 εἰς τὴν ὁποίαν τοὺς εἶχε δεμένους ὁ Ἀβύβλος. ἔπειτα γράφει ὁ παρ-
φήτης Δανιὴλ, ὅτι ὁ λίθος ἐκ εἰνός σὰν ἐσωτύπησε τὴν εἰκόνα ἀπὸ μι-
κρὸς ὅπου ἦτον ἔγινε μέγας ὡς ἓνα ὄρος ἢ σὰν ἓνα βουνόν. Ἀφ' οὗ ἀλη-
θῶς μικρὸς ἦτον ὅτι σὰρκα ἀνθρώπων ἐφόρει. ἢ μικρὸς ἦτον ὅτι εἰς
ὀλίγον τόπον εἰς τὴν Ἰερουσαλὴμ ἐκύρηξεν. ἢ μικρὸς ἦτον ὅτι ὀλίγον κα-
10 ρὸν ἐπολιτεύθη εἰς τὸν κόσμον, ἢ μικρὸς ἦτον ὅτι ἀφ' μικρὸν τὸν ἐμε-
τέυσαν οἱ σαρκικοὶ καὶ ἄπειροι Ἰερουσαλιμίται. ἢ μικρὸς ἦτον ἀφ' οὗ ἦτον πῶχρος,
καὶ ταπεινὸς διωγμῶς, ὑβρισμὸς, καὶ τέλος ἐμελε νὰ ἀποθάνῃ. Ἀφ' οὗ
τ' ἐκεῖνο ἦτον μικρὸς λίθος. ἀλλ' ὅτι ὅτι σὰν ἐτράκισε τὰς βασιλείας
ἔγινε μέγας ὡς ὄρος καὶ βουνόν. Ἀφ' οὗ τὸν ἐπεσκέψατο ὁ κόσμος ὅλος,
15 καὶ ἡ δόξα τοῦ εἰς τὸν κόσμον ὅλον ἐπλάτυνε, καὶ ἐπλήρωσε τὴν οἰκουμένην τὴν
διδασκῆσαι καὶ ἐπαγγεῖλαι. Ἀφ' οὗ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φόβος αὐτοῦ,
καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ, καὶ ἐγνωρίσθη ἓνας Θεός,
ἀφ' οὗ τῆς διδασκῆσαι τοῦ καὶ τῆς κυριότητός τοῦ, καὶ εἰς μεσότης Θεὸς καὶ ἀνθρώ-
πων Θεός ἀληθινὸς καὶ ἀνθρώπος ἀληθινός. Καὶ ἐκ τούτων ἔχῃ ὁ Εὐαγγελιστὴς
20 τὴν λύπην ὅτι ἐνός μέρους τὴν ἐρωτήσεώς τοῦ. διὰ τὸ ὅτι Μεσίας δὲν ἦλθε σὰν Βα-
σιλεὺς μετὰ δόξης καὶ αὐθεντείας κοσμικῆς τὸ ὅποιον αὐτοῦ ὁ Χριστὸς τὸ εἶπε
τῶν Φαρισαίων, λέγων ὅτι ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ ὧδης,
τηρίσεως. καὶ πόσον φθάνει : Λέγεται νὰ ἰδῶμεν εἰς ὀλίγα λόγια καὶ
τὸ ἕτερον μέρος τῆς ἐρωτήσεως, ὅπου εἶναι :

25 ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

Ἐπειδὴ ἦτον Θεός, διὰ τὸ δὲν ἦλθε μετὰ δόξαν θείαν, μετὰ ἀγγέλων, ἀρ-
χαγγέλων, καὶ τῶν λοιπῶν ἀποστόλων δυνάμεων νὰ παύσῃ ὡς κύριος
καὶ ἐξουσιαστὴς ;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

30 Ἀποκρίνομαι εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ Εὐαγγελιστὴς ἐρωτᾷ ὡς ἄφρων καὶ ἄγνοος,

Ε 3

καὶ τῷ

καὶ τῷ ἄφρωνι, ἦτον καλὸν νὰ μὴν τοῦ ἀπικρίνεται πινὰς ὅταν ἐρωτᾷ, ἀμὴν διὰ νὰ μὴν θάρρῃ ὅτι δὲν ἔχει ὁ Χειριανὸς ἐτοιμίαν ἀληθινὴν ἀποκρισιν, διὰ τοῦτο κάμνει ἡρεσία καὶ εἰς τοῦτο νὰ ᾖ ἀποκριθῆναι. Λοιπὸν δὲς ἡξεύρει ὁ Εὐραῖος ὅτι καλὰ καὶ ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς νὰ ἔγινεν ἄνθρωπος ὁμοίως μὲ τοῦτο ὅλο δὲν ἀπέβαλε πίπ- 9
τας ἀπ' ἐκεῖνα ὅπου εἶχε, διὰτὶ πάλιν ἔμεινε Θεὸς καὶ ἔμεινεν ἐκεῖνο ὅπου ἦτον ὡρὶν νὰ λάβῃ τὴν σάρκα, διὰ τὸ καὶ φέρνοντας τὴν σάρκα καὶ Θεὸς ὡς ὅλῳ τὴν δόξαν εἶχε καὶ τὴν θείκην μορφὴν, ὅπου εἶχε καὶ ὡρὶν νὰ γενῇ ἄνθρωπος. καλὰ καὶ νὰ μὴ τὴν ἐφάνερνε, καὶ νὰ μὴ τὴν ἔδειχνε τῶν ἀνθρώπων, διὰτὶ δὲν ἠμποροῦσαν νὰ τὴν βασάζουσιν ὡς ἐφάνη εἰς τὴν 10
μεταμορφώσιν τε. κατὰ τὸ εἶναι ἡραμιδῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. ἀμὴν δὲν πλα- τένω διὰτὶ ὁ Εὐραῖος εἰς τὸ εὐαγγέλιον δὲν πιτύει. λοιπὸν εἶχε πᾶσαν δό- ξαν, πᾶσαν αὐθιτείαν, καὶ οἱ ἄγγελοι τὸν ἐπαράτεχον ἀράτην, ἀμὴν δὲν τὸς ἐχρημάτισον, ὅτι ἂν εἶχε θέλῃ νὰ ἡξίασθῇ τοιαύτῳ ἐξουσίαν, δὲν ἔκαμνε ἡρεσία νὰ γενῇ ἄνθρωπος, ὅτι ὡς Θεὸς καὶ κύριος ἔτα λόγον ἔλε- 15
γε μόνον καὶ ἐκινότου κατὰ ὡρὶν. οἱ δὲ ἄνθρωποι ὅσοι ἦσαν ἀγίω- σοι καὶ ἅπιοι ἐθάρρουν καὶ ἀλήθειαν πῶς νὰ εἶναι ἄλλος ἄνθρωπος. ἀμὴν ὁ Χειρὸς μὲ τὸ ἔργον φανερὰ ἔδειξε ὅτι καλὰ καὶ ἦτον ἄνθρωπος. ἀμὴν ἦτον καὶ Θεός. διὰτὶ τὴν δόξαν τε, καὶ τὴν ἐξουσίαν τε, ἔδειξε τὴν εἰς τὸς καίρους ὅπου ἔκαμνε ἡρεσία νὰ τὴν δαΐξῃ. σὰν ὅταν ἔκαμε τόσαι θαύμα- 20
τα, πολλὰς ἐργάτησεν, ἀσθενεῖς ἐθεράπευσεν, κουτίζους ὕψανε, τυφλὰς ἀνάβλεψε, νεκρὰς ἀνέστη. καὶ ὅποια ὅλα τοῦτα ἦσαν δόξα τε, καὶ μὲ τοῦτα ἔδειχνε πῶς ἦτον Θεὸς ἐξουσιαστὴς, ἀμὴν εἰς τόσον ἐχρημάτισον τὴν δυνάμιν τε, εἰς ὅσον ἐγνώριζε νὰ εἶναι συμφέρον. τὸ δὲ λοιπὸν ἐ- 25
φυλάττετον, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς νὰ καθίσῃ νὰ κρίνῃ, καὶ μετὰ τὴν κρί- 25
σιν, νὰ βάλλῃ τοὺς ἐχθρὰς τε ὑποπόδιον τῶν ποδῶν τε. ἀπὸ τοῦ ὁ- ποῖον γνωρίζομεν πῶς δύο φοράς ἐμελλε νὰ ἔλθῃ. ὁ ἔρχομὸς ὁ ἑνὸς νὰ εἶναι ὁ κατεπινώσας καὶ ὁ πωχὴς. ὁ ἔρχομὸς ὁ δεύτερος νὰ εἶναι ὁ δόξας θεότητος, καὶ δυνάμει καὶ ἐξουσίᾳ μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. 30
διὰ τοῦτο ἔλεγει ὁ Δαβὶδ νὰ εὐφραίνονται οἱ ἔσχατοι, καὶ νὰ χαίρε- 30
ται

5 και ἡ γῆ νὰ χορεύῃ θάλασσα μετὰ ψαλμῶν της. οἱ κάμποι δὲ χαίρουσι, καὶ
 καὶ τὰ βουνὰ καὶ τὰ ξύλα ἐμπαροῦσιν ὅτι παρὼπις ὁ κυεῖς ὅτι ἔρχεται. καὶ
 ἔρχεται νὰ κρίνῃ τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην. Δύο φοραῖς λέγει ἔρχεται. καὶ
 τὴν πρώτην λέγει ἀπλῶς ἔρχεται, καὶ εἰς νὰ εἰπῇ ἄλλο τίποτε. ση-
 10 μαδεύοντάς σου ὅτι ὁ πρῶτος ἐρχομὸς ἦτον ἀπλῶς καὶ παρὼπις. τὴν δευ-
 τέραν φορὰν λέγει ἔρχεται κρίναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην. σημαδεύον-
 τὰς σε ὅτι ὁ δεύτερος ἐρχομὸς ὁποῦ μέλλει νὰ ἔλθῃ θέλει νὰ εἶναι με-
 δόξαν πολλὴν, κατὰ ἀρμόζειν ὅτι Θεοῦ. τὸ ὅποιον ἐπειδὴ ἐμελλε νὰ
 15 καίῃ εἰς τὸν δεύτερον ἐρχομὸν, δὲν ἦτον εἰς τὸν πρῶτον θεωροῦμενον
 20 1 να γῆν. Ἀπὸ τοῦτα συμπεραίνεις ὅτι δὲν ἦτον θεία ὁ Χεῖρὸς νὰ ἔλθῃ,
 καὶ νὰ δείξῃ τὴν θείαν τὴν δόξαν εἰς τὸν κόσμον, α: θέλεις διαπὶ δὲν
 ἡμπορεῖσαι ὁ ἄνθρωποι τριακτὴν δόξαν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην νὰ βαστά-
 25 σου, β: θέλεις διαπὶ δὲν ἔχουμε θεία νὰ γένῃ ἄνθρωπος, γ: θέλεις
 διαπὶ τῶν ἀνθρώπων συμφέρον δὲν ἦτον. διὰ τοῦτο ὅταν ἐλογιάζε νὰ εἶ-
 30 5 να συμφέρον τὴν δόξαν, δ: θέλεις διαπὶ ἐφύλαγε νὰ τὴν δείξῃ εἰς τὸν
 δεύτερον ἐρχομὸν ὅταν ἔλθῃ νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκροὺς διὰ τοῦτο ἔλεγε
 αὐτὸς τὸ ὅτι Χεῖρ κατὰ εἰς τὴν ἐκδοκίαν, ὅτι ἡ βασιλεία ὁ Θεοῦ
 35 δὲν ἔρχεται μετὰ τοῦ Χεῖρος. ποτ' εἶπεν, ὅταν ἀρχὴ ἡ βασιλεία
 ὁ Θεοῦ ἡ βασιλεία, δὲ θέλει νὰ ἀρχίσῃ μετὰ δόξης καὶ φαντασίας, μά-
 40 10 νον καὶ πᾶσι τῇ γῇ. ἡ γὰρ μετὰ ταπεινώσιν καὶ πτωχείαν καὶ ἀνισο-
 εἰπῇ ὁ Εβραῖος πότε ἀρχεῖ, ποτ' ἀποκρίνομαι, ὅτι τότε ἀρχεῖ ὅ-
 45 5 ταν ἦλθεν ὁ Χεῖρ εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐκύρην τὸ εὐαγγέλιον, τότε ἀρ-
 χισκεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν καὶ εἰς τὴν δευτέραν ἐλευθὴν μέλλει νὰ βάλλῃ
 τοὺς ἐχθρούς τῶν ὑποκόδιον τῶν πεδῶν τῶν, καὶ ταῦτα εἰς συντομίαν.
 50 5 ἔρχομαι εἰς τὴν τρίτην ἐρώτησιν:

ΕΡΩΤΗΣΙΣ Δ:

1 Αν ἴσως καὶ ἦλθεν ὁ Μεσίας ἐκεῖνος ὅπῃ γράφει ἡ γραφὴ ἡ παλαιά,
 καὶ ἐπαρῇται ὁ Μωϋσῆς καὶ οἱ Προφῆται, ἡ δὲν ἦλθεν. καὶ ἀν ἴσως καὶ φα-
 2 νεῖ πῶς ἦλθεν, ὁ Χεῖρ ἦτον κατὰ λέγουσιν οἱ ἡσπανοί, ἡ δὲν ἦτον ὁ
 30 Χεῖρ κατὰ λέγουσιν οἱ Εβραῖοι: καὶ ταῦτα εἰς.

ΑΠΟ:

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτῃ γίνεται τὸ συμπέρασμα, καὶ τὸ τέλος τῆς ὑποθεσεώς μας, ἡγοῦμαι νὰ φανῇ λαμπρὰ, καὶ νὰ γνωρίσωσι οἱ Εβραῖοι φανερὰ πῶς ἦλθεν ὁ Μεσίας ὁ ἀληθινός, καὶ ὅτι ἐκεῖνος ἦτον ὁ Χριστός, ὅπου πιστεύομεν καὶ προσκυνοῦμεν εὐσεβῶς ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί. 5

Περιέχει δὲ ἡ ἐρώτησις δύο πράγματα. α: ἂν ἦλθεν ὁ Μεσίας καθὼς λέγει ἡ γραφή. β: ἂν ἦτον ὁ Χριστός αὐτός ὁ Μεσίας. εἰς το α: κάμνει, χρεια νὰ ζητήσωμεν τὸν καιρὸν, διαπὶ ἂν ὁ καιρὸς μᾶς δώσῃ νὰ γνωρίσωμεν ὅτι κατ' ἀλήθειαν ἦλθε, φέλομεν τὸ πιστεῦσθαι, καὶ φέλομεν εἶσαι βέβαιοι πῶς ὁ Μεσίας ἦλθεν. εἰς τὸ, β: κάμνει χρεια νὰ ἰδῶμεν τῆς ἱεραφῆς καὶ τῶν Προφητῶν τὰ λόγια, καὶ τὰ ῥητὰ ὅπου λέγουσι ἂν ὁμοιάζωσι εἰς τὸν Χριστόν, καὶ συμφωνῶσι μὲ τὰ λόγια τῆς εὐαγγελίας, τότε νὰ εἰπῶμεν βέβαια ὅτι ὁ Χριστός ἦτον ὁ Μεσίας, ὁ καθολικὸς καὶ ἀληθινός. Οσοῦν λοιπὸν εἰς τὸ, α: πῶς κάμνῃ χρεια νὰ ζητήσωμεν τὸν καιρὸν νὰ ἰδῶμεν, ἦλθεν ὁ καιρὸς ὅπου ἔωρεπε νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσίας, ἢ ὄχι; 15

ἀνάγκη εἶναι νὰ τὸ κοιτάξωμεν, διαπὶ ἡ θεία γραφή ἔχει σωθήσῃ πολλὰς φοαῖς, καὶ ὅταν λαλῇ περὶ τοῦ Μεσίᾳ, ἢ τῶν μελλόντων ἀναφέρει καὶ λέγῃ διὰ ἡμέρας, μὲ τὴν ὁποῖαν λέξιν σημαδεύει καιρὸν καλὰ καὶ νὰ τὸν λέγῃ αὖτις, ἡγοῦμαι χρεὶς ἀποφασίῃ ἐξεκταεστὴν, 20

ἔ, πότε, καὶ γίνεται ὁ καιρὸς σὰν σκοτεινός. ἀμὴ πάλιν δὲν ἀπομένει ὡς ἐκεῖ, διαπὶ συγκρούοντας ἓνα τόπον τῆς γραφῆς μὲ τὸν ἄλλον συναρῶμεν τὸν καιρὸν καὶ τὸν εὐεσκόμην. καὶ μάλιστα ὅπου καὶ αὐτοὶ οἱ διδασκάλοι οἱ Εβραῖοι, ἐξηγουῦνται καὶ ὁμολογοῦσι τὰ αὐτὰ. Λοιπὸν, 25

ἔ, εἰς τὴν Γένεσιν λέγῃ ὁ Ἰακώβ τῶν παιδίων τῶν συναχθῆτε νὰ σᾶς εἰπῶ, πῶς, πὶ θέλῃ νὰ σᾶς ἔλθῃ εἰς ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, ἡγοῦμαι εἰς ταῖς 25

ἔ, ὑστεραῖς ἡμέραις, καὶ εἰς τὸν λόγον ἐκεῖνον ὅπου λέγῃ ὑστεραῖς ἡμέραις, χρεια νὰ τὸν καιρὸν τοῦ Μεσίᾳ. καθὼς καὶ οἱ διδασκάλοι τῶν Εβραίων ὁμολογοῦσιν. ἀμὴ δὲν ἡξεύρωμι πότε θέλει νὰ ἔλθῃ ὁ καιρὸς. καὶ ὁ Ζαχαρίας ὁ Προφῆτης εἰς τὸ κεφάλ. ιβ: καὶ, ιγ: τὸν καιρὸν τοῦ Μεσίᾳ, τὸν καλεῖ, ἡμέραν ἐκείνην, ἀμὴ δὲν εἶναι φανερά, 30

Ζαχαρ. ιβ.
καὶ ιγ.

πῶς καιρὸς θέλει εἶσαι ἐκεῖνος. καὶ ἔτι τὸ λέγουσιν οἱ Εβραῖοι. Ἡμεῖς
 οἱ Χεῖρανοὶ λέγομεν πῶς ἀλήθεια, εἰς τὴν Γένεσιν, ῥάφοντας εἰς
 ταῖς ὑπεραῖς ἡμέραις, καὶ ὁ Ζαχαρίας εἰς πολλὰς τέμπας λέγοντας
 τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην. καὶ ἄλλοι Προφῆται ὁμοίως ῥοικοῦσι ἀφ' τὸν ^{Ζαχαρ. 13.} καὶ 7.
 5 χαῖρὸν ὁ Μεσίου. ἀμὴν λέγομεν πῶς ἡξεύρομεν καὶ τὸν χαῖρὸν ποῖος εἶναι,
 κατὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια, καὶ τὴν ἡξεύρομεν πῶς εἶναι ὁ χαῖρὸς τοῦ Χεῖρος,
 καὶ ἀφ' οὗ ἐγεννήθη ὁ Χεῖρος ἄρχισεν ἡ ἡμέρα ἐκεῖνη. ἀρχισαν αἱ ὑπε-
 ραῖς ἡμέραις ἐκεῖνας, ὅπου ἐλεγεν ὁ Ἰακώβ. εἰς ταῖς ὁπταῖς ἐμελλον,
 νὰ γηνοῦσι, ἔα θαυμάσια τὰ μεγάλα. καὶ ἀφ' οὗ νὰ ἔχη κατὰ εἰς πλη-
 10 ροφείαν, πῶς ὁ χαῖρὸς ὁ Χεῖρος, ἦρου ὁ καιρὸς ὅπου ἐγεννήθη ὁ Χεί-
 ρος εἶναι, ὁ ἀληθινὸς καιρὸς τοῦ Μεσίου, ἀς τὸ κατελάβη ἀπὸ τοὺς λο-
 γασματοὺς τούτους, ὅπου εὐχαιροῦμεν ἀπὸ τοὺς Προφῆτας. Καὶ, α. ἀπὸ
 τὸν Δανιὴλ τὸν Προφῆτην, εἰς τὸ κεφάλαιον, θ: ὅπου φαίνεται πῶς
 ὁ Δανιὴλ, ᾤδρακαλῶντας τὸν Θεὸν ἀφ' οὗ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λαοῦ
 15 ὅπου ἦτον πολλὰ θλιμμένος εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἀπὸ τὴν δαλείαν, ἀκό-
 μῃ ἐπ' αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἐφάνη ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ, καὶ τοῦ εἶπε
 ἔα λόγια ταῦτα: Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς περσέως σ8 (ἦρου σὺν ἡρ- ^{Δαν. 8.}
 ρες νὰ ᾤδρακαλῆς τὸν Θεόν) εὐχαιρεῖ ὁ λόγος (ἦρου ἡ ἀπίστασις,
 ἀπὸ τὸ σῶμα ὁ Θεός, καὶ ἦλθα νὰ σοὶ τὸ εἶπῃ, καὶ νὰ σοὶ τὸ ἀναγεί-
 20 λω, ἀφ' οὗ εἶσαι ἄνθρωπος ὅτι ἔχεις, καὶ ἐπιθυμῶς ὅλον καλὰ, καὶ σὺ κα-
 με νὰ νοήσης καὶ νὰ κατελάβης καλὰ τὴν ὁπταίαν ἐπὶ τὴν. Εβδομήντα,
 ἐβδομάδες ἐκοπύχον εἰς τὸν λαόν σ8, καὶ εἰς τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, νὰ
 κλείσῃ ἡ ἀσωτεία, καὶ νὰ βελαθῇ ἡ ἐμαρπία, καὶ νὰ χαλάσῃ αἱ ἀνομίαι,
 καὶ νὰ ἀφανισθῶν αἱ ἀδικίαι, καὶ νὰ ἔλθῃ δικαιοσύνη παντοπνὴ, καὶ νὰ
 25 λάβῃ βύβλαν ἡ ὄρασις καὶ ἡ περσική (ἦρου πλέον περσική νὰ
 μὴ ἔλθῃ ἄλλος) καὶ νὰ Χειρῶν ὁ ἅγιος τῶν ἁγίων. καὶ γνώρισε καὶ κα-
 τάλαβε ἀπὸ τὸν λόγον (ἦρου ἀπὸ τὴν ἀπίσταν ὅπου ἀποφάσισεν,
 ὁ Κύριος νὰ χωρήσῃ (ἦρου ὁ λαός) καὶ νὰ κτίσῃ τὴν Ἱερουσαλὴμ (δια-
 πὴ ἦτον χαλασμένη, ὅπου τὴν ἐκαταχάλασεν ὁ Ναβουχοδονόσωρ) ἕως
 30 νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσίας, ὁδηγὸς καὶ περσικός, ἐβδομάδες ἐπὶ καὶ ἐξήντα δύο.

καὶ θέλει γνέσθ' ὁ λαὸς, καὶ θέλει κποθεῖ τὸ παζάει καὶ τείχη, καὶ
 νὰ φράσω οἱ χairoi: καὶ λοιπὰ. Τοσαῦτα ἐσωτύχει ὁ Ἀρχαγγέλος
 ὁ Δανιήλ, σημαδύοντας καὶ λέγοντας τὸ, ὅτι ἐπείδ' ἐστὶ πῶς χαλᾷς
 Δανιήλ δια' τὴν ἐλευθερίαν ὁ Λαός. ἰδὲ ὅπου ὁ Θεὸς ἀποφάσισε καὶ
 ἔχαμε χαιρὸν ἐβδομήντα ἐβδομάδαις. εἰς τὰς ἐξήντα δύο, θέλει γένει
 ἀποφασίς βασιλικὴ ἀπὸ τὸν Κύρον τὸν Βασιλέα ὅπου μέλλει νὰ βα-
 σιλεύσῃ, νὰ γνέσθ' ὁ Λαὸς νὰ ἐξανακτίσω τὴν Ἱερουσαλὴμ. καὶ
 εἰς ταῖς ἄλλαις ἐπὶ ἐβδομάδαις, θέλει νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσίας. (ἐγὼ
 λοιπὸν ἐβδομάδες ἐξήντα ὄνεια. ὅπου ἦλθεν ὁ Μεσίας. Λέπεται ὡς
 ταῖς ἐβδομήντα, ἀκόμη μία ἐβδομάδα. δια' τὴν ὁποίαν γράφει ὁ Δα- 10

Δανιήλ. θ.

νὰ νῆλ εἰς τὰ αὐτὰ θ: Κεφάλαιον: Καὶ θέλει δυναμώσθ' (ἡγοῦν θέλει
 καί μετ' ἐν δυνάμει πολλῇ) διαθήκην (ἡγοῦν χαιρὸν διαθήκην
 ὅπου εἶναι τὸ εὐαγγέλιον) πολλῶν ἀνθρώπων, ἡγοῦν εἰς τοὺς πιστοὺς.
 Χριστιανούς) ἐβδομάς μία, (ὅπου εἶναι ὁ ὕψος χαιρὸς τῆς ζωῆς
 ὁ Χριστός, καὶ τὸ κηρύγματος. καὶ εἰς τὸ ἡμῖν τῆς ἐβδομάδος θέλει νὰ 15
 χαρισθῇ αἱ ψυχαί, καὶ αἱ σπονδαί. (ἡγοῦν ὅπου ἔχονται οἱ Εβραῖοι)
 καὶ νὰ καταπατηθῇ τὸ ἱερόν καὶ νὰ ἀφανισθῇ: Ταῦτα τὰ λόγια εἶναι ὅτι
 πῶς ἐμφάνη Δανιήλ, ὅπου ἐσωτύχει δια' τὸν Μεσίαν καὶ δὲν ἠξεύρω
 πῶς ἐμπόρει πλέα φανεῖν νὰ λαλήσῃ πῶς σὺν συνετείχῃ, κατὰ
 μὴν κατὰ εἰς ὅπου γροικᾷ τὸ κείμενον νὰ τὸ διαβάσῃ. καὶ διαπὶ 20
 φαίνονται τὰ λόγια σὺν σκοτεινὰ καὶ ἡμεῖς ἀγαποῦμεν νὰ τὰ γροικῶμεν
 ὅλοι, δια' τοῦτο τὰ ὅσα λέγει ὁ πῶς ἐμφάνη ἐκεῖ δια' τὸν Μεσίαν, πάλιν
 μετὰ κεφάλαιον τὰ ἐξαναλέγω, διὰ νὰ τὰ καταλάβῃ κατὰ εἰς, λοι-
 πόν, α: Λέγει ὁ Δανιήλ πῶς ὁ Γαβριήλ ὁ ἀρχαγγέλος εἶπε, πῶς

Α
 Ἡσυχ. γ.
 θ. 11.

ὁ Θεὸς ἀποφάσισε νὰ τεύχῃ τὸν Μεσίαν, νὰ ἐξαλείψῃ καὶ νὰ ἀφανί- 25
 σῇ τὴν ἀνομίαν καὶ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ νὰ φέρῃ δικαιοσύνην. κατὰ πῶς
 πῶς τὸ εἶπεν ὁ πῶς ἐμφάνη Ἡσαΐας, Κεφαλᾷ γ γ: καὶ, ἰ. ἐκ τῶν
 φαίνονται οἱ Ἰσραῖτις φεύσαι, ὅπου λέγουσιν πῶς τὸν ἀναμύου
 μετὰ δύναμιν καὶ ἐξουσίαν, νὰ χαλάσῃ βασιλείας, καὶ νὰ βασιλεύσῃ αὐτοὶ
 οἱ Ἰσραῖτις, ταῦτα εἶναι ὁνόματα τῶν Εβραίων. Δεύτερον λέγει ὁ πῶς 30

Β.

φῆτης

φήτης πῶς ὁ Μεσίας ἔχ' νὰ ἔλθῃ νὰ βυλώσῃ τὴν ὄρασιν καὶ τὴν ψοφίαν, καὶ
 τείαν καὶ ψοφορὰν. ὅπ' ὅτε πλέον ἱερέας νομικαῖς κατὰ τὸν εἶναι εἰς τὸν
 παλαιὸν νόμον ἐμελλον νὰ εἶναι, ὅτε πλέον ψοφίτης νὰ ἔλθῃ. καὶ
 ἐκ τούτου φαίνεται τὸ ψεύδος τῶν Ἰουδαίων, ὅπου λέγουσι πῶς θέλει νὰ
 5 ἔλθῃ ὁ Μεσίας πάλιν νὰ παρδάσῃ εἰς τὰς ἀνθρώπους τὰς παλαιὰς
 ἱερείας, ἡγοῦν νὰ θυσιάσωσι πρὸς τὰς, καὶ κρίβας, καὶ βόδια, καὶ βοσκή-
 ρια, καὶ τὰ ὅπλα καὶ τὸν Νόμον. τὸ ὅποῖον εἶναι φανερόν παρὰ μῶσιν, καὶ
 ἀξιὸν γέλωτος. Τεῖτον λέγει ὁ ψοφίτης, ὅπ' τὸν Μεσίαν θέλουν νὰ
 τὸν ἐξολοθρεύσωσι, ἐπεὶ δὴ λέγει ἔτι, Μετὰ τὰς ἐξήκοντα τεσσαράς ἐβδο-
 10 μάδας, ἐξολοθρευθήσεται ἡ πόλις. ἀλλὰ τὸν Χριστὸν θέλουν οἱ Ἰουδαῖοι
 νὰ τὸν ἐξολοθρεύσωσι. ἀλλὰ πάλιν λέγει ὁ ψοφίτης εὐθύς, Καὶ κρί-
 μα ὅσον ἐστὶ αὐτῷ. ἡγοῦν ἐπὶ τῇ ἡ ἐξολοθρευσις καὶ ἡ κατὰ κρίμα δὲν
 θέλει εἶναι ἀλλὰ λόγος, ἀλλὰ θέλει εἶναι ἀλλὰ τὴν πόλιν. ἡγοῦν
 ὁ θάνατος ὁ Μεσίαν, καὶ ἐκεῖνη ἡ ἐξολοθρευσις θέλει εἶναι ἀλλὰ αὐτὰς τὰς
 15 Ἰουδαίας, καὶ ἀλλὰ τὴν πόλιν τοὺς τὴν Ἱερουσαλήμ. ἀλλὰ τὴν ὁποίαν
 εἰς τὸν χρόνον τοῦ πάρος ἐκλαύσει ὁ Χριστός, καὶ ἐπεὶ περὶ πῶς Δὲν θέ-
 λει μένῃ λίθος ὑπὲρ λίθον. ἐπεὶ δὴ ὑπερὰ ἀφ' ὅ ἐσταυρώθη ὁ Χριστός, ὁ Τί-
 20 πος καὶ ὁ Οὐπεσιανὸς μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τὴν ἐκατέκαψαν,
 καὶ ἐκατέκαψαν τοὺς Ἰουδαίους. ἡ ἐξολοθρευσις λοιπὸν ἐγύρει εἰς τὰ
 20 κεφάλια τῶν Ἰουδαίων, καὶ εἰς τὴν πόλιν τῆς κατὰ τὸν λόγον τοῦ ψοφί-
 τῃ Δανιὴλ, καὶ αὐτὸς τοῦ Χριστοῦ, ἐπεὶ δὴ θάνατος Δὲν ἐμπόρει νὰ
 κυριεύσῃ τοῦ Μεσίαν τοῦ ἀληθινοῦ Χριστοῦ: Τέταρτον, λέγει ὁ ψο-
 φίτης πῶς εἰς ταῖς ἐβδομηκοντα ἐβδομάδας μετὰ τὴν ἐλευθερίαν, ἡ-
 25 γουον σὺν περὶ αὐτὸν αἱ ἐξήκοντα ἐννέα, ἡ ὑπερὶ ἐβδομάδα θέλει νὰ βεβαιώ-
 25 σῃ μίαν διωκτὴν ἀποθήκην, καὶ νὰ ἀποθήκῃ ὁ Μεσίας. καὶ λέγει
 ἀλήθειαν ὁ Ἀρχάγγελος καὶ ὁ ψοφίτης. ἀλλὰ τὸ Χριστὸς ἀνάμεσον εἰς
 ταῖς ἐξήκοντα πέντε ἐβδομάδα ἐγενήθη, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐβδομη-
 30 κοστῆς ἐβδομάδος ἐγενήθη εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὸ κήρυγμα, καὶ εἰς ταῖς
 ἐξήκοντα ἐννέα ἡμερᾶς ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπέθανε, κατὰ τὸν θέλοντα εἶπῃ
 30 παρὰ μῶσιν. τὸ ὅποῖον λέγοντας ἔτι, ὁ ἅγιος Ἀρχάγγελος καὶ ὁ Δανιὴλ

Ε. ὁ παρρητικός, καὶ νῦν λέγουσι ἀλήθειαν. καὶ οἱ Εβραῖοι ὅπου
 δὲν ὁμολογῶσι τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ Μωσὴν καὶ λέγουσι ψέματα: Πέμ-
 πτοι, λέγει πῶς θέλει νὰ ἐρημωθῇ τὸ Ἱερὸν ἕως σιωτελείας. ἤγουν
 πλέον οἱ Εβραῖοι ἐκεῖ μὴτε νὰ παρρησιάζουσι μὴτε νὰ θυσιάσουσι,
 καθὼς φαίνεται ὡς τὴν σήμερον, καὶ ἐφάνη πλεονεκτικώτερα εἰς τὰς
 περὶ αὐτοὺς καμρὰς ὅπου τινες κάποιοι Βασιλεῖς ἐχθροὶ τῶν Χριστιανῶν διώ-
 χοντες τὰς Χριστιανὰς, καὶ τυραννοῦντάς τας, ἐπάσχον νὰ χαλάσωσιν τὴν
 πόλιν τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἕνας καὶ πλέον ἀκαθαρτός ἐχθρὸς τοῦ
 Χριστοῦ ἦτον ὁ Ἰουλιανὸς ὁ πρῶτος, ὁ ὁποῖος ἀλλὰ πείσμα τῶν Χρι-
 στιανῶν, ἔδωκε φέλημα τῶν Εβραίων νὰ ἀνακαμίνωσιν τὸ Ἱερὸν τὰς εἰς 10
 τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγνοοι ἐξάρρευται ὅτι ἀπὸ Θεοῦ εἶναι, καὶ
 ἐπείσαν με πολλὰ ἑτοιμασίαν καὶ με πολλὰ παρρησίαν ἀλλὰ νὰ κτί-
 σωσιν τὸ Ἱερὸν τὰς, καὶ ἐκεῖ ὅπου ἔσκαπαν εὐγενε φονία καὶ τὰς ἑκάς, καὶ
 δὲν ἐμπόρεσαν ὅτε αὐτοὶ, ὅτε ὁ πρῶτος Ἰουλιανὸς νὰ κάμωσι τίπο-
 τα. ἀπὸ τοῦτο αὖς γνωρίζουσι οἱ Εβραῖοι ὅτι πλέον ἀφ' ὅρου δὲν ἔχουν 15
 ἀπὸ τὸ Ἱερὸν τὰς. ὅτι ὁ Θεὸς ἐγείνη τὸ σπέρμα νὰ ἐρημωθῇ, ἤγουν πλέον
 αὐτοὶ ἐκεῖ νὰ μὴν θυσιάσωσι, καθὼς τὸ εἶπεν ὁ Ἀρχαγγέλος, καὶ ὁ παρ-
 ρητικός Δανιὴλ. πάλιν ἐδὲ γεννᾶται μία μεγάλη ἀμφιβολία, ἐπειδὴ
 σκοπεύμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὸν καιρὸν τῶν Μωσέως. καὶ ὁ παρρητικός
 Δανιὴλ μᾶς λέγει τὸν λόγον τῶν Ἀρχαγγέλων Γαβριὴλ. καθὼς ἡκού- 20
 σαιμεν, ὅτι θέλουσι νὰ περάσωσι ἐβδομήντα ἐβδομάδες εἶναι ἡμεῖς
 νὰ μάθωμεν, πόσον καιρὸν, καὶ πόσους χρόνους κάμωσι αἱ ἐβδομάδες
 ἐτέρας, καὶ πότε ἀρχίσαν, καὶ πότε ἐτελεύτων:

ΑΠΟΡΙΑ.

Πόσον καιρὸν σημαδεύουσι αἱ ἐβδομήντα ἐβδομάδες;

25

ΛΥΣΙΣ.

Αἱ ἐβδομήντα ἐβδομάδες σημαδεύουσι τόσους χρόνους ὅσους ἡμέρας
 περιέχουσι, καὶ ἐπειδὴ αἱ ἐβδομήντα ἐβδομάδες περιέχουσι, τετρακίσαις,
 ἐννὴντα ἡμέραις ἀπὸ ἐπτά ἡμέρας καὶ ἑβδόμηδά, καὶ καὶ ἡμέρα δι-
 λοὶ ἑκα χρόνον, διὰ τοῦτο γίνονται χρόνοι, τετρακίσιοι ἐννὴντα, ἀπὸ τῶν 30

ταῖς

ταῖς ταῖς ἐβδομῇ τα ἐβδομάδαις καὶ τόσον χαρὸν σημαδεύουσι:

ΑΠΟΡΙΑ.

Καὶ πῶς νὰ ἡξεύρωμεν πῶς αἱ ἐβδομῇ τα ἐβδομάδες σημαδεύουσι
ἡμέρας καὶ ὅχι ἡμέρας, ἢ μῆνας;

ΛΥΣΙΣ.

5 Διαπὶ μῆνας καὶ ἡμέρας εἶναι ἀδυνάτον, ὅτι ὅτε Εβραῖος ὅτε ἡρι-
πῶς τὸ εἶπε ποτὲ τούτο. ἀλλ' αἱ ἡμέραι ὅλοι οἱ διδάπτεται καὶ
ἡριπῶς καὶ Εβραῖοι τὸ εἶπαν. καὶ ἡ γραφή, καὶ εἰς ἄλλας τό-
πος ἡμεῖς ταῖς ἡμέραις τῆς ἐβδομάδος αἱ ἡμέραι σὺν εἰς τὸ Λευι-
10 οὖν πρὸς Κυράλαρον καὶ καὶ ἡ λέξις, Ἐπὶ ἐβδομάδας ἐπὶ, καὶ εἰς τοῦ-
το ἀμφιβολία δὲν εἶναι. Λοιπὸν, ὡς καὶ ἡμεῖς σημαδεύονται ἀπὸ ταῖς
ἐβδομῇ τα ἐβδομάδαις ἐτούτοις:

Λευιτ. καὶ
καὶ η.

ΑΠΟΡΙΑ.

Καὶ αἱ πρὸς δὲν εἶπεν ὡς καὶ ἡμεῖς ὁ Ἀρχάγγελος καὶ ὁ Δανιὴλ,
15 ἀλλὰ εἶπα ἐβδομῇ τα ἐβδομάδες;

ΛΥΣΙΣ.

Εἰς τοῦτο αἱ γνωρίσθαι καὶ εἰς, ὅτι πρὸς φραγὶς ἐκράσεν τὴν Ἱε-
ρουσαλὴμ ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλωνίας καὶ τῶν Χαλδαίων ὁ Ναβουχοδο-
νόσορ εἰς τὸν χρόνον τούτον. τὴν αἰ. φραγὴν τὴν ἐκράσεν, τὴν ὥραν ἡμέ-
20 ρων τῆς βασιλείας τῆς, καὶ τότε ἐπελάβοντες τὸν Ἰωακὴμ τὸν Βαβυλῶνα, τὸν
ὡς φραγὴν Δανιὴλ καὶ τὴν πρὸς παῖδας. καὶ ἦτον τρίτος ἢ τέταρτος
ἡμέρας τῆς βασιλείας τοῦ Ἰωακὴμ ἢ β. φραγὴ ὅπως ἐκράσεν ὁ βα-
σιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων καὶ τῶν Χαλδαίων τὴν Ἱερουσαλὴμ ἦτον ὅτε φραγὴ
τὴν ἡμέρας ἀπὸ τῆς φραγῆς, καὶ ἦτον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ βασιλεὺς ὁ Ἰε-
25 ρουσαλὴμ. καὶ τότε ἐπελάβοντες ὁ Ἰεζεκιὴλ ὁ ὡς φραγὴς. καὶ ἐτούτοις αἱ
δύο σιλαβείας δὲν ἦσαν τόσον βαρείας, αἱ αἰ. ἀκόμη ἐπέκειντο ἡ πόλις
τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ Ἱερὸν ἢ γ. φραγὴ ὅπως ἐκράσεν ὁ αὐτὸς Να-
βουχοδονόσορ τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἔθηκεν χαλασμοὺς πολλοὺς, καὶ μεγάλη καὶ
βαρεία συμφορὰ, αἱ αἰ. ἐλάσεν τὴν φραγὴν, τὸ Ἱερὸν ἐλάσεν καὶ
30 ἐλάσεν ἀπὸ τῶν θεμελίων, καὶ δὲν ἐφανότου ἰχνος, τὴν Εβραῖς ἐλάσεν

μικροὺς μεγάλους . καὶ ὅσοι ἐμπόρεσαν ἔφυγον εἰς τὴν Αἰγύπτου , καὶ ὅσους
 ἔλαβε ζωντανούς τοὺς ἐπῆρε μετὰ πολλὴν σκληρότητα εἰς τὴν Βαβυλῶνα .
 τοῦτο ἐγένετο εἰς τὸν καιρὸν ὅπῃ ἦτον Βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας . ὁ Σεδεκίας .
 τότε ἐσπλάσθη καὶ ὁ πρῶτος Ιερემίας . καλὰ καὶ ὁ πρῶτος Ιε- 5
 ρεμίας κατὰ τοιαύτῃ νὰ μὴν ἔγινε σκλάβος , διὰ τὸ πρὶν ποῦ ὁ βασι-
 λεὺς ὁ Ναβουχοδονόσωρ νὰ κρυσέυσῃ τὴν Ἱερουσαλήμ , εἰς τὸν καιρὸν τοῦ
 Σεδεκίᾳ τοῦ Βασιλέως ὁποῦ εἶπαμεν ποῦ πάντα , εἶχε ἀκούει ὅτι ὁ Ιε-
 ρεμίας εἶναι πρῶτος καὶ ἅγιος ἄνθρωπος . καὶ διὰ τὸ μὴν φοβᾶται νὰ
 λέγῃ καὶ νὰ πρῶτον τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ἐλέγχῃ τὸν Βασιλέα τὸν
 Σεδεκίαν , ὅτι ἔρριψεν εἰς τὸν λάκκον καὶ εἰς τὸν βόρβορον . τὸ ὁποῖον τὸ ἔχ- 10
 τοῖα βεν ἀπὸ ἀναφορᾶν ὁ Ναβουχοδονόσωρ , καὶ ἐπὶ τῇ φλέ τὸν στρατο-
 πεδάρχην τε (ὀνόματι Ναβουζαρδάν νὰ) μὴν κακοποιήσῃ τὸν Ιερεμίαν ,
 καὶ ὅταν ἐπῆρεν ὁ Ναβουζαρδάν τὴν Ἱερουσαλήμ , ὁ Ιερεμίας ἦτον ευχαλ-
 μῆτος ἀπὸ τὸν λάκκον , ἀλλὰ τὸν εἶχε ὁ Σεδεκίας εἰς φύλαξιν , καὶ τὸν
 ἐλευθέρωσεν ὁ Ναβουζαρδάν . καὶ πάλιν ὅταν ἐβλάστηκεν ὁ αὐτὸς Ναβου- 15
 ζαρδάν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Βαβυλῶνα , καὶ ἔσυρε τόσῳ ἀρχμαλωσίαν ,
 ἐπῆρεν καὶ τὸν Ιερεμίαν ὡς καμπύσον τόπον δεξιόν , ἀλλὰ ὁ Ναβουζαρδάν
 σὺν ἑμαθε πῶς εἶναι δεξιός , ὥστε καὶ τὸν ἔλυσε καὶ τὸν ἀφικεν ἐλευ-
 θερον ὅπου θέλῃ νὰ ὑπάγῃ , καὶ ἐτίθει ἐνέεισεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ . λοιπὸν
 τούτα ἦσαν εἰς τὴν γ. ἀρχμαλωσίαν ὅπῃ ἔτυχεν ὁ Ιερεμίας ἐκεῖ . εἰς 20
 τὴν ὁποίαν ἀρχμαλωσίαν ἐστάθησαν οἱ Εβραῖοι χρόνος ἐβδομήντα . καὶ
 μετὰ τῆς ἐβδομήντα χρόνος τούτους ἐνέεικε τὸ δόγμα καὶ ἡ ἀπόφασις
 ἀπὸ τὸν Κύριον τὸν Βασιλέα , καὶ ἐλευθερώθη ὁ λαὸς , καὶ ἐδιάβη ἀπὸ
 τὴν Βαβυλῶνα εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ . καὶ ἀπὸ τότε ἐπῆρχσαν χρόνοι τετρα-
 κόσιοι ἐνεήντα , ὡς καὶ ἐγενήθη ὁ Χριστός . πῶς ὁ Ἀγγελος ἠξέυροντας 25
 ὅταν ἐσυντύχονε μετὰ τὸν Δανιὴλ , ὅτι ἀπὸ τὴν ὑπερὶν σκλαβίαν τὴν
 ὁποῖαν εἶδε καὶ ὁ Δανιὴλ εὐευσκόμηνος εἰς τὴν Βαβυλῶνα , ἕως νὰ ἐλευθε-
 ρωθῶν οἱ Εβραῖοι , ἐμελλον νὰ περάσῃ χρόνοι ἐβδομήντα , καὶ ἀφον-
 τότες ὡς τὸν Μεσίαν χρόνοι τετρακόσιοι ἐνεήντα . καὶ μάλιστα ὁποῦ τὸν
 καιρὸν ἐκεῖνον ὁ Δανιὴλ ἐδέχθη καὶ ἔκαμε τὴν πρῶτον ἐκείνῳ . ἀπὸ 30

τοῦτο ἀκολουθεῖ τὴν ἔννοιαν τῶν ἐβδομηντα χρόνων. καὶ σημαίνει
 ὅτι ἐβδομηντα χρόνος θέλει κάμει σκλαβωμένος ὁ Λαὸς, ἔπειτα θέ-
 λει ἐλευθερωθεῖ. ἔτι λέγει ὅτι ἐβδομηντα ἐβδομάδαις θέλουσι πε-
 ράσθαι, ἢ ἢ ἢ ἐπὶ φρεσὶς ἐβδομηντα χρόνοι, ὅπου εἶναι τετρακόσιοι
 5 ἐτηνῆτα. καὶ θέλει ἔλθῃ ὁ Μεσίας νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ
 τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀπὸ τῆς ἀνομίας καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ κακά. Ἀφ' οὗτο
 λέγει, ἐβδομηντα ἐβδομάδες. εἶναι καὶ ἄλλη αἰτία ὅτι τὸν ἐβδομον αἰθ-
 μὸν καὶ τῆς ἐβδομάδος, πολλάκις ἡ γραφή σὺν ἀναφάρων πᾶσι
 πᾶσι τῆς χρειάζεται. σὺν ὅταν λέγει, κατὰ ἐπὶ χρόνους ἄφροισι.
 10 καὶ κατὰ ἐπὶ φρεσὶς ἐπὶ Ἰβριταῖς. καὶ ἄλλα μυστήρια τὰ ὅποια
 εἶναι μακρὸν νὰ τὰ ἀναφέρωμεν, καθὼς τὰ ἔχοντες καὶ εἰς τὸ εὐαγγέ-
 λιον. μόνον τόσον φθάνει ἄφ' ἡ νὰ γνωρίσωμεν, ὅτι λέγοντας ὁ Ἀρχάγγελος
 καὶ ὁ Δανιὴλ ἐβδομηντα ἐβδομάδαις ἄφ' ὁ λογαριασμὸν τοῦ εἶ-
 παν καὶ μυστήριον, ὅχι ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν:

ΑΠΟΡΙΑ.

15 Διατί ὁ Κύριος ἐλευθέρωσε τὸν Λαὸν καὶ ὅχι ἄλλος πᾶς, ἢ περ-
 πτερος ἢ ὑπερότερος;

ΛΥΣΙΣ.

Ὁ παντοδύναμος Θεὸς θεωροῦντας τὰ πράγματα πῶς ἐμὲλλον
 20 νὰ γένοιτο εἰς τὰς Εβραϊκὰς, θεωροῦντας Διακόσις πενήντα χρόνους ὅπου
 ἐπὶ φρεσὶ διὰ τῆς Ἡσαΐας ὤρσει εἰς τὴν Ἡσαΐαν εἰς τὸ μ Δ: κεφάλαιον
 καὶ ἐπὶ φρεσὶ ἄφ' ὁ Κύριον. ὅτι ὁ Θεὸς θέλει ὅτι χάρις βασιλείαις
 25 πολλαῖς, καὶ νὰ τὸν καταστήσῃ μεγάλοι Βασιλεῖς. ἔτι ὁ Κύριος ἦτον
 Μηδῶν Βασιλεὺς καὶ Περσῶν, καὶ ἐσυκώθη καὶ ἔκαμε πόλεμον κατὰ τοῦ
 25 Κροίσου τῆς Βασιλείας Λυδῶν, καὶ τὸν ἐνίκησεν. ἔπειτα ἐπολέμησε τὴν
 Βαβυλῶνα καὶ τὴν ἐπῆρε. ἐκεῖ ἦσαν οἱ Εβραῖοι αἰχμάλωτοι. τότε τοῦ
 ἔδωκεν νὰ καταλάβῃ, ὅτι θεωροῦντας Διακόσις πενήντα χρόνους, ὁ
 Θεὸς τῆς Εβραίων τὸ ὤρσει, καὶ ἐπὶ φρεσὶ τοῦ ὁ μέγας θεωροῦντας τοῖς
 30 Ἡσαΐας. τὸ ὅποιον ἄφ' ὁ βάζοντας καὶ πληροφορούμενος ὁ Κύριος ἠγά-
 πησε τοὺς Εβραίους. καὶ ἔδωκε τὰς γῆματα βασιλικά καθὼς
 φαίνεται

ἢ Ἡσαΐ. μδ.

ἢ

22 φάνετα εἰς τὸ 6 : Κεφάλαιον τοῦ Εσθρα, καὶ γράφει, ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ
 23 Ἰσραὴλ μετέβαλε Βασιλέα τῆς οὐ καμμένης, ὁ Θεὸς ὁ μέγας, καὶ με-
 24 ῶεσε νὰ τοῦ κτίσω ναὸν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰ λοιπὰ : καὶ ἐδούκε
 25 θέλημα τῶν Ἰουδαίων νὰ ἀφ' ἐξουῶ νὰ κτίσω τὴν πόλιν. καὶ κατὰ οἱ
 φθονεροὶ ἄνθρωποι πάλιν νὰ ἐγκατάδωκαν τῆς Εβραίων εἰς τὸν Κύριον πῶς 5
 εἶναι ἀπεσταταὶ καὶ κακοὶ ἄνθρωποι καὶ ἐμπόδιον τὸ ἔργον τῆς ἄρεας, ἀμὴν
 δὲν ἀπέβρασε καρὸς ὁποῦ ἀπόθανεν ὁ Κύριος, καὶ ἐβασίλευσε Δαρείος ὁ
 ὑπάσπης, καὶ πάλιν ἐπέλεξε γράμματα καὶ ὀεισμούς, καὶ μαζὴ καὶ ἀποραγῶς
 καὶ ἐκτίσθη ὁ ναὸς, καὶ ἡ πόλις. ἐτίθη ἐπέβρασαν τὰ ὀράγματα. πλὴν
 λέγουσιν ὅτι ἀφ' ἐνὶ τῷ περὶ τὴν ὁ Ησαΐας περὶ τὴν πόλιν πῶς γέ- 10
 νοις, ἐκινήθη ὁ Κύριος καὶ ἐκάμε τὴν καλοσύνην ἐκείνου πρὸς τῆς Ἰου-
 δαίων, καὶ ἀπὸ τότε ἐγένεν εὐκολὴ ἡ δουλεία, εἰς τὸν ἄλλον καιρὸν. καὶ ὁ
 κοδομήθη ἡ πόλις καὶ τὸ Ἱερὸν :

ΑΠΟΡΙΑ.

Πότε ἄρχισεν ὁ καιρὸς τῶν ἐβδομήντα ἐβδομαδῶν ; ἤρουν τῶν πε- 15
 τσακοσίων σφηνήντα χρόνων ;

ΛΥΣΙΣ.

Ἡ ἀρχὴ τῶν ἐβδομήντα ἐβδομαδῶν ἄρχισεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ὅπου
 ἐκάμε τὴν ἀπόφασιν ὁ Κύριος νὰ ἐλευθερωθῶσι οἱ Εβραῖοι νὰ παγένοιν
 εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, εἰς ταῖς ἐξήντα πέντε ἐβδομάδας ἀνάμεσον ἐγεν- 20
 νήθη ὁ Χριστὸς. σὺν ἐπέβρασαν αἱ ἐξήκοντα σφηνά, ἤρχισεν νὰ κηρύβη τὸ
 εὐαγγέλιον, καὶ ἀναμάρτυς τῆς ἐβδομηκοστῆς ἐβδομάδος, ἢ εἰς τὸν τρί-
 τον ἢ εἰς τὸν τέταρτον χρόνον ἀπόθανε. καὶ ὕτως ἐπληρώθησαν αἱ ἐβδο-
 μῆντα σφενῶν, ἀφ' ἑξῆς κατὰ τὸν Κύριον :

Εἶναι ἐδὼ πολλὰς γνώμας ἀμφόρων ἐξηγητῶν καὶ διδασκάλων, ὡς 25
 φησὶ τοῦ τῆς χρόνος, ὁ εἰς μίαν λογί, καὶ ἄλλος ἄλλως, ἀμὴν δὲ συμ-
 φέρει νὰ ταῖς φέρωμεν εἰς τὸ μέσον. τόσον φάνει ὅτι ἡ γνώμη αὕτη εἶ-
 ναι ἡ βεβαιότερα καὶ ἀληθινή. ἀπὸ τὰ ὅποια συνάγεις ἐπεὶ δὴ ὁ καιρὸς,
 τῶν ἐβδομήντα, ἐβδομαδῶν ἐπέβρασεν, ἀπὸ, α χ : χρόνος περὶ- 30
 τερα, καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῶν ἐβδομήντα ἐβδομαδῶν ὡς πῶς εἶναι 2100. 30
 καὶ ἐκατὰ

καὶ ἔκαστος τούτοις χρόνοις, ἀκολουθεῖ πῶς ἐπέερασεν ὁ καιρὸς ὅπου εἶχε νὰ
 ἔλθῃ ὁ Μεσίας. ἀφ' οὗτο εὐχαιρεῖ τὸν ἀναμνόνον ἀκόμη οἱ Εβραῖοι,
 ἔσονται καὶ νὰ περῶσιν ὁ καιρὸς ὅπου ἐμελλε νὰ ἔλθῃ: Εξω δὲ τὸν
 Δανιὴλ τὸν προφήτην εἶναι καὶ ἄλλοι προφήται ὅπου τὸ δεικνύου.
 5 ἀφ' οὗτο ὅποιον σημαδεύσαι, ὅτι ὁ ναὸς, ἦτοι τὸ Ἱερὸν δύο φοραῖς οἰκο-
 δομήθη καὶ ἐκτίσθη. Τὴν α. φορὰν τὸν ἐκτίσεν ὁ Σολομὼν. καὶ τὸν ναὸν
 ἐκείνον τὸν ἐχάλασεν ὁ Ναυαρχοδονόσωρ, ἡγουμὲν τὸν ἔχασε, δέκα ἡμέρας ἐ-
 χάριτον. τὴν β. φορὰν τὸν ἐκτίσεν ὁ Ζοροβάβελ, καθὼς τὴν πόλιν ὁ Νει-
 μίας καὶ οἱ λοιποὶ, ὅπου ἐλευθέρωσεν ὁ Κύρος ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Δαρεῖος κα-
 10 θὼς εἰπαμὲν προπάντων. εἰς τούτῳ ὅπου ὁ προφήτης ὁ Μαλαχίας Κεφα-
 λαίω, γ. προφητεύει πῶς ὁ Μεσίας θέλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ
 Δευτέρου ναῦ, τὸν ὅποιον ναὸν ὕπερα δὲ τὸν Χριστὸν, μ. χρόνους, τὸν
 ἐχάλασαν ὁ Τίτος καὶ Ουεσπεσιανὸς. ἐπεὶ δὲ λοιπὸν εἰς τὸν δεύτερον ναὸν ἡ-
 15 θελε νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσίας, καὶ ὁ ναὸς ἐχάλασεν ὕπερα δὲ τὸν Χριστὸν, μ.
 15 χρόνους, σημαδεύει πῶς ὅταν ἐχάλασεν ἐρχόμενος ἦτον ὁ Μεσίας καὶ ἔτῃ εἶ-
 ναι ὁ καιρὸς περασμένος. καὶ ἂς τὸ μετεῆσθαι χάριτα εἰς δὲ τὸν προφή-
 τιν Ἀγγαῖον, ὁ ὅποιος μαζὶ μετ' Ἰ. Ζαχαρίαν τὸν προφήτην ἐπροφήτευσεν
 τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὅπου ἐκτίσεται ὁ Δεύτερος ναὸς καθὼς φαίνεται εἰς τὸν
 Εσθρα, Κεφαλαίω 5. Λοιπὸν λέγει ὁ Ἀγγαῖος Κεφαλαίω 6. Μεγα-
 20 λιώτερον θέλει νὰ εἶναι ἢ δέξαι τοῦ Δευτέρου ναῦ ὅπου ἦτον ἡ Ἀγγ. β.
 ὡρῶτη, καὶ θέλω σείσθαι ἀκόμη μίαν φορὰν τὴν γῆν καὶ τὸν ἔθρονον, καὶ
 τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν. καὶ θέλω σείσθαι ὅλα τὰ ἔθνη. νὰ ἔλθω,,
 οἱ ἐκλεκτοὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ νὰ δοξάσω τὸν ναὸν τοῦτον. Ἀς εἰποῦν οἱ Ε-,,
 25 βραῖοι, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς λέγει πῶς ἡλθελε νὰ δοξάσῃ τὸν β. ναὸν προ-
 25 σσότερον ὡς τὸν ὡρῶτον. καὶ νὰ σείσῃ τὸν ἔθρονον καὶ τὴν γῆν, καὶ νὰ
 ἔλθω ὅλα τὰ ἔθνη εἰς τὸν ναὸν. ἂς μὴ εἰπῶσι πότε ἔγινε τοῦτο, ἐπεὶ-
 δὴ ὁ ναὸς ἐχάλασεν ὕπερα σαράντα χρόνους δὲ τὸν Χριστὸν;

Βλέπεις πῶς εἶναι περασμένος ὁ καιρὸς τοῦ Μεσί. δὲν ἡμπερῶσιν
 οἱ Εβραῖοι νὰ τὸ ἀρνηθῶσι μάλιστα ὅπου καὶ αὐτοὶ οἱ Ταλιμαδίσται πάν
 30 Εβραῖοι λέγουσιν, ὅτι ὁ κόσμος ἔχει νὰ σταθῇ ἔτι χιλιάδες χρόνους. οἱ

δύο χιλιάδες είναι τῆς μαζιότητος, ὅπου ἦτον ὁ νόμος ὁ φυσικός. δύο
 χιλιάδες είναι τοῦ νόμου τοῦ γραπτοῦ, ἡ γὰρ τοῦ Μωϋσέως. καὶ δύο
 χιλιάδες είναι τοῦ Μεσίᾳ, ἐτὶ λήγουσιν αὐτοῦ τὰς οἱ Εβραῖοι, ἀρὰ
 ἐπέλασεν ὁ κυρὸς τοῦ Μεσίᾳ, ἀρὰ πὶ καὶ τὰς Εβραίους πῶρα ἐμαρθεῖν
 εἰς τὴν ἐκτὴν χιλιάδα. Ἄλλοι πάλι Ταλμυδίσται, δὲν τὰς ἀρεστὸν
 μοῖρασμα τοῦτο τῆς κατὰστάσεως τῶν χειρῶν, καὶ τὸ ἔχον ἄλλως, καὶ εἰ-
 παν ὅτι μοιράζονται οἱ χεῖροί, εἰς ἐπὶ αἰῶνας. Ὁ Πρῶτος αἰὼν ἀπὸ
 Ἀδάμ ἕως ὅδε κατὰ κληρονομίαν. Ὁ Δεύτερος, ἀπὸ τοῦ κατὰ κληρονομίαν ἕως τοῦ
 Ἀβραάμ. Ὁ Τρίτος ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Μωϋσέως, ἡτοῦ τῆς κίβωτος τοῦ
 μαρτυρεῖται. Ὁ Τέταρτος ἀπὸ τοῦ Μωϋσέως, ἕως τοῦ Σολομῶντος, ἡτοῦ
 τοῦ πρώτου ναοῦ. Ὁ Πέμπτος ἀπὸ ὅδε Σολομῶντος, ἕως τοῦ Δευτέρου ναοῦ. 10
 Ὁ Ἑκτὸς ἀπὸ τοῦ Δευτέρου ναοῦ, ὡς τὸν Τίταν καὶ Οὐαπειανον ὅπου τὸν
 ἐχάλασαν. Ὁ Ἑβδομος εἶναι τοῦ Μεσίᾳ ὁ κυρὸς, ἐτὶ λήγουσιν ἀναμένον-
 τοις, οἱ Ταλμυδίσται, ἀπὸ τὰ ὅποια φάνεται μὲν τὰ ἰδιά τὰς λόγια
 πῶς νὰ εἶναι περασμένος ὁ κυρὸς τοῦ Μεσίᾳ. Ὁ Ζαχαρίας ὁ προφήτης 15
 εἰς τὸ, 1 γ. Κεφάλαιον λέγει ὅτι τὸν κυρὸν τῷ Μεσίᾳ, ἔχει ὁ Θεὸς νὰ
 ἐξολοθρεύσῃ ὅλα τὰ εἰδῶλα. τὸ ὅποῖον ἔγινε καθὼς τὸ βλέπομεν τὴν
 σύμερον, ἀρὰ ἐπέλασεν ὁ κυρὸς τοῦ Μεσίᾳ. πλὴν ἀρὰ πὶ τοῦτο εἶναι
 φανερόν εἰς ὅλους. ἀς σκεφθῶμεν τὸ ἕτερον μέρος τῆς ἐρωτήσεως ὅπου εἶναι
 νὰ γνωρίσωμεν ἀν' ἴσως καὶ ὁ Χειρὸς ἦτον ὁ Μεσίᾳς. Καθὼς εἶπαμεν 20
 ἀρὰ τὸν κυρὸν. Κάμνει χρεία νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὴν γραφὴν ἀπὸ
 λογαριασμοῦ, καὶ ὡς θέλωμεν μπόρῃ νὰ εὐρωμεν καὶ νὰ γνωρίσωμεν ἀν'
 ἴσως καὶ ὁ κύριος ἡμεῶν Ἰησοῦς Χειρὸς ἦτον Μεσίᾳς ὁ ἀληθινὸς ὅπῃ γρά-
 φει ἡ γραφὴ καὶ οἱ προφῆται. Εἰς τοῦτο θέλωμεν κάμει τρεῖς πράγ-
 ματα, καὶ θέλωμεν τὰ ὀπιζάφει Κεφάλαια. Πρῶτον θέλωμεν συγκρί- 25
 νει τὰ ῥητὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, μὲ μετὰ ῥητὰ ὅδε εὐαγγελίου,
 ὅπου ἐρμηνεύουσι πὶ ἐκαστὸν ῥητὸν ὁ Χειρὸς εἰς τὸν κόσμον. καὶ ἀπὸ τοῦτο
 θέλει γνωρίσῃ ὁ Εβραῖος καλλίωτερα τὴν ἀλήθειαν. Δεύτερον θέλω-
 μεν βάλλει ἀποδείξεις ἀπὸ τοῦ νόμου, καὶ θέλωμεν φέρῃ καὶ εἰς φῶς τὴν ἐν-
 τοιαυτὴν ἀληθινήν τῶν προφητῶν. ἀρὰ νὰ μὴν περρασιζέται ὁ Ἰσδαῖος 30

παισίοπερα. Τείτοι θέλομεν σκεφθεῖ τὰ φανερά σημεῖα ὅπου
 εὐαγγελιστὰς ἀπὸ τὴν γραφὴν με λογαριασμένους ἀληθινούς, τὰ ὅποια μᾶς
 βεβαιώνουσι, πῶς μαζὴ ἐπέραςεν ὁ Χριστὸς τοῦ Μεσίου, καὶ ἄλλος δὲν ἦτο
 μόνον ὁ Χριστός, καὶ ὅτι θέλομεν καὶ τέλος τῆς πραγματείας:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ α.

5 Ὅσον εἰς τὸ πρῶτον ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται πανταχῶς γράφουσιν ἀφ' ὅ-
 τον Μεσίαν καὶ προλέγουσι τὰ ὅσα ἐμελλε νὰ πάθῃ καὶ νὰ κάμῃ. κατὰ τὸ
 Θεὸς τὸ δηλοῖ ἀφ' τοῦ προφήτου Αμώς. Κεφαλῶν, γ. Οὐμὴ ποιή-,, Αμώς, γ.
 σὶ κύριος ὁ Θεὸς ὡς ἄγμα, ἀνδρὶν τὸ σποκαλύψῃ καὶ νὰ τὸ φανερώσῃ,,
 10 τῶν προφητῶν τῶν. Ἐπὶ τῇ ἡτοὶν ἡτοὶν νὰ φανερώσῃ καὶ τὸ μυστήριον τοῦ
 Μεσίου, καὶ ἐκεῖνα ὅλα τὰ πλέον ἀκυσμῶν κατὰ τὸν νόμον, ὅπου ἤθε-
 λε νὰ κάμῃ. καὶ αὐτὰ μετρήσῃ ὅποιοι θέλει ἐκτέλει.

Ὅσον πῶς ἤθελεν ὁ Θεὸς νὰ στείλῃ Μεσίαν ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰου-
 δα γεννημένον, ἐπεὶ τὸ ὁ Ἰακώβ, εἰς τὴν Γένεσιν, Κεφαλῶν δ.
 15 ἐκεῖ ὅπου εἶπεν, Οὐκ ἐκλείψῃ ἄρχων ἐξ Ἰουδα, κατὰ τὸν νόμον ὡς ἄγμα,, Γεν. μ.ε.
 πάντων; Εἶπε τὸ ὁ Μωϋσῆς κατὰ τὸν νόμον ὡς ἄγμα πάντων, εἰς τὸ Δευτερο-
 νόμιον. ὅτε εἶπε, Προφῆτῳ ἀναστήσῃ κύριος ὁ Θεός. Εἶπε τὸ ὁ Δα-,,
 νιὴλ ὁ προφῆτης, ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς. Τὰ ὅποια ἐπὶ δὴ εἰς τὸν Χριστὸν ἀρ-
 μώζουσιν, ὁ Χριστὸς ἦτον Μεσίας καὶ ὄχι ἄλλος. Τὸ εὐαγγέλιον λέγει ὅτε
 20 Ἐμελλε νὰ συλληφθῇ ἐκ πνεύματος ἁγίου, καὶ νὰ γεννηθῇ ἐκ παρθένου.
 Τὸ ὅποιο ἐπεὶ τὸ, ὁ Ἰσραὴλ Κεφαλῶν, ζ. Ἰσραὴλ ἡ παρθένα,, Ἰσραὴλ, ζ.
 οἱ γὰρ ἐξεί καὶ τέξεται υἱόν. καὶ ὁ Ἰεζεκιὴλ Κεφαλῶν μ.δ. Καὶ εἶπε,, Ἰεζεκιὴλ, μ.δ.
 κύριος ὡς με. Ἡ πόλις αὕτη νὰ εἶναι κεκλεισμένη νὰ μὴ ἀνοι-,,
 χθῇ, ἀφ' οὗ πινὰς ἄνθρωπος δὲν θέλει περᾶσθαι ἀπ' αὐτῆς ὅτι κύριος,,
 25 ὁ Θεὸς ἀπέραςεν ἀπ' αὐτῆς: καὶ γοῖκα ἀφ' οὗ πινὰς παρθένα, τὴν
 Μαρίαν τὴν μητέρα τοῦ Χριστοῦ. ὅπου ἦτον παρθένα ὡς νὰ γεννηθῇ,
 καὶ παρθένα ὡς ἐγέννησε. ἀφ' οὗ τούτου λέγεται πόλις κεκλεισμένη, τὴν
 ὅποια μόνος ὁ Θεὸς καὶ κύριος ὁ υἱὸς καὶ λόγος ἐπέραςεν, ὅπου ἐγέννηκε
 ἄνθρωπος, καὶ ἔλαβε σάρκα εἰς τὴν κοιλίαν τῆς. τὸ ὅποιο ἀφ' οὗ εἰ-
 30 ναι εἰς τὴν γένεσιν τοῦ ἀνθρώπου ἀκατάληπτον, δὲν μποροῦν νὰ γινώ-
 σκωσι.

εἶπεν πῶς ἔγινε. ἀλλὰ τοῦτο τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀλλ' ὃ προφήτης Δαβὶδ εἶπεν, Ὅτι καθέσεται ὡς ὑπερὸς ὅτι πόκον. ἡ γὰρ καθὼς ἦτον θαυμαστὸν ὄραγμα καὶ ἀγνώριστον εἰς τὸν Γεδεὼν πῶς ὁ μετὸς ἐκατέβη εἰς τὸν πόκον. ἔτις ἔιναι καὶ τὸ μυστήριον τὸ σαρκώσεως ὃ κυεῖν. ἀλλὰ τί ὡς ὑπερὸς, θαυμάσια καὶ ἐξάφνου θέλει κατεβῆ εἰς τὴν παναγίαν, καὶ τὰ λοιπὰ. 5

Τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν εὐαγγέλιον γράφει πῶς νύκτωρ ἐγεννήθη, ὁ Χριστός. τὸ ὅποιον τὸ ἐπροεῖπε καὶ ὁ Σολομὼν εἰς τὴν σοφίαν. κεφαλαίῳ, ι η,

Σολομ. ι η. ,, λέγοντας, Ησυχία καὶ σιωπὴ ἦτον εἰς τὸν κόσμον εἰς τὰ μεσάνυχτα, καὶ ὁ λόγος σου ὁ παντοδυνάμος ἀπὸ τοὺς θρόνους τοὺς βασιλικὰς ἐπέδησε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν καθορίζουσαν γῆν. Λόγια εἶναι ἐποῦτα τοῦ Σολομῶντος, ὅπου πλεῖστα ξεκαθαρίζεται δὲν ἐβόλινε νὰ τὰ εἰπῇ τις, ἀλλὰ νὰ σὺ δείξῃ τὸν χερὸν ὅπου ἐγεννήθη ὁ Μεσίας. Τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον σοὶ λέγει

Ματθ. α. ,, πῶς ἐγεννήθη ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰσραῆλ. καὶ τοῦτο τὸ ἐπροεῖπεν ὁ Θεός. ἀλλὰ σώματος ὃ προφήτης Μιχαὶς Κεφαλαίῳ, ε. ὅταν λαλῶντας ὡς

Μιχ. ε. ,, πρὸς τὴν Βηθλεὲμ τῆς λέγει, Καὶ σὺ Βηθλεὲμ δὲν εἶσαι πρὸς τὴν 15
,, ἀπὸ ταῖς ἡγεμονίαις ὃ Ἰσραὴλ ἀλλὰ ἀπὸ ἐσένα θέλει νὰ φανερωθῇ ἕνας καπετάνιος ὅπου θέλει νὰ εἶναι προεστὴς καὶ ποιμένας εἰς τὸν Ἰσραὴλ. τοῦτα ὅλα ἐγνωρίσθηκαν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ὅχι εἰς ἄλλον κανένα. Τὸ

Ματθ. β. ,, ἅγιον εὐαγγέλιον λέγει, Ὅτι ἦλθαν Μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν Βασιλεῖς 20
,, Περσῶν καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν Χριστόν εἰς τὴν Βηθλεὲμ μετὰ δώρων. καὶ

Ματθ. ε. ,, ὁ Ησαΐας Κεφαλαίῳ ζ. τὸ ἐπροσήμενον εἰπὼν, Φωτίζου Ἱερουσαλὴμ 25
,, εἰς ἐσένα θέλει φανεῖ κύριος, καὶ ἡ δόξα σου εἰς ἐσένα θέλει φανεῖ, καὶ
,, θέλουσι ἔλθαι Βασιλεῖς εἰς τὸ φῶς σου, καὶ θέλουσι φέρεαι χρυσίον καὶ λί-
,, θανον, καθὼς καὶ εἰς τὸν ψαλμὸν εἶναι γραμμένον. τοῦτο τὸ λέγει, ἀλλὰ-
τὶ οἱ Μάγοι ἐκεῖνοι ὅπου ἐκατέβαντο τὸ γένος σου ἀπὸ τῆς Βασιλείας τῶν
Περσῶν, ἔβλεπαν τὸ ἄστρον ἐκεῖνο ὅπου τοὺς ἐφάνη, καὶ ἀκολουθῶντας
τὸ ἄστρον, ἐπῆγαν εἰς τὴν Βηθλεὲμ, ἕως τοῦ σπηλαίου, καὶ ἐκεῖ εὐρήκα-
σι τὸν κύριον, ὅπου ἐκείτετον εἰς τὴν φάτνῃν καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν
καὶ ὃ ἔδωκαν καὶ δῶρα, χρυσόν, λίθανον, καὶ σμύρναν, καθὼς καὶ ἀλλὰ τὸ ἄστρον

Ματθ. ε. ,, ἐκεῖνο εἶναι γραμμένον εἰς τῆς Αριθμοὺς Κεφαλαίῳ κδ. Αὐγατελεῖ ἄστρον 30
Εἰς

Εξ Ιακώβ: Ἰδὺ λοιπὸν ὅπῃ ταῦτα πάντα ἀφ' τὸν Χριστὸν ἐγράφησαν.

Τὸ τῷ Χριστῷ εὐαγγέλιον γράφει, ὅτι ἡ παναγία ἡ μήτηρ τοῦ κυ-
εἰς Ἰησοῦ, τὸν ἐπῆρε ὅταν τὸν ἐγύρευεν ὁ Ηρώδης νὰ τὸν φονεύσῃ τὸν
χαιρὸν ὅπῃ ἐφόνευσεν καὶ τὰ νήπια, καὶ ἐδιδόθη εἰς τὴν αἰγυπion: Τὸ ὅπῃ-

5 ον, τὸ λέγει ὁ Ησαΐας Κεφαλαίω ιθ: Ἰδὺ κύριος κἀθήται ὑπὲρ νεφέλης ὥς ἡλιακ. 19.

κούφης καὶ ἔξει εἰς αἰγυπion. καὶ πάλιν ὅταν ἐγύρειεν ἀπὸ τῆς αἰγυ-

πion, εἶπε τοῦ Ὡσηὲς ὁ παρθένος, Κεφαλαίω ια: Εξ αἰγυπion ἐξέλ-

λεσται τὸν υἱόν μου: καὶ Αβραάμ κ γ: ὁ Θεὸς Εξ αἰγυπion ἐξέλεσεν αὐτόν. ὥς

καὶ ταῦτα φανερόν ὅτι συμφωνοῦσι: πλὴν καθὼς δὲν φέρω ταῖς μαρ-

10 τυρίαις ὅλας, ἔτζη ἅ λέγω ὡς σωτομία, ἀφ' ἧς νὰ μὴν Βαρυώ τὸν

ἀναγινώσκοντα, ὅπου μὲ τὸν νοῦν τῆς λογιάζῃ τὰ λοιπὰ: Τὸ Θεῖον

εὐαγγέλιον πανταχῶς μαρτυρεῖ τὴν πτωχείαν καὶ τὴν ταπείνωσιν τοῦ

Χριστοῦ. καὶ ὁ παρθένος Δαβὶδ τὸν μαρτυρεῖ εἰς πολλὰς τόπους, λέ-

γων Πτωχὸς καὶ πένθεις εἰμὶ ἐγώ. καὶ πάλιν πτωχὸς καὶ ἀλγὼν εἰμὶ ἐγώ: ἅ ὥς ἡλιακ. 19.

15 ὅποια ἅ λέγει ἀπὸ παλαιῶν τοῦ Μωϋσέως:

Τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον μαρτυρεῖ εἰς πολλὰς τόπους τὴν κατὰφρόνησιν ὅπῃ

ἔχοντες οἱ Ἰουδαῖοι τοῦ Χριστοῦ, καὶ πᾶς τὸν ἀρνοῦνταν λέγοντας, ὅτι δὲν

τὸν ἠξεύρομεν, ὅτι δὲν εἶναι ἐτοῦτος. καὶ τοῦτο τὸ ἐπεφάνη ὁ Ἰερემίας

ὁ παρθένος Κεφαλαίω ιε, Εὐφρανέτω κύριον αὐτῶν καὶ εἶπον Ὡς ἔστιν ὥς ἡλιακ. 19.

20 ὧτος. καὶ τὸ κείμενον τὸ Εὐφρανέτω, Κεφαλαίω ιε. Ἡ γὰρ ἡμεῖς τῷ Λαῷ-

με εἰμὲ Ὡς ἡδύσασιν, ὑπὲρ ἀφρονες εἰσὶ καὶ ὡς σιωποῖ. λέγῃ μας τὸ εὐα-

γγέλιον ὅτι ὅταν ἐγεννήθη ὁ Χριστὸς καὶ ἦλθαν οἱ μάγοι καὶ τὸν ἐπροσκύνη-

σαν καὶ ἠκασεν ὁ Ηρώδης ἀπὸ τῆς μάγης, ὅτι ἦλθαν νὰ προσκυνώσιν αὐ-

τὸν Βασιλέα ὅπῃ ἐγεννήθη, καὶ ἐθυμώθη καὶ ἐφόνευσαν δεκάτεσσα-

25 ρες χιλιάδες βρέφη εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ τὴν Ἰουδαίαν ὅλην. καὶ τοῦτο τὸ

εἶπεν ἡ γραφὴ παρὰ τὸν Ἰερემίαν Κεφαλαίω ις: Ὅτι ἔγινε θρήνος ὥς ἡλιακ. 19.

πολλὸς καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς ἀφ' ὅτι αἱ μητέρες ἔχοντες τὰ παιδία τῆς.

Λέγῃ μας τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ὅτι ἐμπεσεν ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ἦλθεν ὥς ἡλιακ. 19.

ὁ Πρόδρομος, καὶ ἐδίδασκε τοὺς λαοὺς καὶ τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι ὁ Χρι-

30 στὸς ἤρχετον ὑπὸ τῆς καὶ νὰ εἶναι ἐτοιμοί. καὶ τὸ τοῦ παρθένου ὅτι ὥς

- Ησαΐας, λέγοντας. Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν
 Ματθ. γ. ὡς κυεῖς: καὶ ὁ Μαλαχίας, Ἰδὲ ἐγὼ ἀποστέλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸς
 ὡς προσώπῳ σου. ὡς τὸ λέγει Μάρκος ὁ εὐαγγελιστὴς. Λέγει μας, τὸ
 ἅγιον εὐαγγέλιον. Ὅτι ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ οἱ Ἰσραῆτιοι δὲν
 Ησα. ξ. ὅτι κτενον, καὶ τοῦτο τὸ ἐρωεῖπεν ὁ Ησαΐας κεφαλαίῳ, ξ ε: Διεπέτασα
 ὡς. ξ α. ὡς χεῖρας μου ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα, οἱ οὐκ ἐπι-
 ρεύθησαν ὁδὸν ἀγαθὴν: καὶ ὁ Ησαΐας κεφαλαίῳ ξ α. Πνεῦμα κυρίου
 ὡς. ξ α. ἐπ' ἐμὲ ὅτι ἔνεκεν ἔχρισέ με, εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με.
 ὡς. γ γ. Λέγει μας τὸ εὐαγγέλιον ὅτι ἀπόθανε διὰ τοῦ ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ
 ὡς. γ γ. ἐκεῖνος ἀναμάρτητος ὢν. καὶ τοῦτο πρὸς τὸ ἐρωεῖπεν ὁ Ησαΐας καὶ ἰο
 ὡς. γ γ. μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη καὶ παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ αὐτοῦς
 ὡς. γ γ. ἁμαρτίας πολλῶν ἀνένεγκε καὶ διὰ τοῦ ἁμαρτίας καὶ τοῦ ἀνομίας αὐτῶν
 παρεδόθη. ὅτι δὲ ἐμελλε ναὶ ἀποθάνῃ εἰς τὸν θάνατον, ἔδειξε το ὁ Μωϋ-
 σῆς, ὅταν τὸν ὄφιν ἔβαλεν εἰς τὸ ξύλον. ὁ ὁποῖος ὄφιν ἐτύπωνε τὸν κύ-
 ειον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστὸν, ὅπου ἐκτελέσθη ναὶ ὁμοιωθῇ τῷ ὄφει διὰ τοῦ
 ναὶ σώσῃ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων: κατὰ τὸ ἔσται ὁ ὄφιν ἐκεῖνος ἐν τῇ
 Λυστ. ὡς. γ γ. ἐρήμῳ τὸν Ἰσραὴλ: καὶ ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸ Δευτερονόμιον, Ἐγὼ ἡ ζωὴ σου
 ὡς. γ γ. κρεμασμένη ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου: τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον μᾶς λέγει
 ὡς. γ γ. ὅτι ὠσαν τὸν ἐσαύρωσαν, τὸν ἐμυκτήριζαν καὶ τὸν ἐγέλευσαν σὰν πλάνον.
 Παλμ. κα. ὡς. γ γ. καὶ τοῦτο ὁ Δαβὶδ ἐκ προσώπου τοῦ Μεσίᾳ τὸ ἐπροφήτευσεν εἰπὼν Δε- 20
 ὡς. γ γ. μερίσαντο τὰ ἱματῖά μου, πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτηρίσαν με,
 ὡς. γ γ. ἐλάλησαν ἐν χεῖλεσιν ἐκίνησαν κεφαλὰς, ἠλπίσεν ὅτι κύριον ῥυσά-
 ὡς. γ γ. στω αὐτὸν σωσάτω αὐτὸν ὅτι θέλει αὐτὸν: τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον λέγει,
 Παλμ. β. ὡς. γ γ. ὅτι Ἐτάφη εἰς μνημεῖον. καὶ τοῦτο ὁ προφήτης τὸ εἶπεν Ἐθεντό με ἐν λά-
 ὡς. γ γ. κκφ κατωτάτω, ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου. Ὁμοίως μᾶς δηλοῖ ἡ
 Παλμ. γ. ὡς. γ γ. γραφή, Ὅτι κατήλθεν εἰς τὸν ἄδην. ὅθεν γέγραπται, Οὐ ἐγκαταλεί-
 ὡς. γ γ. ψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδην, ἐ δὲ δώσεις τὸ ὅσιόν σου ἰδεῖν ἀγαθὰ.
 Παλμ. γ. γ. Καὶ διὰ τὸ παγίνοντας εἰς τὸν ἄδην ἔδειξε τὴν δυνάμιν τὴν ἐκεῖ, ἐλευ-
 Παλμ. γ. γ. ῥόνοντας τὰς ψυχὰς τῶν πατέρων, διὰ τοῦτο γέγραπται. Πύλας χαλ-
 καὶ συνέτριψας, καὶ μοχλοῦς σιδηροῦς συνέθλασας, γροικῶντας διὰ τὴν
 δύναμιν

δυναμὶ τοῦ ἁλῶ, καὶ τοῦ ἀφ' ὧν, καὶ τοῦ θανάτου. τὸ ἄγιον εὐαγγέ-
 λιον μαρτυρεῖ ὅτι Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν. καὶ τοῦτο ὁ Δαβὶδ τὸ ἐδήλωσε λέ-
 γωντας Μὴ ὁ κοιμώμενος ἔχει παρρησίαν τοῦ ἀναστῆναι; κοιμώμενον λέ-
 γει τὸν Χριστόν, ἀφ' οὗ θάνατος οὐκ ἐκυρίευσε αὐτὸν. καὶ ἄλλοι Εἰς
 5 γάρητι ἵνα τὸ ὑπνοῖς κύριε; ἀνάστη καὶ μὴ ἀπώστη εἰς τέλος, καὶ ἄλλοι
 Ἀνάστα κύριε βοήθισον ἡμῖν, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.
 καὶ εἰς τὴν Γένεσιν, Ἀναπετὼν ἐκοιμήθη ὡς λέων, καὶ ὡς σκύμνος, τίς ἐγε-
 ρεῖ αὐτόν; τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ μαρτυρεῖ ὅτι Ἀνελήφθη εἰς τοὺς
 10 ὕψους, καὶ τοῦτο τὸ ἐπαρθεῖν ὁ Δαβὶδ, Ἀνέβιω ὅτι τὸν ὕψον
 τοῦ ὕψους καὶ ἀνατολὰς: Τέλος πάντων ἔχοντες εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ὅτι
 Ἐπεμψεν τὸ πανάγιον πνεῦμα καὶ ἐφώτισεν τοὺς μαθητάς, καὶ τὸν κόσμον, καὶ
 τοῦτο τὸ εἶπεν ὁ ψαλμὸς, Εἰς ἀποστείλας τὸ πνεῦμα σου καὶ κηρύξουσιν ταῖς
 καὶ ὁ Ἰωὴλ, Ἐκχεῖ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου ὅτι πάντα σάρκα:
 15 Εἰς τόσον ὅπου ὅλα ὅσα παρρησίαν τοῦ Χριστοῦ τὸ εὐαγγέλιον, καὶ
 καὶ ἀφ' οὗ μὴ μακρυῶν τὸν λόγον δὲν ταῖς μετὰ ὅλα, μόνον οὐ σωτο-
 μίαν εἶπα ὅσα εἶπα, ὅμως ὅλα συμφωνοῦσι μετὰ τὰ λόγια τῆς γραφῆς καὶ
 τῶ παρρησίαν. καὶ ὅσα ἐκεῖνοι εἶπαν σκοτεινὰ, καὶ ἀμυγματοειδῶς ἀφ' οὗ
 τὸν Μεσίαν ὅλα ἐτελειώθησαν, εἰς τὸν Μεσίαν τὸν ἀληθινόν, ὅπως ἄλλος
 δὲν ἦτον, μόνον ὁ υἱὸς καὶ λόγος, ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. ἀπὸ ταῖς
 20 ὁποῖα αὖς γνωρίσει ὁ Ἰουδαῖος ἀνίστως καὶ ἐμπόρει νὰ εἶναι ἄλλος Μεσίας
 παρὰ ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ταῖς λόγια τῶ Θεοῦ ἐπληρώθησαν. καὶ το-
 σαῦτα φάνει εἰς τὸ, παρρησίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6.

Ὅσον εἰς τὸ, 6: Ἰδοὺ βάλλομεν εἰς ἀπορίας ἐκεῖνα ὅπως ἤθελας
 25 μισθώσθαι νὰ εἰπωμεν οἱ Ἰουδαῖοι.

ΑΠΟΡΙΑ, α.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν νόμον ἐστὶν οἱ Ἰουδαῖοι, λέγουσι οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ
 Δείχεται ἔτι, ὅτι ὁ Χριστός εἶναι Μεσίας, τὸ λοιπὸν τῶρα πλέον δὲν
 κάμνει χρεία νὰ κρατοῦμεν τὸν νόμον ὅπως ἔδωκεν ὁ Θεός, τὸ ὁποῖον
 30 εἶναι παρρησίαν, καὶ ἔξω ἀπὸ τὸν λογαριασμόν. νὰ κάμνη ὁ Θεός ἕνα
 παρρησίαν

ὁρᾶγμα καὶ ἐν τῷ χαλᾷ. μάλιστα χαλόντας ὁ νόμος χαλᾷ ἡ τάξις ἡ
 νομοθεσία τῶν ἐκπολῶν. ἡ Ἱερωσύνη καὶ τὰ λοιπὰ τὰ τοῦ νόμου. καὶ ἡμεῖς
 οἱ Ἑβραῖοι δὲν τὸ σέβουμεν, ὅτι ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ ἡξέωμεν πῶς δὲν ἡμ-
 πορεῖ ἐν χαλᾷ :

ΛΥΣΙΣ.

ΛΥΣΙΣ.

Εἰς τὴν ἀποκάλυψιν ταύτην μᾶς λέγουσι οἱ Εβραῖοι πῶς ἀπὸ τὸν νό- 5
μον δείχνοντες τὸν Χριστὸν, καὶ τοῦτο εἶναι ἔτις ἡ ἀλήθεια. Τὸ ἄλλο
μᾶς λέγουσι πῶς χαλῶμεν τὸν νόμον, καὶ τὰ τοῦ νόμου. καὶ πάλιν τοῦτο,
μήτε κακὰ πολλὰ τὸ λέγουσι μήτε καλὰ τὸ λέγουσι, ὅτι εἰς κατὰ πα-
γμᾶ θέλει νὰ εἶναι πράγματα καὶ λογαριασμοὶ, καθὼς τὸν κρατοῦμεν ἡ-
μεῖς χάριτι Χριστοῦ. λοιπὸν ἂς ἀκούσῃ ὁ Εβραῖος ἑπτὰ ἂς κρίνῃ, ἀν οἱ 10
Ἰσραηλιταὶ χαλῶσι τὸν νόμον, ἢ ὄχι. Ο νόμος περιέχει πρὸς τὰς πράξεις,
καθὼς εἶναι φανερόν. Περιέχει, α: ἐντολὰς, β: κρίματα, γ. δικαιώ-
ματα: Αἱ ἐντολαὶ εἶναι δέκα, καθὼς φαινόνται εἰς τὸ, κ. Κεφάλαιον
τῆς Εξόδου. καὶ Δευτερονόμιον, ε. καὶ αἱ δέκα ἐντολαὶ ἐγράφησαν εἰς δύο
πλάκες. ἡ μία πλάκα ἡ πρώτη εἶχεν ἐντολὰς τέσσαρας, καὶ αἱ τέ- 15
σσαρες ἔβλεπον εἰς τὸν Θεὸν μόνον. ἡ Πρώτη ἐντολὴ ἦτοιν εἰς τὴν
πρώτην πλάκα. Ἄλλος Θεὸς νὰ μὴν ἔχῃς ἔξω ἀπ' ἐμοῦ. ἡ δευτέ-
ρα ἐντολὴ ἦτοιν Νὰ μὴν κάμῃς κατένεα εἰδωλον, καὶ νὰ τὸ προσκυλήσῃς.
ἡ τρίτη ἐντολὴ, Νὰ μὴν λαλήσῃς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μάταια. ἡ τετάρ-
τη ἐντολὴ, Νὰ ἀγαπᾷς τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου: Επὶ ταῖς 20
ταῖς τέσσαρα ἐντολαῖς εἶχεν ἡ πρώτη πλάκα: ἡ δευτέρα πλά-
κα εἶχεν ἔξι ἐντολαῖς, καὶ ἀπέβλεπον εἰς τὸν πλησίον: ἡ πέμπτη ἐντο-
λὴ εἰς τὴν δευτέραν πλάκα, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου.
ἡ ἕκτη ἐντολὴ, Οὐ φονεύσεις. ἡ ἑβδόμη ἐντολὴ Οὐ μοιχεύσεις: ἡ
ὀγδοὴ ἐντολὴ: Ὁ κλέψῃς. ἡ ἐνάτη ἐντολὴ. Οὐ ψευδομαρτυρήσῃς 25
κατὰ τοῦ πλησίον σου. ἡ δεκάτη ἐντολὴ, Οὐκ ὀπιθυμήσῃς τὴν γυναῖκα
τοῦ πλησίον σου, ὅτε τὸ σῶνται καὶ ὅτε τὸ χρεώσῃται: Εἰς ταῖς εἶναι αἱ
δέκα ἐντολαὶ ὅπως περιέχει ὁ νόμος, ταῖς ὁποῖαις εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἐπα-
ράχθησαν ὁ Χριστὸς νὰ φυλάττωμεν καὶ ἡμεῖς. καὶ εἶναι φανερόν, ὅτι ὅταν
ἐρώτησῃ τὸν Χριστὸν τί νὰ κάμῃ νὰ κληρονομήσῃ βασιλείαν αἰώνιον, ἐκεί- 30

ἦτος ὁ Νομοδιδάσκαλος, δὲν ἔλεγεν ἄλλο μόνον νὰ φυλάτῃ τις ἐντο-
 λὰς. καὶ πάλιν ἄλλος ἔλεγεν, ὅτι ὁλος ὁ νόμος κρέμνεται εἰς δύο ἐντο-
 λὰς, νὰ ἀγαπήσῃς τὸν Θεόν, καὶ τὸν πλησίον. σημαδεύοντας ἀφ' ἑνὸς
 ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, τὴν πρώτην πλάκα. καὶ ἀφ' ἑνὸς ἀγάπην τοῦ
 5 πλησίον τὴν δευτέραν πλάκα. εἰς τόσον δὲν ἠμποροῦσιν ὅσον ἀφ' ἑνὸς
 ἐντολὰς νὰ εἰπῶσιν οἱ Εβραῖοι ὅτι οἱ Χερίτιοι χαλῶσι τὸν νόμον. ἀφ-
 ἑπὶ οἱ Χερίτιοι, κάλλια χραιῶσι, καὶ κρατοῦσι τὰς Δέκα ἐντολὰς ὡς
 ὅτι τὰς ἀραιοῦσιν ἢ ταῖς κρατοῦσιν οἱ Εβραῖοι. Τὰ κρίματα εἶναι,
 ἐκείνη αἱ ὡς ἀγγελίαι τοῦ νόμου ὅπου ἀφ' ἑνὸς τὸ δίκαιον ἀνέ-
 10 μεστον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ ἀδίκου. σὺν ὅταν ἀδικήσῃ πινὰς τὸν
 ἄλλον, ἢ νὰ δαίρῃ ἢ νὰ κυπτήσῃ, ἢ νὰ κάμῃ ἄλλαν ὕβριν. ὁ Θεὸς πα-
 ραγγέλλει, ἔτῃ νὰ κάμετε, καὶ ἔτῃ νὰ κρίνετε τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ὡς
 τοῦτα λέγονται κρίματα. ὡς εἰς ὡς ἀγγέλιον. ὁ νόμος σοὶ λέγει
 ὅποιος κλέψῃ, τὰδε νὰ πατήνῃ. καὶ ὅποιος ὑβρίσῃ τὰδε νὰ πατήνῃ. καὶ
 15 ὅποιος σὲ εὐγάλη ἕνα δόντι, νὰ τὸ εὐγάλῃ καὶ ἐκφυγῇ τὸ ἐδικόν τε·
 Τέτοια κρίματα κάμνει ὁ νόμος ὅτι ὅποια τὴν σήμερον φυλάττει καὶ ἡ
 πλιτεία ἡ ἐξωτερικὴ τῶν Χερίτιων. ἀλλ' ὁ Χριστὸς εἰς τὸ ἄγιον εὐαγγέ-
 λιον ἔδειξεν ἄλλω φάτι, ὅτι κάμνῃ τὸν ἄνθρωπον ὅχι δίκαιον, μόν-
 ον ἀγγέλιον. ἐπεὶ δὲ λέγει ὅποιος ἔχει κρίσιν μαζὶ σοι, ἀφ' ἑνὸς νὰ λά-
 20 βῇ τὰ ῥέχα σοι, δὸς τε καὶ τὸ ὑποκαμίσον σοι, καὶ ὅποιος σὲ ἐγγα-
 ρεύσῃ νὰ ὑπάγῃς ἕνα μῆλι, ἀρῶμε δύο, καὶ ὅποιος σὲ ζητήσῃ ἀφ' ἑνὸς
 μὴν τὸν διώξῃς, μόνον δὸς τε καὶ μὴν τὰ ζητήσῃς ὀπίσω καὶ ὅποιος σοὶ δώσῃ
 ἕνα ῥάπισμα εἰς τὸ ἕνα μάγελον, χρίσαι τε καὶ τὸ ἄλλο. Τέτοιαν φά-
 ταν ἔδωκε ὁ νόμος, ὅτι εἶναι φάτα καλὴ καὶ ἀγγελικὴ. τὴν ὁποίαν
 25 ἡ πολιτεία δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὴν κρατῇ, ἀφ' ἑνὸς οἱ κακοὶ ἄνθρωποι ἐκιν-
 δύνει νὰ πάρωσι πολλὰ ἐξουσίαν εἰς τοὺς καλοὺς ἀπάνω. ἀλλ' ἡ ἐκκλη-
 σιαστικὴ φάτα, τὸν κρατεῖ τὸν νόμον τοῦτον, καὶ ἔχει τὸν ἀφ' ἑνὸς ἄγιον,
 καθὼς εἶναι, μάλιστα μετρίως ὅτι ὁ Χριστὸς τὸ ἐννοήθησε,
 δείχνοντας ὅτι ἡ ζωὴ καὶ ὁ κόσμος ἐποῦτος εἶναι ὡς ἄκαμος, καὶ νὰ μὴν
 30 ζητοῦμεν νὰ ἐκδικέμεθα ἐδῶ, νὰ δίδωμεν κακὸν ἀντὶ κακοῦ, μόνον νὰ

ὑπομνήσαντες ἀφίνοντας τὸ πᾶν εἰς τὸν Θεόν, ὅπου λέγει ἁπλῶς εἰς τὴν
 γραφὴν, ὅτι ἐκεῖνος ἐκδικεῖ καὶ ἐκεῖνος ἀντιποδίδει κατ' ἐνός. καὶ ἡ-
 μῖς εἰς τοῦτο δὲν ἔχομεν φροντίδα. Στὸ πᾶν ὅποια κατ' ἐνός καὶ ἀλαμ-
 βάνει, ὅτι τὰ κρίματα τοῦ νόμου δὲν εἰς ἐλάλασεν ὁ Χεῖρος, μόνον εἰς
 ἀλλάξε καὶ ἐκαμέ τα πλέον τελεώτερα, καὶ μακρότερος εἶναι ἐκεῖνος ὅποιος 5
 τὰ φυλάττει. Λέγεται γὰρ ἰδοὺ μὲν καὶ τὰ δικασίματα τὰ ὅποια μερί-
 ζονται εἰς τρία. α: εἰς μυστήρια. β: εἰς λατρείας, καὶ γ: εἰς καθα-
 ρισμούς. καὶ λέγονται δικασίματα, ὅχι διὰ τὸ ἐδικαίωσαν τὸν ἄνθρωπον διὰ
 τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐσημαδεύειν πᾶς ἐμελλον γὰρ τὸν δικασί-
 σουν εἰς τὸν χαρὸν. Μυστήριον λέγεται ἡ ἀπειροκαὶ καὶ τὸ χεῖμα ὅπου 10
 ἐλθόντο οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ βασιλεῖς, καὶ τὸ πάσχα. Λατρεῖαι λέγονται αἱ θυ-
 σίαι, αἱ δαυλεῖαι καὶ αἱ περὶ πνεύματος ὅπου ἔκαμναν, ὅταν ἐσφάζαν μό-
 σχους θύματα καὶ ἄλλα κατὰ τὸν νόμον ἔλεγε ὁ Μωϋσῆς, μετὰ τὰ ὅ-
 ποια ἡ ἐδόξαζον τὸν Θεόν καὶ τὸν εὐχαριτοῦσαν, ἡ τὸν ἐξιλεώσαντι καὶ τὸν ἐπα-
 ρκαλῶσαν γὰρ τὸν συγχώρησι. Καθαρισμοὶ ἵστανται ὅταν ἐρανίζονταν 15
 τὸ αἷμα καὶ ἀγιάζονταν, ἡ καὶ διὰ τὰ πλημμέματα ὅπου ἔκαμναν ὅπου
 ἐπλύνονταν ἀπὸ τῆς, ἡ ἐπλύναν τὰ ῥέχα τῆς διὰ γὰρ καθαρισμοί.
 κατὰ τὸν ἔκαμναν οἱ λεωροί, καὶ ὅσοι ἐπὶ ζῶν κορμὶ διὰ τὸν ἁμαρτόν. τὰ ὅ-
 ποια κατὰ τὸν εἶπα δὲν τοὺς ἐδικαίωσαν τότε καθὼς γάρρου οἱ Εβραῖοι,
 μοῖοι ἐσημαδεύειν ὡς τύποι ὅπου ἵστανται τῆς ἀληθείας, ὅτι σὰν ἔλθῃ ἡ ἀ- 20
 λήθεια, ἡ ἡρω καὶ ἀληθινὴ ἀπειροκα, ὅχι τῆς σαρκὸς, ἀλλὰ τῆς καρ-
 δίας. καὶ σὰν γένῃ ἡ λατρεία καὶ ἡ θυσία ἡ ἀληθινή, ὅχι τῶν καὶ μό-
 σχων, ἀλλὰ λογικῶς ἀνθρώπων, ὅχι ἀνθρωπίνωντος ὅχι καὶ λόγος ὅτι
 σαυροί. καὶ σὰν γένῃ ὁ καθαρισμός, ὅχι τῶν κορμῶν ἀλλὰ τῆς ψυχῆς.
 τότε θέλει δικαιοσύνη ὁ ἄνθρωπος διὰ ὅλας τοὺς καὶ ἁμαρτίας. καὶ ἀς 25
 τὸ λογίζομαι οἱ Εβραῖοι διὰ τοῦτο, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ τοὺς Εβραίους
 δὲν ἤθελε τὴν ἀπειροκα τῆς σαρκὸς τῆς, ὅχι γὰρ τὸν δώσῃ γὰρ κα-
 λάθωσιν ὅτι θέλει τὴν ἀπειροκα τῆς καρδίας τῆς. ἐπειδὴ καὶ τὴν
 ἀπειροκα τῆς καρδίας, τίποτος δὲν ὠφελεῖ ἡ ἀπειροκα τῆς σαρκὸς. καὶ
 ἰδοὺ ὅπου τὸ μαρτυρεῖ ἡ γραφή. εἰς τὸ Δευτερονόμιον λέγει ὁ Θεός, διὰ 30
 τοῦ

τοῖς Μαυσέως τῶν Εβραίων. Τὶ ζητᾷ ὑπὸ λόγου σας ὁ Θεὸς ἄλλο, ὡς ἂν
 νὰ τὸν φοβᾶσαι, καὶ νὰ πατατῇς καὶ τὰς ἐντολάς τες; ὁ Θεὸς οὐδεὶς
 τὸν ἔρανον καὶ τὴν γῆν, καὶ ὅλα ὅσα αὐτὸς ἔχει (σὺν νὰ ἔλεγε, καὶ δὲν
 οὕτως λησάζεται) ὅμως ἐξέλεξε τοὺς πατέρας σας καλλίον ὑπὸ τὰ
 5 ἔθνη ὅλα, καὶ ἐσεῖς θέλετε αὐτέμνη (ἢ γὰρ θέλετε κόψει τὸ αὐτὸν)
 τὴν σκληροκαρδίαν σας πλέον νὰ μὴν εἶσαι σκληροτράχηλοι: Βλέπετε
 ἐδὼ πῶς τοὺς ὡς ἂν ἔλκει νὰ αὐτέμνη τὴν καρδίαν τες; ἄρα; ὅτι
 χαρὶς τὴν αὐτομνὴν ἐτούτῳ, καὶ αὐτομνὴ τῆς σαρκὸς πίπτας δὲν τοὺς
 ὀφελεῖ, καθὼς φανερὰ τὸ λέγει ὁ προφήτης Ιερεμίας, Κεφαλὴ δ:

10 Πειτμήνητε ὃ Θεοῦ σας, καὶ αὐτέμνησθε, ἢ γὰρ κόψει τὴν σκλη-
 ροκαρδίαν σας οἱ Ἰουδαῖοι, μὴν ἔλθῃ σὺν φωτὶ ὁ θυμὸς μὴ νὰ σὰς χά-
 ψῃ. καὶ πᾶς δὲν θέλει διωχθῇ νὰ τὴν σβύσῃ: Βλέπετε πῶς ἡ αὐ-
 τομνὴ τῆς σαρκὸς δὲν ὀφελεῖ, χαρὶς τὴν αὐτομνὴν τῆς καρδίας; ἐδὼ
 αὖς γνωρίζου οἱ Εβραῖοι ὅτι τὰ μὴ πειρά τες τὰ σαρκικά, ὁ Χεὶρὸς

15 ἐκατήρησε, καὶ ἔδωκε τὰ πνευματικά. ἐκατήρησε τὴν αὐτομνὴν τῆς
 σαρκὸς, καὶ ἐδώκε τὴν αὐτομνὴν τῆς καρδίας. ἡ ὁποία κάμνῃ τὸν
 ἄνθρωπον νὰ τέκεται εἰς τὴν ἐπιταγὴν τοῦ Θεοῦ. ταύτῳ γὰρ ὁ
 Θεὸς, καὶ ὅχι ἄλλῳ: Ὅσον εἰς τὴν λατρείαν, ὅπως εἶναι δαλεῖα πρέ-
 πους τῷ Θεῷ, καὶ οἱ Ἰσραηλῖται λατρεύουσι τῷ Θεῷ, ἀλλ' ὅχι μὲν θυ-
 20 σίας καὶ μὲν αἵματα ζώων, μόνον μὲν ἑαυτὴν φύσιν λογικὴν, ἀλλ' ὅτι αἵμα-
 τος τοῦ σαρκωθέντος υἱοῦ καὶ λόγου ὅπως ὑποτάσσῃ εἰς τὸν πατέρα. ἡ ὁποία
 φύσις λέγεται ἰλαστική, καὶ εὐχαιρική, ἢ τοι εὐφροσύνη. ἄρα; καθὼς οἱ
 Εβραῖοι ἐκείνην φύσιν, τὴν ὁποίαν ὁ Μωϋσῆς. Λευιτικὸν δ: τὴν κα-
 λεῖ καὶ τὴν ὀνομάζει, (Καὶ) ἢ γὰρ ἁμαρτίαν, τέπει φύσιν, ἢ τοι

25 προσωποφάνει ἁμαρτίας. καὶ εἰς τὸ Λευιτικόν, Κεφαλὴ δ: τὴν
 ὀνομάζει (Ασχαμ) ἢ γὰρ παῖσιμον. ἄρα; πᾶς ἐγένετο ἄρα τὸ πλάσι-
 μον τῷ ἄνθρωπῳ, καὶ ἐξιλέωνε τὸν Θεόν. καὶ ἡμεῖς τούτῳ τὴν φύσιν τὴν
 λεγομένην Ολοκαύτωμα. ἄρα; πᾶς ὅλη ἐκέετο καὶ ἐξιλέωνε τῷ Θεῷ τοῦ
 Θεοῦ, ὅπως διχάως ἦτον εἰς τὴν ἀνθρώπων. ἐσεῖς λοιπὸν οἱ Εβραῖοι μὲν

30 ἄλογα ζῶα ἐθυσιάζετε. καὶ ὁ Θεός, ὅσον ὅπως αἱ φύσεις τοῖς ἐπρωσι-

μάδευαν τὴν ἀληθινὴν φύσιν τοῦ Χριστοῦ, ὅπου ἐφυσίασθαι εἰς τὸν πα-
 τὲρ ἀπαύω. ταῖς ἐδεχέτο καὶ ἐξιλεώοντο ἀπὸ ταῖς φύσεως ἐκείνης, ὅταν
 εἰς ἐφάρρευον, ὅτι αἱ φύσεις σας ἀπὸ λόγου τῆς νὰ εἶναι τελείας,
 καὶ μετ' ἐκείνης νὰ φιλιώντε τὸν Θεόν, τότε ὁ Θεὸς τὴν ἀγνωσίαν σας
 ἐμίσησε, καὶ τὰς φύσεις σας ἀπέβαλλε. καὶ σὰς εἶπει, Εἰναι φερετέ μοι σεμί-
 δαλιν, μάταιον. θυμίαμα, βδέλυγμα μοι ἐστίν, δὲν φέρει τὴν φύσιν
 σας. καὶ ὁ Ιερεμίας κεφαλὰν εἶπε. Τί μοι πλήθος τῶν θυπῶν ὑμῶν λέ-
 γει κύριος; πλήρης εἰμι ὁ λογαριασμάτων κριῶν, καὶ σέας ἀρνῶν, καὶ ἡ-
 μα ταύρων καὶ τράγων ἐβόλοισι, καὶ ἐὰν ἔρχοιτο ὁ φθῆναι μοι. τίς γὰρ
 ἐξήτησε ταῦτα ἐκ τῶν χιτῶν ὑμῶν. Βλέπετε φανερά, πῶς ὁ Θεὸς ἀρ-
 νείται, πῶς δὲν τοὺς ἐξήτησε φύσεως. ὁ Θεὸς τοὺς ἐπαρτήσιν εἰλε ἀφ' ὧν
 Μαυροῦς νὰ φυσιάζω, καὶ ἐκείνης ταῖς φύσεως νὰ ταῖς δεχέται, πλην
 ὡς τὸν τύπον τῆς φύσεως τῆς λογικῆς καὶ ἀληθινῆς. ἀλλ' ὡς αὐτοὶ ἐδυ-
 σπρόπτεσαν, καὶ ὅλην τῆς τὴν ἐλπίδα καὶ τὸ φάρμακον ἔβαλαν εἰς ταῖς ἀλο-
 γαῖς φύσεως ἐκείνης καὶ εἰς τὸ αἷμα τῶν ταύρων καὶ τῶν τράγων, τότε ὁ
 Θεὸς ἀρνᾷται ὅτι ἐκείνη δὲσας τὰ ἐξήτησε, καὶ δὲν γέλω ταῖς φύσεως
 σας. χρυσὸν τῆς ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Θεοῦ ἦτοι ἡ ἀληθινὴ φύσις τοῦ Θεαν-
 θρώπου Ἰησοῦ, καὶ εἰς ἐκείνῃ ἀπέβλεπεν, ὅχι εἰς ταῖς πρῶταις καὶ
 ποταπαῖς, ὅτι ἐκείνη ἦτοι ὅπου ἐξιλεώοντο τὸν Θεόν ἀφ' ὧν τὰς ἀμαρτίας
 τῶν ἀνθρώπων. ἀφ' οὗτο ὁ Χριστὸς λέγεται πῶς ἔγενεν ἀμαρτία ἀφ' οὗ
 λόγου μας. Ελέγετο καὶ φύσις εὐχαριστική, ἢ τοι εἰρηνική. ἀφ' οὗ ἐδί-
 δετο εὐχαριστία τῷ Θεῷ. καὶ Εβραϊκὰ εἰς τὸ Λευιτικόν, κεφαλὰν
 γινέται (Τζεμπάκε σκελαμῖν) ἢ τοι φύσις εἰρηνική: Εἰς τὴν α:
 Α φύσιν τὴν ἱλαστικὴν ἀναφέρονται αἱ ἄλλαι φύσεις τῶν λεωρῶν, τῶν λε-
 χασῶν. Εἰς τὴν β: φύσιν ἀναφέρονται αἱ ἀφέςεις, τὰ πρωτότεκα αἱ
 δεχέται: Ἦτοι καὶ ἄλλη φύσις ὡς λέγεται τῆς ζηλωτικῆς, καὶ ὡς
 εἶναι γεαιμῶν, Αειθμός ε: ἀμῆ ἐτούτη ἡ φύσις ἀπέβλεπεν εἰς τὴν
 πολιτείαν. καὶ ἀφ' οὗτο δὲν κέμει χρεία νὰ ἐπιδῶν ἄλλο ἀφ' οὗ τα-
 τὴν: Συμπεραίνοντας λέγομεν ὅτι αἱ φύσεις ἐκείναι ὅλαι, καὶ ἡ
 ἱλαστική, καὶ ἡ εὐχαριστική εἶχαν σκοπὸν τὸν Χριστόν, ὡς ἐφυσίασθαι ἐπὶ τὸν

ἡ γὰρ τὴν ἀποστολὴν διὰ τὴν ἐκείνην τῶν πατρῶν ἐκείνην :
 Ἀπὸ τῶν ὅποιον λόγια γρονθῶς, ὅτι ὁ Θεὸς ἄλλον νόμον ἔβαλε νὰ δάσῃ,
 ὡς τὸν νόμον ὅπου ἴδωκε τῶν Εβραίων, ὁ ὅποιος ἄλλος δὲν εἶναι
 ὡς ὁ νέος νόμος τὸ Ευαγγέλιον. καθὼς καὶ ὁ μακάριος Παῦλος τὸ
 ἀποδείχνει Γαλάταις . Δ. Ἀπὸ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ἀβραάμ, τὸν υἱὸν
 τῆς Ἀγαρ, καὶ τὸν υἱὸν τῆς Σάρρας. ἡ Ἀγαρ ἐσήμειε τὸν παλαιὸν νόμον, ἡ
 Σάρρα τὸν νέον νόμον. καὶ καθὼς ἡ Ἀγαρ ἐγέννησε τὸν Ισμαὴλ τὸν ἀπο-
 βεβλημένον, ἔτσι ἡ Σάρρα τὸν Ισαάκ τὸν ἐξ ἐπαγγελίας.

ΑΠΟΡΙΑ Δ.

Δ Καὶ πῶς λέγετε ἐσ εἰς πῶς ἡμεῖς οἱ Εβραῖοι εἴματεν ἀπὸ τὸν Ισμα- 10
 ἡλ, ὅπου κατεβαίνωμεν ἀπὸ τὸν Ισαάκ πλέα ὀγλυγρότερα, καὶ ἐσ εἰς
 οἱ χριστιανοὶ ὅπου εἴπεν ἔθνη, ἀπὸ τὸν Ισμαὴλ, ἢ ἀπὸ τὸν Ησαῦ;

ΑΥΣΙΣ.

Ἀλήθεια λέγετε πῶς κατεβαίνετε ἀπὸ τὸν Ισαάκ, καὶ σάρκα,
 ἀμὴν ἀπὸ τῆς ἀπιστίας καὶ εὐνήκετε ἔξω ἀπὸ τὴν φράσιν τοῦ Θεοῦ, πλέ- 15
 οὐδὲν λέγετε ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ ἢ τοῦ Ισαάκ, ἀλλὰ ξένοι καὶ ἀπὸ
 μακρὸν γένος, ἀλλὰ νὰ μὴν ὁμοιάσετε εἰς τὴν εὐνήσαν. ἔτσι ὁ Θεὸς οὕτως
 καλεῖ εἰς τὴν γραφὴν, ἄρχοντας Σοδόμων καὶ Γομόρρων, καὶ Κανααῖτες,
 καὶ Ἀμορραῖτες ἀπὸ τῆς ὁμοιώσεως εἰς τὰ ἔργα τῆς. καὶ ἔθνη τὰ καλεῖ
 Λαὸν τῶν, ἀπὸ τῆς ὁπίστευσαν, καὶ ὁμοιώθησαν εἰς τὴν πίσιν καὶ εἰς τὰ ἔργα 20
 τοῦ Ἀβραάμ. ἀπὸ τοῦτο ἔλεγεν ὁ Θεός, ὅτι Θέλω καλέσω Λαὸν μὲν
 ἐκείνον ὅπου δὲν εἶναι Λαὸς μὲν. τουτέστι ἔθνη ὅπου δὲν ἦναι ὡς πτε-
 ρα Λαὸς μὲν, θέλει ἔλθῃ καὶ ὅπου θέλουσι πιστεύσῃ, καὶ θέλουσι μὲν
 λατρεύσῃ καὶ θέλω τὰ καλέσῃ Λαὸν μὲν. Ἐτσι λέγει εἰς τὸν Ωση. καὶ
 ἐσ εἰς ὅπου εἴπεν Λαὸς τῶν, πλέον δὲν θέλει οὕτως καλέσῃ Λαὸν τῶν ἀπὸ 25
 τῶν ἀπιστῶν σας καὶ τῶν σκληρότητά σας. Εἶναι καὶ ἄλλαι πολλαὶ
 ὑποδείξεις, ταῖς ὁποῖαις θέλομεν ταῖς λύσῃ ὡς καὶ τὸ ὅσα μὲν θέλομεν
 διωκτῇ, ἀπὸ τῆς ἰδοῦμεν καὶ τοὺς κατὰ τῆς : Ὅσον εἰς τοὺς κατὰ τῆς
 σμῆς, οἱ κατὰ τῆς εἰς τὸν παλαιὸν νόμον ἐγένονταν, ἢ πλεονέκτας τὰ
 ῥῆμα τῶν καὶ τοῦ λόγῳ τῶν, ὡς εἰς τοὺς Αἰθιοπὰς Κεφαλαίῳ, ι θ, καὶ ο η. 30

Δευῖπκόν

5 Λευϊτικὸν π, ἢ ἀφ' ῥανπίματος ἔ' αἵματος, ὡς Αειθμοὶ ι θ, κ' δ, κ'
 Λευϊτικὸν ι δ, κ' γ: Τὸ αἷμα κ' τὸ νερὸν ἐκαθάριζον, εἰς τὸν παλαιὸν
 νόμον, ὡς τύποι ὅπου ἦσαν τοῦ αἵματος τῷ Χριστῷ, κ' τοῦ ὕδατος
 τοῦ βαπτίσματος. τὰ ὅποια ἐμελλον νὰ καθαίρουν τοὺς πηγύς. ἀφ'
 10 π' αὖ ἴσως κ' αἷμα ζώων ἀλόγων εἶχε δυνάμιν, πλέα φεικτοτέραν τῷ
 ἔχ' τὸ αἷμα τοῦ ἰσχυροῦ κ' λόγου. κ' αὖ ἴσως καὶ τὸ νερὸν εἶχε πόσιν χάριν,
 φεικτοτέραν χάριν ἔχ' τὸ νερὸν, ὅπου τὸ δυναμώνει ὁ λόγος τοῦ
 Θεοῦ κ' τὸ πνεῦμα το' ἁγίου ὅπου τὰ ὀπιτελεῖ κ' τελέωνται μυστήριον.
 15 ἀπὸ τὰ ὅποια εἶναι γνωρισμένον κ' φανερόν ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι τὸν νόμον δὲ
 τὸν χαλδ' μόνον τελεώτερον κ' καλλιώτερον τὸν κρατοῦσι, ἀφ' ἧς ἐκεί-
 νος ὅπου ἦτον Μεσίας τὸν ἔβαλεν εἰς καλλιώτερον κατὰ τὴν, ὡς ὅτι
 ἦτον ὡς πτερόν.

ΑΠΟΡΙΑ Ε.

15 Λέγει ὁ Εβραῖος, κ' ὁ Θεὸς ὅπως μᾶς τὸν ἔδωκε δὲ ἤξευρε νὰ τὸν
 βάλῃ εἰς κατὰ τὴν, ἀμὴν ἀνέμεινε νὰ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς νὰ τὸν φθάσῃ;

ΛΥΣΙΣ.

ἤξευρε καλὰ ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀμὴν τὸν νόμον τὸν ἐσώφησε καὶ τῷ
 καρδίαν σου, κ' καὶ τῷ ἀναποδίαν σου. ἀφ' ἧς αὖ ἤθελες εἶσαι καλὸς
 20 ἐπὶ, νόμον δὲ εἶχες ἡρώων, ἀμὴν ἀφ' ἧς νὰ εἶσαι ποιητὴς κ' εὐκόλα νὰ
 ὑποταγῇς, ἀφ' ἧς τοῦτο κ' ὁ Θεὸς καὶ τῷ πονηρίαν σου ἐσώφησε τὸν νό-
 μον. ἀμὴν Μεσίας ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διορθώνοντας ταῖς γνώμας τῶν
 ἀνθρώπων, τοὺς ἐδείξε τὴν ἀληθινὴν φράσιν τοῦ νόμου, κ' ἐδιόρθωσε
 τῷ παλαιῷ. ἀφ' ἧς τοῦτο ὁ νόμος σου ἔλεγε νὰ μὴν μοιχεύῃς, κ' ὁ
 25 Χριστὸς σοι λέγει νὰ μὴν ὀπιθυμήσῃς ὁ νόμος σοι ἔλεγε νὰ μὴν ὀμώ-
 σῃς ψευδῶς. κ' ὁ Χριστὸς σοι λέγει νὰ μὴν ὀμώσῃς πούτως, μόνον τὸ ναὶ,
 ναὶ, κ' τὸ ἔ, ἔ. Τότε σὺ εἶπεν ὁ νόμος νὰ ὀμνύῃς εἰς τὸν Θεόν ἀφ' ἧς νὰ
 μὴν ὀμνύῃς εἰς τὰ εἰδωλά. ἀμὴν ὁ Χριστὸς σοι εἶπε πούτως νὰ μὴν ὀμ-
 νύῃς, ὅτι ὀμνύοντες κινδυνεύει νὰ ὀπιθυμήσῃς. καὶ πάλιν ὁ νόμος σοι
 30 εἶπε, νὰ μὴ μοιχεύῃς, ἀμὴν ἐπείδ' ἡ εἰτία τῆς μοιχείας εἶναι ἡ ὀπι-
 θυμία. ὁ Χριστὸς σοι λέγει νὰ μὴν ὀπιθυμήσῃς, κότερον ἔσῃ σου τῷ
 αἵματι

αἰπὴν τοῦ κακοῦ. Βλέπεις πῶς τοῦ νόμου τὴν ἀκαταστασίαν ὁ Χρὶ-
 στός τὴν διορθώνει, καὶ τὴν θέτη εἰς καλλιώτεραν κατέστη; καὶ ἐδὲ ὡ
 Ἰσδαΐε καταπίεσον καὶ ἐπὶ εἰς ἐκεῖνα ὅπου φανερά βλάβης πῶς εἶναι κα-
 λιώτερα: Ταῦτα μὲν ὅλον ὅπου τοῦ γνωρίζει ὁ Ἰσδαΐος, ἀμὴν ὁ σκλη-
 ροκάρδιος δὲ καταπίεσται, καὶ ὁμολογίῃ πῶς ἡμεῖς τὸν νόμον δὲν τὸν
 χαλῶμεν πιστεύοντας εἰς τὸν Χριστόν, καὶ κρατῶντας τὸν νέον νόμον τὸ εὐ-
 αγγελιόν τε, ἀμὴν ὁ ἀντιπρόσωπος ὅτι χερίζεται μὲν πολλὰ ὅτι χερίμα-
 τα, καὶ δείξῃ πῶς δὲν ἦλθεν ὁ Μεσίας, καὶ λέγει ἕτως.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ α.

Α Ο Ησαΐας γράφει κεφάλαιον β: Εν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, ἐμ- 10
 φαίνεσθαι τὸ ὄρος κυεῖν, καὶ ὁ οἶκος ὁ Θεοῦ, ἐπ' ἁκρῶν τῶν ὀρέων, καὶ
 ὑψωθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν: εἰς ταῦτα ἔα λόγια τοῦ Ησαΐου ση-
 μαδεύει δύο πράγματα κατὰ τοὺς Εβραίους. πρῶτον ὅτι ὁ Μεσίας θέ-
 λει εἰσελθεῖν εἰς ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, ἡρῶν ὅπου θέλει καὶ τελειώ-
 σῃ ὁ κόσμος. Δεύτερον ὅτι τὸ ὄρος τοῦ ασηπτοῦ τοῦ κυεῖν θέλει καὶ ὑψω- 15
 λῶσθαι ἀπάνω ἀπὸ τῶν ἄλλων ὄρων: Ἀπὸ τῶν ὁποίων λόγια περνοῦσιν αἰτία
 καί ποιοι Ραββίς Ιωχανὰς, εἰς κάποιον βιβλίον λεγόμενον Εβραϊστὶ Μπα-
 βὰ Μπαρεα, καὶ γράφει ὅτι θέλει εἰσελθεῖν καὶ εἰσελθεῖν, ὅπου ὁ Θεὸς καὶ σκώ-
 σῃ τὴν Ἱερουσαλὴμ πρὸς μὴλια ὑψηλὰ, ἀπ' ἐκεῖ ὅπου εἶναι. καὶ ἕτε-
 ρος Ραββίς, λεγόμενος Ραββί, ἐξηγῶντας τὸ ῥητὸν τοῦ Δαβὶδ ὅπου 20
 λέγει, Οἱ θεμέλιοι αὐτῶν ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις, καὶ γράφει, ὅτι ὁ
 Θεὸς θέλει καὶ βάλλῃ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀπάνω εἰς τὸ ὄρος τῶν Καρμή-
 λων καὶ τοῦ Θαβὺρ, κατὰ τὴν λόγον τοῦ προφήτου Ησαΐα, Ὑψωθήσε- 25
 ται ὑπεράνω τῶν βουνῶν: Λοιπὸν ὅτι χερίζονται οἱ Εβραῖοι ὁ λόγος ὁ
 προφήτης δὲν ἔγινεν ἀκόμῃ, ἐπεὶ δὴ τότε ἔχῃ καὶ πληρωθῇ, ὅταν ἔλθῃ
 ὁ Μεσίας. ἄρα ὁ Μεσίας δὲν ἦλθεν ἀκόμῃ. καὶ μάλιστα ὅπου λέγει εἰς
 ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις. καὶ ὁ Χριστὸς εἶναι αὐτὸς ὅπου ἦλθε. λοιπὸν
 ἐσχάταις ἡμέραις δὲν ἦσαν, καὶ ἀκόλῃτος καὶ τῶν Μεσσίαν δὲν ἦτον, λοιπὸν
 ἔτε ἦλθεν ἔτε εἶναι καὶ εἶναι ἀκόμῃ καὶ ἔλθῃ ὁ Μεσίας, ἔτι ὅτι χερίζονται
 οἱ Εβραῖοι. εἰς τὸ ὅποῖον ἔτι ἀποκρινόμεθα εἰς ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί. 30

ΑΠΟ-

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ α: ΕΠΙ-
ΧΕΙΡΗΜΑ.

Δύο πράγματα εἶναι εἰς τὸ ὀπχέρημα τοῦτο ὅπου λησιάζονται
 ἀποκρισιν. τὸ εἶναι, ἀφ' οὗ λέγει ὁ Ησαΐας Εσχάταις ἡμέραις. καὶ λέ-
 5 γουσι οἱ Εβραῖοι πῶς ἔχεται ἡμέραις σημαδένουσι, ὑπὸ ὅταν ἔλθῃ ὁ
 Μεσίας φέλῃσι νὰ εἶναι αἱ ὑπεραις ἡμέραις τοῦ κόσμου. τὸ ἄλλο λέγει
 πῶς νὰ ὑψηλώσῃ ἡ Ἱερουσαλήμ ἀπάνω ἀπὸ ὅλα τὰ βενα ὅταν ἔλθῃ ὁ
 Μεσίας: Εἰς ταῦτα οἱ Εβραῖοι, δείχνουσι πῶς δὲν χρειοῦν τινὲν γρα-
 φῶν. ἀφ' οὗ λέγοντας ὁ παρρητις Εσχάταις ἡμέραις, δὲν σημαδεύει
 10 ἐξ ἀνάγκης πῶς φέλῃσι νὰ εἶναι, αἱ ὑπεραις τοῦ κόσμου. μόνον πῶς φέ-
 λουσι νὰ εἶναι αἱ ὑπεραις ἡμέραις τῆς πολιτείας τῆς Ἰσραηλικῆς ὅπου ἡ-
 θελε νὰ χαλάσῃ. νὰ σκλαβωθοῦν, νὰ χαλάσῃ τὸν τόπον, καὶ νὰ
 χαλάσῃ καὶ ὁ ναὸς τῆς, κατὰ τὸ ἐγένετο εἰς τὸν καιρὸν τῆς Χριστοῦ. ὅπου
 σὺν τὸν ἐσταύρωσαν, ἔπαθον τινὲς πολλὰ κατὰ δίκην ἀπὸ τὸν Τίτον
 15 καὶ Ουπεριανόν, οἱ ὅποιοι ἐχάλασαν τὸν ναὸν τοῖς, καὶ τοὺς ἔχαμαν τὰ
 ὅσα φάρονται γραμμῶν εἰς τὸν Ἱερογράφον Ἰωσηφτον. λοιπὸν ἐκεί-
 ναις ἦσαν αἱ ὑπεραις ἡμέραις, ὅσον πάλιν πῶς ἡθελε νὰ ὑψωθῇ ἡ
 Ἱερουσαλήμ, δὲν λέγει ὁ παρρητις Ἱερουσαλήμ, μόνον λέγει ὁρος κυεῖς.
 τὸ ὅπου ὁρος οἱ Εβραῖοι χρειοῦν τὸ καὶ τὸ γράμμα σφάλλουσι πο-
 20 λὰ, ἐπεὶ δὲν εἰς τινὲν γραμμῶν ἄλλα πρέπει νὰ χρειοῦνται καὶ τὸ
 γράμμα, ἐπεὶ δὲν ἡ ἐννοία τῆς εἶναι εἰς τὸ γράμμα χωρεῖς νὰ ἔχῃ ἄλλο
 αἰσιώτερον ἔξωθεν. ἄλλα δὲν ἔχου εἰς τὸ γράμμα μοναχίῳ τινὲν
 ἐννοίαν μόνον χρειοῦνται μεταφρεσιῶς καὶ τὸ πνεῦμα, καὶ ὅποιος ἔχει
 25 ὀλίγην γνῶσιν τὸ γνωρίζει, χωρεῖς πολλὴν σοφίαν. ἀφ' οὗ τοῦτο τὸ
 ὅρος ὁ κυεῖς ὅποιος τὸ χρειοῦν καὶ τὸ γράμμα, λέγει πῶς εἶναι ἡ Ἱε-
 ρουσαλήμ. ἀμὴ δὲν ἔκρινε λησιᾶ ἡ Ἱερουσαλήμ νὰ ὑψηλώσῃ ἐπὶ τὴν ὁ-
 σὴν φάρρουσιν οἱ Εβραῖοι, ὑλικά καὶ σαρκικά. καλὰ καὶ ἐμπροσθεῖς νὰ
 χρειοῦνται, ὅτι ἡ Ἱερουσαλήμ θέλει νὰ ὑψωθῇ ἀφ' οὗ τινὲν δοῦν τινὲν
 30 μεγάλῳ καὶ τινὲν ἀξίῳ ὅπου ἐμελλεν νὰ λάβῃ, ἐπεὶ δὲν εἰς αὐτὴν
 μελλεν ὁ Μεσίας νὰ πολιτευθῇ καὶ νὰ ἀποθάνῃ. τοῦτο αἰ. το.

ἔτζη, ἤρμωζε νὰ τὸ ἐπῶσιν, ἀμὴ αὐτοὶ ὅτι τοὺς δόξη τζαμπυρίζου,
 ὅμως ἡ ἀληθινὴ ἔννοια εἶναι ἐπούτη, ὅτι τὸ ὅρος ἔ' Θεοῦ τὸ μυστικόν
 ὅπου εἶναι ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς ὅπου ἐγένεν ἄπο' μικρὸν λιθάρι,
 μέγα ὅρος, κατὰ εἰπαμὴν ὡραπάνω ἄπο' τὸν Δαυὶδ, καὶ ἐφάνη εἰς
 τὸν κόσμον, καὶ τὸν ἐπεσκιεύσαν ὅλα τὰ ἔθνη. ἐκείνο τὸ ὅρος ὑψώθη
 ὑπεράνω πῶν βουνῶν ὅταν ἀπῶν εἰς τὸ βουνὸν τῷ Γολγοθᾶ ὑψώθη ὅπου
 σταυρῶς, τότε ἐδοξάσθη ὁ οἶκος κυρίου ἡ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἂν θέλῃς νὰ
 πληροφορηθῇς πῶς ὅρος λέγεται ὁ Μεσίας, πλέα ξεκαθαριστὰ Ἰσραὴλ,
 οἱ Ραββίδες οἱ ἐδικοί σας ἐξηγῶνται τὸ ῥητὸν τῷ Ζαχαρίᾳ ἔ' περὶ
 Ζαχα. β. κεφαλῶν δ': ὅπου λέγει, Τίς εἰ σὺ τὸ ὅρος τὸ μέγα ὡς ὡρὸς 10
 Ζοροβάβελ. Εἰρηγῶσιν ὅτι αὐτὸ τὸ ὅρος τὸ μέγα δὲν εἶναι ἄλλο, ὡς
 ὁ Μεσίας, ὅπου καλεῖται ὅρος μέγα. Ἀλλὰ ἦθελε νὰ εἶναι μεγαλιώτε-
 ρος ἄπο' ὅλης τῆς πατέρας: ἔτζη τὸ εἶπαν οἱ Ραββίδες σας εἰς τὸ ῥητὸν
 καὶ 1 β. Ἰδοὺ ὡς καὶ ὁ Ἠσαΐας κεφαλῶν νβ': ὅπου λέγει, Ἰδοὺ σωθήσεται ὁ πᾶς με,
 καὶ ὑψωθήσεται, καὶ δοξασθήσεται καὶ μετεωρισθήσεται σφόδρα: Εἰς τῷ- 15
 το τὸ ῥητὸν λοιπὸν ἀκόμη λέγουσι οἱ διδασκάλοι σας, ὅτι τοῦτο τὸ
 παιδί ἔ' Θεοῦ δὲν εἶναι ἄλλο, ὡς ὁ Μεσίας ὅπου θέλει νὰ ὑψωθῇ καὶ
 νὰ δοξασθῇ: Μὲ τοιαύτῃ ἔννοια λέγεται ὅρος ὁ Μεσίας, ὅπου ἔμε-
 λεν ὑπὲρ τῆς πατέρας σας, καὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλους ἀνθρώποι εἰς τὴν
 οἰκουμένην ὅλην δοξασθῆναι. καὶ ἀλλὰ τοῦτον ἐχρῆται ὁ Ἠσαΐας ὅφει 20
 δὲν σᾶς βοηθᾶ τὸ ἐπιχρήμα σας ὅπου κἀμινετε, λέγοντας πῶς ἐχρῆ
 τὸ βουνόν, ἥτοι αἱ πέτρας τοῦ βουνοῦ νὰ ὑψηλώσων. τὸ ὅπου εἶναι
 ἀνάρμος. ἀλλὰ τὸ κατὰ τὸν θέλεις νὰ χροικᾷς ἀλλὰ τὸν Μεσίαν τὸν
 δεδοξασμένον, καὶ ὑψωμένον, καὶ ὑπερπῶν, ὑπὲρ πάντων ὅρων.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ.

καὶ δ. ὅπου λέγουσι οἱ Ἐβραῖοι, ὁ Ἠσαΐας κεφαλῶν β': καὶ δ': ὅτι ὅταν ἔλ-
 25 θῇ ὁ Μεσίας θέλουσι νὰ κόψωσι οἱ ἀνθρώποι τὰς μαχαίρας τῆς, ἤρωσι
 τὰ σπαθία τῆς νὰ τὰ κἀμωσι ἀλέτρια, καὶ ταῖς λόγχαις τῆς νὰ κἀ-
 30 μωσι δρέπανα, καὶ νὰ εἶναι πανταχῶς εἰρήνη, καὶ ἔθνος νὰ μὴ πλεμᾷ
 35 μὲ ἔθνος. Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς Ἠσαΐας κεφαλῶν ι α. καὶ γ': ὅτι σὰν 3
 ἐλθῇ

ἔλθῃ ὁ Μεσίας, θέλει νὰ βοσκηθῇ ὁ λύκος μετ' ἄρνι, καὶ ἡ πάρδαλις, ^{ἔσται ἡ καὶ ἡ}
 μετ' εἰφι, καὶ τὸ λεοντάει μετ' ὀσκάει καὶ μετ' ταυεῖ. καὶ ἕνα,,
 μικρὸ παιδί ταῦτα θέλει φθάσει νὰ τὰ βόσκη καὶ τὰ ἐξῆς. τὰ ὅποια,,
 ὅλα ἐπειδὴ δὲν ἔγνων εἰς τὸν χρόνον τοῦ Χριστοῦ, συμπιναίνει ὁ Εβραῖος.
 5 πῶς ὁ Χριστὸς δὲν ἦτον Μεσίας :

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ 6: ΕΠΙ- ΧΕΙΡΗΜΑ.

Θαῤῥῶντας οἱ Εβραῖοι, ὅτι τοῦτο τὸ ἔπι χεῖρημα νὰ εἶναι ἀκατά-
 λυτον, εὐείσκειται πλὴν ἀχαμῖν. Διαπὶ εἰς ὀλίγα λόγια δύο λογῶν
 10 ἡμπορεῖ πινὰς νὰ ᾤχοι κήσῃ ἐτοῦτα ἅλα λόγια τοῦ παθῆτος, ἢ ὅτι τὰ
 λέγει ἄλλο νὰ σὺ δείξῃ ὅτι τὸν χρόνον ὅπου ἤθελε νὰ γεννηθῇ ὁ Με-
 σίας ἐμελλε νὰ εἶναι εἰρήνη σωματικὴ εἰς τὸν κόσμον, κατὰ τὸν ὅτι ὅταν ἐ-
 γεννήθῃ ὁ Χριστὸς ὅπου ἐβατίλευε ὁ Αὐγαστος ὁ χριστὸς ὅπου τότε οἱ
 15 πολέμοι εἶχαν πάσῃ καὶ εἶχαν εἰρήνην βαθεῖαν ὁ κόσμος ὅλος, καὶ πόλε-
 μος ποθὲν δὲν ἦτον, καὶ οἱ Εβραῖοι ἐσυμπολιτεύοντο μετ' οὓς Ῥωμαῖους ὡς
 παῖδα καὶ ὀσκάει μετ' λύκος καὶ μετ' λεοντάει, καὶ ἐσωαγαγέρονταν
 μαζὶ τῆς χεῖς καμῖαν βλάβειν. ἔτι καὶ λοιπὸν σωματικὰ καὶ σαρκικὰ
 20 μποροῦσι ἅλα ἅλα τοῦ παθῆτος νὰ ᾤχοι κήσῃ. πλὴν οἱ διδάσκαλοί μας
 πάντοτε ἅλα ἅλα ταῦτα τὰ ἐχρῆκον ἔχῃ καὶ τὸ χεῖρημα ἄλλα καὶ
 τὸ πνεῦμα. καὶ ἐπὶ δὲ τοῦ Μεσίου ἡ βασιλεία ἐμελλε νὰ εἶναι πνευ-
 ματικὴ καὶ ὅχι σαρκικὴ καὶ κοσμικὴ κατὰ τὸν ὅτι εἶπαμεν ἀνωτέρω. ἄλλο τὸ
 25 ὅτι λέγουσιν οἱ παθῆται σαρκικὰ ἄλλο τὸν Μεσίαν ὅπου νὰ ὁμοιά-
 ζῃ μετ' κοσμικὴν βασιλείαν, ὅλα θέλῃσι νὰ πᾶνται πνευματικὰ.
 ὅταν ᾤχοι κήσῃ πῶς δὲν θέλει νὰ εἶναι πόλεμος ἀλλὰ βαθεῖα εἰρήνη,
 30 ἀλήθεια εἶναι ἄλλο πὶ ἐκεῖνος ὅπου ἐπολέμα τὸν κόσμον ὁ ἄβελος
 ἐμελλε νὰ καθαρῇ τὸν Μεσίαν, καὶ ἅλα ἔργα τῶν ἐμελλον νὰ κατα-
 λυθῶσιν, ὅπου ἦταν ἡ ἁμαρτία καὶ ὁ θάνατος. κατὰ τὸν ὅτι ὁ Χρι-
 στὸς. Καὶ πάλιν ὅταν ᾤχοι κήσῃ ὅτι ἅλα λεοντάει καὶ ἅλα φθίνει μετ' ἅλα πα-
 35 ἅλα ἔχου νὰ πολιτεύονται, καὶ τοῦτα πνευματικὰ τὰ πᾶνε, κα-
 τὰ τὸν ὅτι ὁ Ἰακώβ, ὅπου τὸ Ἰουδα τὸν ἰόν τῆς, τὸν ἐκάλεσε λεοντάει,

καὶ τὸν Ἰσάχαρ γάδαρον Δυνατὸν . τὸν Δάμ ὄφιν . τὸν Νεφθαλείμ ἑλα-
 φον . τὸν Βενιαμὴν λύκον ἄρπυγα . καὶ ἐπεὶ ταῦτα δὲ γροικουῦνται καὶ τὸ
 γράμμα, μόνον καὶ τὸ πνεῦμα, καθὼς εἶχα νὰ σοὶ δείξω καὶ ἀπὸ ἄλλης
 τόπης τῆς γραφῆς, ἀμὴν τὸ σιωπῶν ἀλλ' ἐνὰ μὲν μακρυῶν . ἔτι καὶ λοιπὸν
 καὶ τὰς λόγους τοῦ παρρησιασθέντος Ἰσοῦς ὅπου εἶπα μὲν, πνευματικὰ φέρεται 5
 νὰ τοὺς γροικῶν . καὶ ὅταν γροικῶν πῶς τὸ παρρησιασθέντος μετὰ τὸ λεοντάει φέλει
 νὰ συναναφέρεται καὶ νὰ συμβόσκειται, λογιάζει ὅτι ἀλλ' ὁ παρρησιασθέντος
 καὶ μοσχάεια γροικῶν τοὺς πιστοὺς καὶ εὐσεβεῖς ἀνθρώπους, καὶ ἀλλ' ὁ λεοντά-
 ει, καὶ λύκον, καὶ παρδαλὶν, γροικῶν τὰ ἔθνη καὶ τοὺς εὐσεβεῖς . οἱ ὅποιοι ἀρ-
 ᾿ ἦλθεν ὁ Χεῖρς ὁ ἀληθινὸς Μεσίας, χεῖρ πι Χεῖρς ἡμερώθησαν . καὶ 10
 οἱ πιστοὶ καὶ οἱ εὐσεβεῖς συμπολιτεύονται καὶ συναναφέρονται μαζί ἡ τῆς.
 καὶ ὅπως ἔχει πῶς ἀπὸκρισιν εἰς τὸ ὅτι χεῖρμα.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ γ :

Πάλιν λέγουσιν οἱ Εβραῖοι . καὶ πῶς καὶ ὁ Μεσίας φέλει νὰ ἔχη πῶς
 αὐτὴν πῶς βασιλευσὶν εἰς πῶς Σιών εἰς τὸ ὄρος τὸ ἅγιον . καὶ ὁ Χεῖρς 15
 δὲν εἶχε πῶς πῶς κεφαλὴν καλῶν . τὸ ὅπερ ἔστιν ὅτι ὁ παρρησιασθέντος
 καὶ μὲν ὁ δευτέρως, λέγοντος Εἰς δὲ κατεστῆκεν βασιλεὺς ὑπὲρ αὐτῶν ὅτι σιὼν
 ὄρος τὸ ἅγιον αὐτῶν, καὶ τὰ ὅμοια . ἀλλ' ὁ Χεῖρς δὲν ἦτον Μεσίας.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Εἰς τὴν ἐν καὶ ἡ πλάνη ἡ μεγάλη τῶν Ἰουδαίων, ὅτι πάντα τὰ ῥητὰ 20
 τὰ νοῦν καὶ τὸ γράμμα . ἡ βασιλεία τοῦ Μεσίᾳς εἶναι εἰς πῶς Σιών,
 ὅχι πῶς γῆνιν ἀλλ' εἰς πῶς πνευματικὴν, ὅπου εἶναι ἡ ἐκκλησία τῆς.
 ὅπου εἶναι τὸ ὄρος τὸ εὐφρανέον ἐκεῖνο ὅπου λέγει, ὁ Μιχαίας ὁ
 παρρησιασθέντος . Κεφαλὴν δ . εἰς τὸ ὅπερ φέλει νὰ τρέξουν πολλὰ τοὶ
 ἔθνη, καὶ νὰ καλῶν ταῦτα ἄλλοι . καὶ νὰ λέγουσιν, Ἐλᾶτε νὰ ἀναβοῦμεν εἰς 25
 τὸ ὄρος τῆς κείνης, καὶ εἰς τὸ πῶς τῆς Θεοῦ ὁ Ἰακώβ : ἡ ἐκκλησία εἶναι
 πῶς Χεῖρμα τὸ ὄρος ἐπεὶ το, καὶ τὸ πῶς τῆς Θεοῦ, εἰς τὸ ὅπερ ἔ-
 φανεν ὅλα τὰ ἔθνη, ἀπὸ μίαν ἄκραν τῆς γῆς ἕως πῶς ἄλλου, καὶ
 ὅτι πίστευσαν ὅτι ὁ Χεῖρς εἶναι ὁ ἀληθινὸς Μεσίας, καὶ νὰ τὸ σιληροῦν ἀ-
 χλοὶ γενοῦσιν πῶς Ἰουδαίων νὰ μὲν φέλει νὰ πιστεύσῃ. 30

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ Δ.

Καὶ τοῦτο ἀκόμη λέγωμεν οἱ Εβραῖοι, ὅτι ὁ Μεσίας δὲν θέλει νὰ ἔλ-
θῃ δι' ἄλλας πρὸς ἡμᾶς λόγους. καὶ ὁ Χριστὸς ἡ πίστις μετεδόθη, εἰς
τὰ ἔθνη τοὺς εὐδαίμονας, καὶ ὅχι εἰς τὴν Λαὸν τὸν καθολικὸν ὅς Με-
5 σίας ὅπου εἶναι οἱ Ἰουδαῖοι. καὶ ἀπὸ τοῦτο συμπεραίνει πῶς ὁ Χριστὸς
Μεσίας δὲν ἦτον.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ Δ: ΕΠΙ-
ΧΕΙΡΗΜΑ.

Απὸ μᾶς ἀρχῆς φαίνεται πῶς οἱ Εβραῖοι εἶναι δύστροποι καὶ ψεύσται,
10 ἀνδρὲς δὲν ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ Ἰουδαία ὅλη σχεδὸν ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν.
καὶ ἀπὸ κατὰ χιλιάς Εβραίων οἱ ἐνακόσιοι ἦλθαν εἰς τὴν πίστιν, καὶ οἱ
λοιποὶ εὐφραντο Εβραῖοι ἡρώμεν εἰς τὸ πείσμα τῆς κακίας τῆς ὁμώ-
θου πρὸς τὸν Χριστόν. καὶ οἱ Ἰουδαῖοι δὲ ἔθνη Χριστιανὸς καὶ δὲ ἐπίστευσεν εἰς τὸν
Χριστόν, καὶ ἀπὸ τοῦτο καὶ μὴ εἶναι ἀλήθεια, ἀλλὰ εἰς τὴν ἐκκλησίαν
15 μας ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἡρώμεν διδασκάλους, ὅπου ἦσαν Εβραῖοι, καὶ
ἔσπευον εἰς τὴν πίστιν, καὶ ὡς τὴν σήμερον τὰ συγγράμματα τῆς, καὶ
τὰ βιβλία τῆς τὰ ἐχρὸν ἀκριβῶς, ὡς πλήρη ὀρθοδοξίας καὶ εὐσεβείας. ὁ-
μῶς ἀπὸ τῶν ἀρχαίων τῶν Ἰουδαίων ἀς βάλλωμεν πῶς ὁ δὲ πᾶς Εβραῖ-
ος περὶ δὲ ἦλθεν εἰς τὸ φῶς ὅς Χριστοῦ. τοῦτο τὸ μᾶς ἐμποδίζει πῶς
20 ὁ Μεσίας ἔμελλε νὰ εἶναι Μεσίας τοῦ γένους ὅς Ἰσραὴλ; καὶ τοῦτο οἱ
Χριστιανοὶ δὲν τὸ ἀρνοῦνται. πλὴν ἀς μὴ εἰποῦν ποῖοι εἶναι γένος τοῦ
Ἰσραὴλ; καὶ ἀνδρὲς τὸ εἰποῦν ἐκείναι τὸ λέγω ἐγὼ. γένος τοῦ Ἰσραὴλ
δύο λόγοι λέγονται πᾶς. ἢ ὅταν εἶναι κατὰ σάρκα καὶ κατεβαίνει ἀπὸ τὸ
σπέρμα ἐκείνου, ἢ ὅταν εἶναι κατὰ ἐπαγγελίαν, τουτέστι νὰ εἶναι ἀπὸ
25 ὁ Θεὸς ἡ θέλησις. καὶ δίδω σὺ πρὸς ἀπόδειξιν. ὁ Ἀβραάμ εἶχε δύο υἱούς,
τὸν Ἰσμαὴλ καὶ τὸν Ἰσαὰκ. ἀπὸ τούτων τῶν δύο πῶς σπέρμα λέγεται
τοῦ Ἀβραάμ σπέρμα; τοῦ Ἰσμαὴλ τὸ σπέρμα δὲν λέγεται σπέρμα
τοῦ Ἀβραάμ. ἀλλὰ; ἀλλὰ ἦτον υἱὸς ὁ Ἰσμαὴλ κατὰ σάρκα. τὸ δὲ
σπέρμα ὅς Ἰσαὰκ λέγεται σπέρμα ὅς Ἀβραάμ. ἀλλὰ ὁ Ἰσαὰκ ἦτον
30 υἱὸς κατὰ ἐπαγγελίαν. ἀλλὰ τοῦτο ὅσοι ἀπὸ τὸν Ἰσραὴλ γεννημένοι

καὶ σάρκα, δὲν λέγονται παῖδιά ἔσθ' Ἀβραάμ, ἀλλὰ ὅσοι εἶναι παῖδιά
 κατ' ἐπαγγελίαν. εἰς ταύτῃ τὴν ἔννοιαν γέγραπται, Οὐ πάντες οἱ ἐξ Ἀ-
 βραάμ, ἔπει εἰς ἀπέρμα Ἀβραάμ, ἀλλ' οὐ Ισαὰκ κληθήσεται σοι ἀπέρ-
 μα: ἀπὸ τοῦτα ὅλα (ὡς τῶν ὁποίων καὶ ἄλλοι ἀναφέρωνται) ἀς ἰδοῦν
 οἱ Ἰσραῖτιοι φανερὰ τὴν τυφλάντην τῆς ἀφροσύνης τῆς, ὅταν λέγωμαι πῶς
 ὁ Θεὸς τὸν Μεσίαν ἤθελε νὰ στείλῃ ἀφ' ὧν λόγων τῆς. καλὰ ἀφ' ὧν λόγων
 σας ἀμὴ ἔωρεπε νὰ εἴπῃ τοῖς τῆς ἐπαγγελίας, καὶ νὰ πιστεύετε. ἀμὴ σὰν
 ἦλθεν ὁ Μεσίας, καὶ δὲν τὸν ἐδέχθητε, ἔκαμνε ἡρεῖα νὰ ἀφίσῃ ἐσῶς
 καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ ἔθνη ἐκείνα ὅπου εἶχαν ἐπαγγελίαν, ὅτι οὕτω ἀπέρ-
 ματι τοῦ Ἀβραάμ ἐμελλον νὰ εὐλογηθῶσι. καὶ ἐσῶς οἱ Ἰσραῖτιοι, ἀφ' ὧν 10
 πρὸς τοὺς ὁποίους γράφει ὁ Ἡσαΐας Κεφαλαίῳ ξ'. Ὅτι ὅλῳ τῷ ἡμέραν
 ὁ Μεσίας ἐξεπέτασε τὰς χεῖρας τὰς πρὸς ἐσῶς τοὺς ἀπειθεῖς. καὶ δὲν
 ἀκούετε νὰ παύσητε τὴν φράσιν τὴν ἀληθινὴν. ἀμὴ ὅπως εἶπα
 ὁδοιπόροι εἰς τὰς ἀμαρτίας: ἐσῶς λοιπὸν νὰ διωχθῆτε καὶ νὰ ἀποξενω-
 θῆτε ἀπὸ τῷ χάριτι καὶ ἀγάπῃ τοῦ Μεσίᾳ. καὶ ἐπεὶ εἶναι ἡ αἰτία 15
 ὅπου ἐσῶς ἐστερηθήκατε τόσον καλὸν, ὅπου σῶς ἦλθε, καὶ τὸ ἔλαβαν ἄλλοι,
 καὶ ἕως τῷ σήμερον ἔχετε σκάνδαλον εἰς τὴν καρδίαν σας, κατὰ τὸ εἶχα-
 τε καὶ παρ' ἡμᾶς, ὅταν αὐτὸς τὸ Χριστὸς ἦτον εἰς τὸν κόσμον, πῶς ὁ Χρι-
 στὸς δὲν σῶς ἐβοήθησε. τὸ ὁποῖον σκάνδαλον τὸ ἐδήλωσεν ὁ Ἡσαΐας, Κε-
 φαλαίῳ, κ. η. ι. δ. ι. γ. Λέγοντας Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλλῶ εἰς τὰ θεμέλια 20
 Σιών λίθον σωτηρίας καὶ πέτραι σκάνδαλον, καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ'
 αὐτῷ ἁγιασθήσεται: ἀλήθεια σκάνδαλόν σας ἦτον, ἀμὴ τὸ
 πᾶσις ἦτον ἐδικόν σας, ἀφ' ὧν καλὰ τοῖς ἐβοήθησεν, ἀμὴ ἐσῶς δὲν
 ἠελήσατε νὰ ἀκούετε. ὥστε ἀπὸ κῆσιν ἔχετε εἰς τὸ ἐπιχρηματῆσά σας, ὅτι
 ἐσῶς ἀφ' ὧν κακίαν σας δὲν ἐδέχθητε τὸν Μεσίαν, καὶ ἐχάσατε τὴν 25
 εὐγένειαν καὶ τὴν χάριν καὶ ἡρεῖαν τὴν τὰ ἔθνη τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας
 καὶ τὴν ἔχου ὡς τὴν σήμερον. ἀφ' ὧν τοῦτο τὰ ἔθνη λέγουται τοῖς γνή-
 σιοι, καὶ ἀπέρμα τοῦ Ἀβραάμ ἀφ' ὧν ἐπαγγελίαν, κατὰ τὸ δείχνει ὁ
 μακάριος Παῦλος, καὶ ὅποιος προικᾷ ἀς ἀφ' ὧν εἰς τὴν πρὸς Ρω-
 μῶν ἐπιστολὴν Κεφαλαίῳ θ, ι. καὶ ια: νὰ γνωρίσῃ μεγάλα μυστήρια 30
 ὁ Θεὸς

Ἰσραὴλ κ. η. ι. δ.
 καὶ ι. γ.

Ὁ Θεὸς εἰς τοῦτο πάντα καὶ ταῦτα ἀρκοῦσιν εἰς τὸ Δεύτερον Κεφάλαιον ὅπου εἵπαμεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ γ:

Ὅσον εἰς τὸ τρίτον κεφάλαιον ὅπου εἵπαμεν να' σκεφθῶμεν τὰ φανε-
 5 ρὰ σημάδια ὅπου εὐχάρωμεν ἀπὸ τῆς γραφῆς, με' λογαριθμοὺς ὅπου
 μάς βεβαιώσωσι πῶς ἐπέγραψεν ὁ κυριὸς ὁ Μεσίς, καὶ πῶς ἄλλος δὲν
 ἦτοιν μόνον ὁ Χειρὸς. ταῦτα ἔχομεν να' ἀποδείξωμεν πῶς ἀγαθὰ να'
 χάμεμεν τέλος:

Πολλὰ φανερά εἶναι τὰ σημάδια, ἐκείνα ὅπου μποροῦσι να' κατὰ
 10 πείσωσι τὸν Ἰουδαῖον χάρις ἀμφιβολίαν να' γνωρίσῃ τὸ σφάλμα τε καὶ
 τὴν ἀδυναμίαν ὅπου χάνει δὲν πτεύοντας εἰς τὸν Χειρὸν. πλὴν ἀγα-
 πὴ ἡ τυφλότης τῆς ἀθανασίας τε εἶναι τόσοι μεγάλοι καὶ ἡ σκληρότης τῆς
 καρδίας τε τόσοι ἀδύνατοι, ὅπου λογιζώ ἀνθρώπων λόγια να' μὴ δύ-
 νονται. ὅμως ἡμεῖς ὅπου ὄχι ἀνθρώπινα λόγια ἐδὼ εἰς τὴν πραγματείαν
 15 ταύτην δὲν ἐξέφαμεν, μηδὲ με' ἀνθρώπινα λόγια δὲν πείσωμεν, να'
 τοὺς ἐλκύωμεν. μάλιστα με' λόγια τῆς θείας καὶ ἱερᾶς γραφῆς, βέβαια
 καὶ πιστὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ἰουδαῖον. ἀγαθὰ τοῦτο ἀνίσταται καὶ δὲν ἐκασταπείσῃ
 εἰς τὰ περασμένα, ἀλλὰ ἀποστέλλῃ εἰς τὰ παρόντα ὅπου δίδωσι τέλος τῆς
 ὑποθέσεως. καὶ ἀν' αὐτῇ καὶ μετὰ ταῦτα ἀμετανοήτως, ἀλλ' ἔχῃ τὴν ἀ-
 20 μαρτίαν εἰς τὴν κεφαλὴν τε: Λοιπὸν σημάδια μεγάλα ὅπου εὐχάρω-
 μεν ἀγαθὰ να' γνωρίσῃ ὁ Ἰουδαῖος τὸ σφάλμα τε, εἶναι τεσσάρων λο-
 γῶν. Πρῶτοι μιᾶς λογὸς σημάδια ἔχομεν ἀπὸ τῆς χειρὸς ὅπου
 ἔγραψε. Δεύτερον ἀπὸ τοῦτο, ὅτι ὁ Θεὸς ἀπογράφει τὸ πρῶτον τε
 ἀπὸ λόγων τε. Τρίτον ἀπὸ τῆς σκληρίας καὶ δολείας τῆς πόσεως
 25 μακρᾶν: Τέταρτον ἀπὸ μετὰ τὰς τῆς γραφῆς, ὅπου χάνουσι τῶν
 Ἰουδαίων μεγάλῃ ἐντροπῇ καὶ τὸν Χειρὸν κηρύττει καὶ ὁμολογοῦσι
 φανερά:

Εἰς τὸ πρῶτον δὲν χάνει χρεία θάρσος να' τοὺς ἀποδείχσωμεν, ὅτι
 ἔχασαν τὸν Νόμον, τὴν Βασιλείαν, καὶ τὴν Ἱερουσόλῃν. τὰ ὅποια ἦσαν
 30 μεγάλα χρείσματα εἰς τὰς Ἑβραίους νόμον εἶχαν καὶ ἄλλα ἔργα, ἀλλ'
 ὄχι ἀπὸ

ὅχι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐτζη δοσμένον, σὰν τὸν νόμον τὸν λεγόμενον Μωϋσέως,
 ἐπεὶ δὴ ἀπὸ τοῦ Μωϋσέως ἐδόθη. εἶχαν καὶ ἄλλα ἔθνη Βασιλείαν, ἀλλ'
 ὅχι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐτζη δοσμένον σὰν τὴν εἶχαν οἱ Εβραῖοι. εἶχαν καὶ
 ἄλλα ἔθνη Ιερεῖς, ἀλλ' οὐκ ἔθνη Ιεράτευον τῷ ἀληθινῷ Θεῷ, μόνον τοῖς λα-
 μονίοις. μόνον οἱ Εβραῖοι εἶχαν ταῦτα ἐξαίρετος, ἀλλὰ τὸ ἔθνος τοῦτο
 ὁ Θεὸς ἠγάπησε καὶ ἐτίμησεν ὑπὲρ πάντα τὰ ἔθνη. πλὴν ἀπὸ τῆς κα-
 κίας τους καὶ τῆς φυσικῆς τῆς πονηρίας καὶ τῆς παντοπνίᾳς τῆς ἀχαρι-
 στίας πρὸς τὸν ποιῦτον τῆς ἐυεργετικῆς τῆς ὑψίστου Θεοῦ, ἐχασάν τα ὅλα
 ἀπὸ τὰ ὁποῖα καὶ ἴσθιν ἕνα ἕνα θέλω μετέρχεσθαι. καὶ ἀπὸ τὰ εἶναι ἐξε-
 καθαριστὸς καὶ γνωρισμένος εἰς ὅλους ὁ τρόπος πῶς ἔχασαν τὸν νόμον. 10
 αἱ ἡξεύρη χάθα εἰς ὅτι κατὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Εβραῖοι οἱ σφοδρὸι ὁμολογῶσιν,
 αὐτοὶ εἶχαν δύο νόμους. τὸν ἕνα νόμον τὸν ὠνόμαζαν. Τωρὰ συμπτικ-
 ταμπ' ἡ ἡριων νόμον δυσμένον ἐν γράμματι, ἡ τοὶ νόμον γραμμένον. τὸν
 ἄλλον νόμον τὸν ἔλεγον τωρὰ συμπεάλαπτε, ἡ ἡριων νόμον ἐν γράμματι, ἡ τοὶ
 νόμον διὰ φωνῆς δοσμένον. Λέγουσιν λοιπὸν οἱ Εβραῖοι ὅτι τὸν νόμον τὸν 15
 γραμμένον τὸν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῦ Μωϋσέως εἰς ταῖς πλάγαις, καὶ τὸν
 νόμον τὸν ἐν γράμματι, τὸν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῦ Μωϋσέως ἀπὸ φωνῆς, σὰν
 πρὸς δίδωσιν καὶ σὰν ἐξήγησιν τοῦ νόμου τοῦ κατὰ πῶ. Ἐτζη γράφουσιν οἱ Ταλ-
 μηδίσται εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου ὁποῦ λέγουσιν, Μπερα-
 κὸτ, ὁπῶς θέλει νὰ εἰπῇ βιβλίον τῶν εὐλογιῶν. καὶ φησὶν ὅτι τοὶ λέ- 20
 γουσι, ὅτι τὴν ἐξήγησιν ἐκεῖνον τὴν ἐκείνῳ ἔδωκεν ἕνα τοῦ ἄλλου καὶ
 ἀλλοδοχίῳ. ὁ Μωϋσῆς τὴν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐκείνῳ ἔδωκε τοῦ
 Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ὁ τοῦ Ναυῆ τῷ Φινεὲς τῷ υἱῷ τοῦ Ελεάζαρ. ὁ Φι-
 νεὲς τῷ Ηλὶ τῷ Ιερεῖ. ὁ Ηλὶ τῷ Σαμουὴλ. ὁ Σαμουὴλ τῷ Δαβὶδ. ὁ
 Δαβὶδ τῷ Αἰσά. τῷ Αἰσά τῷ Αἰσά. ὁ Αἰσά τῷ Ηλὶ. ὁ Ηλὶ τῷ 25
 Ελισαμὲ. καὶ καὶ ἴσθιν ἦλθεν ὡς τὸν Εσθρὰ. ὡς τὸν κατὰ ἐκεῖνον ἦσαν
 οἱ Εβραῖοι συμφωνημένοι, ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἐδὼ οἱ Εβραῖοι ἄρχισαν ἀλλοφ-
 ρως νὰ ἐξηγῶσιν αὐτὸν τὸν νόμον χάθα εἰς κατὰ τοῦ ἐφανότου. ὥστε
 ὁπῶς ἄρχισαν τὴν καθαρότητα τοῦ νόμου νὰ τὴν χαλῶσι. ἕως καὶ ἦλθε
 κάποιος Εβραῖος τὸ ὄνομά του Μαῦρ, ὅστις ἀπὸ τὴν Χειρὸν γράφουσιν 30

ὁ ὁποῖος Μαῖρ, ἐκήρυξεν εἰς τοὺς Εβραῖους ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκε δύο νόμους,
 ἓνα γραμμένον, καὶ ἄλλον ἀγραφοῦν, ὁ γραμμένος εἶναι τοῦ Μαυῦσῆος. καὶ
 τοὶ ἀγραφοὶ πινὰς δὲν τοὶ ἠξεύρει, μόνον ἀπὸς τῆς αὐτοῦ τοῦ Μαῖρ, ἀφ' ὅτου
 ὁ Θεὸς τοῦ τὸν ἀπεκάλυψε. γὰρ τὸν φανέρωσεν τῶν Εβραίων, καὶ τέτοιαις
 5 λογίς ἐξῆλθεν αὐτὸς ὁ Μαῖρ ἕτερον νόμον ἐδίδου τῆς καὶ τὸν ὠνόμασε, Μισ-
 ρα, ὅπου γέλοι να εἰπῇ νόμος κρυφός. τοῦτοι πάλιν τὸν νόμον ἄλλοι
 Ραββίδες τὸν ἐξηγήσαντο οὖν τοὺς ἐφάνηται, μετὰ πολλὰ σφάλματα καὶ
 ἀπειρα ψήματα, ἀφ' ὧν ἐκταπεινωθῶν ὁ Χριστὸς καὶ ὁ ἐναγελίς.
 καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸν Χριστὸν λ, ἡρόνους ὁπίασαν αὐτὰ ὅλα τὰ ψήματα
 10 τοῦ Μισρα, καὶ τὰ ἐξῆλθεν ἓνα βιβλίον, καὶ τὸ ὠνόμασαν Ταλμουδ,
 ἀπὸ τὸ ὁποῖον φάνηται πῶς ἀντὶ τοῦ νόμου τοῦ ἀληθινοῦ, ὅπου τοὺς
 ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἀφ' ὧν Μαυῖσῆος τῶν σήμερον ἔχουν τὸν νόμον τὸν ψήματα-
 κὸν τοῦ Μαῖρ. ἀφ' οὗτο ἔχασαν τὸν νόμον οἱ Εβραῖοι ὅπου τοὺς ἠτοίμω
 μεγάλο χείρισμα ἀπὸ τὸν Θεόν. καὶ ἀν εἰποῦσιν οἱ Εβραῖοι πῶς τὸν ἔ-
 15 χουσι καὶ αὐτοὶ τὸν νόμον καὶ τὸν ἀφ' ὧν ἔχουσι, μποροῦσι να τὸ εἰπῶσι, καὶ
 λέγουσιν το ἀλήθεια πῶς τὸν ἔχουσι, ἀλλὰ τοῦτο πῶς τὸν ἔχουσι εἶναι ἡ
 κολασίς τῆς καὶ ἡ ἐκτεσπότη τους. καὶ κατὰ οἱ δῆμοι, καὶ οἱ τῆς ἡλιάπιδες
 ἐκείνοι ποῦ ἐφόνευσαν τοὺς μάρτυρας ἀφ' ὧν τῆς ἀγίας εἶχαν εἰς τὰς χεί-
 ρας τῆς, καὶ μετὰ χαιρία τῆς τοὺς ἐψηλαφῶσαν δὲν ἦσαν ἄγιοι ἀλλὰ
 20 βέβηλοι καὶ μαγισμομένοι, καὶ κατὰ οἱ ἑνὰς ἱερόσυλος να ἐμπῇ μέσα εἰς ἓνα
 ναὸν να κλέψῃ ἓνα σκεῦος ἄγιοι δὲν ἀγιάζεται ἀπὸς τῆς, ἀλλὰ μάλλον
 εἶναι κολάσεως ἄξιος. τέτοιαις λογίς καὶ οἱ Εβραῖοι, ἔχοντας τὸν νόμον καὶ
 ψηλαφόντάς τον καὶ διαβάζοντάς τον πλέον εἶναι κολάσεως ἄξιοι καὶ πι-
 25 μωείας, ἀφ' ὧν δὲν τὸν πμῶσι, ἀφ' ὧν δὲν κρατῶσιν ὅσα εἶναι γραμμέ-
 να μέσα, ἀλλὰ κρατῶσι τὰ ὧν Μαῖρ, ἀφ' ὧν, μετὰ τὸ να τὸν ἔχουσι πλέον
 πρῶτα δὲν ἔχουσι κατὰ πατοῦντες αὐτὸν καὶ βλασφημοῦντες τὸν πρῶ-
 φητεύοντα ἐν αὐτῷ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. ὅθεν δὲν τοὺς ὠφελεῖται
 να ἔχουσι τὰ βιβλία τοῦ νόμου, καὶ τὰ ἐξῆς : Φαίνεται λοιπὸν πῶς
 ἔχασαν τὸν νόμον, Ἀλλὰ σιμᾶ εἰς τὸν νόμον λέγουσιν πῶς ἔχασαν καὶ
 30 τὴν Ἱερουσὴλιν, καὶ ἀν λογιᾶσιν οἱ Εβραῖοι πῶς να ἔχουσι ἱερεῖς τῶρα

εἶναι πάλιν ἀγνοῶσι θέλεις ἄρα τὸ ἱερεὺς δὲν ἡμπορεῖ νὰ εἶναι χρεὶς
 θυρία. θέλεις διατὶ ἱερεὺς δὲν εἶναι χρεὶς τάξιν. ὅτι ἀς εἰποῦμεν πῶς
 εὐείσκειται Εβραῖοι τὴν σήμερον ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευὶ, ὅπου ἡ-
 τουυ φυλὴ Ἱεραπκὴ. ἔκαμεν ἁγία, νὰ εἶναι ἡ θυρία, καὶ νὰ εἶναι καὶ ἡ-
 τάξις. καὶ διατὶ νὰ καταλάβῃ καλλιώτερα χάρις εἰς, θέλοντι φανερώ-
 σθαι πὶ εἶναι ἡ τάξις, καὶ πῶς γίνεται, καὶ τί εἶναι ἡ θυρία, καὶ πῶς ὁρᾷ
 νὰ γίνεται. καὶ τὴν ὡς ἡμελλίαν ὅ Θεοῦ, καθὼς φαίνεται εἰς τὸ Λευί-
 πικόν Κεφαλαίῳ, ζ: καὶ η: ὅταν ἤφελεν ὁ Μωϋσῆς νὰ καθίστηεν Ἱερέα
 ὡς τὰ καὶ ἀρχὴς τὸν Ααρὼν καὶ τὰ παιδιά τῶς αὐτοῦ, ὅπου ἐκατέβαινον
 ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευὶ, ἀπὸ τὴν ὁρίαν φυλὴν ὡς οὗτος ὁ Θεὸς νὰ
 γίνονται Ἱερεῖς. ἔκαμε τὴν τάξιν ταύτην. Ἐπίασε ταῖς φορῶν καὶ
 τὰ φορέματα τὰ Ἱεραπκῶν, καὶ τὸ ἔλαμον τῆς ἁγίας, καὶ νὰ μύσχοι,
 ὅπου ἐλέγετον ὡς ἁμαρτίας, καὶ ἕνα κρίον ὅπου ἐλέγετον ὁλοκαύτωμα.
 καὶ ἕτερον κρίον ὅπου ἐλέγετον τῆς τελείωσης. ἐπὶ αὐτῶν ἐλάλει τὸν λαὸν
 ὅλον εἰς τὴν συναγωγὴν. καὶ διατὶ νὰ μὴ μακρολογῶ, ὅπως καὶ ἐλά-
 σε τὸν Ααρὼν καὶ τὰ παιδιά τῶν, ἐπειτα τοὺς ἐφόρεσε χιτῶνας ὡς αὐτοὶ
 χάρι. καὶ τοὺς ἐζώσε καὶ τοὺς ἐφόρεσεν ἀποπάνω τὸ ἀπανοφόρι, ὅταν τὸν
 σάκκον ὅπου φορῶσιν οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ κουδῦνια γύρος γύρος, ἐπὶ αὐ-
 τῶν ἐβάλλε τὸ ὁμοφόριον ὅπου ἐκρέμμετον ὡς ἑσώτερον εἰς τὸ ὅπισθεν
 μέρος, καὶ ἀπάνω εἰς τὸ ὁμοφόριον ὡς τὸ ἑστῆος ἐβάλλε τὸ λογιῶν,
 ὅπου εἶχε τέσσαρες ἀράδες λίθους πμίνας, καὶ χάρις ἀράδα εἶχε τρεῖς
 λίθους. καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν, τοὺς ἐβάλλε τὴν πύργον ὡς αὐτοὶ μύσχοι ὅ-
 που ἐκατέβαινον ὡς τὸ μέτωπον, καὶ εἰς τὸ μέτωπον εἰς τὴν κάτω μερὶ
 τῆς μύσας, τοὺς ἐβάλλε τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν, εἰς τὸ ὅποσον ἦτον
 γραμμῶν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τετραγράμματος, καὶ ταῦτα ὅλα τὰ φο-
 ρέματα, μόνος ὁ χιτῶν ἦτον λιγὸς, καὶ τὰ ἄλλα ὅλα ἦσαν ἀπὸ χρυσοῦ
 καὶ ἄλλω ἀκριβὲς ὕλιν. καὶ τὰ χρυσά τους Τάκινθος, Κόκος
 Βύστος, Πορφύρεα καὶ τέλος ἄρα νὰ μὴ μακρύνω, ἀπὸ τοὺς ὅμους τοῦ
 Ἱερέως ἐκρέμμενται δύο λίθοι καλὸν ὄνομα Οὐρα εἰς τὸ χρυσῶν δευτέρου
 καὶ εἰς ἐκείνους ὅπου ἦτον ὡς τὸ δεξιὸν μέρος, ἦσαν γραμμῶν τὰ ὀνόματα

τῶν ἐξ παίδων τοῦ Ἰακώβ τῶν μεγαλιωτέρων. καὶ εἰς ἐκείνον τὸν λί-
θον ὅπου ἐκρέμμετον εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος ἦσαν γραμμὴν τὰ ὀνόματα
τῶν ἄλλων ἐξ παίδων τοῦ Ἰακώβ τῶν μικροτέρων. Καὶ ἐτῆ με τοιαῦ-
τα φορέματα ἐφόρειν ἐκείνον ὅπου ἐχέροτονα, ἢ ἕνας ἦτον ἢ πολλοί, ὡς
5 ὁ Ααρὼν καὶ οἱ υἱοὶ τῆς. ἔπειτα ὅπαινε τὸ ἔλαμον τῆς λείσεως, καὶ ὠρῶτον
ἐλίζε τὸ θυσιαστήριον, σὰν κάμνουν οἱ λεισταῖοι ὅταν μυρώνουσι χα-
μῖαν χαμνουργαὶ ἐκκλησίου. ἐτῆ καὶ ὁ Μωϋσῆς τὸ θυσιαστήριον. ἐπῆτα
τὰ σκευὴ ἐξάνηψε ἥτοι ἐχρε με ταυτὸ τὸ ἔλαμον. ὕπερον πάντων ἐχρε
καὶ τὸν Ἱερέα εἰς τὴν κεφαλὴν. καὶ ἐτῆ ἐλέγετον Χειρὸς κυρίου. σὰν ἔχαμ-
10 νει ἐποῦτα ὁ Μωϋσῆς, ὅπαινε τὸν μύσχον ὅπου εἴπαμην τὸν θεὸν ἀμαρ-
τίας καὶ τὸν ἐθυσίαζει ὁ Ααρὼν καὶ τὰ παιδιά τοῦ Ααρὼν ἔβαλλαν τὰ χαι-
ριά τοις ἀπάνω εἰς τὸν μύσχον. καὶ σὰν τὸν ἐθυεν ὅπαινε ὁ Μωϋσῆς ἀπὸ
τὸ αἷμα τοῦ μύσχου, καὶ ἀλῖφε τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ θυσιαστήριου, καὶ ἐχα-
θαρίζετον καὶ ἀγάζετον τὸ θυσιαστήριον. μετὰ ταῦτα ὅπαινε τὸν κρινὸν
15 ὅπου εἴπαμην ὀλοκαύτωμα, καὶ τὸν ἔχαιεν ὅλον. ὕπερα πάντων ὅπαινε
τὸν κρινὸν τῆς τελείωσεως, καὶ πάλιν εἰς αὐτὸν ἔβανε τὴν χεῖρα τῆς ἀπά-
νω ὁ Ααρὼν καὶ τὰ παιδιά τῆς καὶ τὸν ἐσφαζεν ὁ Μωϋσῆς. καὶ ὅπαινε ἀπὸ
τὸ αἷμα τῆς καὶ ἀλῖφε τὸ κάτω μέρος τοῦ αὐτοῦ δὲ δεξιῶν ὁ Ααρὼν, καὶ
τὰ ἄκρα τῆς δεξιᾶς τῆς χειρὸς, καὶ τὸ ἄκρον ὁ ποδὸς τῆς τοῦ δεξιῶν, ὁ-
20 μοίως καὶ τῶν παίδων τῆς. ἐπῆτα πάλιν ἔχαινε μίαν θυσίαν, καὶ μετὰ τὴν
θυσίαν ἀφινε τὸν Ααρὼν καὶ τὰ παιδιά τῆς ἐπὶ αἷμα εἰς τὸ θυσιαστή-
ριον, νὰ μὴν ἡμπορῶσι νὰ εὐγῶσιν ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλὴν, ὡς νὰ περᾶ-
σιν αἱ ἐπὶ αἱμέραις, καὶ ἐτῆ ἐτελείωνεν ἡ τάξις τοῦ Ἱερέως.

Ἀς μάς εἰπῶσι λοιπὸν οἱ Εβραῖοι ἐπούτιον τὴν τάξιν ἀν τὴν ἐχ-
25 σι καὶ ἀν τὴν κάμνουσι, με ὅλον ὅπου νὰ εὐείσκωνται καὶ ἀπὸ τὴν φυλὴν
τοῦ Λευὶ; πλὴν ἡξεύροντας ἐγὼ ὅτι καὶ αὐτοὶ τὸ γνωρίζουσι, θειωτότε-
ρα δὲν λέγω. καὶ ἀν μακρολογῶ χαμπόσον εἰς μερικὰ πινὰ, τοῦτο τὸ
κάμνω διὰ νὰ χαλαράβῃ ὅποιος εἶναι ἀπῆρος τῶν Εβραϊκῶν τάξεων.
εἰς τὴν ἱρρωσυνὴν τὴν γράταν. ἢ ὅποια χαλὰ καὶ νὰ ἦτον σὰν τὴν ἐργά-
30 μιν, ἀμὴν τὰ μυστήρια ὅπου θεείχῃ ἡ τάξις ἐκείνη, εἶναι πολλὰ καὶ με-

γάλα. Ἀφ' ἐκείνα ὅλα ἐπρωσημάδευαν τὰ ὅσα τῶν σήμερον οἱ ἄ-
 ληθεία, καὶ ὅχι οἱ τύφω καὶ σκιᾷ κρατοῦσιν οἱ ἡριπαιοὶ. τὰ ὁποῖα
 (ὡς εἶπα) τὰ σοὶ πᾶσι τῶν βασιλοῦν. Λοιπὸν ἐγνωρίσαμεν
 ποῖα ἦτον ἡ τάξις τῆς ἱερωσύνης ὅπως τῶν σήμερον δὲν τῶν ἔχουσιν οἱ
 Εβραῖοι. Εἴπαμεν πᾶσι δὲν ἔχουσιν ἑδὲ θυσίαν, καὶ τοῦτο φανερόν, ὅτι
 Ἀφ' ἐκείνου δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἡ εἰς ἱερωσύνην, καὶ μάλιστα Ἀφ' ἐκείνου
 νὰ ὑποφέρουσιν δὲν ἠμποροῦσι πᾶσι εἰς τὸ ἱλασθῆναι καὶ εἰς τὸν ναόν, τὰ
 ὁποῖα ἡξευρομένη πᾶσι δὲ τὰ ἔχουσιν ὅπως, τὰ ἔχουσιν, κατὰ καὶ αὐτοὶ
 οἱ Εβραῖοι τὸ ὁμολογῶσιν. ὅτι τὸ ὁποῖον συμπρατίνης πᾶσι παντελῶς
 ἔχουσιν τῶν ἱερωσύνην, ὅπως ἦτον ἡ δόξα τῆς καὶ ἡ χαλοσύνη τῆς ἡ- 10
 πλέα μεγαλωτέρας, καὶ τὸ πλέον ἐκλεκτὸν χάρισμα ὅπως εἶχαν ὅτι
 τὸν Θεόν. Σιμὰ εἰς τῶν ἱερωσύνην λέγουμένη πᾶσι ἔχουσιν καὶ τῶν βα-
 σιλείων κατὰ τὸ ἐπρωτέλεον ὁ ἐπρωφίτης ἱερεμίας Κεφαλαῖον 17: καὶ
 18: 1. Κατηρέθη ὅτι τῆς κεφαλῆς ἡμῶν σφραγὶς δόξης ὑμῶν. Ἐπεσε
 ἡ κορὼνα ὅτι τὸ κεφάλι σας, τοῦτέστιν ἔχετε τῶν βασιλείων. κατὰ 19
 20: 1. καὶ ὁ Χριστὸς τὸ ἐπρωτέλεον. Ματθαῖος κα: Ἀρτῆσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ
 21: 1. βασιλεία: καὶ τότε μάλιστα χαλὰ καὶ νὰ ἐφάραθε πᾶσι ἔχετε βασιλεία
 τὸν Ἡρώδην τὸν Ασκαλωνίτην, ἀμὴν ἐκεῖνος ἦτον ὅπως σὰς ἐχάλασε
 Τότε τῶν βασιλείων, Ἀφ' ἐκείνου νὰ βασιλεύσῃ ἐκεῖνος ἐφόνευσεν τὸν Ἀφ' ἐκείνου
 τὸν κατὰ τὸν τῆς βασιλείας πᾶσι ἱεραίων, τὸν Ἀντίχρονον, ὅτι τοῦ 20
 βασιλείων τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅπως τῶν ἤρχετο καὶ Ἀφ' ἐκείνου νὰ βασι-
 λεύσῃ, καὶ ὁ Ἡρώδης σὰν ἐβασίλευσε Ἀφ' ἐκείνου πᾶσι Ρωμῶν ἐφόν-
 ευσεν αὐτόν, καὶ ὅτι τότε πλέον βασιλεία οἱ Εβραῖοι δὲν ἀπώλεσαν ἀ-
 ληθινόν, καὶ τῶν ὑπάρχον τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ. ἐπείδῃ καὶ αὐτόν
 τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅπως ἦτον ἐκ σπέρματος Δαβὶδ καὶ 25
 βασιλεὺς (ὡς εἶπαμεν πᾶσι πάντων, καὶ πνεῦμα, δὲν τὸν ἐδεχθῆσαν,
 μάλιστα δείχνοντας τῶν κακίαν τῆς, ἐδιᾶλεξαν νὰ ἔχουν βασιλεία
 τὸν Κῆσαρ, βασιλεία ἄπαιτον καὶ ἐδωλολάτρευον Ἀφ' ἐκείνου μὴ γνωρί-
 σουν τὸν Χριστόν, καὶ νὰ οὐκ ὑμνηθῇ τὰ λόγια τῶν Θεοῦ, βασιλείων α.
 Κεφαλαῖον 18, ὅπου λέγει πᾶσι τὸν Σαμουὴλ ὅτι ἐζητοῦσαι νὰ τοὺς 30
 καὶ

Συμμ. 17:
 καὶ 18:

Ματθ. 21:

30

25

30

ἡσυχία μὴτε Ἰλασθῆιον μὴτε ἐξιλέωσιν, σημαδι ὅτι ὁ Θεὸς ἀπέστρεψε τὸ πρῶτον τὸ ὑπὸ λόγῳ τῆς, καὶ εὐδόκησεν εἰς ἐκείνους ὅπῃ ὅπτευσαν εἰς τὸν Χειτὸν, ὅπῃ ἔχουσιν καὶ τὸ Ἰλασθῆιον καὶ τὴν ἡσυχίαν τὴν ἀληθινὴν : Εἰδὼ σοὺ λέγει ὁ Εβραῖος, καὶ ποῦ ἔχουσιν οἱ ἡρσιανοὶ ἡσυχίαν; ὅπου ὅτε μόνος ὅτε πρῶτα ὅτε ταύρας, ὅτε τράγους σφάζουσι ποτὲ, μόνον πρῶτον ἔχοντα ἀπλῶς;

Εἰς τοῦτο λέγουσιν ὅτι ὁ Εβραῖος δὲν ἡρσιαν τὴν δύναμιν τῆς ἡρσιανικῆς ἡσυχίας, τὴν ὅποیان ἐπὶ τύπωσαν αἱ ἡσυχίαι αἱ πολλαὶ καὶ ἀφροεῖαι, ὅπου ἔχουσιν οἱ Εβραῖοι ἐκείνοι πρὸς ἁμαρτίας. Θέλεις νῦν σημαίνει δεύσης πρὸς τὰ πράγματα. Πρῶτον ὅτι ἡ ἡσυχία ἐγένετο ἐκείνη ἀφ' ἧς τὴν ἁμαρτίαν, ἀφ' ἧς νὰ συγχωρηθῇ. ἐπὶ τῇ τὴν ἁμαρτίαν ἡ ἡσυχία ἀτήτης δὲν τὴν ἐσυγχώρησε μόνον πάλιν ὁ Ἱερεὺς ἐπὶ τὴν ἀλάλῃ δι' ἐκείνον ὅπου ἐγένετο ἡ ἡσυχία, καὶ ἀφ' ἧς τῆς δέσμευσης τοῦ Ἱερέως ἐσυγχώρηται ἡ ἁμαρτία. ἀφ' ἧς τοῦτο λέγει πανταχῶς καὶ ἐξιλάσεται πρὸς αὐτὸν ὁ Ἱερεὺς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἧς ἡμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ : τοῦτο εἶναι ὅπου λέγει, καὶ ὁ μακάριος Παῦλος πρὸς Εβραίους, καὶ Δ, Ἀδύνατον αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρῆναι ἁμαρτίας : τὸ ὅποιον φανεροῦντάς τε, πᾶς ὅχι ἡ ἡσυχία, μόνον ἡ πρῶτον τῇ Ἱερέως σοὺ ἐγένετο αἵμα τῆς συγχώρησεως, καὶ σοὺ ἐσημαδεύει νῦν μὴν ἔχει πολλὸν πεποίησιν εἰς τὴν ἡσυχίαν ἐκείνην τοῦ ἀλόγου ζώου μόνον, ἀλλ' εἰς τὴν πρῶτον τῇ Ἱερέως, ἡρσιαν εἰς τὴν πίστιν ἐκείνην ὅτι ἀληθινὴ Ἱερέως, ὅπου ἐφύσασεν ὅχι μόνον μόνος, καὶ δαίματι, ἀλλὰ τὴν Ἰδιάν τε σάρκα ἀφ' ἧς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ὅπῃ ἦτον ὁ κύριος Ἰησοῦς Χειτὸς. τὴν ὅποیان ἡσυχίαν μίαν φερεῖν τραυματικῶς καὶ ἀσθενῶς τὴν ἴδαν τὰ πάντα πᾶν ἀνθρώπων, καὶ πᾶσα κατ' ἐκάστην ἡμέραν τὴν βλέποντι μετὰ ὁμολογίας τῆς ἀφροεῖας εἰς τὰς λειτουργίας ὅπου κάμνωσιν καὶ ἀναθυμίζομεσθαι τὸν καρπὸν καὶ τὸ κέρδος ὅπου μᾶς ἐγένετο ὑπὸ τὴν ἡσυχίαν ἐκείνην, καὶ τὴν ἀφροεῖαν, καὶ τὴν λύβωσιν, καὶ τὴν εἰρήνην μετὰ ὅτι Θεοῦ καὶ τὴν ἀφροεῖαν. ταῦτα μετὰ τὸ νοῦν βλέποντι καὶ ἀναθυμίζομεσθαι, καὶ λογιζομεσθαι εἰς σωτηρίαν. τούτη λοιπὸν εἶναι ἡ καρπολικὴ ἡσυχία πᾶν ἡρσιανῶν, ὅπου δὲ θέλουσι

θέλω φύσας αλόγων ζῶν, ἀλλὰ τίς φύσαι τίς λογικῶς, ἡ ὁποία, σὺ ἐπερῆπα (ἀλλὰ πάλιν δευτερόνως ἀφ' ἡς καὶ ἀλάβη καὶ εἰς) μία φερεῖ ἐγνε πραγματικῶς, καὶ τίς ἰδαμν. ἀμὴν τῷ τίς θεοῦ μετὰ τὸν νοῦν, καὶ θεοῦ τὰς τίς εἶναι καὶ ἐπερῆσαι ὅτι καὶ ἐγνε τίς ὡραὶ ἐκείνῳ ὅτι τίς καὶ ἐπερῆσαι, ὅτι εἶναι φανερόν πως ἡμεῖς ἐχομεν, καὶ τίς ἀληθινῶς φύσαι εἰς ἀφῆσιν τῶν ἀμαρτιῶν :

Δεύτερον ὅπου πρέπει νὰ σηματοδοτήσω εἰς τὴν φύσιν εἶναι, ὅτι οἱ Εβραῖοι ἐφύσασαν ζῶν ἀμωμοὶ ὅπου ἦτον καθαρόν καὶ καλὸν πλάσιμον δὲν εἶχε καὶ ἐκεῖνο ἐφύσασαν, ὅτι νὰ εἶχε πλάσιμον, νὰ συγχωρηθῇ ὁ πλάσιμος καὶ ἀμαρτωλὸς ἄνθρωπος. τὸ ὅπου, ὅποιος τὸ λογισμὸς κατὰ κεί- 10
ται εἰσὶν καὶ ἀποπία, ὅπου δείχνει ὁ λογισμὸς. ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἀποπία δὲν εἶναι ἀφ' οὗ ὁ Θεὸς τὸ ὡραὶ καὶ τὸ ἐπερῆσαι ἄλλο καὶ πάλιν ὁ Θεὸς τὸ ὡραὶ, ὅτι ἀφ' οὗ ὁ Θεὸς ὡραὶ φύσας. ὅπου
καὶ εἰς τὸν Ἡσαΐαν Κεφαλῶν α, λέγει Τί μοι πλῆθος τῶν θυσιῶν ἡμεῖς.
ἡμεῖς, πὶ τὰς θέλει τὰς πολλὰς σας θυσίας, γεμάτος εἰμὶ ὀλοκαυτῶ- 15
μα, καὶ τὰ ἐξῆς : λοιποὶ δὲν ὡραὶ ὁ Θεὸς τὰς ποταύτας βρόμας, μόνον ἀπὸ βλέποντας εἰς τὸ τυπικόν, ἡμεῖς εἰς ἐκεῖνο ὅπου ἐσημα-
δεύει, ὅπου ἦτον ἡ φύσις τῆς σαρκὸς τοῦ κυρίου, ἀφ' οὗ τοῦτο ταῖς ἐπερῆσαι. καὶ πάλιν δὲν ὡραὶ ἐπὶ ἀπλῶς νὰ σφάζεται τὸ ἀμωμον, καὶ τὸ καθαρόν ἀφ' οὗ τὸ ἀμαρτανόν. μόνον τοῦτο τὸ ἐπερῆσαι ἔλλει- 20
Θεὸς, σηματοδοτοῦντας πως ἐκεῖνος ὅπου ἐμελλε νὰ γενῇ φύσις εἰς τὸν καιρὸν ἀπῶν, ἐμελλε νὰ εἶναι ἀμωμος καὶ ἁγῶς καὶ ἀμαρτητος. ὅμως ἐμελλε νὰ φύσας καὶ νὰ ἀποθάνῃ ἀφ' οὗ τὰς ἀμαρτανῶν ἡμεῖς, βαρύνοντας εἰς τὸν καιρὸν τῶν ἀμαρτιῶν τὰς ἐδικὰς μας, μετὰ ἐκείνῳ νὰ ἀποθάνῃ ἐκεῖνος ὅπου ἀμαρτία δὲν ἔχον, καὶ εἰς τὴν δόλῳ εἰς τὸν καιρὸν 25
αὐτῶν. κατὰ μαρτυρεῖ ὁ Ἡσαΐας πανταχῶς. καὶ τοῦτο ἀφ' οὗ νὰ μὴ γοι-
κῶσιν οἱ Εβραῖοι, εἰσποιοῦνται εἰς μεγάλῳ πλάνῳ. πλὴν ὁ Θεὸς ἀποκαλυπτοῦντας τὸ τῶν λειψιῶν ὅτι ἐμεθεῖ ἡμεῖς, γνωρίζοντες τίς δύναμις τῆς φύσεως ὅπου ἐχομεν : Τρίτον ὅπου πρέπει νὰ ση-
ματοδοτήσω εἶναι πως ἐπὶ σκληρῶς καὶ ὡμαῖς σφάζεται εἰς τὴν φύσιν 30

ἔτιον τὸ ἁμαρμιον καὶ καθαρόν ζῶον ἐκεῖνο . καὶ ἀληθινὰ ὅπου τὸ λογι-
 σαι καλὰ, γνωρίζει πολλὰ ὁμότητα εἰς τὸν θυσιάζοντα καὶ τὴν θυσίαν
 χρεῖς ἀλλάχτος καὶ ἐλεήμοσυλῶν . ἐπειδὴ πλέα γλιγορώτερα ἔωρεπεν
 εἰς τέτοιον τόπον καὶ τοιοῦτον χαρὴν ὅπου θέλει πινὰς νὰ ἐξιλεώσῃ καὶ νὰ
 5 ἡμερώσῃ τὸν Θεὸν μετὰ ὁράοτητά καὶ ταπεινότητά, ὅχι μετὰ ὁμότητα, ἔτι
 τὸ δίδει ὁ λογαριασμός καὶ τὸτο . ἀμὴν ἐπεὶ δὴ ὁ Θεὸς τὸ οὐρίζει, σιμάδι
 πῶς ἔχει μωτήριον τὸ πᾶν . ὅχι σὰν τὸ θαρρόσιν οἱ Εβραῖοι πῶς
 ὁ Θεὸς χρεῖς ἄλλῳ ἔννοιαν τὸ ὤειπεν, ὅχι . ὁ Θεὸς δὲν εἶναι σκληρὸς
 καὶ ὠμὸς, μόνον εἶναι ἐλεήμων καὶ οἰκτῆρμων καὶ ἀσπλαχνικὸς . καὶ ἐποῦτι
 10 τὴν θυσίαν ὅπου κρίνει ὁ λογαριασμός ὠμὴν καὶ σκληρὰν, καλὰ τὴν
 κρίνει . Ἀλλ' νὰ λογιᾶται ὁ ἄνθρωπος ὅτι ὠμὸς καὶ σκληρὸς θάνατος πρέ-
 πει τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἁμαρτωλοῦ, Ἀλλ' αἱ ἁμαρτίαι τῆς αἰσῶς ὁποῖας
 πινὰς δὲν ἡμπορεῖ νὰ αἰσῶς ἐξαλείψῃ καὶ νὰ αἰσῶς ἀφανίσῃ, πᾶν
 ὁ ἀναμάρτητος ὅπου σκληρὰ καὶ ὠμὰ ἐθυσιάσθη ἀπάνω εἰς τὸ Ἰλαστήριον
 15 ἔσταυρῶν, καὶ εἰς τὸ Θυσιαστήριον ἔσταυρῶν καὶ εἰς ἐκεῖνον τὴν εὐῶδην
 καὶ μετὰ δάτιον θυσίαν, ἀποβλέποντας ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ, ἐσυγχώρησε
 αἱ ἁμαρτίαι τῶν ἀνθρώπων, ὅπου πιστεύουσιν εἰς τὸν ἐσταυρωμένον ἐκεῖνον.
 καὶ ἐφιλιώθηκε μετὰ τοὺς ἀνθρώπους . ταῦτις τὴν ἔννοιαν εἶχεν ἡ ὁμότης
 καὶ ἡ σκληρότης τῆς θυσίας . Ἀλλ' τοῦτο ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ εἰς αἱς Ἱερου-
 20 σάλης καὶ θυσίας καὶ λείτουργίας ὅπου καθακάστην καμνωμένον, δὲν εἶναι θαῦ-
 μα, ἀλλ' ὅπως καὶ πιστεύοντας καθαρία καὶ μετὰ τὴν καρδίαν μας, μετὰ λαμ-
 βάνωμεν τὴν σάρκα καὶ πῖνωμεν τὸ αἷμα ἔκκεντος Ἰησοῦ, ἐκεῖνον τὴν ἴδιον
 σῶμα καὶ ἐκεῖνο τὸ ἴδιον αἷμα, ὅπου ἐχύθη καὶ ἐκαρφώθη εἰς τὸν σταυρὸν.
 ὅχι πᾶν νὰ τὸ μαστοῦμεν μετὰ δότιά μας αἰσῶς αἰσῶς, καὶ νὰ τὸ κατα-
 25 πίνωμεν μετὰ τὸν λαμόν μας, μόνον μετὰ τὴν πίσιν καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα, μετὰ
 λαμβάνοντας ἔκκεντος ἄρτος καὶ ἔκκεντος ποτηρίου, ἀπερ εἰσὶ σύμβολα ὡς βλέπο-
 μεθα, μᾶς κάμνῃ ἡ πίσις καὶ μετὰ λαμβάνωμεν ἔκκεντος σώματος ἔκκεντος, καὶ ἔκκεντος
 πῖνῃς αἵματος. τὸ ὅποῖον ἀλλ' μὴ φαίνεται σκληρὸν κατενός ὅτι ἔτι ὁ Θεὸς
 ἠθέλησεν, καὶ Ἀλλ' τοῦτο τὸ ἐπαρτύπωσεν εἰς τὸν νόμον . ὅθεν γνωρί-
 30 ζομεν τὴν ἀλήθειαν τοῦ ῥητὸς ὅτι χρεῖς αἵματος ἐγίνεται ἀφεις. ἀπὸ

τοῦτα ὅλα αὖ κατασχυθούσι οἱ Εβραῖοι, ὅταν θάρρῃσι πῶς οἱ χει-
 ριστοὶ δὲν ἔχουσι θυπᾶν, τίς ὅποιαν ἐκείνοι μὴ ἔχοντες, δὲν γνωρίζου-
 ῖσι ὅτι ὁ Θεὸς ἀπὸ λόγου τῆς ἐνύεισε τὸ πρῶτον τῆς : Εἶπα καὶ ἄλλο
 σημάδι ὅπου ὁ Θεὸς σοὶ τὸ εἶπεν, ὅταν εἰς τὸν πρῶτον Ἀμῶς, Κε-
 φαλαίω ε : καὶ β : σοὶ λέγει πῶς δὲν θέλει πλέον ταῖς ἐορταῖς τῆς. 5
 „ Μεμίσηκα ἀπώμα ταῖς ἐορταῖς ὑμῶν. ταῖς ψαλμωδίαις σοὶ καὶ τὰ
 „ τυμπανίσας δὲν ἔα τέργει, μετὶ τα. ἀφ' οὗτο εἰς τὸ αὐτὸν κεφα-
 „ λαίον ὁ Ἀμῶς λέγει, ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Θεοῦ. Μετῴησον ἀπ' ἐμῶ ἡ-
 „ χον ὡδῶν σε, καὶ ψαλμὸν ὀργάνων σε ὅτι ἀκούσμαι, τίς νητεῖαν
 σας ἀπὸς τῆς ὁ Θεὸς τὴν ἐκτετηγμένην ὡς Ησαΐας Κεφαλαίω νη : καὶ ε. 10
 „ Οὐ γὰρ τίς τίς νητεῖαν ἐνὶ ἐξελείξι μου. ἀφ' οὗ; Οἱ εἰς κρίσεως καὶ
 „ μάχας νητεύετε. τότε δὲν ἄρασε τοῦ Θεοῦ ἡ νητεῖα σας, καὶ πῶς ὅπου
 εἶπα ἐδελυγμένη ἔα ἀρέσθ; μὴ γένοιτο. Εἰς τὸν Ἰσὴλ Κεφαλαίω α :
 „ καὶ ι δ : λέγει Ἀκούσατε νητεῖαν : ἀν δὲν εἶναι ἀγία μετὰ ἔργα ἢ
 „ νητεῖα δεκτὴ δὲν εἶναι πρὸς τὸν Θεόν. καὶ οἱ Εβραῖοι ὅπου ἔχουσι
 πατρογονικῶς τίς ἀμαρτίαν, ὅ φόνου ὅπου ἐφόνευσεν τὸν κύριον
 „ τῆς δόξης, καὶ ἐφώλιασαν, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡ-
 „ μῶν : νὰ ἔχουσι νητεῖαν, ὅχι χεῖς ἀμφιβολίαν βδελυκτὴ εἶναι καὶ ἡ
 νητεῖα τῆς ὡσάν καὶ τὰ ἄλλα τῆς σιμᾶ εἰς τὸν Θεόν. ταῦτα ὅλα μᾶς
 „ γίνονται σημάδια πῶς ὁ Θεὸς ἀπεπρέψε τὸ πρῶτον τῆς ἀπὸ τοὺς Ε-
 βραίοις. ὅτε πλέον θέλει εὐδελύσθ εἰς αὐτὴς ἀν' ἴσως καὶ δὲν μετανόη-
 σου, νὰ γνωρίσωσι ἀφ' οὗ ἐκείνοι ὅπου τῆς ὠργισθῇ ἀφ' οὗ νὰ τὸν
 „ σαυρώσω, καὶ νὰ τὸν πιτεύσω καὶ νὰ τὸν πῶς ἀλάσω, νὰ τοὺς δώ-
 „ σῃ φῶς νὰ ἐπιτρέψω εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ ἀφίσω τὸ βαρὺ
 „ σκότος ὅπου εὐρίσκονται, νὰ χαλαράσω τὸ φῶς, τὸ ὅποιον ἀν' εἶ-
 „ ναι ἀδύνατον αὐτοὶ ὄφονται. Εἰς τὸ πρῶτον ὅπου ζητῶμεν σημάδια,
 „ ἀπὸ τίς σκλαβείαν καὶ δουλείαν ὅπου εἶναι τὸσον μακρὰ τοῦτο εἶναι πο-
 „ λὺ χειραζόμενοι νὰ τὸ σκεφθῇ καὶ νὰ τὸ χαλαράσῃ πᾶς, ἀφ' οὗ νὰ
 „ γνωρίσῃ τὴν ἔκραν τυφλάρεαν καὶ πολλὴν σκοπινάρεαν τῶν Ἰουδαίων :
 „ Τρεῖς δουλείαις ἦτοι σκλαβείαις ἔπαθε τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων. τὴν πρῶτην
 δουλείαν

Δαυλείαν ἔπαθον εἰς τὴν Αἴγυπτον ἡρόντες τετρακόσις. ὅταν ἐκπέθῃ ὁ
 Ἰακώβ εἰς τὴν Αἴγυπτον μετὰ τὴν πτῆ. καὶ ἀφ' αὐτῆς τὴν σκλαβείαν
 ἔλεγεν ὁ Θεὸς τῷ Αβραάμ. Γινώσκων γινώσῃ ὅτι παροικίον ἔσται τὸ σπέρ- Γεν 15
33 καὶ 17.
 μα σὺ ἐν γῇ Οὐκ' ἰδίᾳ. καὶ δαλώσῃ καὶ κακώσῃ ἐτη τετρακόσια: 22

3 Δευτέρῃ Δαυλείᾳ ἔπαθον ἀπὸ τῶν Ναβυχοδονόσωρ, εἰς τὴν Βαβυλῶνα,
 ὁ ὁποῖος καθὼς εἶπαμν παρὰ πάντων, τὴν πρώτην φορὰν ἐσκλαβώθη ὁ
 Δανιὴλ μετὰ τοὺς τρεῖς παῖδας: καὶ εἰς ὀλίγους ἡρόντες ἔγινεν ἡ Δευτέρα
 σκλαβεία ὅταν ἐσκλαβώθῃ ὁ Ιεζεκιὴλ. καὶ εἰς ὀλίγα ἔτη ἔγινεν ἡ τρίτη
 σκλαβεία περὶ τὸν Ἰερემίαν, καὶ ἐβάστασεν ἐπ' αὐτὴν ἡρόντες ἑβδό-

10 μῆνη, καὶ αἱ τρεῖς σκλαβεῖαι ἐβάστασαν. ὡς ἡρόντες ὀγδοῇντα ὀλίγον
 περὶ σφόδρον. τὴν τρίτῃ σκλαβείᾳ ἔπαθον εἰς τὸν χαλκὸν ὁ Ἀντίοχος
 ὁ ἑβραίου. ἀφ' οὗ σὰν ἀπέθανεν ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν, ἐμοιρά-
 σθη ἡ βασιλεία τε εἰς τέσσαρας βασιλεῖς. ἀπὸ τῶν ὁποῖων ἐπ' αὐτοῦ ὁ
 Ἀντίοχος ἦτον ἓνας, καὶ μετὰ πολλὴν χαρὸν ὕψερα, ἐδύλωσε τοὺς ἑβραί-

15 υς, καὶ ἔκαψε τὸ Ἱερὸν, καὶ ἐρήμωσε τὰ ἅγια τῶν ἀγίων, καὶ ἐσχέλασε τὴν
 χώραν, καὶ ἔκαμνε τε πολλὰ κακὰ. καὶ καθὼς τὸ ἐπεγράφη καὶ ὁ
 Δανιὴλ ὁ περὶ τῆς, ἔπειτα καὶ ἔγινεν. ὁμοῦ συνετέμνοντες λέγεσθαι, ὅτι
 ἐπ' αὐτῇ ἡ Δαυλεία ἡ ἐπ' Ἀντίοχον, ἐβάστασε ἡλικίας ἀφ' ἑκατοστίων ἐν ἑ-
 κοντα ἡμέραις, ὅπου κάμνοντο ἡρόντες τρεῖς καὶ ἓμις, ὀλίγον περὶ

20 σφόδρον, καθὼς τὸ ἐπεγράφη ὁ Δανιὴλ. πάσα ὅλη αἱ σκλαβεῖαι
 ἦσαν ἐπ' αὐταῖς ὥστε νὰ ἔλθῃ ὁ Χεῖτος εἰς τὴν κόσμον. καὶ σὰν ἦλθεν ὁ
 Χεῖτος μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη, ἐσκλαβώθησαν, καὶ εἶναι ὡς τὴν σήμε-
 ρον σκλαβωμένοι: πῶς εἶναι τοῦτο; εἰς ταῖς ἄλλαις σκλαβεῖαις ἦτον ὀρι-
 σμένοι οἱ ἡρόντες τῆς σκλαβείας τῆς. εἰς τὴν Πρώτῃ, τετρακόσιοι ἡρό-

25 νοι. εἰς τὴν Δευτέρῃ, ἑβδομήκοντα ἢ ὀγδοῇντα. εἰς τὴν Τρίτῃ, τρεῖς
 ἡμίς. εἰς τὴν Ὑπέρῃ, τέλος δὲν ἔχει ἡ Δαυλεία τῆς. καὶ εἶναι ἀπερῶσι-
 νοι α χ. χρόνοι καὶ δὲν ἔχουν καμῖαν ἐλπίδα πλέον. καὶ δὲν τὸ βάνουσι εἰς
 τὸν νοῦν τῆς ἀφ' οὗ τῆς ἐσωβῇ ἡ συμφορὰ τοῦτι. σημάδι λοιπὸν
 μέγαλον εἶναι ἡ μακρὰ σκλαβεία ἐπ' αὐτῇ, πῶς καὶ ἀλήθειαν ἀφ' οὗ νὰ ἔλ-

30 θῇ ὁ Μεσίας καὶ νὰ μὴν τὸν δεκάτῃ, ἀφ' οὗ τοῦτο τὸ ἔπαθον. καθὼς καὶ

Ματθ. 23
καὶ 15

ὁ Χειρὸς ἀπὸς τῶν τοῦς τὸ ἐρωθεῖτε. καὶ ἔδωκέ τῆς σημάδι, εἰς τὸ κ. δ.
καὶ 15: Κεφάλαιον τοῦ Ματθαίου, λέγοντας, Όταν ἴδῃτε τὸ βδέλυγμα
τὸ ἐρημώσεως, ὃ εἶπεν ὁ Δανιὴλ ὁ παρφήτης, ἔτις ἐν τῷ ὄρει ὁ ἀνα-
γνώσκων, νοεῖτω: Λέγοντας βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ εἶδαι ἐκεί-
νο ὅπου ἔστησεν εἰς τὸ Ἱερὸν ὁ Αἰλιὸς Ανδριανὸς, λέγειν τὸ παρσκευ- 5
σιν ἀντὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ φανερώσιν τῆς τὸν χαλασμόν τῆς πόλεως καὶ τοῦ
Ἱεροῦ, ὅπου δὲν ἔμεινε λίθος ὑπὲρ λίθου, καὶ τὰ ἑξῆς. εἰς πόσον ὅπου
λέγειν τὸ συμπεράνωμεν. Ἐπεὶ δὴ ἦλθον εἰς τοιαύτην σκληραίαν ὅπου
πλέον ἐλπίδα δὲν ἔχωμεν τὸ ἐλευθερωθῆναι, σημάδι πῶς ὁ χαρὸς ἀπέ-
ρασε τῆς ἐλευθερίας τῆς, καὶ αὐτοὶ δὲν τὸ ἐγνώρισαν. καὶ εἶπα τοῦτο 10
ἀληθὲς καὶ βέβαιον λέγειν ὁ Μεσίας, καὶ αὐτοὶ ὅχι πόσον δὲν τὸν
ἐγνώρισαν, ὅσον λέγειν καὶ ἡμεῖς τῆς, δὲν τὸν ἐγνώρισαν. ὅταν ἐπέρασε
καὶ ὁ χαρὸς τῆς παρηγορίας τῆς:

Εἰς τὸ τέταρτον μᾶς λείπεται τὸ ἰδιόμορφον τὰ ῥήματα ἐκείνα ὅπου εἶ-
παμεν πῶς χάριν οὖν ἐν τῷ πνεύματι τῶν Ἰουδαίων, καὶ τῶν ἑθνῶν, ἐκείνῳ ὅπου 15
ἐσυγκρίναμεν τὰ ῥήματα τῆς παλαιᾶς γραφῆς μετὰ τὸ εὐαγγέλιον τὸ ἐσυγ-
κρίναμεν μετὰ τῆς μαρτυρίας, ἀλλὰ καὶ ἔδωκεν ἄλλω φράσει φέλουμεν
παρὰ τῆς καὶ ἄλλας ὅπου πολλὰ φανερά μαρτυροῦν τὸ Χειρὸν. καὶ τὸ
τὸ χάριν οὖν διὰ τὸ ἐν τῷ πνεύματι οἱ Ἰουδαῖοι ὅπως βλασφημῶσι τῆς χρι-
στου τοῦ καὶ τὸν Χειρὸν. τὸ ὅποῖον λέγειν τὸ πληροφορηθῆναι καὶ εἰς, ἀλλὰ εἶναι 20
εἰς ὅλους γνωρισμένον, ὅτι οἱ Εβραῖοι ἔχουσιν ἓνα βιβλίον τὸ ὅποῖον τὸ
λέγουσι Ματθ. καὶ φερέχει αὐτὸ τὸ βιβλίον τὰς ἱστορίας τῆς ἀκο-
λασίας ὅπως κρατῶσι καὶ ὅπως ἔχουσιν εἰς τὸ Συναγωγὸν τῆς, σὰν ἔχουσιν
οἱ χριστιανοὶ τὸ ὡρολογίον τῆς, καὶ εἰς ἐκεῖνο τὸ βιβλίον εἶναι μέσα πολλὰ
καὶ ἄπειρα βλασφημίας, καὶ τοῦ Χειρὸς, καὶ καὶ τῶν χριστιανῶν. ἐκεῖ 25
εὐείσκη, εἰς πᾶν μὴ μόνον καὶ ἐορτῇ ὅπου χάριν οὖν, ἐκεῖνου τῶν Εβραίων
ὅπου γράφει ἡ γραφή, εἰς τὸ βιβλίον τῆς Εὐαγγελίου ὅπου τὸν ἔλεξαν Ματ-
θαῖον. λέγειν τὸ μετὰ τὸ μέσον τῆς Εὐαγγελίου ὅπου ἦτον Εβραῖα, ἔχα-
με καὶ ἐκρέμματα ὁ Αὐταξέρξης ὁ Βασιλεὺς τὸν Βιζύρην τῶν καὶ ὅπως
ποῖ τῶν ὅπου τὸν ἡγάπα πολλὰ τὸν Αἰμᾶν. καὶ εἰς μὴ μόνον ἐκεῖνου τοῦ χα- 30

τοῦ ῥήματος

πορνώματος, κάμνουν οἱ Εβραῖοι κατ' ἔπος ἑορτίζω: καὶ φέρουσιν εἰς τὸ
 συναλῶνι γαστρίᾳ καὶ τζακίζου τα, καὶ πατῶσι τα. καὶ λέγῃσι κατ' ὅς,
 σινεπρίβη ὁ Ἀμὴν, ἔτζη νὰ σινεπρίβη καὶ ἡ βασιλεία τῶν χειριανῶν:
 Ἀκόμη ὅταν περνοῦσιν ἀπὸ καμὴν ἐκκλησίαν τῶν χειριανῶν, λέγῃ-
 5 σιν οἶκος ὑπερφάνων, ὁ Θεὸς νὰ σὲ χαλάσῃ. Ἀκόμη εἰς κάποιαν τῆς
 πρεσβυτέρου, λέγῃσι νὰ εἶναι κατηχημένοι ὅσοι πρεσβυτέρου τὸν κρε-
 μματοθέντα ὅπῃ τοῦ ξύλου: Καὶ ὅποταν ἀφ' ἑαυτῶν ἀπὸ τὰ μὴ-
 ματα τῶν χειριανῶν, λέγῃσι νὰ εἶναι καταισχυμένη καὶ κατ' ὀφρυν-
 ῶν ἡ μητέρα σας ὅπου σὰς ἐγέννησεν, ὅπῃ τὸ τέλος τῶν χειριανῶν
 10 σκόληξ: Ἀκόμη περὶ φορεῖς τὴν ἡμέραν βλάσφημοῦσι τὸν Ἰησοῦν
 Χριστὸν καὶ τὰς μαθητάς αὐτοῦ, καὶ τὰς χειριανούς: Ταύτας καὶ πειρα-
 τῆς βλασφημίας λέγουσιν οἱ Εβραῖοι κατ' τοῦ Χριστοῦ. καὶ ἀπὸ τοῦτο
 βλέποντας ἀπὸ τὴν γαστρίαν, ὅπῃ ὁ Θεὸς ἔκαμε τῶν ἀνθρώπων τὴν ἐπα-
 γελίαν πάντων, νὰ δώσῃ εἰς τὸν κόσμον τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χρι-
 15 στὸν, μήπως καὶ θέλουν ἀντιπαρῆναι νὰ ἔλθουν εἰς μεσσανίαν. ἐπύτη εἶναι
 ἡ αἰτία ὅπου φέρουσιν εἰς τὸ μέσον τὰς μαρτυρίας ταύτας, αἱ ὁποῖαι
 εἶναι τὸν ἀριθμὸν, ἑκαστὴ τέσσαρες: Πρώτη μαρτυρία εἶναι ἀπὸ τὸ
 τρίτον κεφάλαιον τῆς Γενέσεως, ὅπου ὁ Θεὸς λαλῶντας πρὸς τὸν Ὁ-
 φιν, καὶ καταρυνάς τον πῶς ἐπλάνασε τὴν Ἑβρᾶν, τοῦ λέγει, ἀνάμεσον
 20 εἰς τὰ ἄλλα, Ἐχθραν γίνω ἀνάμεσον σοῦ, καὶ ἀνάμεσον τῆς γυναῖκος, καὶ
 καὶ ἀνάμεσον ὁ σπέρματός σου, καὶ ἀνάμεσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς: Ἐπὶ
 δὲ ὁ Θεὸς ἀποφασίζει νὰ βάλλῃ ἔχθραν ἀναμεταξύ τοῦ Ὁφως, καὶ τῆς
 γυναῖκος, καὶ ἀναμεταξύ τοῦ σπέρματος τοῦ Ὁφως καὶ τοῦ σπέρματος τῆς
 γυναῖκος, ἀφ' ὅτι δὲν εἶπε ἀναμεταξύ τοῦ σπέρματος τοῦ Ἀδάμ, ἡ τοῦ
 25 ἀνδρός, ἀλλ' εἶπε τοῦ σπέρματος τῆς γυναῖκος, φανερόν πᾶς τοῦτο δὲν
 τὸ εἶπε ἀπὸ ἄλλο, ὡς ἀπὸ ἀφ' ὅτι ἐκεῖνος ὅπου ἔμελλε νὰ ἔχῃ τὴν ἔχ-
 θραν τὴν μεγάλην μετὰ τὸν ἀφ' ὅσον ἔμελλε νὰ γεννηθῇ ἀπὸ τοῦ
 γυναικα, καὶ εἰς νὰ εὐρεθῇ μετὰ ἄνδρα. καὶ ὡς εἶποι οἱ Εβραῖοι ποῖος
 ποτὲ ἐγενήθη ἀπὸ γυναικα, ὅπου ἄνδρα δὲν ἐγνώρισε καὶ ἦτον παρθέ-
 30 νος; ὅπου αὐτὸς ὁ Ἠσαΐας φανερὰ τὸ εἶπεν, Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐ-
 γέννησεν υἱόν, καὶ ὀνομάσθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰμάνου엘, ὅτι
 ἡμεῖς μετὰ σὺν ἡμῶν.

γὰρ ἔξει καὶ τέξεται ὧν : ἃς εἰποῦν λοιπὸν οἱ Εβραῖοι πότε ἐγενήθη,
 καὶ ποῖος ἦεν ; γνωρίζω πᾶς δὲν ἀποκρίνεται . Ἀλλὰ πῶς εἶναι ἡρεῖα νὰ
 ὁμολογήσῃ , ὅτι ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἦεν ἀέριμα τῆς γυ-
 ναικός , ἡρώου τῆς παναγίας παρθένης , τῆς ἀδελφάντης μητρὸς τῆς Μα-
 ρίας , ὅπου καὶ γυναικὶ ἀνδρα συνέλαβε καὶ ἐγέννησεν ἐκ αὐτοῦ ὁ- 5
 ποῦ εἶχε τὴν ἐχθρὰν μετὰ τὸν ἀφ' ὧν τὸν ὄφιν , καὶ τὸν ἐκστήρησε καὶ
 τοὶ ἐκείνοι πατήσαντες ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ . Ἀλλὰ τοῦτο ἔλεγον ὁ Θεός . Αὐτὸς
 σὺ τηρήσῃ κεφαλὴν , καὶ σὺ τηρήσῃς πέραν : τὸ ὅποιον ἐγνωρίσθη , ὅτι ὁ κύ-
 ριος Ἰησοῦς Χριστός , ὁ ὑπὸ τῆς παναγίας παρθένης καὶ πάντα συνέκτισε τὸ ἀφ' ὧν-
 βολον . καὶ ἐλευθέρωσε τοὺς πτωχοὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας , καὶ ὡς εἶμεν 10
 πληροφορημένοι . Ἀλλὰ τοῦτο ἀσχυρήτησαν οἱ ἀπειθεῖς αὐτῶν τῶ
 Χριστῶ σκληροτράχηλοι Ἰουδαῖοι . Δευτέρως μαρτυρεῖται εἶναι ἀπὸ τὸ
 καὶ 6 : κεφάλαιον τῆς Γενέσεως καὶ ιη : ὅπου λέγει ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ ,
 Ενευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη : ἡρώου εἰς τὸ
 σπέρμα σου θέλει νὰ πάρῃ εὐλογίαν ὅλος ὁ κόσμος . ἐδὼ σημαδεύω 15
 δύο φράγματα , ἀλλὰ πῶς λέγει ἐν τῷ σπέρματί σου , καὶ σημαδεύει ἕνα
 πρῶτον , καὶ δὲν λέγει ἐν τοῖς σπέρμασί σου , νὰ σημαδεύῃ πολλὰ .
 καὶ τοῦτο εἶναι φανερόν , ὅτι ἐν τῷ σπέρματι λέγει , σημαδεύοντας , τὸν
 Χριστόν , ὅπου ἦεν σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ καὶ σὰρκα ἀπὸ τῆς πανα-
 γίας παρθένης γεννημένος . Δεύτερον σημαδεύει σοι , ἀλλὰ πῶς λέγει πᾶς ὅλος 20
 ὁ κόσμος θέλει νὰ εὐλογηθῇ εἰς ἐκεῖνο τὸ σπέρμα ; τοῦτο καὶ εἰς τὸ
 γνωρίζει , ὅτι ὅλα τὰ ἔθνη ἐμελλον νὰ ἔλθουν εἰς τὴν θεογνωσίαν , νὰ
 πιστεύσῃ καὶ νὰ γνωρίσῃ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν ἐκ σπέρματος
 Δαβὶδ καὶ σάρκα , καὶ νὰ τὸν προσκυνησούσι , καὶ ἀλλὰ τοῦτο νὰ λάβουν
 εὐλογίαν : εἰ δὲ , ἃς μᾶς εἰποῦν οἱ Εβραῖοι ἐτέτο τὸ ταῦτον ὅπου ὁ 25
 Θεὸς κέμει τοῦ Ἀβραάμ πότε ἐπληρώθη ; ἀν εἰποῦν πᾶς δὲν ἐπλη-
 ρώθη ἀκόμη , ψεύδονται , ἀλλὰ πῶς ὁ κόσμος ἐκτελεῖ εἰς τὸ τέλος , καὶ κέμει
 νὰ ἡρεῖα Προφῆται νὰ πληρωθῇ . ἀν εἰποῦν πᾶς ἐπληρώθη , ἃς εἰποῦν
 πότε καὶ εἰς τίνα . ὅτε εἰς τὸν Μαῦσέα , ὅτε εἰς τὸν Δαβὶδ , ὅτε εἰς τὸν
 Σολομῶνα , ὅτε εἰς ἄλλον χρόνον ἐφάνη νὰ εὐλογηθῇ τὰ ἔθνη , καὶ 30
 εἰς τὸν

εἰς τὸν χρόνον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ σημάδι τῆς εὐλογίας ἦτον ὅπου εἰς
 τὸν χρόνον τοῦ Χριστοῦ ἀρῆσαν τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ ἐπίστευσαν καὶ
 ἐπεσπυμώσασιν τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα καὶ ἀληθινόν, κατὰ τὸ ἡξεύρωμεν.
 Λαίπτοι τὸ σπέρμα ἐκείνου τοῦ Ἀβραάμ, εἰς τὸ ὁποῖον εὐλογήθη ὁ κό-
 5 σμος ὅλος, ἦτοι ὁ Χριστός. καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀπατήτωσαν οἱ ἀντικεί-
 μνοι: Τρίτη μαρτυρία εἶναι τὸ εἰκοστὸν τέταρτον κεφάλαιον τῆς Γε-
 νέσεως, καὶ Τρίτοι, ὅταν ὁ Ἀβραάμ ἤθελε νὰ ὑπανδρέψῃ τὸν υἱόν τιν
 Ἰσαὰκ, ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τῶ, ὅπου εἶχε σιμά τιν καὶ τοῦ εἶπε,
 Θεὸς τῶ χεῖρα σοῦ ὑπὸ τὸν μηρὸν μου, καὶ ἐξορκίζω σοι κύριον τοῖν
 10 Θεὸν τοῦ ὕδατος, καὶ τὸν Θεὸν τῆς γῆς, ἵνα μὴ λάβῃς γυναῖκα τῇ ὑπὸ
 μου Ἰσαὰκ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν χαλδαίων. τοῦτέστι λέγει ὁ Ἀβρα-
 ᾶμ τοῖς ἀγγελοῖς τιν. βάλῃς τὸ χεῖρα εἰς τὸ μηρί μου, καὶ ἐξορκίζω σε
 εἰς τοὺς Θεοὺς τοῦ ὕδατος καὶ τῆς γῆς, νὰ μὴ ὑπανδρέψῃς τὸ παιδί μου τὸν
 Ἰσαὰκ μετὰ τὰς γυναῖκας τοῦ τόπου τούτου: Πολλὸ μυστήριον εἶναι τῆ-
 15 το, φέρονται ὁ Ἀβραάμ νὰ βάλῃ εἰς ὄρκον τοὺς ἀγγέλους τιν νὰ ὁμώσῃ
 τοὺς Θεοὺς, νὰ βάλῃ τὴν χεῖρα τιν εἰς τὸ μηρί τιν, καὶ ἐκεῖ νὰ ὁμώσῃ τὸν
 Θεὸν τοῦ ὕδατος καὶ τῆς γῆς. αἱ ἐρωτήσεις τὸν Εβραῖον, εἶναι ἀνάσθητος,
 καὶ εἰς τὴν κακίαν σκληροσπύργος, καὶ δὲν ἡξεύρεται νὰ σοὶ ἀποκριθῇ. ἀμὴ
 ὁ χειριστὴς ὅπου ἐμαθεῖ ἀπὸ τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον τὸ μυστήριον, ἡξεύρεται
 20 ὅτι ἐκεῖνο ἦτον φανερά μαρτυρία καὶ περὶ τῆς, ὅτι ἀπὸ τὸ γένος καὶ ἀπὸ
 τὸ σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ ἐμελλε νὰ γεννηθῇ ὁ σαρκοφύτης ὡς καὶ λόγος.
 καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔμελλε νὰ ἤθελε κακοποιᾶ ὁ Θεὸς εἰς τὸ μηρί τιν ἐτὶ πλη-
 ρωρομένην ἐσωτύχην ὁ Ἀβραάμ πρὸς τὸν ἀγγέλον τιν καὶ τὸν ἑβραῖον
 καὶ ὁμνυεν, ὅτι καὶ ἀλήθειαν ἐκεῖνος ὅπου ἐκατέβη ἀπὸ τὸ μηρί τοῦ Ἀ-
 25 βραάμ ὁ κύριος ἡμεῖς Ἰησοῦς Χριστός, ἦτον ὁ Θεὸς τῶ ὕδατος καὶ τῆς γῆς,
 φέλῃς καὶ δὲν φέλῃς οἱ Εβραῖοι. καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀπατήτωσαν:

Τετάρτη μαρτυρία λαμβάνεται ἀπὸ τὸ λ. β: κεφάλαιον τῆς Γε-
 νέσεως ὅπου λέγει, Ὑπελείφθη δὲ Ἰακώβ μόνος καὶ ἐπάλαμεν ἄνθρωπος
 μετ' αὐτοῦ ἕως θανάτου, καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὸ ἀειχὴ ἢ γαλήνη, εἰς
 30 τοῦτο τὴν τὴν πάλιν τοῦ Ἰακώβ ὅπου ἐπάλαμε μετ' αὐτοῦ ἄνθρωπον καὶ τὴν

Ἰσραήλ

Ἰσοείαν ὅπου σφείχει ἡ γραφή, σημαδεύοντι ποῖος ἦτον ἐκείνος ὅπου
 ἐπάλαμε μετὸν Ἰακώβ, ὅτι εἰς τὸ κείμενον τῆς Γενέσεως; γράφει ἕνας
 ἄνθρωπος, ἀμὴν εἰς τὸν Ωσπε Κεφαλαίον β: καὶ ε: τὸν λέγει Ἀγγελον.
 καὶ λέγει τὸν καὶ Θεόν, καὶ εἶναι γνάμη κοινὴ καὶ συμφωνία τῶν Εβραίων καὶ τῶν
 Χριστιανῶν, πῶς ὁ Ἰακώβ να' ἐπάλασε μετὸν Θεόν: ἀμὴν εἰς τὴν αἰτίαν 5
 δὲν ἡξεύρω ἀν συμφωνῶν, ἀλλὰ οἱ Εβραῖοι λέγουσι ὅτι ἀλλήθην ἦν Ἰακώβ
 ὁ Θεός, καὶ ἦν ἐλε νὰ τὸν καμὴ εἰς μέγα γένος καὶ πολὺ σπέρμα,
 ἐκατέβη καὶ ἐπάλασε μαζὶ τῆς: τὸ ὅποιον ἡμεῖς δὲν ἀνέμεσθεν, ἀμὴν λέ-
 γοντι, ὅτι τοῦτο νὰ ἔχῃ καὶ ἄλλο βαρύτερον μυστήριον κρυμμένον. ἀλλὰ
 ὁ Θεός να' παλάμη μετ' ἄνθρωπον, ὡς ἔξενον ἀνθρώπου εἶναι. εἰς τὸ ὅποιον 10
 πρῶτον θέλεις να' σημαδεύσης, ὅτι ἐκείνος ὅπου ἐπάλασεν, ἐλέγετον
 ἄνθρωπος, ἄγγελος, καὶ Θεός. Θεός, ἀλλήθην ἦτον καὶ ἀλήθην Θεός.
 Ἄνθρωπος, ἀλλὰ ἐσαρκώθη, καὶ ἐγένετο Ἄνθρωπος Θεός ἀν, καὶ σαρκωθεὶς
 ἔμεινεν ὅπερ ἦν. Ἀγγελος, ὅτι ἦτον μεσίτης ἀναμεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν
 ἀνθρώπων, ὅτι ἕνας ἦτον ὁ μεσίτης ἀναμεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώ- 15
 πων, ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Θεός καὶ ἄνθρωπος καὶ Ἀγγε-
 λος τῆς μεγάλης βουλῆς καὶ τὸν Ἠσαΐαν: Πρῶτον θέλεις να' σημα-
 δεύσης τὴν ἐσημαδεύειν ἡ πάλιν ἐκεῖνη, καὶ εἶναι θαυμαστόν, ἀλλὰ να' πα-
 λάση ὁ Θεός μετὸν Ἰακώβ, καὶ ἀληθινὰ δυσχεαταλήπτον. ἀλλὰ πάλιν
 ὅταν ἰδῇς, ἀλλὰ τὸ ἕκαστον ὁ Θεός, τότε σοὶ φάνεται εὐκόλον να' τὸ 20
 γνωεῖσης. ὁ Θεός λοιπὸν ἐπάλασε μετὸν Ἰακώβ, ἀλλὰ να' ἡξεύρης
 ἐπὶ ὅταν ἀκρίβως πῶς ὁ Θεός ἐγένετο ἄνθρωπος, να' ἐνθυμηθῇς να' εἰπῇς,
 ἀν ἴσως καὶ τοῦτο ἐγινε καὶ ὁ Θεός ἐπάλασε μετ' ἄνθρωπον, καὶ ἐνικήθηεν ὁ
 Θεός, τὴν ὡς ἔξενον ἀν ἐγινε καὶ ἄνθρωπος, ἐκείνος ὅπου ἐνικήθηεν
 ἀπὸ ἀνθρώπου; Καὶ πάλιν να' εἰπῇς ἔτι, ἀν ἴσως καὶ ὁ Θεός ἐπάλασε 25
 μετ' ἄνθρωπον, ἡ πάλιν δὲν ἡμπορεῖ να' γῆ, ὡς να' ἀγαλιάσθῃ ἕνας
 τὸν ἄλλον, λοιπὸν ὁ Θεός τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ ἀγαλιάσεν τὸν Θεόν, καὶ
 ἔτι ἐπάλαμον, καὶ ἔγω να' συμπεράνης λοιπὸν δὲν εἶναι ὡς ἔξενον ἀνίσως
 καὶ ἐκεῖνος ὁ Θεός ὅπου ἐν ἡγαλιάσθῃ ἄνθρωπον καὶ ἄνθρωπος τὸν ἐν-
 γαλιάσθηεν, ἔλαβε τὴν ἀνθρωπίνην σάρκα καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος, (καὶ 30

πάλιν να' εἰπῆς ἐτὶ ἡ γραφὴ ματυρεῖ, πῶς ὁ Θεὸς παλαίωντας ἴδε
 πῶς δὲν ἠμπούει να' νικήσῃ τὸν Ιακώβ, τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὸ μηεὶ καὶ
 τὸν ἐκούτσανε, ἐκεῖνο ὅπου λέγει πῶς ἴδεν ὁ Θεὸς ὅτι δὲν ἠμπούει να'
 νικήσῃ τὸν Ιακώβ. σοὶ σημαδεύει ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι τόνον κληιδίος εἰς τὴν
 5 ἀρεπὴν τῆ ἀνθρώπου, ὅπου ἐνίκησεν ὁ ἄνθρωπος να' σύρη τὸν Θεόν εἰς
 τοὺς λόγους, να' λάβῃ ὁ Θεὸς τὴν σάρκα να' ὁμοιωθῇ τοῖς ἀνθρώποις.
 πούτη εἶναι ἡ νίκη ὅπου ἔχαμν ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὸν Θεόν. Εκείνο
 πάλιν ὅπου ὁ Θεὸς τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὸ μηεὶ καὶ τὸν ἐκούτσανε, ἐση-
 μαδεύει δύο πράγματα. ἓνα εἰς να' γνωεῖσιν ὁ Ιακώβ τὴν δύναμιν ἐκ-
 10 ἑαυτοῦ ὅπου τὸν ἐπάλαμν ὅτι ἦτον δυνατός, καὶ φελημαπικῶς ἐνίκητον.
 ἄλλο εἰς να' ἐσημαδεύει τῷ Ιακώβ, ὅτι χαλαρὸς καὶ να' νικοῦμαι, καὶ να'
 φέλω να' γινῶ ὁμοίος σοὶ ἄνθρωπος, ἀμὴ ἐκεῖνοι ὅπου φέλωσι να' κατε-
 βῶσιν ἀπὸ λόγους οἱ πρῶτοι μέλλουσι να' κυτζένουσι καὶ να' μὴ
 πιστεύσουσι εἰς ἐμένα. Δείχωντας τὴν κακίαν τῶν Ισραηλιτῶν, καὶ τὴν
 15 δυναμίαν τῆς. ἀπὸ τοῦτα ὅλα συμπεραίνεις, ἐπεὶ δὴ ὁ Θεὸς ἐπάλαμνε
 μὲ ἄνθρωπον, βέβαιον εἶναι πῶς ἔγινε καὶ ἄνθρωπος, καὶ ἦτον ἐκεῖνος ὅπου
 πρῶτον ἔγινε Θεὸν καὶ ἄνθρωπον τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ
 τοῦτο φθάνει εἰς να' ἐν τῇ σπουδῇ καὶ να' κατὰ σπουδὴν οἱ Εβραῖοι. καὶ
 τοῦτα εἰς τὴν τετάρτην μαρτυρεῖται. καὶ ἀν' ἴσως καὶ ἐποῦται αἱ μαρτυ-
 20 ρείαι δὲν κινήσουσι τοὺς Εβραῖους, ἀς πρῶτον καὶ εἰς τὰς πρῶτας.
 Ο Ἱερεμίας Κεφαλαῖον κ γ: καὶ ε: λέγει, Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, καὶ
 αἰσθήτω τῷ Δαβὶδ ἀνατολὴν δικαίαν, καὶ Βασιλεὺς Βασιλεὺς δικαί-
 25 ος, καὶ σωθήσεται καὶ ποιήσεται κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς: ἀς εἰποῦν
 οἱ Εβραῖοι ποτε ἔγινε τοῦτο; δὲν ἔχουσι πὶ να' εἰποῦν, πρῶτον πῶς τοῦτο
 25 ἐπληρώθη εἰς τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἐκ σπέρματος Δαβὶδ γε-
 νόμενον καὶ σάρκα: ὁ Βαβυλὼν λέγει, Κεφαλαῖον γ: Ὅτι ὁ Θεὸς ἔρ-
 χεται εἰς τὴν γῆν να' συναναγραφῇ μετὰ τοὺς ἀνθρώπους. καὶ τὸ λέγει εἰς
 χαρὸν περασμένοι, εἰς να' μὴ εἰπῆς πῶς ἀκόμη δὲν ἔγινεν ἀλλὰ φα-
 νερά λέγει, Ἐπὶ τῆς γῆς ὥφθη καὶ τοὺς ἀνθρώπους συναναγράφη: ἀς εἰ-
 30 ποῦν οἱ Εβραῖοι ποτε ἔγινε τοῦτο, δὲν ἡμποροῦσι να' εἰποῦσι πρῶτον
 πῶς

σολομ. η.
και κζ.

πῶς ἔγινε . τοῦτο , ὅταν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτον εἰς τὸν κόσμον , ἔτῃ λέ-
 γουσιν ἂν θέλουσιν νὰ εἰποῦν τίς ἀλήθειαν . εἰς τὸ τρίτον τῶν Βασιλέων
 Κεφαλαίῳ η : καὶ κζ : λέγει ὁ Σολομῶν πρὸς τοὺς Θεοὺς τοῦτοι τὰ
 λόγια , τὰ ὅποια εἶναι ἄξια νὰ ᾤσιν σημαδεύσασιν ἐπιμελλῶς , ἐπειδὴ
 φαίνεται πῶς λέγει ὁ Σολομῶν τὰ λόγια ταῦτα πρὸς τὸν Θεόν . Καὶ νῦν
 κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ πιστῶς δὴ τὸ ῥημά σου Δαβὶδ τῷ πατρί μου .
 ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσῃ ὁ Θεὸς μετ' ἀνθρώπων , ἐπὶ τῆς γῆς , εἰ ὁ ἔ-
 ραυος , καὶ ὁ ἔραυος τῷ ἔραυῳ οὐκ ἀρκέσουσί σοι , πλὴν οἱ οἶκος ἔ-
 ραυος ὃν ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου : Ἡ ἐννοια τοῦ λόγου εἶναι ἐτούτη ,
 ὅταν ἔκτισεν ὁ Σολομῶν τὸν ναόν , τέκοντες , καὶ λαλῶντας πρὸς τὸν
 Θεόν , καὶ προσευχόμενος , αἰάμεσον εἰς τὰ ἄλλα λόγια εἶπε καὶ ἐτούτα .
 Τῶρα θεέ , νὰ βεβαιώῃς ὁ λόγος ὅπου εἶπας τοῖς πατέρος μου , ὅτι θέ-
 λεις νὰ κατοικήσῃς μετὰ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν γῆν , Παράκλητον δὲ
 πρῶτον Κεφαλαίῳ ιζ : καὶ δ : καὶ ἀνίστα καὶ οἱ ἔραυοι ὅλοι δὲν φθά-
 νουσιν νὰ σε δεχθῶσι , ποῖος τόπος νὰ χωρῇς τὴν μεγαλότην σου .
 ὅμως τὸ πᾶν τοῦτο , ἤκουε ὁ ναὸς ὅπου ἔκτισται διὰ τὸ ὄνομά σου ,
 νὰ κενέψῃς : Ἐτούτη εἶναι ἡ ἐννοια τῶν λόγων τοῦ Σολομῶντος , ὡς
 εἰποῦν λοιπὸν οἱ Εβραῖοι , ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἔταξε τοῖς Δαβὶδ νὰ ἔλθῃ
 νὰ κατοικήσῃ μετὰ τοὺς ἀνθρώπους , καὶ ὁ Σολομῶν τοῦ ἔκαμε νὰν νὰ κα-
 θίσῃ , πότε ἦλθεν ; ἢ πότε ἐφάνη ὁ Θεὸς εἰς τὴν γῆν ; ὡς τὸ εἰποῦσιν
 οἱ ἱερεῖς ; δὲν ἔχουσιν λόγον , θαρρῶν νὰ ἀποκριτοῦν μόνον φανικῶς
 τοῖς νὰ ὁμολογήσωσι , ὅτι τότε ἦλθεν , ὅταν ἔλαβε τὴν σάρκα καὶ ἔγι-
 νεν ἄνθρωπος . καὶ συνανέγραψεν μετὰ τοὺς ἀνθρώπους . ὁ ἀληθινὸς Μελὶς
 ὁ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος , ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς , ὅπου ἔκαμε τὴν ὑπό-
 στασιν ὁ Δαβὶδ , πῶς ἔχει νὰ κατοικήσῃ μετὰ τοὺς ἀνθρώπους , καθὼς
 ἐγένετο ὅταν ἐσαρκώθη . Οθεν ὅσα λέγει ὁ Σολομῶν , τυπικῶς χρησιμώ-
 νται , καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ Σολομῶν , εἰς πελλὰ ἦν τύπος ὁ Χριστοῦ .
 ἀπὸ ὅποια ὅλα συμπεραίνει , ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι χάμιναι χρεία νὰ ἐντρα-
 πῶν βλέποντας εἰς τὴν γραφὴν τῆς προφητείας τὸν Χριστόν , καὶ
 προφητείας : Τὸν τὸν Χριστόν ὁ Ησαΐας τὸν ἑώρακεν βρέφος
 παῖδι .

παυδὶ. Ἀφ' οὗτο ἔλεγε, Κεφαλαίῳ θ' : Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱός, Ἡσ. 3.
 καὶ ἐδόθη ἡμῖν : καὶ ὡς ἀκούω τὸν λέγει Θεὸν Ἰσχυρὸν : Τοῦτον τὸν Χει- ,,
 ρὸν ὁ Δαβὶδ τὸν βλέπει πῶς εἶναι Θεὸς καὶ ἐμελλε νὰ γένῃ ἄνθρωπος.,
 ὅθεν φαλμῶ Δευτέρῳ φέρεται τὸν Θεὸν καὶ πατέρα, σὰν νὰ ἔλεγε πρὸς τὸν ,,
 5 υἱὸν καὶ λόγον, ὅπου ἐμελλε νὰ λάβῃ τὴν σάρκα, καὶ τοῦ λέγει, Αἰ- ,,
 πτισαι παρρέμοι καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν καθάσχε- ,,
 σὶν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς : τοῦτον τὸν Ἰησοῦ Χριστὸν, ὁ αὐτὸς πρὸς ,,
 βλέπει εἰς τὸν φαλμὸν κα : πῶς ἐμελλον πολλὰ καὶ πρὸς αὐτὸν οἱ Εβ- ,,
 ραῖοι νὰ τὸν καταποιοῦσιν, καὶ ὑπερὰ ὑπερὰ, πῶς ἐμελλεν ὁ κόσμος, ,,
 10 ὅλος νὰ τὸν γνωρίσῃ, καὶ νὰ τὸν προσκυνοῦσιν ὅλα τὰ ἔθνη, ἀφ' ,,
 οὗτο εἶπε. Ἐπιγραφίσονται πρὸς κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς, ,,
 καὶ προσκυνοῦσιν ἐνώπιον αὐτοῦ πάσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν. ὅτι τοῦ ,,
 κυρίου ἡ βασιλεία : Ἡρώη μὴ θαρρεύσῃς ὅτι ἄνθρωπος βασιλεία εἶναι. ,,
 ὅχι, τοῦ κυρίου ἡ βασιλεία, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ προσκυνοῦμενος εἶναι ,,
 15 κύριος : Τοῦτον τὸν Ἰησοῦ Χριστὸν τὸν ἔλεπεν ὁ Δαβὶδ ἐν πνεύματι ,,
 πῶς ἐμελλεν ἀπὸ τοὺς ἔθνη νὰ καταβῇ νὰ λάβῃ τὴν σάρκα, καὶ νὰ ,,
 γένῃ πόση ἐλεῖμοσύνη καὶ εἰρήνη εἰς τὸν κόσμον, Διὰ τοῦτο ἔλεγεν, Ἀλή- ,,
 θεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέβη, καὶ διχαρσύνῃ ἐκ τῆς ἔθνης διέκυψε, πρὸς ,,
 ἔπιν ἡ ἀλήθεια ὁ Χριστὸς ἐκ τῆς γῆς ἦρυν ἐκ τῆς παρθένου ἐγεννήθη, καὶ ,,
 20 ἡ διχαρσύνῃ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ κατήλθε καὶ ἐσταιρῶν, δείχνοντας τὸ δι- ,,
 πλοῦν τῆς φύσεως με τοῦτον τὸν λογαριασμὸν. τὸ ἔστι τῆς θεότητος ,,
 ἐκ τῆς ἔθνης, καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τῆς γῆς : Τέλος ἀφ' οὗ νὰ μὴ ,,
 φέρωμεν πρὸς αὐτὸν ματαιεύμεν : ,,

Τοῦτον Ἰησοῦ Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Μεσίαν καὶ κύριον Θεόν, τὸν ἐπὶ ,,
 25 ἔλεπε Βασιλέα, εἰς τὸν οὐρανὸν, τὸν ὁποῖον φαλμὸν ὁ Δαβὶδ ,,
 ἔχων εἰς τὸ ὑπερὸν τῆς ζωῆς τῆς ἐκείνου ὅπου ἀρχίζει ὁ Θεὸς τὸ κρίμα ,,
 σου τῷ Βασιλεῖ δὸς καὶ τὴν διχαρσύνῃ σου τῷ υἱῷ τοῦ Βασιλέως : τὸν ὁ- ,,
 ποῖον καλὰ καὶ νὰ λέγωμεν οἱ Εβραῖοι ὅτι ὁ Δαβὶδ τὸν ἔχων τὸν φαλ- ,,
 μὸν ἐκείνου ἀφ' οὗ τὸν Σολομῶντα, καὶ ὡς ἀκούω τὸν Θεὸν ἀφ' οὗ τὴν εὐτυ- ,,
 30 χάνει καὶ τὴν εἰρήνην τῆς Βασιλείας. τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ἀρχὴν φαίνεται ,,

πῶς ὁμοιάζει, ἀμὴ κατεβάνοντες ὁ ψαλμὸς δείχνει ὑπὸ πολλὰ ση-
μάδεσσι, πῶς ἀντὶ τὸν ἑκαμὲν ὁ Δαβὶδ καὶ ἀφ' ἧς Σολομῶντα, ἀμὴ
ὁ Θεὸς ἀφ' ἧς τῷ παναγίῳ πνεύματι ἐπνεῖται εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Δαβὶδ,
να μὴ συντυχῇ ἀφ' ἧς τὸν χεῖρ στήκα ὑπὸν τῶν Σολομῶντα ὅπου ἐμε-
λλενὰ ξέπεσεν τῆς τῷ Θεῷ ἀγάπης, ἀλλὰ να συντυχῇ ἀφ' ἧς τὸν τυ-
πέμνον ὑπὸ τοῦ Σολομῶντος, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. κα-
θὼς φαίνεται φανερά ὑπὸ τὰ σημάδεσσι ὅπου συνάγωμεν ὑπὸ τῷ ἴδιον
ψαλμῷ τῶτον. εἰς τὸν ὁπίον βλέπομεν ἕξ ἀράγματα :

α : Οπὶ ὁ Βασιλεὺς ὅστις ὁ μέγας τῷ ὁποίῳ εὐχεται ὁ Δαβὶδ,
ἔχει να εἶναι κριτὴς τῷ κόσμῳ ὅλος :

10

β : ὅτι θέλει να γέκεται εἰς αἰῶνας αἰώνων :

γ : Περὶ τῆς θαυμαστῆς αὐτοῦ σαρκώσεως : ὅτι ὕψαντος καὶ ἀρρήτου.

δ : Οπὶ ἡ δίκαιυσίν τε καὶ ἡ εἰρήνη τῷ αἰῶνι :

ε : Οπὶ ἡ βασιλεία τε θέλει να εἶναι ὁ κόσμος ὅλος :

ς : Οπὶ ὁ κόσμος ὅλος θέλει να τὸν θεωρησῇ :

15

Εποῦται τὰ ἕξ ἀράγματα ἀξιόχρῳ ὁ ψαλμὸς τῶτος. τὰ ὅποια εἰς
τὸν Σολομῶντα δὲν ἀρμώζουσι, μόνον εἰς τὸν Χριστόν, καθὼς τὸ γνωστό
ἐστὶν ὅτι εὐκόλα ὁποῖος θέλει να τὰ συγκρίσῃ τέτοιας λογίς :

ΠΡΩΤΟΝ.

Ο Σολομῶν ὁ Βασιλεὺς ἦτο κριτὴς καὶ εἰς μικρὸν μέρος τῆς γῆς, ἀλλὰ 20
ὁ Χριστὸς τῷ κόσμῳ πάντῃ. ἀφ' οὗτο τὴν ἐξουσίαν τούτῳ ὁ ψαλμὸς
καὶ τὴν δικαιοσύνην μετὰ τόσα λόγια τὴν πλατύνει, καὶ ἀεισώτερον τὴν
δείχνει λέγοντας, ὅτι τὰ ὅρη καὶ τὰ βουνὰ θέλουσι να ἔχουσι εἰρήνην καὶ δι-
καιοσύνην ὑπὸ τὸν κριτὴν τῶτον. καὶ ὅτι ἔχει να σώσῃ τὰς πτωχὰς, ἡ-
γήσουσι τὰς ἀμαρτωλὰς, καὶ να ταπεινώσῃ τὸν συκοφάντην, τὰ ἑπὶ τὸν 25
ἀφ' ἑσολον, ὅταν ἐλευθερώσῃ ὑπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων, καὶ να τὸν
καταργήσῃ. αὐτὸς εἶναι ὁ συκοφάντης. ὅτι ἀφ' ἑσολος τῶτο θέλει να
εἰπῇ καὶ ὅχι ἄλλο. καλὰ λοιπὸν καὶ να ἔχη θεῶμα τὸ ῥητὸν τοῦ ψαλ-
μοῦ εἰς τὸν Σολομῶντα, ἀλλὰ ὅλος εἶναι θεωρητέα, ἀφ' ἧς τὸν Χριστόν,
καὶ εἰς καμὴν ἀμφιβολίαν :

30

ΔΕΥ.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ο Σολομών ἔζησεν ὅλιον τε τὴν ζωὴν, ἐξήκοντα ἔτη, καὶ ἐβασίλευσε τὰ τεσσαράκοντα ἀλλὰ ὁ τοῦ Βασιλεὺς ἀφ' ὧν ὁποῖον σπουτὴν χεῖρ ἐδὼ εἰς τὸν ψαλμὸν, θέλει νὰ τεκεται ὡς νὰ τέκη, ὁ ἥλιος. ἀφ' 5 τοῦτο λέγει Συμῶθρα μὴ εἴ τῷ ἡλίῳ, ἡ γὰρ θέλει εἶσαι παντοπνός, εἰς αἰῶνα αἰῶνος. τὸ ὁποῖον φαίνεται πῶς ἄλλος δὲν εἶναι μόνον ὁ Χεῖτος.

ΤΡΙΤΟΝ.

Ο Σολομών ἦτον ἄνθρωπος γεννημένος σὰν ὅλοις τοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ 10 τὴν μητέρα τε τὴν Βηρσαβέ. καὶ ὁ τοῦ Βασιλεὺς καὶ ὁ κριτὴς ἀφ' 10 τὸν ὁποῖον γράφει ἐδὼ, θέλει νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸν ἕρανόν, ὡς αὐτὴ ἡ δοξία ἐκείνη εἰς τοὺς Γεδεὼν τὸν χαρὸν ἐκατέβη εἰς τὸν πόκον, ὅπου δὲν ἀρμώζει κανενὸς ὡς τῷ κυρίου μας, ὅπου ἐκατέβη εἰς τὴν γατάρην τῆς 15 παλαιᾶς χειρὸς νὰ τὸ γνωρίσῃ πινέ, καὶ ἔλαβε τὴν σάρκα, ὡς ἡ ξυρμὴ καὶ εἶναι εἰς τὸν κόσμον βεβαιωμένην, καὶ μαρτυρημένην.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ο Σολομών καλὰ καὶ νὰ φαίνεται ὅτι εἶχεν εἰρήνην εἰς τὸν χαρὸν τε, 15 ἀλλὰ δὲν τὴν εἶχε τελείαν, ὅτι αὐτὸς ὡς ὁ λόγος τοῦ εἶχε μωρείους 20 πλέμους, ἐπεὶ δὲ ἦτον δοῦλος τῷ πατρὶ. ἀλλὰ ὁ Βασιλεὺς ὅτος ὡς ὁ ψαλμὸς γράφει, ὅτι θέλει νὰ κατεβῇ εἰρήνην, ἕως ὅτε ἀνταναγκασθῇ 20 ἡ σελήνη ἡ γὰρ, ὡς νὰ χαλάσῃ τὸ φεῖ ἀεὶ. τὸ ὁποῖον δηλοῖ παντοπνὰ, κατὰ εἶναι εἰς τὸν Χεῖτον φανερωμένην, ὅτι τὴν εἰρήνην ἐδίδαξε, καὶ 25 τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν δικαιοσύνην εἰς τοὺς καρδίας καὶ συνηθίσας τῷ Χεῖ- 30 σταῶν :

ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ο Σολομών ἦτον Βασιλεὺς εἰς ὅλγον τόπον, δὲν ὤριζε τὸν κόσμον 25 ὅλον. ἀλλὰ ὁ Βασιλεὺς ὅτος ὡς ὁ ψαλμὸς, θέλει νὰ ὤριση τὸν κόσμον ὅλον, ἀφ' ὧν Κατακυριεύσῃ, ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, 30 καὶ ἀπὸ ποταμῶν ἕως πελάτων τῆς οὐρανῆς : ἡ ὁποῖα βασιλεία, ἀνθρώ- 35 πος ἀπλῶς δὲν ἀρμώζει, ὡς ἐκείνη ὅπου ἦτον καὶ Θεός. τοῦ Θεαν- 30 θρώπου Ἰησοῦ καὶ κυρίου τοῦ ἀληθινοῦ Χεῖτου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν.

ΕΚΤΟΝ.

Ο Σολομών καλὰ καὶ εἰς τὸν καμρὸν ἐκείνον νὰ ἦτον μέγας, "οἱ ὁ
 Θεὸς τῷ εἶχε τὴν χάριν διςμένῳ. ἀμὴ δὲ τὸν ἐπεσκύνησε πινὰς
 Βασιλεὺς, ἔξω ἀπὸ μίαν γυναῖκα Βαβίλια, τὸν δὲ Βασιλέα πῦτον
 αὐτὸς ὁ φαλμός, θέλου νὰ τὸν ἐπεσκύνῃσιν Πάντες οἱ Βασιλεῖς
 τῆς γῆς, Πάντα τὰ ἔθνη διδούσῃν αὐτῷ: τὸ ὅποιον δὲ ἀρμώζει ὡς
 εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστὸν, ὅπου ὁ κόσμος ὅλος τὸν ἐπε-
 σκύνῃσιν, καὶ ὅλα τὰ ἔθνη, ἔξω ἀπὸ τὰ Βρομερὰ λείψανα τῶν Ἰουδαίων
 ὅπου ἔμειναν τυφλωμένα ὡς τὴν σήμερον: Ἀς Ἰδῇ λοιπὸν χάρις εἰς πό-
 σον ἡ ἐννοία τοῦ φαλμοῦ τούτου δίδει τῷ ἀνθρώπῳ νὰ καθαλάβῃ τὴν ἀ- 10
 λήθειαν αὐτῆς ἐνταύτης οἰκονομίας, καὶ νὰ πιστεύσῃ "οἱ ὁ κύριος Ἰη-
 σὺς Χριστὸς, ἦτον ἐκ ἐκείνου ὅπου ἀναμάρτητος νὰ ἔλθῃ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον.
 καὶ πάλιν δεύτερον τὸν ἀναμάρτητον νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς κρίνῃ: Τὴν Πρώτην
 φορὰν ὅσοι ἔπίστευσαν ἐκείνοι ἀφ' ἑαυτῶν: Τὴν Δευτέραν φορὰν
 πλέον ἀφ' ἑαυτῶν δὲν ἔχει ὅποιος δὲν ἔπίστευσεν, "οἱ εἶναι τότε καμρὸς 15
 κρίσεως καὶ ἡμεῖς ἀνταποδοσεως.

Εποὺταις ἦσαν αἱ μαρτυρίαι ἐκείνης ὅπου εἶπαμεν πῶς καὶ ἐννοίᾳ
 ἐντροπὴν τῶν Ἰουδαίων. τὸ ὅποιον ἀν' ἐγινε, χάρις εἰς ἃς τὸ κρίνῃ. ὅμως
 ταῖς σφραγίσουσιν μὲν ἕνα ἑπίλογον βραχυῶς, γυρίζοντας τὸν λόγον
 πρὸς τὸ σιληρὸν καὶ ἀπιστίας πλήρες γένος τῶν Ἰουδαίων. καθὼς πρὸς 20
 πτέρᾳ εἰς ἄλλας καμρὸς τὸ ἔχον καὶ ἕτεροι σοφοὶ καὶ ἄγιοι ἄνδρες, τῶν
 ὁποίων μέρος, τὰ λόγια, μέρος τὴν ἐννοίαν λεγόμεθα, βάλλοντες
 καὶ ἡμεῖς ὅσα μᾶς φέρονται λεγόμενα, εἰς φανέρωσιν τῆς ἀληθείας,
 καὶ ἐλεγχον τῆς ἀπιστίας τῶν ἀχρείων Ἰουδαίων:

Λοιπὸν ὦ Ἰουδαῖοι, ἐφραπέτε σὰς νὰ λογιάσετε, καὶ νὰ μετρήσετε τὴν 25
 τὴν αἰτίαν ἀφ' ἧς ὅποιαν ἐσὺς τόσον καμρὸν σὺν εἶπαμεν αὐτῶν: λεγόντες
 εὐείσκειν εἰς τοιαύτην πονηρὰν καθαίρειν. ὅτι ἀν' τὴν αἰτίαν δὲν
 γνωρίσητε δὲν δύνασθε νὰ ἐλθῇτε εἰς ἀμείνην τῆς κακίας σας:

Εσὺς κατεβαίνετε ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ τὸν εὐγενικὸν ἐκείνον ἄνθρωπον,
 τὸν φίλον τοῦ Θεοῦ. ἀφ' ἧς τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς σὰς ἠγάπησε καὶ σὰς ἔλαβε τό- 30
 σος

σας ευεργεσίας. καὶ ἐπεὶς ὅχι μόνον ἐξώμοιάσετε ἀπὸ τινὸς εὐγυνείαν τοῦ
 πατριάρχου ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ τὰς ευεργεσίας ἀλισμωνήσετε. εἶπετέ μου
 ποῖον ἔθνος ἠγάπησεν ὁ Θεὸς ὥσπερ ἐσὺ; ποῖον ἔθνος ἐτίμησεν ὥσπερ ἐσὺ;
 ποῖον ἔθνος εἰς τὸν κόσμον ἐδόξασεν ὥσπερ ἐσὺ; καὶ τῶρα ποῖον εἶναι ἐτίμη
 5 κατὰ φρονεμὸν, κατὰ πατηνὸν, ὡς οὐκ ἐπισμένον σὺν ἐσὺ; κατὰ οὐρανὸν
 ἐκείνης αἱ ἀπὸ λαϊκῶν μεγάλαις ὅπως ἔκαμιν ὁ Θεὸς εἰς τὸ Δευτερο-
 νόμιον Κεφαλῶν λβ: ὅλας ἔγιναν καὶ ἐπληρώθησαν εἰς τὸ λόγον σας. εἶ-
 πε σας ὁ Θεὸς πῶς εἶσα ἕνα γένος ὅπου δὲν ἔχετε πίστιν, καὶ ἀπὸ τοῦτο νὰ
 γυρίσῃ τὸ πρῶτον πότις ἀπὸ λόγου σας, καὶ ἐκ αὐτοῦ κατὰ τὸ γνω-
 10 εἶναι φανερὰ καθεῖς. εἶπε σας πῶς ἐσὺς τὸν Θεόν, δὲν τὸν ἐμετρήσετε
 ἀπὸ Θεόν, καὶ ὁ Θεὸς ἐσὺς θέλει σας μετρήσῃ σὺν νὰ μὴν εἴπῃ ἔθνος
 εἰς τὸν κόσμον. τὸ ὅποιον ἔγινε καὶ ἐπληρώθη. ἐπεὶ δὴ τὸ ἔθνος τὸ ἐδικόν
 σας, ἀπὸ ὃ ἦλθεν ὁ Μεσίας καὶ δὲν τὸν ἐμετρήσετε ἀπὸ Θεόν καὶ ἄνθρωπον
 ἐκατὰ τὴν φύσιν σας νὰ μὴ εἴπῃ ποτε ἔθνος, καὶ Λαὸς. εἶπε σας νὰ σὰς
 15 φρονέσῃ μαχαίρα καὶ ἐσὺς καὶ τὰ παιδιά σας, καὶ ὁδόντα θηρίων νὰ γείλῃ
 ἀπάνω σας, ἡρῶν ἀσφία φοβερὸν ἀνθρώπων, καὶ ἔγινεν ὅταν ἦλθαν οἱ
 ρωμηοὶ ὁ Τίτος καὶ Οὐαπεσιανὸς καὶ ἐχάλασαν τινὲς Ἰουδαίαν, καὶ ἐσὺς ἐπά-
 ρετε τόσα κακά. εἶπε σας νὰ σὰς ἀποσκορπίσῃ εἰς τὸν κόσμον, καὶ νὰ
 χαλάσῃ τὸ μνημοσύνην σας. καὶ τοῦτο ἔγινε κατὰ τὸ βλέπετε, εἶπε
 20 σας, ὅτι ταῦτα πάντα κατὰ δέξασθαι εἰς τὸν ὅτι πάντα χερόν, ἡρῶν
 εἰς τὸν μέλλοντα χαρὸν θέλῃσι τὰ πάντα ταῦτα οἱ Ἰουδαῖοι. καὶ ἐτίμη ἔ-
 γιναν ὅτι τῶρα ἐκείνους ὁ χαρὸς ὁ μέλλον ἀρχισεν ἀπὸ τὸν χαρὸν ὅπως ἦλ-
 θεν ὁ Μεσίας ὁ Ἰησοῦς Χριστός. ἀπὸ τότε παιδεύεσθε ἀπὸ τότε ὑψέ-
 σθεν εἰς τόσα κακά. ἀπὸ τότε σὺν φωτὶ ἐπέσει ἀπάνω σας ἡ ὀργὴ τοῦ
 25 Θεοῦ, κατὰ τὸ εἶπε, Πῦρ ἐκκέχυται ἐκτὸς θυμοῦ μου. τὸν ὅποιον,
 θυμὸν, ποτε εἰς ταῖς ἀπερασμέναις σκλαβίαις, δὲν ἐδοκίμασετε ὥσπερ
 τῶρα. ὅτι ἐκείνης εἶχαν παρηγορίαν, καὶ ἐλπίδα ἐλευθερίας, ἀμὴ ἐπὶ
 ταῖς παντελῶς μὴτε θάρρος μὴτε ἄλλῃ παροδοκίαν ἔχῃ, μόνον ὅπου
 φλυαρεῖτε καὶ λέγετε πῶς ἀναμύρετε Μεσίαν, καὶ πετὲ δὲν τὸν ἠυλέπε-
 30 τε. τῶρα λοιπὸν δοκιμάζετε τὸν θυμὸν τὸν φοβερὸν, καὶ μαγάλον, καὶ
 δὲν

δὲν λογιάζετε, νὰ εὐρῆτε τὴν αἰτίαν νὰ τὴν διορθώσετε, ἀλλὰ νὰ πα-
 σχήτετε νὰ εὐρῆτε καὶ ἑαυτοὺς. ὁ θεὸς Χρυσόστομος λέγει, ἀν εἰπῆτε πῶς
 αἱ ἁμαρτίαι σας εἶναι αἰτία, λέγει πῶς σφάλει, ἀλλὰ πὶ μὴ μόνον τῶ-
 ρα εἶπεν ἁμαρτωλοὶ; καὶ ὡρῶμαι πῆ, εἶπεν δίκαιοι; μὴ γένοιτο. ἐπεὶς ἀπε-
 στατήσατε τῷ Θεῷ, ἐπεὶς ἐφονεύσατε τὰς ἀγίας σας παρθέτας, ἐπεὶς τὸ 5
 σα καλὰ εἶχετε ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ πάλιν ἐπιθυμᾶτε ἐκ τῆς Αἰγύπτου.
 ἐπεὶς ἐπεράσατε ἀλλὰ ξηρῶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ ὁ Φαραὼ μὲ
 τὸ φεσάτο τε κατεποντίσθη. μὲ ὅλον τοῦτο τῷ Βεελφωγὶ ἐτελέσθη-
 τε. ὁ Θεὸς σὰς ἐσκεπε τὴν ἡμέραν μὲ τὴν νεφέλῃν, καὶ τὴν νύκτα μὲ
 τὸν σῦλον σὰν μὲ μία λαμπάδα, νὰ ὡδεύατε νὰ μὴ ἀσκοιτάβετε, 10
 καὶ ἐπεὶς ἐχυρεύετε Θεὸν ἄλλον νὰ προσκυνᾶτε. ἔδωκέ σας τὸν Μωϋσεᾶ
 εἰς παρθέτῳ, καὶ πόσας φορὰς ἠβελίφητε νὰ τὸν λιθάσετε, νὰ τὸν
 φονεύσετε, πόσῳ χάριν σὰς ἔδωκεν ὅτι οἱ ἐχθροὶ σας ἀπὸ τὸν φόβον τῆς
 μόνον ἀπέφησκον. μόνον ἐσαλπίζετε καὶ ἐπεφθῆναι ἐκ τείχεσι τῶν πόλεων.
 Ἄρτον ἀγέλων ἐφαγέτε. ταῖς ὁποῖαις ὅλαις ἀλλὰ νὰ μὴ ταῖς με- 15
 πῶ καὶ ἀλεπίως. τότε σὰς. τότε σὰς ταῖς ἔκαμνει, ὅταν εἶπεν
 κακοὶ καὶ ἀνάποδοι, ὅπου εἶπεν εἰδωλόλατραις ὅπου ἐλιθάζετε
 τοὺς παρθέτας, ὅπου ἐφονεύετε τὰ παιδία σας, τότε εἶχετε
 τόσας καλοσύνας, καὶ τῶρα ὅπου δὲν εἶπεν τοιοῦτοι ὅτε εἰδωλόλατραι
 ὅτε παρθέτας λιθάζετε, ὅτε ἄλλον πῶστα κακὸν δὲν κάμνετε, νὰ 20
 εὐρίσκεσθαι εἰς τόσῳ κατάρῃ, καὶ ὀργὴν καὶ δειλίαν καὶ σκληρίαν παν-
 τοπνίῳ; πῶς εἶναι τοῦτο; δὲν ἡμπορεῖς νὰ εἰπῇς πῶς τότε ἦτον ἄλλος
 Θεός, καὶ τῶρα εἶναι ἄλλος. ἀμὴν ἀπὸ πῆ εἶναι, καὶ ἔταν ἦταν μεγá-
 λαις αἱ ἁμαρτίαι σας, ὁ Θεὸς σὰς ἐνοιαζόταν, καὶ τῶρα ὅπου δὲν
 δὲν πλημμελεῖτε σὰν τότε, ἐλέεισεν ἀπὸ λόγου σας τὸ πῶστα πῶτα; 25
 δὲν λογιάζετε τὴν αἰτίαν; ὅτι δὲν εἶναι ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας σας; καὶ
 ἀν ἐπεὶς ὅτε ἐπέσθεν νὰ εἰπῇτε πόθεν εἶναι, φανερὰ ἐγὼ νὰ τὰς τὸ εἰ-
 πῶ. δὲν εἶναι, ἄλλη ἡ αἰτία, ἡ ἀληθινὴ καὶ βεβαία, μόνον ἀλλὰ πὶ τὸν
 κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ἐφονεύσατε ὡς ὡδονομοί, ἀλλὰ πὶ τὰς χεῖρας τῆς
 τῆς ἀγίας εἰς τὸν σταυρὸν ἐταπύνσατε; ἀλλὰ πὶ τὰς ἀγίους τῆς πόδας εἰς 30
 τὸ ξύλον

τὸ ξύλον ἐχαρῶσατε . τὸ αἷμα τοῦ τὸ πῦρον ἐχύσατε , τὴν ἀμαρτίαν
 τοῦ φόνου τῆς ἀδικίας ἀπάνω εἰς τὸ κεφάλι σας καὶ εἰς τὰ παῖδιά σας ἐπὶ-
 ρετε , ὅταν ἐφρονάζετε τὸ αἷμα αὐτῶ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμεῖς ,
 καὶ εἰς αἰοθησιν δὲν ἦλθατε , νὰ χαῖτε λάβετε τὴν ποσάντων ἀδικίαν ,
 5 νὰ κλάυσετε , νὰ ἐπιπρέψετε , καθὼς ἑκατέρωθεν ἐκείνος ὁ φραπώτης ὁ-
 ποῦ τῶ ἐκέντησε τὴν πλευρὴν , ὁ Λογίσιος , καὶ ἐμετανοήσε καὶ ἐσώθη .
 καθὼς ἑκατέρωθεν ὁ Ληστής ὁποῦ ἦτον μίαν ὥραν καὶ αὐτὸς σταυρωμένος , καὶ ἀφ' ἧς
 νὰ μετανοήσῃ ἐσώθη . ἐσεῖς ἐτάφητε εἰς τὸ πνεῦμα εἰς τὴν σκληρότητα .
 καὶ καλὰ καὶ οἱ ὑπερότεροι ἀπὸ τὸ ἔθνος σας ὅτε νὰ ἐπίπτευσαν . ἀμὴν
 10 ἐγὼ σωτυχίω ὡς ἐκείνους ὅπου ἀκόμη εὐείσκουται εἰς τὴν γνώ-
 μιν ἐκείνῳ τὴν ἀπάνθρωπον , ὅπου ὡς τὴν σήμερον εἶναι ἀμετανόητοι .
 Λοιπὸν ἐπούτη εἶναι ἡ ἀγία ὅπου δύνανται δὲν ἔχετε , συγχώρησιν καὶ ὄχι ,
 ὡς φασιν καὶ ὄχι . Ὅταν εἰς τὸν Μωϋσεά , εἰς τὸν Ησαΐαν , εἰς τὸν Ιερε-
 μίαν καὶ τοὺς λοιποὺς ὡς φησὶν ἐσκάνετε τὸ χαίρει σας , ἀλήθεια ἀ-
 15 σέβειαν ἐκάνετε , ἀμὴ ἀκόμη τὴν ἀσέβειαν τὴν καθολικὴν δὲν ἠφέλε-
 τε ἀποτολμήσῃ , ἀκόμη εἰς τὸν αὐτὸν τὸν Ἰησοῦ Χριστὸν δὲν ἠφέλετε ἀσε-
 βίῃ . ἀμὴ ὅταν ἐμαλίσσατε καὶ ἐκάνετε τοιοῦτον κακὸν , τότε εὐχὴς ἦλ-
 θεν ἡ ἀπολύσις καὶ ὁ ὁλοφύρος ὅσοις ἡ τυφλότης σας δὲν ἀφίνο τάς σας
 νὰ τὰ ἀφελθῆτε , λέγετε πῶς ὁ Χριστὸς ἦτον πλάγιος καὶ ἂν ἦτον πλάγιος ,
 20 ὥστε πῶς ὅταν τὸν ἐφρονέσετε , νὰ μὴ δυστυχέσετε , μοῖον νὰ εὐτυχέσετε ,
 νὰ σὺς ἀγαπήσῃ ὁ Θεὸς , νὰ σὺς πρέσῃ ὑπερότερον ὡς ὅτε ὡς νὰ
 σὺς ἐπαινέσῃ , καθὼς ἑκατέρωθεν εἰς τὴν Φινεὲς , ὅπου ἀφ' ἧς νὰ φονεύσῃ ἕνα
 ὡς φησὶν ὁ Θεὸς ἀτάκωσεν τὴν ὀργὴν τὴν καὶ τὴν θυμὸν τὴν ἀπὸ τὸν
 Λαὸν καθὼς εἶναι ῥαμμένον . ψαλμὸν ρε : Καὶ ἔστι Φινεὲς καὶ ἐξιλίασα-
 25 το , καὶ ἐκόπασεν ἡ φρενὴς : καὶ ὡς τὴν σήμερον μακαρίζεται . ἔτι καὶ ὡς
 πε καὶ εἰς ἐσῶς , ἂν ἠφέλετε καὶ μὴ φόνον δίχαρον . ἀμὴ ἀφ' ἧς νὰ ὡς φησὶν ὁ
 σετε καὶ νὰ ἀσεβήσετε εἰς αὐτὸν τὸν κύριον τῆς δόξης , πλέον εἰς ἐσῶς
 ἐλπίδα δὲν εἶναι δικαιοσύνης . καὶ ποῖος τυρλὸς καὶ μαζὴ αἰς εἶναι καὶ σὺν
 ἐσῶς ἀγίωτος , ὅπου νὰ τὸ μετεῴσῃ δὲν τὸ εὐείσκη , ὅπου ὅταν ἐσφάζετε
 30 τὰ παῖδιά σας , τόσα κακά δὲν εἶχετε . καὶ ὡς ὅπου ἐσφάζετε καθὼς

λέγετε ἑσείς ἵνα πλάνον καὶ πωδονομὸν ἐλάβετε τόσα κακὰ; ποῖος δὲν
 τὸ λογιάζεται τοῦτο; ἀλλὰ νὰ γνωρίσητε ὅτι ἐποῦτος ὁποῦ ἑσείς τὸ πο-
 νηρὸν ἔθνος καὶ τὸ σκληροτράχηλον, ἐφρονεύσατε, δεῖ ἦτον πλάνος καὶ πωδ-
 νομὸς, μόνον ἦτον δίκαιος καὶ ἅγιος, πατριάρχης, Μεσίας, Θεάνθρωπος,
 κύριος, Ἰησοῦς Χριστός. εἰς τὸν ὁποῖον ἑσείς οἱ ἀρχιερεῖς οἱ ἀνάσχυ- 5
 τοι, καὶ φθονεῖς, οἱ φονιάδες ἐτολήμισατε νὰ πωδονομήσετε. ἀλλὰ τί-
 ὅποιον πωδονομίαν, καὶ ἀλλὰ τὸ ὁποῖον τόλμημα ἐπέσκευθε εἰς αὐ-
 τὸν τίς καὶ τίς καὶ τίς ὅποιον εἶπεν. τίς ὅποιον εἶπετε μὴ πῶς δὲ τίς λο-
 γιάζετε; πῶς δὲν τίς καὶ τίς ἐλάττωτε, εἶπατε ποῖον Βασιλέα ἔχετε τίς
 σήμερον ἀπὸ τοῦ γένους σας. ἀπὸ χιλίης ἑξακοσίων χεῖρας καὶ ἐδῶ; 10
 ποῖον πατριάρχη; ποῖον κριτὴν; ποῖον ἀρχιερέα; ποῖον ἱερέα; ποῖον
 ναὸν ποῖον πόλιν; ἀλλήμονον εἰς ἑσᾶς ὅπως δὲν κατανοᾶτε, ὅτι ἀπὸ
 ἐκεῖνα ὅλα ὅπως ἑσᾶς ἐλάττωται ὁ Θεὸς τίποτε δὲν ἔχετε τίς σήμερον.
 τίς βασιλεὺς ἔχετε τίς καὶ τίς ἐπὶ τῷ ὅπως ἑσᾶς ὁ Χριστός. Ὅτι ἐλευ-
 15 σονται οἱ ῥαββίμοι καὶ ἄλλοι ἡμεῖς τίς πόλιν: λατρεύει ὁ Χρ. ἱερέα
 ὁ Χρ. ποῦ εἶναι αἱ πλάκες ὁποῦ ἐλάβετε ἀπὸ τὸν Θεόν; ποῦ εἶναι ἡ
 κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ; ποῦ τὸ ἱεροσολαϊκόν; ποῦ ἡ ῥάβδος ἡ βλαστή-
 σασα; ποῦ ἡ γαμὸς ὁ μάκα; ποῦ ἡ ἐπισκοπία ἐν τῷ ναῷ; ποῦ ὁ
 καθαρισμὸς τοῦ αἵματος; ποῦ τὸ πῦρ ὅπου ἐκατέβαινε ἀπὸ τὸν ὁ-
 ρνόν; ὅλα ταῦτα ἔχετε, ὅλα ἑσᾶς ταῦτα ἐπέσει ὁ Θεός. καὶ ἀντὶς νὰ ἔ- 20
 χετε τέτοια καλὰ ἀπὸ τὸν Θεόν, ἔχετε τίς σήμερον ταῦτα ἀπαγαγὰς, ταῦτα
 πλεονεξίας, ταῦτα παροργισίας τῶν πονηρῶν, ταῦτα κλεψίας, ταῦτα καπι-
 λείας, καὶ ὅλας ταῖς ποτηρίας, ὅσας ἤξευρεν ὁ ἀβύσσος, ἐτούταις
 ὅλας ἔχετε τίς σήμερον. καὶ ὅλον εἰς αὐτοὺς εἶναι ἡ παροργισίας καὶ ἡ πίσις
 σας. καὶ οἱ βλέπετε εἰς τίς σάρκα καὶ εἰς τὸν Θεόν. καὶ οἱ θέλε- 25
 30 τε νὰ φάγητε καὶ πίτετε καλὰ καὶ νὰ πιστεύσητε καὶ νὰ λατρεύσητε τὸν
 Θεόν τὸ ζῶντα. ἀλλὰ τοῦτο καὶ γρηγορήσατε σας ὁ Ματθαῖος ἔλεγεν. Ἐφα-
 γεν Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ πλάττει, καὶ ἐλπίσθη, καὶ ἀπελάττει ὁ ἡραπιδέμενος:
 καὶ τόσοι ἀπελάττει, ὅτι πλέον δὲν ἔμνην ἄλλο καὶ καὶ καὶ ἡ δά-
 μαλις ἡ παροργισίας, ὅπου ἀλλὰ νὰ τίς τρώγῃ ὁ οἶκος, δὲν εἶναι ἀλλὰ 30
 δολοφονία,

δουλείαν, μόνον ἄρα νὰ σφαγῇ, τέτοιας λογίς καὶ αὐτὸς ὁ μαρὸς λαὸς,
 ἀποκιρτῶντας καὶ λακτίζοντας, ἄλλο δὲν ἔμεινε μόνον νὰ σφαγῇ, ἢ γινῇ
 νὰ κολασθῇ εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον, καὶ εἰς τίω γέναν; Ἀραγε Ἰ-
 5 δαῖοι ταῦτα δὲν τὰ μετῴατε, πόσον εἶπεν ἀσυνέτοι, καὶ ἀνόητοι καὶ δὲν ἔ-
 5 χαίνοσθε. καὶ πῶς εὐρίσκεσθε δὲν ἠξεύρετε, ποῦ εἶναι ἡ Ἰουδαία; ποῦ
 εἶναι ἡ Ἱερουσαλήμ; ποῦ ὁ Ἰορδάνης; ποῦ ἡ γῆ ἡ ῥέουσα μέλι καὶ γάλα;
 ἄρα ταῦτα δὲν τὰ βάνεταί εἰς τὸν νοῦν σας, δὲν λογιάζεσθε ὅτι ἐκεῖνος
 ὁποῦ ἐσταυρώσατε, καὶ εἰς τίω Ἰουδαίαν, καὶ εἰς τίω Ἱερουσαλήμ καὶ εἰς
 τὸν Ἰορδάνην, παταχῶ περσικυῖται, καὶ δοξάζεται; δὲν λογιάζε-
 10 10 ὅτι ὅσα ἀγαθὰ ἐσεῖς ἐχάσατε, ἐκεῖνος τὰ ἐπῆρει ὑπὸ λόγον σας, καὶ
 ἐδώκε τα ἐκείνων ὁποῦ τὸν ὀπίσθυσαν, καὶ ὁποῦ τὸν περσικύωσι; δὲν
 λογιάζεσθε ὅτι ἐκεῖνος ὁ Χεῖρὸς ἓνας ἦτον καὶ εἶχε μαζὶ τὴν, δώδεκα μα-
 15 15 θηταί. γυνικοὺς, πῶχρους, ἀρχαίμαλτος, καὶ ἐσκώληκαν οἱ πατέρες σας
 οἱ ἀρχιερεῖς σας ἐναντίον τῆς, οἱ βασιλεῖς σας καὶ οἱ ἀρχοὶ σας, καὶ δὲν
 20 20 ἠδυνώθησαν νὰ τὸν χαλαρώσω, ὥς καὶ αὐτοὶ οἱ μαθηταί τῆς φουγαν καὶ
 τὸν ἄφικαν, καὶ ἔμεινε μόνος, καὶ μετ' ὅλον τοῦτο ποσὺς δὲν ἐδέλῃσατε; εἰς
 τὸν θάνατον, εἰς τὸν σταυρὸν, οἱ πατέρες σας οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἀντιθέμενοι,
 τὸν ἔσθραν, καὶ οἱ ἀπλάχους, καὶ οἱ ἐλάους, τὸ φλωμεῖν ἀπὸ τὸν
 φθόνον καὶ ἀπὸ τίω κακίαν, καὶ τὸν ἐφάνάτωσαν, μετ' ὅλον τοῦτο τίω δύ-
 25 25 ναμὶν τῆς καὶ τίω ἐξέσταν τῆς, δὲν ἠδυνώθησαν πετὲν νὰ τίω χαλαρώσω.
 δὲν λογιάζεσθε λοιπὸν ὅτι Θεοῦ δυνάμεις ἦτον, καὶ ὅχι ἀνθρώπινη; δὲν ἔ-
 χετε ἀκυστὰ ὅτι βασιλεῖς μεγάλοι ἠθέλησαν νὰ χαλάσω, τίω πί-
 30 30 πιν ἔευαγγελίς, καὶ δὲν ἠδυνώθησαν; πῶς αὐτὸν ὁ Κέρων; ὁ Διοκληπα-
 νός, καὶ ὁ Μαξιμιανός; ὅπως ὅλιν τῆς τίω δυνάμιν, ἔβαλον, τοὺς
 25 25 Χεῖρικοὺς νὰ τοὺς χαλάσω, τίω πίπιν τῆς Χεῖρὸς νὰ σβύσω, καὶ
 δὲν ἠδυνώθησαν, ἐκεῖ οἱ μετὰ ἄρματα, μετὰ τίω δυνάμιν, μετὰ τὰ φε-
 σάα, μετὰ μαρτύρια. οἱ Χεῖρικοὶ μετὰ τίω βοήθιαν τοῦ Χεῖρὸς, με-
 τίω περσυχίαν, μετὰ τὰ δάκρυα, γυνικοὶ, ἀντὶς ἀσπῆ, ἀντὶς σκεπτά-
 30 30 ει, ἀντὶς ἄλλα ἄρματα εἶχαν τίω πίπιν τίω εἰς Χεῖρὸν, τίω δυνά-
 μιν τοῦ σταυροῦ, καὶ τίω ἀνάστην βοήθιαν. καὶ μετὰ ταῦτα πάντοτε, ἐν-

κοῦσαι. ἐμαρτυρῶσαν οἱ Χειριανοὶ καὶ σὺκοῦσαν. ἔπασχον, καὶ οὐκ ἐπὶ
 πιάζον τὰς ἐχθρὰς, ἀπόνησκον, καὶ ἐθανατώναν τὰς ἐναντίας, δὲν σᾶς
 φάνεται ὡς Ἰσδαῖοι ταῦτα μεγάλα καθαρθώματα; δὲν ἔχετε ἀκέραια,
 τὸν ὡρθάτιν Ἰσλιανὸν πόσα ἔκαμε, πόσον ἐπάτησε, πόσον ἐκώ-
 σε τὰς χειριανὰς, καὶ τίποτε δὲν ἐκατόρθωσεν; ὡς τε καὶ αὐτὸς ὁ θαλά-
 πωρος εἰς τὸ τέλος τὰ τὸ πανήρην, ὅπου ἔῃ ἔαρεται, ἐκατήνπαι σε; ποῦ
 εἶναι οἱ ἐχθροὶ ὅλοι τῷ Χειρῷ; ἐσβέησαν, ἀπώλετο τὸ μνημόσυον
 αὐτῶν, εἰς τίω κόλασιν ἐκατήνπαι. ὁ δὲ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς Βασι-
 λεύει μετὰ τοὺς ἐδικούς τε καθαζόμενος ἐκ δεξιῶν ἔκ πατρὸς, καὶ τὸν φαλ-
 μόν ὅπως λέγει, Εἰπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου καὶ ἔκ δεξιῶν μου: Ἡ- 10
 γου ὁ Θεὸς, καὶ πατέρας, ὅπου εἶναι κύριος πάντων, εἶπε τῷ υἱῷ καὶ
 λόγῳ ὅπου εἶναι κύριος ἐδικός μου, ἀλλὰ πῶς ἐγένετο ἄνθρωπος σὰν ἐμένα,
 νὰ καθαζέται ἐκ δεξιῶν τε, ὅσον νὰ ἔλθῃ ὁ χαρὸς τῆς δευτέρας πα-
 ρουσίας, ὅταν μέλη νὰ γένῃ ἡ κρίσις τότε καὶ ἔλθῃ, νὰ τὸν Ἰσδαῖοι οἱ παρὰ-
 νομοὶ Ἰσδαῖοι, νὰ τὸν γνωρίσωσι πῶς ἐκεῖνος εἶναι ὅπως ἑαυτῶσαν, νὰ 15
 καθαίσιονται, νὰ οὐκ ἐπὶ, καὶ νὰ τὸν Ἰσδαῖοι καὶ ἐκεῖνα τὰ ἔθνη ὅ-
 πια καὶ ἂν εἶναι ὅπου δὲ τὸν ὀπίσταν, νὰ κλαύσωσι πικρῶς, καὶ νὰ
 πενήσωσι, καὶ ὅλοι μαζὴ νὰ καθαθήσωσι εἰς τίω κόλασιν: τοῦτο δι-
 λοῖ τὸ ῥητὸν τοῦ Δαβὶδ, Δείχωντάς σε πῶς Βασιλεύει ὁ Χριστὸς καὶ
 ἀληθινὸς Μεσίας τὸν ὅποιον ἑσéis οἱ Ἰσδαῖοι δὲν ὀπίσταν, καὶ ἐκα- 20
 κοποιήσατε: Εἰς τοῦτο σᾶς λέγω ἂν θέλετε νὰ ἀκούετε, νὰ ὀπί-
 σταν, καὶ ἔξευρετε πῶς ὁ παρὰ τῆς Ἰερουσαλὴμ σᾶς εἰς μετὰ-
 νοίαν, ἀπὸ παρὰ τῆς Θεοῦ σᾶς ἔλεγει Ἐπιστράφητε, υἱοὶ ἀφρηκό-
 τες, καὶ ἐγὼ τὸ αὐτὸ σᾶς λέγω; Ἐπιστράφητε Ἰσδαῖοι ἀφρηκότες,
 παιδία ὅπου εἶπεν μακρὰ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, μακρὰ ἀπὸ τίω χάριν τοῦ
 Θεοῦ, Ἐπιστράφητε, μετανοήσατε, γνωρίσατε τὸν Θεόν, γνωρίσατε
 τίω πῶς καὶ ἀληθινῶς, τοῦ Μαυσῶος ὁ νόμος καθαρήτη, πλέον
 σὺ δὲν περὶ, πῶς πολιτεύεται ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ χάρις, καὶ τὸ εὐα-
 γέλιον ἔκ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς αὐτὸν παρὰ ἔξετε, μὴν εἰπῆτε πῶς
 θέλει μνησικαχήσῃ εἰς ἑσάς, ὅχι, εἶναι πόσον ἁγίος, εἶναι πόσον ἀγα- 25
 θός,

θός, ὅπου ἂν πιτεύσητε, ἂν βαπτῆντε, σὰς ἀνοίγει τὰς ἀγκάλας
 τε καὶ σὰς δέχεται, δὲν ἴδετε δὲν ἠκούετε, ὅτι ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν Αἰγυ-
 πτον, ὅταν ἐγνωρίσθηκεν εἰς τοὺς ἀδελφούς τε, πῶς τὸς ἐδέχθη, καὶ
 τί τὸς εἶπε; δὲν ἐθυμᾶται, εἶπε τοὺς ἐλάτε σιμᾶμεν, ἐλάτε κοντά
 5 μου ἐγὼ εἰμι ὁ ἀδελφός σας ὁ Ἰωσήφ, ὅπου μὲ ἐπαλίσσατε ἐδῶ εἰς τὴν
 Αἰγυπτον. καὶ δὲν με ἐτείλετε ἐσεῖς, ἀλλ' ἐτείλε με ὁ Θεός. ἀλλὰ
 τοῦτο μὲν λυπητῆτε, μὲν φοβητῆτε, ὅτι ὁ Θεός μου με ἐτείλε ἀλλὰ
 λόγος σας: τοῦτα τὰ λόγια τὰ σπαραχτικὰ εἶπεν ὁ ἀγαθὸς τος,
 καὶ φρόνιμος Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς τε. καὶ πῶρα ὦ Ἰουδαῖοι
 10 καμετε νὰ γνωρίσετε, ὅτι ὁ Ἰωσήφ εἶναι τύπος τοῦ Χριστοῦ, ἂν
 ἴσως καὶ ἐσεῖς θέλετε ὅπως γραφῇ πρὸς ἐκεῖνον, θέλετε τὸν εὔρει
 πλέον σπαραχτικότερον, καὶ ἐλείμονα πρὸς ἐσᾶς, πρὸς ὅπου ἦτον
 ὁ Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς τε. παρηγορήσῃ σὰς θέλει, πληροφο-
 ρήσῃ σὰς θέλει, θέλει σὰς ἀνοίξῃ τὰς ἀγκάλας τε νὰ τὰς βάλῃ, νὰ
 15 σὰς πλητῇ σὴν πλητὸν πνευματικόν, νὰ σὰς χαρίσῃ δόξαν ἔσχατον.
 ταῦτα νὰ εἴσῃ βέβαιον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἂν ὅπως γραφῇτε, εἰ δὲ καὶ
 θέλετε μείνῃ, εἰς τὴν παλαιὰν ζύμην, καὶ τὴν κακίαν τὴν πατρι-
 κὴν σας, μαρτύρομαι ὑμῖν, ὅτι μετὰ τὴν ζωὴν τὴν ταύτην θέλετε κα-
 ταντήσῃ εἰς κόλασιν παντοπνίαν, νὰ κείσῃτε καὶ νὰ φλογίζεσθε εἰς τὸ πῦρ
 20 τὸ ἄσβεστον, καὶ νὰ σὰς τυρανῶσιν οἱ σκώληκες καθὼς σὰς ὀρέπει. ταῦ-
 τα εἰχάμεν πρὸς τοὺς Εβραίους καὶ κατὰ τὴν Εβραίων, εἰς σύστασιν καὶ συ-
 νηρείαν τῆς Ελευθερίας τοῦ ΜΕΣΙΟΥ καὶ ἂν ἐσφάλαμεν εἰς π-
 ποτας ζητῶμεν συμπάσιον ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ ἀπὸ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰη-
 σουῦ Χριστοῦ, τὸν ἀληθινόν Μεσίαν, ὅπου πιτεύομεν καὶ προσκυνοῦμεν
 25 καὶ σινηγοῦμεν μέχρις αἵματος. θέλομεν δὲ καὶ συγνώμην, ἀπὸ κατὰ
 ἄλλον ὅπου θέλῃ ἀναγνώσῃ τὸ παρόν.

ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ
 ΑΙΩΝΙΟΣ.